

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

17 nci Birleşim

10 . 11 . 1999 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	140
II. - GELEN KÂĞITLAR	142
III. - YO KLAMA	146
IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	146,164
A) OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	146
1. - TBMM Başkanvekili Murat Sökmenoğlu'nun, Büyük Önder Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümü münasebetiyle konuşması	146
B) SAYGI DURUŞU	146
1. - Büyük Önder Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümü münasebetiyle saygı duruşu	146:147
C) GÜNDEMĐŞİ KONUŞMALAR	147
1. - Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın, Büyük Önder Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümü münasebetiyle konuşması ve MHP Konya Milletvekili Ömer İzgi, DYP Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, DSP İstanbul Milletvekili Masum Türker, ANAP İstanbul Milletvekili Yılmaz Karakoyunlu, FP Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener'in grupları adına konuşmaları	147:159
2. - İstanbul Milletvekili Ediz Hun'un, Atatürk'ün ilke ve devrimlerine ilişkin gündem dışı konuşması	159:160
3. - Kocaeli Milletvekili M. Turhan İmamoğlu'nun, "Atatürk'ten Son Mektup" isimli dizelere ilişkin gündem dışı konuşması	160:161

Sayfa

4. – Eskişehir Milletvekili Mail Büyükkerman'ın, Atatürk'ün bazı özdeyişlerine ilişkin gündem dışı konuşması	161:163
D) TEZKERELER VE ÖNERGELER	164
1. – (10/73, 74) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığı'nun, Komisyonun, Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/387)	164
V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	163,164,173
1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığının 1998 Mali Yılı Kesinhesabına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/4) (S. Sayısı : 195)	163:164
2. – Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonları Raporları (1/468) (S. Sayısı : 140)	164:172,173:192
VI. – AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR	172
1. – Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, Edirne Milletvekili Evren Bulut'un, konuşması sırasında kendisine sataştığı iddiasıyla konuşması	172:173
VII. – SORULAR VE CEVAPLAR	193
A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	193
1. – Erzurum Milletvekili Aslan Polat'ın, kaçak canlı hayvan girişlerine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın cevabı (7/473)	193:195
2. – Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Giresun Limanının tamir ve onarımının ne zaman yapılacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Ramazan Mirzaoğlu'nun cevabı (7/488)	195:204
3. – Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Antalya Devlet Hastanesinin yapımının ne zaman tamamlanacağına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (7/660)	204:206
4. – Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın, Amasya bölgesindeki geçici Tekel işçilerine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in cevabı (7/696)	206:207
5. – Amasya Milletvekili Akif Güllü'nün, Amasya ve Taşova Tekel Müesseselerinde çalışan mevsimlik işçilere ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in cevabı (7/710)	207:208
6. – Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası Şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Recep Önal'ın cevabı (7/720)	209
7. – Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in yazılı cevabı (7/721)	209:210

Sayfa

8. – Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıku-
lu'nun cevabı (7/722) 210:211
9. – Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri-Elazığ karayolunda ya-
pılan araç ve insan aramalarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tan-
tan'ın cevabı (7/733) 211:212
10. – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ülkemizde düzenlenen güzellik
yarışmalarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın cevabı (7/734) 212:213
11. – Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri ilinde bulunan
hastanelerin personel ve tıbbî cihaz ihtiyacına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Os-
man Durmuş'un cevabı (7/744) 213:221

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Oturum Başkanı, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın öldürülmesi üzerinden onbeş gün geçmiş olmasına rağmen İçişleri Bakanının bugüne kadar Yüce Meclisi bilgilendirmediğine, grupların da bu konunun vahameti hakkında bildiklerini, duyumlarını tam anlamıyla dile getirememenin rahat-sızlığını duyduklarına ilişkin bir konuşma yaptı.

Malatya Milletvekili Namık Hasan Durhan, terör olayları ve Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın öldürülmesine,

Diyarbakır Milletvekili Abdulkaki Erdoğan, YÖK'e ve üniversitelerde yaşanan olaylara, ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan'ın, 17 Ağustos 1999'da meydana gelen Marmara depremi sonrası afet bölgesindeki gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşmasına Bayındırlık ve İskân Bakanı Koray Aydın cevap verdi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 62 nci sırasında yer alan 140 sıra sayılı kanun tasarısının bu kısmın 1 inci sırasına, 93 üncü sırasında yer alan 189 sıra sayılı kanun tasarısının 2 nci sırasına, 87 nci sırasında yer alan 182 sıra sayılı kanun tasarısının 3 üncü sırasına, 9 Kasım 1999 Salı günkü (bugünkü) gelen kâğıtlarda yayımlanan ve bastırılıp dağıtılan 198 sıra sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Tasarısının 48 saat geçmeden gündemin 4 üncü sırasına alınmasına; Genel Kurulun 15 Kasım 1999 Pazartesi günü saat 15.00'te toplanarak kanun tasarı ve tekliflerini görüşmesine, 10 Kasım 1999 Çarşamba günü sözlü soruların görüşülmemesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi kabul edildi.

Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'tün, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifinin (2/87) yapılan görüşmelerden sonra gündeme alınmasının kabul edildiği,

Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Konya Ereğli'nin İl Olması Hakkında Kanun Teklifinin (2/97) ise yapılan görüşmelerden sonra gündeme alınmasının kabul edilmediği,

Açıklandı.

(10/73, 74) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonuna, gruplarınca aday gösterilen milletvekilleri seçildiler; Başkanlıkça, Komisyonun toplanacağı gün, yer ve saate ilişkin duyuruda bulunuldu.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının :

1 inci sırasında bulunan, Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın (6/178) esas numaralı sözlü sorusuna TBMM Başkanvekili Nejat Arseven,

Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu :

2 nci sırasında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un (6/181),

19 uncu sırasında bulunan, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın (6/199),

25 inci sırasında bulunan, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın (6/205),

Devlet Bakanı Rüşdî Kâzım Yücelen :

4 üncü sırasında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un (6/183),

12 nci sırasında bulunan, Konya Milletvekili Özkan Öksüz'tün (6/192),

20 nci sırasında bulunan, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın (6/200),

23 üncü sırasında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un (6/203),

Sağlık Bakanı Osman Durmuş, Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un :

5 inci sırasında bulunan (6/184),

6 ncı sırasında bulunan (6/185),

7 nci sırasında bulunan (6/186),

Esas numaralı sözlü sorularına,

22 nci sırasında bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un (6/202) esas numaralı sözlü sorusuna Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan,

27 nci sırasında bulunan, Gaziantep Milletvekili Mehmet Bedri İncetahtacı'nın (6/207) esas numaralı sözlü sorusuna Çevre Bakanı Fevzi AYTEKİN,

Cevap verdi.

3 üncü sırasında bulunan (6/182),

8 inci sırasında bulunan (6/187),

9 uncu sırasında bulunan (6/188),

10 uncu sırasında bulunan (6/189),

11 inci sırasında bulunan (6/190),

Esas numaralı sözlü soruların, üç birleşim içinde cevaplandırılmadığından, yazılı soruya çevrildiği ve gündemden çıkarıldığı açıklandı; (6/189) esas numaralı sözlü soru sahibi Tunceli Milletvekili Kamer Genç, sorusu üzerinde görüşlerini açıkladı;

13 üncü sırasında bulunan (6/193),

14 üncü sırasında bulunan (6/194),

15 inci sırasında bulunan (6/195),

16 ncı sırasında bulunan (6/196),

17 nci sırasında bulunan (6/197),

18 inci sırasında bulunan (6/198),

21 inci sırasında bulunan (6/201),

24 üncü sırasında bulunan (6/204),

26 ncı sırasında bulunan (6/206),

28 inci sırasında bulunan (6/208),

29 uncu sırasında bulunan (6/209),

30 uncu sırasında bulunan (6/210),

31 inci sırasında bulunan (6/211),

32 nci sırasında bulunan (6/212),

33 üncü sırasında bulunan (6/213.)

Esas numaralı sözlü sorular, ilgili bakanlar Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından, ertelendi.

Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, Bağ-Kur'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4) üzerinde bir süre görüşüldü.

10 Kasım 1999 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 19.05'te son verildi.

Murat Sökmenoğlu

Başkanvekili

Mehmet Ay

Gaziantep

Kâtip Üye

Sebahattin Karakelle

Erzincan

Kâtip Üye

II — GELEN KÂĞITLAR

No. : 24

10 . 11 . 1999 ÇARŞAMBA

Sözlü Soru Önergeleri

1. — Antalya Milletvekili Mehmet Zeki Okudan'ın, Antalya-Çandır Beldesi ve civarında meydana gelen dolu afetinden mağdur olan çiftçilere yardım yapılıp yapılmayacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/230) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.11.1999)

2. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, bazı hâkim ve savcılarının görev yerlerinin değiştirilmesinin gerekçesine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/231) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.11.1999)

3. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Emlak Bankası'nın deprem bölgesinde bulunan bina ve lojmanlarına ilişkin Devlet Bakanından (Sadi Somuncuoğlu) sözlü soru önergesi (6/232) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

4. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan özelleştirmelere, devirlere ve özelleştirilecek kurumlara ilişkin Devlet Bakanından (Yüksel Yalova) sözlü soru önergesi (6/233) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

5. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Emlak Bankası Genel Müdürlüğüne yayımlanan bir duyuruya ilişkin Devlet Bakanından (Sadi Somuncuoğlu) sözlü soru önergesi (6/234) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

6. — Van Milletvekili Fetullah Gültepe'nin, "Erciş-Muradiye-Çaldıran", "Çatak-Bahçesaray" ve "Van-Kuskunkıran" yollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/235) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

7. — Van Milletvekili Fetullah Gültepe'nin, Van-Erciş-Çelebibağ Beldesi afet konutlarının altyapı sorunlarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/236) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

8. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, Konya İlinin sağlık personeli ve hastane ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/237) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

9. — Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın, Merve Safa Kavakçı'nın milletvekilliğini kaybettiğine yönelik bir bildirimde bulunulup bulunulmayacağına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından sözlü soru önergesi (6/238) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.11.1999)

10. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Hatay İli Erzin-Dörtöyl ve İskenderun'daki birikmiş kamulaştırma bedellerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/239) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

11. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Kamulaştırma Kanunu uyarınca pazarlık-la satın alma yolunun uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/240) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.11.1999)

12. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, demiryolu taşımacılığına ve bakanlık bünyesindeki atamalara ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/241) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.11.1999)

13. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Adana- İskenderun hattına mavi tren konulmasıyla ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/242) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.11.1999)

Yazılı Soru Önergeleri

1. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, 2908 Sayılı Dernekler Kanunu uyarınca tesis olunan dernekler kütüğüne ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/828) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
2. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, 2908 Sayılı Dernekler Kanununun 11,12 ve 43 üncü maddelerine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/829) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
3. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, 2908 Sayılı Dernekler Kanununun 44 üncü maddesinin yeniden düzenlenip düzenlenmeyeceğine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/830) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
4. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, derneklerin denetimine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/831) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
5. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, 2908 Sayılı Kanun uyarınca kapatılan derneklere ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/832) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
6. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Bursa'da kapatılan derneklere ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/833) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
7. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, kamu yararına çalışan derneklere ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/834) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
8. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Bursa cezaevinde sahte mahkûm yatırıldığı yönündeki haberlere ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/835) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
9. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Bursa dağ yöresindeki belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Çevre Bakanından yazılı soru önergesi (7/836) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
10. — Erzurum Milletvekili Fahrettin Kucaracı'nın, Savunma Sanayi Yüksek Koordinasyon Kurulunun toplanmamasının nedenine ilişkin Başbakanından yazılı soru önergesi (7/837) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
11. — Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, çiftçilerin TMO'dan olan alacaklarına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/838) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
12. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, İzmir Tabip Odası üyesi bir doktorun gözetiminde kötü muamele gördüğü iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/839) (Başkanlığa geliş tarihi: 1.11.1999)
13. — Bursa Milletvekili Oğuz Tezmen'in, kamu kuruluşları ve kamu bankalarının görev zararlarına ilişkin Devlet Bakanından (Recep Önal) yazılı soru önergesi (7/840) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.11.1999)
14. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırıkkale-Koçubaba ve Karahmetli belediyelerinin sel felaketi nedeniyle afet kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakanından yazılı soru önergesi (7/841) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.11.1999)
15. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Üst Kuruluna ne zaman atama yapılacağına ilişkin Devlet Bakanından (Recep Önal) yazılı soru önergesi (7/842) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.11.1999)

16. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, masonların Anıt Kabiri ziyaretine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/843) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.11.1999)

17. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, orman işletmelerindeki mevsimlik işçilerin işten çıkarılmasına ve Kütahya Bölge Müdürlüğüne bağlı işletmelere yeni alınan işçilere ilişkin Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/844) (Başkanlığa geliş tarihi: 2.11.1999)

18. — Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Adana İli Pozantı İlçesi Alpu Köyü su projesine ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/845) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

19. — Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Adana'ya bağlı Çatalan, Buruk, Büyükmangıt, Yumurtalık ve Akgören belediyelerinin araç ihtiyacına ilişkin Çevre Bakanından yazılı soru önergesi (7/846) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

20. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Şanlıurfa-Diyarbakır otoyolu yapımı nedeniyle istimlak edilen gayrimenkullerin bedellerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/847) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

21. — Bitlis Milletvekili Zeki Ergezen'in, Türk Hava Kurumu hakkında hazırlanan rapora ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/848) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

22. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, TÜGSAŞ Gepel Müdürlüğünde yapılan bazı atamalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/849) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

23. — Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Hatay İlindeki tütün üreticilerinin sorunlarına ilişkin Devlet Bakanından (Rüştü Kazım Yücelen) yazılı soru önergesi (7/850) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

24. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, son üç yılda evlenme ile Türk vatandaşlığına geçen yabancı kadın sayısına ve Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk vatandaşı olan erkek ve kadın sayısına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/851) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

25. — Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın, Demre (Kale) İlçesinin tanıtılmasına ilişkin Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/852) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

26. — Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın, Antalya'nın Kale İlçesinin adının değiştirilmesini öngören çalışmaya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/853) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

27. — Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın, Finike-Demre arasındaki yolun yapımına ne zaman başlanacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/854) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.11.1999)

28. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Marmara depreminde zarar görenler için toplanan yardım miktarına ve dağıtım şekline ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/855) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

29. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Marmara depreminde hayatını kaybeden ve kayıp olan kişilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/856) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

30. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, afet bölgesinde irticai faaliyette buldukları iddia edilen firma, şahıs, dernek ve vakıflara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/857) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

31. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, Kur'an Kurslarına ve öğrenci sayısına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (H. Hüsamettin Özkan) yazılı soru önergesi (7/858) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

32. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, BAĞ-KUR'un hastanelere olan borçlarını zamanında ödememesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/859) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

33. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, cami görevlisi atamalarının ne zaman yapılacağına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (H. Hüsamettin Özkan) yazılı soru önergesi (7/860) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

34. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Atatürk Orman Çiftliği'nden kişi ve kurumlara tahsis edilen yerlere ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/861) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

35. — Gaziantep Milletvekili Nurettin Aktaş'ın, TBMM personel lojmanlarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/862) (Başkanlığa geliş tarihi: 4.11.1999)

36. — Giresun Milletvekili Turhan Alçelik'in, S.S. Selülöz-İş Konut Yapı Kooperatifinin kredi talebine ilişkin Devlet Bakanından (Sadi Somuncuoğlu) yazılı soru önergesi (7/863) (Başkanlığa geliş tarihi: 5.11.1999)

36. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, İstanbul Büyükşehir Belediyesi otobüs seferlerine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/864) (Başkanlığa geliş tarihi : 5.11.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

10 Kasım 1999 Çarşamba

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Sebhattin KARAKELLE (Erzincan), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17 nci Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için 3 dakika süre vereceğim.

Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak, salonda bulduklarını bildirmelerini, bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen sayın üyelerin, salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise yoklama pusulalarını teknik personel aracılığıyla, verilen 3 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa göndermelerini rica ediyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yetersayımız vardır; görüşmelere başlıyoruz.

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**

1. – TBMM Başkanvekili Murat Sökmenoğlu'nun, Büyük Önder Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümü münasebetiyle konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Eşsiz Atatürk, menfaatlardan taviz vermeyen; fakat, milleti gereksiz ve hesapsız maceralara da sürüklemeyen gerçekçiliği ve vatanseverliğiyle, tarihin ve çağımızın büyükleri arasında yer almaya hak kazanmıştır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin kurtarıcısı, Türkiye Cumhuriyetinin banisi, devlet adamı, büyük asker, büyük insan Mustafa Kemal Atatürk'ü, 61 inci ölüm yıldönümünde minnet ve şükranla anıyor, cumhuriyetin 76 ncı yılında dahi, O'nu gözlüyor ve özlüyoruz.

B) SAYGI DURUŞU

1. – Büyük Önder Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümü münasebetiyle saygı duruşu

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, O'nun eserine, cumhuriyete sahip çıkarak, ruhunu şad etmeye devam edeceğimizi ifadeyle, devletimizin ve cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümü münasebetiyle, aziz ruhu için, Genel Kurulu 2 dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşunda bulunuldu)

BAŞKAN – Ruhu şad olsun.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce üç arkadaşımıza söz vereceğim. Ancak, bugün, Eşsiz Atatürk'ün ölüm yıldönümünde 6 arkadaşımız söz istemişlerdir; İhtizazımıza göre, sadece 3 arkadaşımıza söz vereceğim; söz isteyen arkadaşlarımızın isimlerini zapta geçiriyorum.

İstanbul Milletvekili Sayın Ediz Hun, Konya Milletvekili Sayın Ömer İzgi, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker, Eskişehir Milletvekili Sayın Mail Büyükerman, Kocaeli Milletvekili Sayın Turhan İmamoğlu ve Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, bugün, gerçekten, Büyük Milletimizin Atatürk'ünün vefatının 61 inci yıldönümünü özellikle anıyoruz. Atatürk, Türk Milletinin atasıdır, ayrıca, halkımızın Gazi Paşasıdır. Dolayısıyla, onun düşüncelerini, fikirlerini burada anlatmak ve onu anlamak fevkalade önemli bir hadise idi. Gönlül arzu ederdi ki, Hükümetimiz, 59 uncu maddeye göre bir konuşma yapmak suretiyle, bütün gruplara söz hakkı doğsun ve bu suretle de, Atatürk'ü daha güzel bir şekilde anmak imkânına sahip olmuş olurduk.

BAŞKAN – Sayın Bedük, Hükümet, herhalde sizin bu konuşmanızı hissetmiş olacak ki, sizden 1 dakika evvel Sayın Bakan söz istedi; ama, gündem dışı konuşmalardan sonra vereceğim; onun için, sizin talebiniz de grup adına olabilir.

Sayın İzgi, size de, isterseniz, grup adına vereyim, bir diğer arkadaşta da gündem dışı söz vereyim; Sayın Bakan, gündem dışı konuşmalardan sonra, içtüzüğün 59 uncu maddesine göre söz istedi.

KÜLTÜR BAKANI M. İSTEMİHAN TALAY (İçel) – Önce konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Başta mı konuşacaksınız?

KÜLTÜR BAKANI M. İSTEMİHAN TALAY (İçel) – Evet.

BAŞKAN – Bir dakika efendim... Şimdi, meseleyi düzeltiyorum. Sayın Bakan, içtüzüğün 59 uncu maddesine göre söz istemiştir. Malumunuz, gruplara da 10'ar dakika söz hakkı doğmaktadır.

Sayın Bedük ve Sayın İzgi, sizlere, grup adına söz vermiş oluyorum; diğer arkadaşlarıma, daha sonra, gündem dışı söz vereceğim.

Sayın Bakan, buyurun.

KÜLTÜR BAKANI M. İSTEMİHAN TALAY (İçel) – Gündem dışı...

BAŞKAN – Hayır efendim, gündem dışı konuşmalar bakidir; ama, hiç olmazsa, 6 arkadaşımız bu konuda konuşmuş oluyor.

DSP Grubundan da 3 arkadaşımız söz istemişti, hangi arkadaş grup adına konuşacak, belirlerseniz memnun olurum.

Sayın Bakan, buyurun.

C) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR

1. – *Kültür Bakanı M. İstemihan Talay'ın, Büyük Önder Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümü münasebetiyle konuşması ve MHP Konya Milletvekili Ömer İzgi, DYP Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, DSP İstanbul Milletvekili Masum Türker, ANAP İstanbul Milletvekili Yılmaz Karakoyunlu, FP Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener'in grupları adına konuşmaları*

KÜLTÜR BAKANI M. İSTEMİHAN TALAY (İçel) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Ulu Önder Atatürk'ü, ebediyete intikal edişinin 61 inci yılında, bir kez daha, ulusça, sevgi, saygı, minnet ve rahmetle anıyoruz.

19 uncu Yüzyıldan başlayan, şekillenen ve o dönemdeki büyük devletlerin resmî ideolojisi ve programı haline gelen bir siyaset planı, Osmanlı İmparatorluğunun parçalanıp bölünmesini, Türklerin Avrupa'dan tamamen atılmasını ve mümkünse, Türklerin tutsaklığına kadar gidecek bir amaç gerçekleştirilmesini hedeflemiş bulunmaktaydı.

Türk Ulusu, içten ve dıştan dalga dalga gelen haince saldırılara karşı, bir taraftan, imparatorluğu ayakta tutmaya çalışırken, diğer taraftan da, özyurdunu koruma mücadelesi veriyordu. Her tarafta ateş, kan, umutsuzluk, yoksulluk ve gözyaşları vardı. Kahraman bir asker ve komutan olarak, Mustafa Kemal Atatürk, böyle bir ortamda, cepheden cepheye koşarak, bu büyük ihanet oyununu bozdu ve Türk Ulusunun bağımsızlık mücadelesini başarıya ulaştırarak, yıkılan imparatorluğun içinden çağdaş Türkiye Cumhuriyetini yarattı.

Adalet sisteminde, eğitimde, devlet yapısında, sanat ve kültür alanlarında yaptığı devrimlerle, çağdaş ve laik bir devletin temellerini en güçlü bir şekilde attı. Bundan dolayıdır ki, Büyük Atatürk, bir bağımsızlık kahramanı ve kurtarıcı olmasının yanı sıra, bir ulusun yeniden var oluşunu sağlayan ve yeni bir devleti kuran bir kurucu önderdir. O'nun büyüklüğü ve yüceliği, sadece Türklerin göztünde değildir. Bu özellikleri nedeniyle, Atatürk, emperyalizme karşı direnerek bağımsızlığına kavuşan ve yenileşme ve çağdaşlaşma mücadelesi veren daha nice ulusun da millî kahramanıdır ve önderidir.

Bütün mazlum uluslar için, Büyük Atatürk, değişimin, yenileşmenin, çağdaşlaşmanın ışığı ve yol göstericisidir.

Çanakkale zaferiyle bozguna uğrayan müttefik donanmasının saldırı harekâtının planlayıcısı ve 20 nci Yüzyılın büyük devlet adamlarından Winston Churchill, Atatürk'ün ölümü üzerine, yarıkarıda belirttiğim düşünceleri özetleyen bir şekilde "savaşta Türkiye'yi kurtaran, savaştan sonra da Türk Ulusunu yeniden diriltiren Atatürk'ün ölümü, yalnız yurdu için değil, Avrupa için de en büyük kayıptır" demiştir.

Atatürk, bir önder olarak, sadece yaşadığı zamana değil, ölümlünden çok uzun yıllar geçtikten sonra da, eserleriyle ve düşünceleriyle geleceğe de ışık tutmuş ve aydınlatmıştır.

Atatürk'ün önder olarak eşsizliğini anlamak için, O'nu, çağdaşı olan liderlerle karşılaştırmak yeterlidir. Nazi Almanyasında Hitler, faşist İtalya'da Mussolini ve Sovyetler Birliği'nde Stalin. Bugün, hepsi, tarihin kara sayfalarına gömülmüştür; hepsinin dayattığı ideolojiler, kurduğu rejimler çökmüş ve hepsinin anıtları yıkılmıştır. Atatürk'ü bunlardan farklı kılan ve ölümsüzleştiren unsur, ulusuna bir katı ideoloji dayatmak yerine, özgürlüğün, bilimin, değişimin ve yenileşmenin yollarını açması; maceradan uzak bir şekilde "yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesi doğrultusunda, ulusun iletirye gitmesini sağlaması olmuştur.

Bugün ölümünün üzerinde 61 yıl geçmesine karşın, Atatürk, ulusumuzun gönlünde ve bilincinde yaşıyor ve en sıkıntılı, en sorunlu anlarımızda O'nun ışığı yolumuzu aydınlatıyor. En karanlık, en yalnız günde, Türk Ulusunu bağımsızlığa ve özgürlüğe kavuşturan Büyük Atatürk, bugün karşı karşıya kaldığımız sorunlara çözüm bulacağımız konusunda bize örnek ve rehber oluyor; en zoru başarabilen bir ulusun, her sorunun üstesinden gelebileceği konusunda bize güven veriyor ve özgüven kazandırıyor.

Türk Ulusu, gönlündeki Atatürk sevgisiyle, laik ve demokratik cumhuriyete olan bağlılığıyla ve muasır medeniyet seviyesinin üzerine yükselmek azim ve kararlılığıyla, yeni bir bin yıla umutla ve güvenle giriyor.

Büyük Atatürk'ü, bu duygularla bir kez daha rahmetle anıyor ve "benim en büyük eserimdir" diye tanımladığı Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Efendim, müsaade ederseniz, bir kere daha tanzim edeyim.

Gruplar adına, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Sayın Ömer İzgi; Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Saffet Arıkan Bedük; Demokratik Sol Parti Grubu adına, Sayın Masum Türker; Anavatan Partisi Grubu adına, Sayın Yılmaz Karakoyunlu söz istemişlerdir; ancak, gruplara söz verdikten sonra, gündem dışı söz taleplerinin sırası değişmiştir.

Gruplardan sonra, İstanbul Milletvekili Sayın Ediz Hun, Kocaeli Milletvekili Sayın Turhan İmamoğlu ve Eskişehir Milletvekili Sayın Mehmet Mail Büyükkerman'a söz vereceğim.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Ömer İzgi; buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA ÖMER İZGİ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan altmışbir yıl önce, Türk Milleti, Ulu Önderi Atatürk'ün Hakkın rahmetine kavuştuğu o günü tümüyle yaşamıştı. Bu vesileyle huzurlarınızda bulunan ben, sözlerime başlamadan önce, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bir yazarımızın, milletimize kazandırdığı o güzel yapıtında koyduğu ad ile, o Tek Adam, Çanakkale Savaşlarında, Kocaçimen Tepesini ele geçirmek için, İngiliz ve Fransızların, mevcut olan 16 000 askerini 41 000'e çıkardıklarında, o stratejik tepeyi savunmada elde sadece 800 jandarma eri bulunan bir birliğe komutan olmayı tereddüt etmeden kabul edebilecek kadar cesur ve kendine güven dolu bir insandı.

Anthistenes ve Diogen'den Eflatun'a, oradan Morus ve ilk ihtilalci niteliğiyle Babeuf'e; Owen, Cabet, mülkiyeti hırsızlık olarak niteleyen Prodnon'a, oradan Lenin'in "iki adamın eseri" dediği; ancak, kütükteki kaydına göre Marx'ın eseri olarak yazılı bulunan, rejim içinde söylendiğinde son derece önemi haiz olan, 1848 Komünist Manifestosuna, yani o rejimin geride bıraktığı bin yıldan fazla bir süreçteki yazarıyla, çizeriyle, filozoflarıyla "nihai düzen, tek mutluluk düzeni" diye adlandırılan, üstelik Ekim 1917 İhtilaliyle de hayata geçmeyi başaran komünist yöntem hakkında, o Tek Adam, 13 Ekim 1920 günlü Hakimiyeti Milliye Gazetesinde "insan tabiatına uymayan komünizmin kabiliyeti tatbikiyesi yoktur" diyerek, bin yıldır sürdürülen iddialar yumağına kananlara, yetmiş yıl sonra bugün göreceklerini daha o gün söyleyebilen büyük bir ekonomist, büyük bir sosyolog idi; üstelik, bir yandan, işgal edilmiş bulunan Anadolu'yu işgalden kurtarma savaşı verirken, diğer yandan da, yeni felsefesi içinde Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş çalışmalarını sürdürmekte olan bu Yüce Meclisimizde "biz bolşevizme yaklaştıkça, şeriate daha çok yaklaşıyoruz" diyen, oldukça da tutucu tarafıyla tanınan bir Besim Atalay, benzeri söylemleriyle bilinen bir İsmail Suphi gibi milletvekillerinin ve Kurtuluş Savaşında pek önemli görevler ifa eden paşalarımızın pek çoğunun "İslamiyete en uygun rejim bolşevizmdir" dedikleri bir dönemde bunları göğüsleyerek...

Öte yandan, böylesi açık tavrına rağmen, çok değil, bu beyanatından beş ay sonra, yani, 13 Mart 1921'de imzaladığı dostluk anlaşmasıyla Sovyet Rusya'dan 10 000 000 altın ruble ile 2 tütmeni silahlandırarak kadar teçhizatı ve 1828 yılından beri, yani, 93 yıldır, önce İran, sonra Rusya topraklarında kaldıkları için vatan özlemi çekmekte olan şimdiki şirin ilimiz Iğdır ile güzel ilçemiz Tuzluca'yırmızı Türk topraklarına yeniden katmayı başaran usta bir siyasetçiydi.

O Tek Adam, daha 1923 yılında, 1940'larda çıkacak olan İkinci Dünya Savaşının kaçınılmaz olduğunu ve bu savaşı çıkaracak olanın da Almanya olacağını o gün sezebilen, o gün açıklayabilen, eşsiz ileri görtüş sahibi, eşsiz bir siyaset bilimcisiydi. Elbette ki, Yüce Yaradan tarafından böyle yi yüzlerce örneği gösterilebilecek yeteneklerle donatılmış olan o Tek Adamın benimseyebileceği rejim cumhuriyet olabilirdi ve kendisinin "kimsesizlerin kimsesidir" dediği cumhuriyetin de kurucusu oldu.

Bizler, O'nun "en büyük eserim" dediği bu Büyük Mecliste bir kere daha belirtiyoruz ki, eserlerinden, dediklerinden ve bilhassa, gösterdiği çağdaş, uygar, müreffeh Türkiye hedefinden asla şaşmayacağız. Yine, bizler, o meşhur Bursa nutkundaki anlamlı işaretlerini, keza, "ey Türk gençliği" diye başlayan nutkundaki muhtevayı, anlamı ve bilhassa, o nutkun son paragrafındaki, bizlere yüklediği ödev ve sorumlulukları da asla unutmayacağız. Ne mutlu, O'nun "en büyük eserim" dediği bu Büyük Meclisi yaratana, yaşatanlara!

O günün vesilesiyle bugün huzurlarınıza gelmiş olan ben, sözlerime son verirken "ne yaptım sa, Türk Milletine ve onun sağduyusuna olan güvenim içinde yaptım" diyen ve Türk Milletini de, Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkı olarak belirleyen o Büyük Ata'ya Allah'tan rahmet diler, O'nun muhteşem sözünü "Ne Mutlu Türküm Diyene"yi yineleyerek, tekrarlayarak hepimizi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İzgi.

Şimdi, söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Ankan Bedük'te. Buyurun Sayın Bedük. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümünü idrak ediyoruz. Temenni ediyordum ki, hükümet, söz alacağımı daha önceden ifade etmiş olsaydı, bütün gruplar, hazırlıklı bir şekilde buraya gelir ve bu suretle, günün mana ve ehemmiyetine uygun konuşmalar, daha hazırlıklı bir şekilde yapılmış olurdu.

BAŞKAN –Sayın Bedük, siz, daima...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Estağfurullah...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) – Ama, ne yazık ki, ben, daha evvelden söz istedim, gündem dışı konuşma talebinde bulundum; bana, Sayın Başkan, 3 arkadaşımıza söz verdiğini ifade ederek gündem dışı konuşma sırasının olmadığını belirtti. Önce, ona teşekkür ediyorum. Keşke konuşulsaydı dediler, onu da özellikle takdirle ifade ediyorum ve nihayet, burada, özellikle, hükümetin konuşmasını bu manada değerlendiriyor ve teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Büyük Milletimizin Atatürk'ünü, Gazi Paşasını ve onun silah arkadaşlarını, bugün, minnetle ve rahmetle anıyorum.

Milletlerin, tarihinde, önemli günleri ve dünya tarihine damgasını vurmuş önemli şahsiyetleri vardır. İşte, gerçekten, milletimizi ve kültürümüzü, inancıyla, kendi medeniyetiyle, kendi yaşantısıyla ve geçmişle birlikte dünyaya tanıtan Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü bu anlamda anıyorum ve tekrar, rahmetle yâd ediyorum.

Türk Milletinin köklü tarihinde ve zengin kültüründe Atatürk'ün çok önemli yeri vardır. O'nun ve silah arkadaşlarının yoktan var ettiği bir millet olarak, O'nun kurduğu cumhuriyeti hepimiz ko-

ruyacağız ve kollayacağız. Cumhuriyet, O'nun, milletimize büyük bir emanettir. Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerinin korunması ve kollanması hepimizin görevi ve sorumluluğudur. Büyük Atatürk'ün en büyük eseri olan Türkiye Cumhuriyetinin Parlamentosu olarak, O'nu, her zamankinden daha çok anlamak ve anlatmak zorundayız.

O'nun, cumhuriyetin temel nitelikleriyle ortaya koyduğu unsurlar, unutulmasın ki, toplumu ayıran değil, toplumu barıştıran, toplumun birlik ve beraberliğini sağlayan, bu milleti millet yapan, bu milleti bugüne kadar getiren temel ilkelerdir. O ilkeler, uzlaşmanın ürünüdür; o ilkeler, bu milletin birlik ve beraberliğini sağlayan temel niteliklerdir. İşte, biz, O'nu ve demokratik, laik, sosyal, hukuk devleti diye isimlendirdiğimiz bu temel nitelikleri, o günün şartları ve geleceğe ışık tutması bakımından, çok iyi anlamak, anlatmak ve gelecek nesli de ona göre hazırlamak durumundayız; çünkü, O, imkânsızlıklar içerisinde, birçok kimsenin "mümkün değildir" dediği şeyi gerçekleştirmiştir. Kararsızlığın, ataletin her tarafı sardığı bir zaman ve zeminde, O, milletine olan güvenine dayanarak, ümidin yeşermesinde ve kurtuluşun gerçekleşmesinde önyak olmuştur.

Sayın milletvekilleri, O, bir aksiyon adamıydı. Konfüçyüs "karanlıktan şikâyet etmektense, önce kendin bir mum yak" demektedir. Mustafa Kemal, karanlıkların yurdu sardığı bir zamanda, bir mum değil, tam anlamıyla bir kurtuluş meşalesi olarak Türkiye'yi ve Türk Milletini kurtarmış ve bugünkü cumhuriyetin kurulmasına vesile olmuştur.

Eğer, bugün, Türkiye Cumhuriyeti bu noktadaysa; eğer, bugün, istiklal ve hürriyet özellikle bu millete layık görülmişse; bunu, özellikle Mustafa Kemal Atatürk ve onun silah arkadaşlarına borçlu olduğumuzu unutmamamız lazımdır. Ne kadar güzel söylüyor: "İstiklal ve hürriyet benim karakterimdir, benim milletimin de karakteridir ve bu millet, ilelebet istiklal ve hürriyetini koruyacak ve bu topraklar üzerinde bu bayrak ilelebet dalgalanacaktır."

Tek bayrak, tek millet ve tek vatan, bizim milletimizin, bizim devletimizin hiçbir surette vaze geçemeyeceği temel hedefleridir ve önemli değer unsurlarıdır.

Demokratikleşme tartışmalarının gündemde olduğu bir dönemde, Atatürk'e yöneltilen bir kısım yanlış değerlendirmeler de maalesef olmuştur; ama, şunu özellikle belirtmek istiyorum: O, her zaman, milletine, bağımsızlığı, hürriyeti ve özellikle, hür düşünmeyi, hür olarak fikirlerini ifade etmeyi öğretmiştir. Nitekim, öğretmenlere seslenirken "muallimler, cumhuriyet, sizden, fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller ister" diyordu. Bu veciz söz üzerine, çok iyi düşünmemiz ve özellikle, zamanı ona göre değerlendirmemiz ve geleceğimizi ona göre hazırlamamız gerekmektedir.

Bu anlayış içerisinde, Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmetle anarken, onun ilkelerinin, onun düşüncelerinin, onun ifadelerinin, bugünün Türkiye'si için bir ışık, özellikle, Türk Milletinin özgürlüklerinin ve haklarının gelişmesi için, çağdaş dünyayla birleşmesi için, çağdaş dünyayla yarışması için en önemli hedef olduğunu özellikle ifade ediyor ve buradan sesleniyorum: Hedefimiz, onun da işaret ettiği gibi, muasır medeniyet seviyesine yükselmektir; hatta, onun üzerine çıkmaktır. Bundan, hiçbir surette, hiçbir kimse vazgeçemez; Türk olduğunu ifade eden, bu topraklar üzerinde yaşayan herkes, bunu, bir vazife, bir görev ve bir sorumluluk olarak bilmelidir ve bilmektedir.

Bu anlayış içerisinde, bu hedefi gerçekleştirmek için elimizden gelen gayreti göstereceğimizi ve O'nu hiçbir surette unutmacağımızı belirtiyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

Sayın Başkan, size teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim Sayın Bedük.

Şimdi, söz sırası, Demokratik Sol Parti Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'de.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Sayın Türker, malumunuz, süreniz 10 dakikadır.

DSP GRUBU ADINA MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan evvel, Yüce Heyetinizi, Grubum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum; bugün, 61 inci ölüm yıldönümünü idrak ettiğimiz, ülkemizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e de Tanrı'dan rahmet diliyorum.

Mustafa Kemal Atatürk'le ilgili bugüne kadar çok şeyler söylenildi. Atatürkçü düşünceyle ilgili söylenenlerin içinde en az dikkate alınamı ekonomi politikasıdır. Demokratik Sol Parti Grubu ve şahsım olarak, bundan sonra, Atatürk'ün ekonomi politikasının ciddi bir şekilde ele alınması gerektiğine ve ekonomi politikasının bugün için ne denli ihtiyaç olduğunun tartışılması gerektiğine inanıyoruz.

Gerek milli mücadele döneminde gerek cumhuriyetin kurulmasında ve devrimlerin gerçekleştirilmesi sırasında geliştirilen Atatürkçü düşünce modelinde, ekonomide nasıl bir yöntem izlenmiştir? Atatürkçülük ile ilgili araştırma yapan iktisatçılar, Atatürkçülüğü ne bir sağcı ne de bir solcu ideolojiye oturtmuşlardır. Atatürkçülüğün, ekonomide, daha çok, dönemin koşullarına ve ulusun kimliğine uygun bir ekonomik modeli geliştirdiğinde mutabık kalmışlardır. Bu konuda, uluslararası düzeyde bildiğimiz siyasal bilimciler, örneğin Maurice Duverger, Atatürkçülüğü, geliştirilen Kemalist modelin, gelişmekte olan tüm ülkelerde, hem kapitalizmin kötü taraflarını hem de Marksizmin bazı yönlerini dikkate almaksızın kendine özgü bir model olarak seçilmesini önermiştir. Belki de, yetmişaltı yıldır, bu ülkede, ekonominin tüm tahribatlara rağmen ayakta kalabilmesi ve ülkede kendi yaşatları, kendi döneminin liderlerinin heykelleri, kendi döneminin düşünceleri geri plana itilirken, daima Atatürk'ün öne çıkarılmasının temel nedeni, ekonomi politikasında uyguladıklarıdır.

Atatürk'ün ekonomi politikasını incelediğimiz zaman, bilim adamları, başlangıçta, kalkınma için özel girişimcilik ciddi olarak önem verildiğini, öncelik verildiğini görüyorlar; ancak, Osmanlı İmparatorluğundan devralınan mirasta, bir taraftan borç ödenmesi, bir taraftan yetersiz sermaye birikimi ve en önemlisi, iş deneyiminin bulunmaması nedeniyle özel girişimcilik amaca ulaşamamıştır.

İşte, cumhuriyetin ilanından önce, Kemal Atatürk, bir taraftan, 19 uncu Yüzyıldan devreden liberal görüşü taşıyanlar ile o tarihte gelişmekte olan Marksist uygulamaya yönelik sosyalistleri bir araya getiriyor ve bu iki grubun başına, hepimizin bildiği, değerli Sosyolog Ziya Gökalp'i getiriyor. Ziya Gökalp'in başkanlığında, bu iki grubun yaptığı tartışma sonrası -o kadar çok tartışılıyor ki- herkes -daha cumhuriyet kurulmadan önce- bu komisyondan herhangi bir sonuca ulaşamayacağı; ülkenin ekonomik modelini, kimin sesi daha yüksek çıkarsa onun seçeceği yönünde düşünceler ortaya atıyor. Oysa, Ziya Gökalp, uzlaşmacı kimliğiyle, bugün, hâlâ bahsedilen ve ekonomide -Kemalist ekonomik modeli inceleyen ekonomistlerin söylediği yöntemle- "eklektik model" olarak bilinen "karma ekonomi" olarak halk dilinde söylediğimiz "özel girişim ve devlet girişimciliğine aynı anda yer verilmesine" ilişkin bu rapor ele alınıyor ve bu rapordadır ki, daha cumhuriyet kurulmadan, ekonominin halka açık şirketler yoluyla geliştirilmesi öngörülmüştür.

Bir taraftan, devletin gözetiminde, devletin katkısıyla ve Kemal Atatürk'ün ilk koyduğu sermayeyle Türkiye İş Bankası kurulurken; diğer taraftan, bütün memurlardan kesilen paralarla, Temavaş adlı, halka açık, ortak sayısı binleri aşan bir şirket kuruluyor. Bunlardan Temavaş, yönetim

eksikliğinden, iş deneyimsizliğinden, sermaye oluşturulduğu halde, bir yıl gibi kısa bir sürede iflas ediyor. İş Bankası ise, ilk önce, Atatürk'ün koyduğu sermayeyle gelişir; ancak, halka açık olma niteliğini, her sermaye artımında, Atatürk sermayelerine karşı isabet eden artırım miktarlarına katılmamak suretiyle, hisselerin yavaş yavaş halkın eline geçmesini sağlıyor.

Atatürk'ün, bu dönemdeki ekonomistlerle birlikte ele aldığı ekonomik modelde, 1929 yılına kadar, alanını kısıtlayan tarihsel koşullar vardır. Bunların başında, Lozan Antlaşması ile Merkez Bankası kurulması dahil, alınması gerekli olan bazı önlemlerin önlenmiş olmasıydı. Çünkü, o tarihlerde, gümrükte bile, vergisi konulamayacak anlaşmalar söz konusu idi. 1929 yılında, gerek dünyada yaşanan ekonomik buhran dolayısıyla gerekse Lozan'daki antlaşmanın getirdiği olanaklarla, millî ekonomi politikasının gerekleri yavaş yavaş yerine getirilmeye başlanıyor ve o tarihte, ilk kez, sanayiın korunması amacıyla, Gümrük Vergisi uygulaması başlıyor ve ülkemizde, yavaş yavaş, ciddi bir şekilde, ithalatı ikame eden yerli sanayie yönelmeye başlanıyor.

Atatürk, bu ekonomi politikalarından en önemlisini, bugün, ünlü ekonomistlerin tavsiye ettiği, Merkez Bankasının kurulması çalışmalarında, kendi elyazısıyla kanunun gerekçesine düştüğü notta belirttiği gibi, özellikle, devletin hisse oranının yüzde 25'i aşmamasını öngörecektik kadar, olaya, bugünkü çağ koşulları çerçevesinde bakıyor.

Atatürk'ün bu yaklaşımı, özellikle, akla başka sorular da getiriyor: Acaba, Atatürkçü düşünce yabancı sermayeye karşı mıydı? Atatürk, yabancı sermayeye karşı değildi; ancak, yabancı sermayenin ülkemize geldiği anda bir ekonomik yarar sağlamanın, bir katma değer sağlamanın gözetilmesi gerektiğini belirtiyor; buna karşılık, altyapı yatırımlarına gerekli özenin gösterilmesini istiyordu.

O dönemde, özellikle Orta Anadolu'da, bir taraftan demir-çelik tesisleri kurularken, diğer taraftan, bir ekonominin gelişmesinde en önemli unsur olan ulaştırmanın gereği gibi oluşturulabilmesi için, demiryolları millileştirilip geliştirilirken, Kayseri'de 1920'li yıllarda bir uçak fabrikası bile kuruluyordu. 1950'lerde bu uçak fabrikası kapatıldı; ama, o tarihlerde, ciddi bir ulaştırma politikasının, bugün, ülkemiz ekonomisiyle ilgili olarak çok daha büyük bir öneme sahip olduğuna ve ülkemizde hem insan hem de kargo amaçlı ulaştırma politikasında daima bayrağını göklerde dalgalandıracak millî kuruluşların var olması gerektiğine daha o zamandan dikkati çekiyordu.

Burada tartışılan bir konu; acaba, Atatürk'ün, milliyetçilik ikesi ile yabancı sermayeye, küreselleşmeye açık olması bir çatışma halinde miydi?

BAŞKAN – Sayın Türker, sürenizin dolmasına 1 dakika var; toparlar mısınız efendim.

MASUM TÜRKER (Devamla) – Teşekkür ederim efendim.

Atatürk, bu konuda şöyle düşünüyordu: Her ulusun kendine göre bir kimliği, bir kültürü vardır; ama, uygarlık, evrensel, tektir. Bütün mesele, bu kimliği, bu evrensel uygarlığın içinde koruyarak, bütün evrensel olanaklardan, ekonomik yararlarından toplumun yararlandırılmasıdır.

Bu nedenle, Atatürk, uluslaşma, çağdaşlaşma gibi tarihsel süreçlerde, özellikle, kültür politikalarının ekonominin en önemli destekçisi olduğunu daima dile getirmiştir.

Atatürk'ün ekonomi politikası, bugün, belki, en fazla ele alınması, en fazla incelenmesi gereken bir politikadır; çünkü "Atatürkçülüğü nereye çekersen olur" biçimindeki yorumlar, maalesef, bazı yerlerden destek sağlamakta ve antikemalist görüşler, bazen "Atatürkçülük" adı altında yayılmaya çalışılmaktadır. İşte, bu nedenle, çağdaş, laik ve birçok aydını gücendiren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız efendim.

MASUM TÜRKER (Devamla) – ...bu eylemlere imkân vermemek için, hepimize düşen, Atatürk'ün ekonomi politikasını bugünkü yaşamımızla bütünleştirmektedir.

Bizler, bugün, 21 inci Yüzyıla geçerken, hazırladığımız bütçeyi Atatürk dönemindeki gibi denk bir bütçeye, ekonomik yaşamımızı Atatürk'ün temel ekonomik politikasındaki enflasyonsuz bir yaşam biçimine dönüştürebilsek, belki de, Atatürk'ün, bu yüzyılın başında bize gösterdiği ışığı, bizler, 21 inci Yüzyıla, torunlarımıza taşımış oluruz.

Böylesi bir günde, Atatürk'e tekrar Tanrı'dan rahmet diliyorum ve Türk Ulusunun, Atatürk'ün izinde, akılcı, dinamik ve kalıcı bir anlayışla ve yalnız sosyal yaşamda değil, ekonomide de ilerle-yeceğini umuyorum ve Grubum adına saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türker.

Söz sırası, Anavatan Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Yılmaz Karakoyunlu'da. Sayın Karakoyunlu, buyursunlar efendim.

Süreniz 10 dakika, saat de kürsüde efendim.

YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, ilk defa saatli bir kürsüde hitap ediyoruz size.

BAŞKAN – Aşkolsun; kürsüye saati geçen sefer de koydurdum efendim; hakkımı yemeyin...

ANAP GRUBU ADINA YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bugüne kadar Yüce Atatürk'ümüztü, devletimizin banisini, milletimizin fedakâr ve sadık hadimini, hep karanlık kasım anlayışıyla andık. Artık, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Atatürk'ü, yeni bir milenyumun başında, 20 nci Yüzyılın başındaki ilkelerinin, bu yeni yüzyılı etkileyen değerleri, politika kararları ve öngörülerini çerçevesinde ele alıyoruz. Bu, fevkalade olumlu bir gelişmedir.

Konuşmalarını dinlediğimiz Milliyetçi Hareket Partisi Sayın Grup Başkanvekili arkadaşımızın, Doğru Yol Partisi Sayın Grup Başkanvekili arkadaşımızın ve yine, aynı şekilde, Demokratik Sol Partiye mensup olan ve parti adına konuşan Masum Türker Bey arkadaşımızın yaklaşımlarındaki isabetin altını çiziyor, hayranlıkla ve şükranla ifade ediyorum.

Bendeniz de, izniniz olursa, size, kısaca, Atatürk'ün tarih perspektifindeki idrak ölçeğini ve tarih şuuruyla bir millete nasıl ruh ve heyecan kazandırıp onu olgunlaştırdığını özetlemek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Mustafa Kemal Atatürk'ün, siyasal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde benimsediği tek ilke, millet iradesi, millet hâkimiyetidir. Samsun'a ayak bastığı andan itibaren, mücadelesinin her aşamasında ve her noktasında, ne zaman sıkışsa, tereddütsüzce başvurduğu şey, millet iradesi ve millî hâkimiyet kavramı idi. Kendisinin benimsediği iktisadî politikada, siyasî hedeflerin tespitinde, sosyolojik değerlendirmede, ülkenin kültür varlığının zenginleştirilmesinde, eğitimde, sağlıkta, hulasa, aklımıza gelebilecek bütün konularda, bu temel hareket noktasını muhafaza etmekten kaynaklanan önemli bir aleti, bir silahı, sürekli olarak Türk Milletinin lehine kullanma şeklinde geliştirdi.

Burada, iki önemli kavramın birbirine karışmasını ciddi şekilde önlemiştir. Bunlardan birincisi, milliyetçilik ve muhafazakârlık gibi ulusumuzun ve evrensel değerlerin, yani, millî kültürümüzün ve inançlarımızın bütünleştiği imkânları, bir siyasî ve iktisadî doktrin olarak önüne konulan sosyalizm ve liberalizmle hangi ortak değerlerde bütünleşebileceğini ve bunların toplulaştırılmış değerlerinden alınabilecek ilhamlarla Türkiye'yi nereye götürebileceğinin hesabını fevkalade önemli bir biçimde tespit etmişti.

Kendisinin çok güzel bir tespitini, izninizle burada özetlemek istiyorum. Zihniyet ile ideoloji karıştırılmamalıdır. Bir ideolojiye hangi zihniyetle bakılması, o ideoloji için çok önemli olduğu kadar, zihniyetin bozuksa ideolojinin kabahatli olmadığı gerçeğini de ortaya koyar.

Değerli arkadaşlar, Atatürk'ün iktisat politikasıyla ilgili olan açıklamaları, biraz evvel Masum Bey fevkalade bir disiplin içinde size özetledi; ancak, temas etmesi lazım geldiği bir noktaya, zannedirim ki, zamanın yetersizliği nedeniyle vakit ayıramadı; dolayısıyla da, bir yanlış anlamaya sebebiyet vermemesi açısından, kendilerinin müsaadesini alarak bir tashih cümlesiyle olaya müdahale etmek istiyorum.

Atatürk'ün, 1929 yılında, dünya buhranından sonra liberalizmden vazgeçmesi, liberal ekonomiye olan güvensizliğinden kaynaklanmıyordu; tamamen yeni bir dünya düzeni içerisine girmek ve yeni bir devletçilik anlayışı içerisinde, dünya buhranından sonra Türkiye'yi ekonomik kalkınmaya götürmek bakımından, Lozan Antlaşmasıyla getirilmiş olan kısıtlamalardan sıyrılmak ve imkânları kullanarak hedeflerini gerçekleştirmek şeklindeydi. O ana kadar, yaklaşık yüz yıldan beri, meselelere mistik yaklaşmış bir üslubun sahibi olan imparatorluktan, meselelere rasyonalist yaklaşan bir cumhuriyet anlayışını hâkim kılmak istemesi de, yine, temel değerler, çağdaş ve uygar bir toplum yaratmak hevesinden ve arzusundan kaynaklanıyordu. Bunun için, yönetimi akılcıydı. Akılcı ve gerçekçi bir yaklaşımın içerisinde, dogmaların getirebileceği bütün tehlikeleri bertaraf etmeyi fevkalade başarmıştır. Çağdaşlaşma ve modernleşme ideolojisini benimsemişti ve onun gereğini yerine getiriyordu. Bu bakımdan da, kullandığı politikaların tamamı pozitivist ve pragmatist idi.

Kendine mahsus bir ekonomi modeli getirdiği iddiasının varit olmadığını, doğrudan doğruya, dünyadaki mevcut ekonomi teorileri içerisinde birbirleriyle uyumlu olanları ve bu uyumdan hareketle, ülke yararına en uygun düşecek modeli benimsediği şeklindeki gelişmeleri Masum Bey özetledi. Ona ilave edeceğim bir şey var:

Atatürk, ekonomi politikalarını iki temel unsur içerisinde mutlak mütalaa ediyordu. Bunlardan birincisi, ülkenin ekonomisini ve dünyadaki gelişmiş ekonomik olayları idrak etmeden ve bunları dikkate almadan uygulanacak bir dışpolitikamızın başarıya ulaşma ihtimali olmadığını söylüyordu; ikincisi, içpolitikamızın tahammül edemeyeceği bir dışpolitikayla ve ekonomik ilişkiyle, ülkenin istenilen istikametlere götürülmesinin mümkün olmadığını söylüyordu.

Değerli arkadaşlar, bu söylediğimin içerisinde en önemli noktayı şöyle çizmek istiyorum: Atatürk, sadece, Batı'daki ileri felsefe değerlerine sahip olarak veya büyük filozofların cümlelerinden ilham alarak, bir imparatorluk sonrasındaki cumhuriyetin geleceğini tayin eden esasları tespit etmedi, imparatorluğun kendi içerisinde de dünya görüşünü değiştirecek üstünlükteki birtakım çalışmaların hemen tamamına yakın olanından istifade etti. Özellikle, Tunuslu Hayrettin Paşa'nın "Akşam El Mesalik" dediğimiz; yani, bugünün Türkçesiyle "Gidilecek En Emin Yol" isimli kitabında bahsettiği fevkalade önemli bir tespiti benimsemiş ve ölümüne kadar, o ilkeden asla sapmaksızın, sonuna kadar bu ısrarın içinde olmuştur.

Tunuslu Hayrettin Paşa'nın tespit ettiği gerçek şuydu: Osmanlı, modernleşme, çağdaşlaşma ilişkisinin içerisinde zaman zaman güçlüklerle maruz kalmıştı. Tanzimatın ilanı, Islahat Fermanının ilanı ve onu takip eden medenileşme hareketlerinin tamamında Osmanlıyı sıkıntıya sokan kördüğüm, mutlak suretle çözülmeliydi. Hayrettin Paşa'nın tespit ettiği bu kördüğümün Türkçesi, Türk Milletinin İslam kalarak çağdaşlaşmayı başarma arzusuydu ve bu hedefe ulaşabilmenin gerektirdiği gayret de, temel değerlerin, mutlak suretle muhafaza edilmesiydi. Atatürk'ün de programında, işte, en temel ilke buydu.

Değerli arkadaşlar, biraz evvel, size, bir ulusun değerleri içerisinde, geleceğe bakışın fevkalade önemli olduğunu ve o bakışın, nereden kaynaklanırsa kaynaklansın, bağnaz bir anlayışla, elinin tersiyle itilmesi değil, benimsenmesi, alınması ve alındıktan sonra sonuna kadar takip edilmesi, eğer, gerekli, yararlı, faydalı bir şey varsa, onun peşinde koşulması da, yine, Atatürk'ün benimsediği temel ilkelere biriydi.

Atatürk, bu ülkeyi, bir müstevliye karşı müdafaa etti, ulusal değerleri, kültürü harekete geçirdi ve Türk Milletinin içindeki en önemli kaynağı olan iman ve inançla birlikte millet duygusunu, vatanperverliği birleştirerek müstevliyi kovdu. Ancak, müstevliyi kovmakla yetinmedi, gördü ki, müstevli, çağdaş medeniyet düzeyine sahiptir. Dünyada, Atatürk, tek ve ilk örnektir; millî mücadeleyi, millî, vatanperverlik duygularıyla, inançlarıyla, imanı ile bütünleştirip kovduğu müstevlinin sahip olduğu medeniyeti, çağdaş medeniyetin üzerine çıkarma hedefiyle milletine görev ve sorumluluk olarak veren tek liderdir. Bu itibarla da, başka hiçbirisiyle kıyaslanmayacak kadar üstünlüğü vardır.

Değerli arkadaşlarım, 20 nci Yüzyılın başında ve cumhuriyetin kuruluş aşamasında belirlediği görüşler, o yıla mahsus olmak üzere, bir devlet kurucusunun sadece kendi millî değerlerini ve milletini ilgilendiren ilkeleri koymak basilliğinde değerlendirilemez. Aradan yetmişbeş yıl geçti. Yetmişbeş yıl sonra, yeni bir milenyuma, üçüncü bin yıla giriyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ KARAKOYUNLU (Devamla) – 1 dakika ilave eder misiniz?

... Hepimiz elimizi vicdanımıza koyarak söyleyelim ki, o yetmişbeş sene evvel ortaya koyduğu ilkeler, bugün, bütün dünya ülkeleri için, yeni yüzyılda, yeni bin yılda kullanılabilecek üstün devlet adamı değerleridir.

Değerli arkadaşlarım, tahlilde uzlaşmanın hiçbir çözümü getirmediğini hepimiz yıllarca gördük. Önemli olan, hükümde birleşmektir, tespit ve tahlilde uzlaşmaktansa hükümde anlaşmaktır. Hükümde anlaşmak, adalet duygumuz, akliselimiz, vicdanımız ve imanımız bütünlüğünde gerçekleştiği itiraf edecek cesaretimizdir. Hepimiz, bu yürek temizliğiyle, bu devletin kurucusu Yüce Atatürk'ün ölümünün 61 inci yıldönümünde, O'nun koyduğu ilkeler çerçevesinde ve O'nun devrimleri istikametinde, O'nun yaktığı meşalenin aydınlattığı zeminden ileriye doğru daha binlerce yıl bakacak olan aziz cumhuriyetimizi devam ettireceğimize, onun ilkelerine sadık kalacağımıza, şurada, huzurunuzda bir kere daha söz vererek ve sizin de hislerinize tercüman olduğumu ifade ederek huzurunuzdan ayrılıyor ve Yüce Atatürk'e Allah'ın en büyük rahmetini diliyor, sizlere saygılar sunuyorum.

Teşekkürler ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakoyunlu.

Sayın milletvekilleri, grubu olmayan sayın üyelerin de 5 dakika konuşma hakkı vardır.

MUSTAFA GÜL (Elazığ) – Onlar Meclise gelmiyorlar ki...

BAŞKAN – Efendim, gelenler de var. Ben, Mehmet Açar için söyledim Sayın Gül. Niye bana müdahale ediyorsunuz! Ben, kimin gelip gelmediğini görmüyor muyum!

Şimdi, son söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Sivas Milletvekili Sayın Abdülatif Şener'de.

Buyurun Sayın Şener. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Büyük Atatürk'ün ebediyete irtihalinin 61 inci yıldönümü münasebetiyle bir aradayız ve görüşmelerimizi sürdürüyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 59 uncu maddesi hükmüne göre, Sayın Bakanın yapmış olduğu gündem dışı konuşmaya istinaden gruplarımıza 10'ar dakika söz hakkı düşmüştür.

Gerçekten, 10 Kasım önemli bir hadisedir, önemli bir olaydır ve 10 Kasım münasebetiyle, Atatürk'ün ilkelerinin ve prensiplerinin daha iyi anlaşılması, bu daha iyi anlaşılmaya Meclisin katkı sağlaması gerekmektedir. Bu sebepten dolayı, bu günün genel bir görüşme çerçevesinde değerlendirilmesinde daha büyük faydalar olabilirdi; ancak, gruplar önceden haberdar edilmeksizin, Sayın Bakanın 59 uncu madde hükmü gereği yapmış olduğu konuşmaya istinaden, gruplarımıza da 10'ar dakika söz düşmüştür. Dilerdik, temenni ederdik ki, önceden daha sağlıklı hazırlanmalarla ve daha uzun bir süreyle, konu burada tartışılın, anlatılın ve toplum bilinçlendirilsin.

Değerli milletvekilleri, vefatının 61 inci yıldönümü vesilesiyle -bugün olduğu gibi- bütün 10 Kasımlarda, kamu kuruluşlarında, okullarda, gazete sayfalarında, televizyon ekranlarında ve değişik etkinliklerde Atatürk'ü tanıtan çeşitli programlar düzenlenmektedir; yani, Atatürk çok yönlü olarak milletimize tanıtılmaktadır; çünkü, Atatürk'ü anlamadan, Türkiye'yi ve Türkiye Cumhuriyetini anlamak mümkün değildir. Onun için, O'nu iyi anlamak ve fikri mirasını da sağlıklı bir şekilde yorumlamak, değerlendirmek, her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının görevidir ve vazifesidir.

Atatürk'ü anlamak elbette son derece önemli bir noktadır; ancak, bu anlaşılma, tarihi değişimi doğru yorumlamadan yapılamaz. Atatürk'ü anlatırken, onu tarihten soyutlayarak ve tarihteki yerinden kopararak, yalın ve soyut bir anlatım tarzını benimsemek, Atatürk'ü ve Atatürk gerçeğini sağlıklı bir şekilde değerlendirmeyi imkânsız kılmaktadır; bu son derecede önemlidir; çünkü, bu bir tarih yorumudur; bir kültür ve medeniyetten yenisine geçerken, bu değişimin yerini ve anlamını kavrayabilmek için, bu geniş perspektiften bakışa ihtiyaç olduğu kanaatindeyim.

Osmanlı Devleti bir büyük medeniyet ve kültürü ifade etmektedir. Bu büyük medeniyet ve kültür, Batı medeniyeti karşısında gerilemeye başladıktan sonra, Osmanlı aydınları ve düşünürleri, bu medeniyetin geleneksel kurumlarını sürekli sorgulamaya, yargılamaya ve yeni değişimi -nasıl ayak uydurulacağıyla ilgili olarak- değerlendirmelere tabi tutmuşlardır.

Atatürk'ten yüz ikiyüz yıl önce başlayan Osmanlı kurumsal yapısını değerlendirmeye tabi tutan bu yorumlar, cumhuriyet dönemine de intikal etmiştir. Dolayısıyla, Atatürk'le birlikte ortaya çıkan ve bugüne kadar süren ilkeler, prensipler ve Türkiye Cumhuriyetine hâkim kurumları, sadece ve sadece 1920 sonrasında tartışılan ve 1920 sonrasında tesis edilen kurumlar olarak algılamak son derece yanlıştır.

Daha önceki birkaç yüzyıl içerisinde de mutlakiyet, meşrutiyet ve cumhuriyet tartışmalarını bu toplum, bu ülke yaşamıştır; anayasa tartışmalarını yaşamıştır, Medeni Kanunla ilgili tartışmalar daha önceki yüzyılda bu toplumda yapılmıştır; hatta, Harf İnkılabıyla ilgili çok yoğun ve şiddetli tartışmalar 19 uncu Yüzyılda yayımlanan birçok gazete ve dergide yer almıştır ve yayımlanmıştır. Hatta, yadırganacağını hissettiğim şu konuyu da hatırlatmak istiyorum: Abdülhamid'in hatıratında bile, eski alfabeden latin alfabesine geçilmesi zaruretiyle ilgili düşünceler ve fikirler vardır. Yani, konular, daha önceki birkaç yüzyıl içerisinde sürekli tartışılarak olgunlaştırılmıştır. Hatta, sermaye birikiminin olmadığı bir dönemde, özel girişimin ve yatırımların artırılabilmesi için yeni bir sermaye sınıfının ortaya çıkarılmasıyla ilgili tartışmalar da cumhuriyet öncesi yıllarda kondisini göstermiştir ve cumhuriyet sonrası pek çok kurum, cumhuriyet öncesinde kurulmuştur, oluşturulmuştur ve cumhuriyete miras olarak kalmıştır.

İşte bu tarihî gelişim ve süreç içerisinde Atatürk'ün ilke ve prensiplerini değerlendirmek gerekir. Atatürk'ü anlamak lazım ve Atatürk'ü anlayabilmek için, Atatürk'ün fikri yapısını oluşturan eserleri, yeni nesillerin okuması ve tanınması gerekmektedir ve gerçekten, Kültür Bakanlığına, bu konuda çok önemli görevler düşmektedir; Atatürk'ün okumuş olduğu eserler hangileridir, bu eserler nelerdir, bunu, bugün yaşayan neslin bilmesi gerektiği gibi, bundan sonra yaşayacak nesillerin de bilmesi gerekmektedir. Umut ederim ki, Kültür Bakanlığı, bu konuda bir çalışma başlatır ve bu eserleri ayrı bir seri halinde yayımlar.

Değerli arkadaşlarım, Atatürk ilke ve prensiplerini, sadece, birtakım veciz sözler olarak algılamamızın da doğru olmadığı kanaatindeyim. Bu ilkelerin, hayatımızın bir parçası olması gerektiği kanaatindeyim. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" denilirken, gerçekten, egemenliğin, kayıtsız ve şartsız milletin olduğu bir Türkiye'nin var olması ve bu yapısının da asla tartışılmaması gerekirdi, gerekliydi.

Diğer taraftan "yurtta sulh, cihanda sulh" temel, veciz bir ilke olarak önmümüzde rehber olarak dururken, yurtta sulhun tesisi için her türlü gayret ve çabanın, kurumlarımızda, vatandaşlarımızda ve siyaset adamlarımızda bulunması, yer etmesi, ruhuna, özüne yerleşmesi gerekir diye düşünüyorum. Bu bakımdan, Türkiye'de "yurtta sulh" ilkesinin tesisi için yapay iç tehditler ve iç düşmanlar oluşturmanın, bu temel prensibe ve ilkeye de son derece aykırı olduğunu düşünmek gerekir.

Biraz önce, Sayın DSP ve Anavatan Partisi Grup sözcükleri, Büyük Atatürk'ün ekonomik politikaları üzerinde durdular. Gerçekten, şu anda, Türkiye'de, en önemli yaşanan sorun, ekonomiktir; vatandaşlarımız geçim sıkıntısı içerisinde ve bu geçim sıkıntısı içerisinde, hükümetlerden, iktidarlardan büyük beklentiler içerisinde. Böyle bir noktada, Atatürk'ün iktisat politikaları hakkında da bazı fikirlere ve düşünelere sahip olmamız gerekmektedir.

Bilindiği gibi, sermaye birikiminin yetersiz olduğu, özel girişimlerin yeterince gelişmemiş olduğu cumhuriyetin ilk yıllarında -1920'li ve 1930'lu yıllarda- devlet, Atatürk'ün öncülüğünde, bir girişimci sınıf oluşturabilmek için büyük gayretler sarf etmiştir; bu konuda önemli teşvikler ve devlet öncülüğünde önemli girişimci gruplar oluşturulmuştur. Bunun da ötesinde, 1929 dünya ekonomik buhranının ardından, ülkede kalkınmayı sağlayabilmek için, gelişmiş bir ekonomiyi ortaya çıkarabilmek için, bildiğiniz gibi, devletçilik politikası izlenmiştir. 1930'lu yıllarda, Sümerbank, Eti-bank gibi, bugün de halen ekonomimizin önemli kuruluşları olan tesisler, Atatürk döneminde kurulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Cumhuriyet tarihinin en yüksek bütüme oranlarını, yine, 1930'lu yıllarda görüyoruz. 1933-1937 dönemi, birinci sanayi planının uygulandığı -ilk sanayileşme- ilk planlı dönemdir ve bu dönemde ekonomideki büyüme oranı, cumhuriyet tarihinin en yüksek bütüme oranlarını göstermektedir; 1933 yılında ekonomideki büyüme yüzde 15,8 olmuştur; 1936'da ise yüzde 23,2 olmuştur; 1933-1938 arasındaki altı yıllık dönemde, ortalama büyüme oranı ise yüzde 8,8 olmuştur. Böylesine, altı yıllık veya daha farklı yıllar itibariyle, cumhuriyet dönemi, periyotlara, dönemlere ayrılacak olursa, cumhuriyet tarihinin en yüksek büyüme oranının yaşandığı yıllar, 1933-1938 arasındaki bu dönemdir; ama, maalesef, 61 yıl sonra, bugün, Türkiye ekonomisine baktığımızda, ekonomide küçülme görmekteyiz ve sanayi üretim endeksinde, eylül ayı sonu itibariyle, yıllık düşüş yüzde 10 civarındadır. Atatürk döneminde yüzde 10'luk bir büyümeden söz ederken, vefatının 61 inci yılında, yüzde 10'luk bir sanayi üretimi düşüşünden bahsetmek, elbette ki, üzüntü verici bir durumdur, üzüntü verici bir tablodur. Ben, Atatürk ilke ve inkılaplarının gösterdiği hedeflerin, ulusça doğru anlaşılmasını ve bu doğru anlayış doğrultusunda, ülkemizi

zin, kardeşlik, barış, huzur ve kalkınma içerisinde, topyekün, geleceğe umutla yürümesini diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Efendim, gruplar adına görüşmeler bitmiştir.

Şimdi, gündeme geçmeden önce, üç sayın arkadaşımıza gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Büyük Atamızın aramızdan ayrılışının 61 inci yılında ilke ve devrimleri hakkında söz isteyen, İstanbul Milletvekili Ediz Hun'a aittir.

Buyurun Sayın Hun. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

2. – *İstanbul Milletvekili Ediz Hun'un, Atatürk'ün ilke ve devrimlerine ilişkin gündem dışı konuşması*

EDİZ HUN (İstanbul) – Muhterem Başkan, Yüce Meclisimizin mümtaz üyeleri değerli milletvekilleri; sizleri saygılarımla selamlıyorum; benden önce grupları adına konuşma yapmış arkadaşlarımı da candan kutluyorum.

"Barışa ulaşmada Atatürk'ün sevgi yolu" adlı konuşmamı sunmak üzere huzurlarınızdayım.

"Ey yükselen yeni nesil, istikbal sizsiniz; Cumhuriyeti biz tesis ettik, onu ihya ve idame edecek olan sizlersiniz" özdeyişini, bütün varlığımızda, kalbimizde hissediyor ve ebediyete intikalinin 61 inci yılında, aziz Atamızın derin bir saygıyla anıyoruz. O, benliğindeki yüce hasletlerle Türk milliyetçiliğinin, vatan sevgisinin, insanlık meczyetinin gerçek simgesi olmuş ve eşsiz devrimleriyle, Türk toplumunu, akılcı ve çağdaş metotlarla uygar bir topluluk haline getirmeyi başarmıştır.

Akıl ve bilimi mürşit kabul eden Kemalizm, rasyonalist ve pragmatik ideolojilerin arasında yer alarak, fikirlerini gözlem ve bulgulara dayandırır; millet sevgisiyle insan sevgisini özdeşleştirir; körtü körtüne kaderciliği, diğer deyişle, fatalizmi reddeder. Engin bir hoşgörü ve barış manzumesidir Atatürkçülük. Hem bir siyasi görüş hem de çağdaş yaşam tarzını simgelemektedir. Dogmatizme karşı bir başkaldırı hareketi olan felsefesinde sınıf çıkarları mevcut değildir. Vefatından bir yıl önce topluma hitaben "bütün milletler aşağı yukarı akrabadırlar; biz tüm dünyanın huzurunu düştürmeliyiz. Ortak yaşam bizim mutluluğumuz olacaktır. İnsanlık bütünüyle bir varlık, millet ise onun bir bölümüdür" demiştir.

"Bizim akıl ve mantığımızla hareket etmemiz şiarımızdır" sözleriyle aklın rehberliğine inanan Atatürk, her eylemi meşru temellere oturtmaya azami itina sarf ederdi. 5 Kasım 1925'te gerçekleştirilen hukuk reformuyla meşruiyet ve hukuka bağlılık esas teşkil etmiştir.

Kin ve nefret tüm yaşamında Atatürk'ün duygularına egemen olmamıştır. 30 Ağustos 1922'de Dumlupınar muharebe meydanında Yunan askerlerinin cesetlerinin görüntüsü karşısında, onları kastederek "bu manzara insanlık için utanç vericidir; ama, biz, burada vatanımızı koruyoruz" demiş ve daha sonraki yılların akışı içinde "vatan müdafaası (savunması) haricinde savaş vahşettir" sözleriyle, barışın önemini vurgulamıştır.

5 Şubat 1937'de, Anayasamızda bir ilke olarak kabul edilen laiklik, şüphesiz, Türk inkılabının (devriminin) en önemli yapıtaşını oluşturmaktadır. Atatürk'ün laisizmi bir Türk rönesansıdır. Laiklik, düşünce özgürlüğünün güvence altına alınmasına ve böylece, hür tefekkür alanının açılmasına vesile olmuştur; teokratik düzenin yıkılmasına ve demokratik düzene geçişe imkân sağlamıştır.

Sayın Başkan, Atatürk'ü anlatmaya dakikalar, saatler yetmez; ama, zaman çok kıstıtlı olduğu için, burada, çok önemli bazı yabancı diplomat ve siyasilerin en önemli bulduğum ikisinin sözlerini nakletmek, sizlere sunmak istiyorum.

Birincisi, zamanın İngiltere başbakanlarından Lloyd George'a aittir ve "arkadaşlar, yüzyıllar, nadir olarak dâhi yetiştirir. Şu talihsizliğimize bakın ki, çağımızda, o büyük dâhi Türk Ulusuna nasip olmuştur" demiştir. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

İkincisi "ben, beş yıldızlı Amerikan generali, ülkesinde en yüksek askerî mevkie ulaşmış, Tanrı'nın güneşi Japon Mikadosuna zafer kararını tebliğ ve icra ettirmiş Douglas MacArthur'a, hayatının en büyük nasibi nedir diye sorarsanız, size vereceğim cevap kesinlikle şudur: Mustafa Kemal Atatürk isimli bir insanı tanımış olmak." (Alkışlar)

Ben, sözlerimi, 13 üncü Asrın büyük filozofu, düşündürü Yunus Emre'nin şu özdeyişiyle tamamlamak istiyorum: "Ölür ise ten ölür, canlar ölesi değil."

Evet, Yüce Atam, sen ölmedin, sadece zamanın dışına çıktın; ama her zaman gönlümüzdesin. Bizlere emanet ettiğin manevî mirasını sonsuza dek yaşatacağız, andıçıyoruz.

Aziz ruhun şad olsun.

Teşekkür ederim. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hun.

Gündem dışı ikinci söz, Ulu Önder Atatürk'ün 61 inci ölüm yıldönümü münasebetiyle, Eşsiz Atatürk'ün son mektubu hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sayın Turhan İmamoğlu'na aittir.

Sayın İmamoğlu, buyurun efendim.

Süreniz 5 dakikadır.

3. – Kocaeli Milletvekili M. Turhan İmamoğlu'nun, "Atatürk'ten Son Mektup" isimli dizelere ilişkin gündem dışı konuşması

M.TURHAN İMAMOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin Kurucusu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün 61 inci ölüm yıldönümünde kendisini rahmet ve sonsuz sevgiyle anıyorum.

Bu önemli günde "Atatürk'ten Son Mektup" başlıklı dizeleri sizlere okumak istiyorum:

"Yıl 1919; Mayısın 19'u dıyorsunuz ve eskimiş sözlerle beni övüyor, övüyorsunuz. Mustafa Kemal'i anlamak bu değil, Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil! Bırakın o altın yaprağı arık. Bırakın rahat etsin mezarında şehitler. Siz bana, neler yaptınız, onu haber verin; hakkından geldiniz mi yokluğun, sefaletin? Mustafa Kemal'i anlamak, yerinde saymak değil; Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Bana buluşlar getirin, uygar uluslara eşit yeni buluşlardan. Kuru söz değil, iş istiyorum sizden, anlamadınız mı? Uzaya "Türk" adını Atatürk kapsülüyle yazdınız mı? Mustafa Kemal'i anlamak, göz boyamak değil; Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Hâlâ, o acıklı ağıtlar dudaklarınızda. Hâlâ, oturmuş 10 Kasım'da bana ağhyorsunuz. Uyanın artık diyorum, uyanın! Uluslar fethetiyor uzayı. Mustafa Kemal'i anlamak, göz boyamak değil; Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Beni seviyor ve anlıyorsanız, laboratuvarlarda sabahlayın, kahvelerde değil. Bilim ve kitaplar ağartsın saçlarınızı, ancak böyle aydınlanır o korkunç karanlıklar. Mustafa Kemal'i anlamak, ağlamak değil; Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Demokrasiyi ve özgürlüğü getirdim size, ulusum daha mutlu yaşasın diye. Halka eğilmek dururken, birbirinize düşmüşsünüz. Hani köylerde ışık, hani bolluk, hani kaygısız gülen?! Mustafa Kemal'i anlamak, işitmek değil; Mustafa Kemal ülküsti sadece söz değil.

Arayı kapatmanızı istiyorum uygar uluslarla; bilime, sanata varılmaz rezil dalkavuklarla. Bu vatan, bu canım vatan, sizden çalışmak ister. Paydos övünmeye, paydos avunmaya. Yeter! Mustafa Kemal'i anlamak, aldatmak değil; Mustafa Kemal ülküsti sadece söz değil."

Teşekkür ediyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İmamoğlu, ben, teşekkür ederim.

Şimdi, son söz, gündem dışı üçüncü söz, Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle söz isteyen Eskişehir Milletvekili Mail Büyükerman'a aittir. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Büyükerman, sizin de süreniz 5 dakika; timit ediyorum ki, 5 dakikada bitirebilirsiniz, yoksa sözüünüzü kesmek mecburiyetinde kalacağım.

4. – Eskişehir Milletvekili Mail Büyükerman'ın, Atatürk'ün bazı özdeyişlerine ilişkin gündem dışı konuşması:

MEHMET MAIL BÜYÜKERMAN (Eskişehir) – Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanını, sayın milletvekillerini saygılarımla selamlıyorum.

"Millet hayatı tehlikeye uğramadan, savunma gereği olmadan yapılan savaş, ancak bir cinayettir." Bu, kuşkusuz çok büyük bir söz; ancak, bu sözün sahibi, vatan savunmasında savaşlar, savaşlar yapmış bir başkomutan olunca, çok daha anlamlı oluyor.

"Yurtta barış, dünyada barış." Vatani işgale, istilaya uğramış ve onu kurtarmak uğrunda çileler, çileler çekmiş bir kurtarıcı tarafından, büyük bir devlet adamı tarafından bu söz söylenince çok daha anlamlı oluyor.

Milletler, bir aileye benzer ve her biri, bu tümün, vücudun birer organlarıdır, uzuvlarıdır; birinde çıkan bir sıkıntı, bütün vücudu er geç etkiler. İnsanların, az da olsa, bir kesiminin aklıktan kurtarılması, baskıdan kurtarılması insanlık görevidir.

"Dünya insanların bağınazlıktan, kavgacılıktan, savaşçılıktan öte, barışçılığa ve paylaşımcılığa eğitmelidir" gibi sözleri, Doğunun ve Batının devlet adamlarında değil, ancak felsefe ve din adamlarında görüyoruz. İnsanlık idealinin aşık ve mümtaz siması, vatanımızı kurtaran, milletimizi kurtaran, devletimizi kuran Büyük Atatürk, seni, bugün, bir daha, bir daha anyoruz.

Atatürk cumhuriyetçidir, Atatürk milliyetçidir, Atatürk laikdir. Bu akademik konular, dakikalara, cümlelere sığarsa, biz de bunu değerlendirmeye çalışalım.

Atatürk, 10 uncu Yıl Nutkunda "Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyetidir" buyurmuştur. (Alkışlar) Cumhuriyet O'nun en büyük idealidir ve cumhuriyet Atatürk'tür, Atatürk cumhuriyettir.

Cumhuriyet, halk egemenliğine dayanır; ancak, halkın egemen olabilmesi için, kendini yönetecekleri iyi seçme yeteneğinde, eğitiminde olmaları lazımdır. Eğer böyle değilse, demagogların eline esir düşer (Alkışlar) ve cumhuriyet, kısa zamanda, umduğunu bulamayan çevrenin, insanların baskısıyla, demagogların da değişik güçleri harekete geçirmesi suretiyle, demokrasi ve cumhuriyet olmaktan çıkar, oligarşi olur, teokrasi olur, timokrasi olur ve bugünkü gibi, karmakarışık bir şeyler olur; ama, mühim olan, asolan, memleketin mutluluğudur ve aydınlık yola kavuşmasıdır.

Atatürk devrimlerini, gardrop devrimlerine benzetmeye benim gönlüm razı gelmiyor. (Alkışlar) Çünkü, bunlar, tarihi bilmeyen insanların yakıştırmalarıdır. "Halifei rüyi zemîn zillullah" de-

nen ve yeryüzünde peygamberin halifesi, Allah'ın gölgesi sayılan padişahların, Atatürk'ün yaptığı-
nın binde birini dahi yapmaya teşebbüs etmeleri, kellelerine mal olmuştur. Nizamıcedit ordusuna
ceket, pantolon giydirmeye kalkışan Üçüncü Selim, bunu, 1808 Kabakçı İsyanında başıyla ödemiştir.
İsyancıların, odasına gelmekte olduğunu gören İkinci Mahmut ve onun fedakâr bakıcısı Cevri-
ye Hatunun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Büyükerman, sizin, 9 yaşında Büyük Önderi tanıdığımızı biliyorum, kitap
yazdığımızı da biliyorum, konuşmalarımızın 5 dakikaya sığmayacağını da biliyorum; ancak, bir ila-
ve süre vereceğim, o ilave süre içinde de bitirmezseniz İçtüzüğün 68 inci maddesini tatbik edece-
ğim.

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Sayın Başkanım, bir dakika... Geçen sefer
Sayın Büyükerman konuşurken, Meclis Başkanvekilimiz bir teamül başlattı.

BAŞKAN – Hayır efendim, öyle bir teamül yok.

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Sayın Büyükerman konuşurken, konuşma-
ları oylamaya tabi efendim.

BAŞKAN – Hayır efendim.

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Eğer biz kabul edersek, 15 dakika konuşa-
bilir efendim.

BAŞKAN – Efendim, özür dilerim, o bir teamül değil. Ben, kendilerini ikaz ediyorum, diğer
üyelere gösterdiğim müsamahayı göstereceğim; ama, suiistimale uğrarsam, içtüzüğün 68 inci mad-
desini tatbik edeceğim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – 5 dakika konuşabilir.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, müsaade edin, itimat buyurun bana; sizi üzmeyeceğimi biliyor-
sunuz.

Buyurun efendim, devam edin.

MEHMET MAİL BÜYÜKERMAN (Devamla) – İsyancıların ikinci Mahmut'un odasına gel-
diğini gören Cevriye Kalfa, ocaktaki sıcak kılleri, çömlikle, gelenlerin gözlerine atar, atar ve bu
karambol sırasında yine de -bir yeniçeri- Ebe Selim'in attığı hançerle kolundan yaralanan İkinci
Mahmut, yanındaki sadık adamların desteğiyle bacadan dama çıkar ve bu arada, Üçüncü Selim'i
kurtarmaya gelen Alemdar Mustafa Paşanın askerleri de imdada yetişir ve merdiven koyarak, ba-
ca deliğinden, aldığı kurumlara birlikte aşağı iner ve eteği öpülür ve padişah olur.

İşte, bu şartlarla, bu ortamda padişah olan İkinci Mahmut, bunu hiç unutmamıştır ve 15 Hazi-
ran 1826'da yeniçerileri ortadan kaldırmıştır ve 3 Mart 1829'da bir kıyafet nizamnamesi koymuş-
tur; kavuk kaldırılmıştır, sarık ve cübbe ancak namaz kırdıranlara aittir ve asker miğfer giyecektir.
Miğferin önüne güneş ve yağmurdan korunmak için iki parmaklık bir çıkıntı yapmak üzere Şeyhü-
lislam Yâsincizade Seyit Abdülvehhab Efendiden fetva almak ister, alamaz. Kendi tayin ettiği din
adamından fetva alamayan padişahın aczini düşünün. Bu, halifei rûyi zemindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın efendim.

MEHMET CAVİT KAVAK (İstanbul) – 5 dakika daha...

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Oylayalım...

MEHMET MAİL BÜYÜKERMEN (Devamla) – İşte, laikliği burada görüyoruz; ama, Mustafa Kemal, 27 Ağustos 1925 Perşembe günü İnebolu'ya gitmiş ve "bu serpuşun adına şapka derler" demiştir. İşte o kadar! (Alkışlar)

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" bölümünde Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesapları İnceleme Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığının 1998 Mali Yılı Kesinhesabına ilişkin bir raporu vardır; okutuyorum:

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığının 1998 Mali Yılı Kesinhesabına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/4) (S. Sayısı : 195) (1)

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığı 1998 Mali Yılı Kesinhesaplarını ihtiva eden cetveller Komisyonumuz tarafından incelenmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1998 Mali Yılı Kesinhesabı cetvelinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 1996 yılında başlayıp 1998 yılını da kapsayan yenilenme çalışmalarıyla ilgili hesapları daha önce görüşülüp mahkemeye intikal ettiğinden, sorumluları hakkında cezaî takibat yapılması hususu mahfuz kalmak kaydıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığı 1998 Mali Yılı Kesinhesaplarını ihtiva eden bu cetvel içindekiler incelenerek kayıt defterine uygun olduğu anlaşılmış olup, İçtüzüğüümüzün 180 inci maddesi gereğince Genel Kurula arz edilme üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

		Başkan
		Nazif Okumuş
		İstanbul
Başkanvekili	Sözcü	Denetçi
Ataullah Hamidi	Burhan Bıçakçioğlu	Çetin Bilgir
Batman	İzmir	Kars
Üye	Üye	Üye
Salih Sümer	Fikret Tecer	Arslan Aydar
Diyarbakır	Kırşehir	Kars
Üye	Üye	
Nezir Aydın	M. Ergün Dağcıoğlu	
Sakarya	Tokat	

BAŞKAN – İçtüzüğün 180 inci maddesi uyarınca, bilgilerinize sunulmuştur.

(1) 195 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına ektir.

(10/73,74) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının bir tezkeresi vardır; okutuyorum:

IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

D) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – (10/73, 74) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun, Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/387)

10.11.1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip seçimi için 10.11.1999 Çarşamba günü saat 14.00'de toplanmış, kullanılan (9) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adı, soyadı ve seçim çevresi belirtilen üyeler, karşılarında gösterilen oyları alarak başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla.

Erdoğan Sezgin

Samsun

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Nazif Okumuş (9)
Başkanvekili : Zeki Eker (9)
Sözcü : Mehmet Telek (9)
Kâtip : Sefer Ekşi (9)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur efendim.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, sözlü soruları görüştürüyor ve gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına devam ediyoruz.

Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonları raporlarının müzakerelerine başlıyoruz.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

2. – Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonları Raporları (1/468) (S.Sayısı: 140) (1)

BAŞKAN – Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Komisyon raporunun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tilmü üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Eskişehir Milletvekili Sayın Sadri Yıldırım.(DYP sıralarından alışırlar)

(1) 140 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizi izleyen ve dinleyen aziz halkımız, değerli çiftçi kardeşlerim; konuşmama başlamadan evvel, hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Vatanımızı kurtaran Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk, cumhuriyeti, ilke ve inkılaplarını sonuna kadar koruyacağımıza, millet önünde ve millet kürsüsünde söz veriyoruz.

Değerli milletvekilleri, elleriyle toprağı eleyen ve süren, alınteriyle memleketine ve milletine üreterek katkıda bulunan, Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün "bu memleketin efendisi köylüdür" dediğı, Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde, Doğru Yol Partisinin görüşlerini bildirmek üzere, Grubum adına söz almış bulunuyorum.

Türkiye'de tarım kesiminin, genel nüfus içinde yüzde 34,97, istihdamda yüzde 43, gayri safi millî hâsılda yüzde 14, ihracatta yüzde 11 paya sahip bulunduğu, yılda ortalama yüzde 1,5 artan nüfusun gıda maddeleri talebini karşıladığı, ekonomik gelişmeyi artıracak kaynak transferini de sağlayama çalıştığı dikkate alınrsa, ülke ekonomisindeki önemi kolaylıkla anlaşılabilir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz tarım ülkesidir, otuz milyon insanımız geçimini tarımdan sağlamaktadır. Bugün, gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun, bütün ülkelerin ekonomilerinde tarımın özel bir yeri vardır. Teknolojik güç ve sanayileşme açısından ileri ülkeler, tarımsal yönden de ileri ve etkin konumdadır.

Tarımdan, bir sektör olarak yerine getirmesi beklenen işler şunlardır: İnsanların gıda maddesi ihtiyaçlarını karşılamak, sanayi kesimine hammadde üretmek; toplumun sağlığını ve ruhsal dengesini sağlamak, kalkınmanın finansmanına katkıda bulunmak, tarımdışı sektörlerle işgücü katkısı sağlamak. Tarımsal kalkınmayı kolaylaştırmak için, her şeyden önce, yeterli bir altyapı ile iyi bir fiyat politikasının izlenmesi gerekmektedir.

Türk tarımının günümüzdeki genel durumu incelendiğinde, sorunlar şunlardır: Sermayelerinin yetersiz ve dengesiz oluşu; üretim faktörleri içerisinde tabiat ve işgücünün ağırlık kazanması; tarımda sosyal güvenliğin yetersizliği, ürün sigortasının yaygın olmayışı; yeterli geliri temin edeme ve gerekli yatırımlara yer verilmemesi; yeterli sulama olmayıp, tabiat şartlarına bağımlılığın sürmesi -yani, kuru tarım yapılması- tarım kesiminde kişi başına düşen yıllık millî gelirin diğer sektörlerle göre düşüklüğü; çiftçinin ürettiğı mallara ve ürünlere devletin pazar bulmaması veya bulamaması -mesela, soğan, nohut, mercimek, kavun, karpuz, patates ve diğer ürünlerin pazarı olmadığından, çiftçinin elinde kalmakta ve çiftçi mağdur olmaktadır- tarım ürünlerini destekleme kapsamında olanların fiyatlarının zamanında ve ekim döneminden önce açıklanamayışı; tarımsal destekleme politikalarının tutarsız ve hedefsizliğinin işletmeleri olumsuz etkilemesi; gelişmiş ülkelerde desteklenen tarımın -hem fiyat bakımından hem de devlet yardımı; yani, sübvans bakımından- ülkemizde yeteri kadar desteklenmemesi. Mesela, gübrede, Doğru Yol Partisi zamanında yüzde 50 iken, yüzde 17-18'lere düşmüştür.

Değerli milletvekilleri, tarımda istikrarlı bir tarım politikasının takip edilmemesi, yani, devletin tarım politikasının olmayışı, ürün bedellerinin zamanında ödenmemesi çiftçiyi sıkıntıya sokmaktadır. Halen hububat bedellerini alamayan çiftçimiz vardır. Buna rağmen, banka faizi çalışmaktadır. Yine, pancar söktüm avansı ödenmediğı gibi, halen ikinci avans da tamamlanmamıştır. Tarımda tüm çalışanların, her türlü sosyal güvenlik haklarına kavuşmaları temin edilmelidir. Boş kalan tarım topraklarının kullanımı sağlanmalıdır. Çiftçi, ihtiyacı olduğunda, durumuna göre, Ziraat

Bankasından kredi alabilmeli, faizcilerin kucacağına itilmemelidir. Ziraat Bankasından verilen kredi faizi düşürülmelidir. Şu andaki kredi faizleriyle çiftçinin kalkınması mümkün değildir. Kısacası, Ziraat Bankasının kapısı çiftçiye açılmalı ve çiftçi, istediği kadar krediyi, durumuna göre alabilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Anayasamızın 44 üncü maddesinde "Toprak mülkiyeti" başlığı altında, çiftçinin toprağının verimini artırma ve yine, 45 inci maddesinde ise, tarımsal üretim planlaması ile bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirlerin alınması düşüncesi amaçlanarak, çiftçiyi, devlet ve Anayasamız korumuştur. Ancak, 57 nci hükümet, tıpkı 55 ve 56 nci hükümetler gibi, bırakın çiftçiyi korumayı, çiftçinin alacağı verilmemiş, fakirleşmesine, hatta ortadan tamamen kalkmasına sebebiyet verilmiştir; yani, çiftçi perişan edilmiştir. Çünkü, temmuz ayında çiftçinin elinden kilosu 50 000, 60 000 liraya alınan buğday, bugün 115 000 ve 120 000 liraya, peşin parayla satılmaktadır.

Çiftçinin, üreticinin bu zararını kim karşılayacak, bu çiftçiyi kim kurtaracak? Bu zararı telafi etmek mümkün mü? Mümkün sayın hükümet; ya çiftçinin ürettiği mahsulün bedeline faiz vereceksiniz veya banka faizlerini kaldıracağız.

Değerli milletvekilleri, bütün bunlar, son üç yıldır, 55, 56 ve 57 nci hükümetlerin çiftçiye gereği kadar değer vermediğinden ve çiftçinin hakkının zamanında verilmediğinden ileri gelmektedir. Bu hükümet, çiftçiye üvey evlat muamelesi yapmaktadır; ancak, çiftçinin sahibi ve dostu da, Doğru Yol Partisidir.

Değerli milletvekilleri, dünyada en zor iş ve meslek, çiftçiliktir; çünkü, ekimini, nadasını, ilacını, biçimini, gübresini zamanında yapmazsanız verim alamazsınız; çünkü, alınan ürün, iki yıldaki emekten sonra meydana gelmektedir. Ayrıca, riskli bir meslektir; hele, Türk tarımı kırsal kesimde yapıldığı için, daha riskli ve verimi daha düşüktür. Öyleyse, çiftçiler, verimi artırabilmek için, bir ürünü yetiştirirken birçok karar vermek zorundadır. Öncelikle, hangi bitkiyi yetiştireceklerine, toprak hazırlığını nasıl yapacaklarına, hangi girdileri satın alacaklarına, hastalık ve zararlılarla nasıl mücadele edeceklerine, ürünü nasıl pazarlayacaklarına, en önemlisi de, kaliteli ve verimi artıracak tohumu nasıl bulacaklarına karar vermek zorundadırlar.

Tohum, hayatın çekirdeğidir. Tüm bitkiler tohumdan oluşurlar. Öyleyse, çiftçi de, kaliteli ve sertifikalı tohumu kullanmak mecburiyetindedir. Ülkemizde, tohumlukta karşılaşılan sorunların başında, bu tohumlukların teminindeki ve dağıtımındaki aksaklıklar gelmektedir. Tohumluk üretim ve dağıtım sistemi belirli esaslara bağlanmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz tasarının başlığından da belli olduğu gibi, 5254 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin (a) bendinde de açıkça belirtildiği gibi, kuraklık, don, sel, haşere, yangın ve benzeri afetlerden mahsulü yüzde 40 nispetinde zarar gören çiftçiye, faizsiz, bir yıllığına tohum verilir. Ancak, bu Kanunun (b) bendi ile alt fıkrasında belirtilen hususlarda çiftçiye tohum verilmemekte ve bu madde uygulanmamaktadır; sadece, yüzde 40 ve tabii afetlerden zarar görenlere uygulanmaktadır. Ancak, devletin yaptığı yardım ve ödünç tohum, çiftçiye yeterli değildir. Komisyon da belirttiğimiz gibi, Tarım Bakanlığı talebin ancak dörtte 1'ini karşılayabilmekte; böyle olunca da, çiftçi mağdur edilmektedir. Çiftçi ekim yapamazsa, bir sonraki senesi de boşa gitmektedir. Bu nedenle, Tarım Bakanlığının tarım ürün sigortası uygulamasının yürürlüğe konulması gerekir. Şayet, 5254 sayılı Kanuna göre tohum alan çiftçi bir yılda ödeyemezse vadesi geçmiş borç gibi faiz yürütülmesi yanlıştır. Hiç değilse, 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk, üç yıl faizsiz olmalıdır. Ayrıca, ödünç tohuma takdir edilen kilosu 134 000 Türk Lirası da pahalıdır; çünkü, kanunun amacı yardım dendiğine göre, daha düşük olması gerekir.

Tarım Bakanlığımızdan istenen tohumluklar: 5254 sayılı Kanuna göre ülkemizde 80 ilden 390 bin ton talep edilmiş, bakanlığımız sadece 100 000 ton tohumluğu karşılayabilmiştir. Yine, Konya ilinden 45 000 ton talep edilmiş, 9 050 ton ve sonra da ek taleple 2 636 ton daha gelmiş; böylece, toplam 11 686 ton alınmış olup, ihtiyacın sadece dörtte 1'i karşılanmıştır.

Kırıkkale İlimizde, sel, dolu nedeniyle ihtiyaç olarak 25 000 ton istenmiş, bakanlıktan 5 000 ton verilmiştir; yani beşte 1'i karşılanmıştır.

Yozgat İlimizde, kuraklık nedeniyle 56 000 ton tohumluk istenmiş, bakanlıktan 11 522 ton gönderilmiş; ek istekle de 315 ton daha gönderilmiş olup, 5'te 1'i gönderilmiştir.

Eskişehir İlimize gelince: 5254 sayılı Kanuna göre yüzde 40'ın üzerinde tabii afetten zarar gören çiftçilerimizin ihtiyacı olan 2 700 ton hububat tohumluğu karşısında, 833 ton tahsis yapılmıştır. Bu talebe, zarar gören Seyitgazi, Alpu, Beylikova ve Çifteler İlçeleri de dahildir. Tekniğin de öngördüğü gibi, bir dekara asgari 20 kilogram tohum ekilmesi gerekirken, yapılan noksan tahsisle, bir dekara 7 kilogram tohumluk verilmiştir.

Çiftçilerin borçlandırılmasının Ziraat Bankalarına yapılması yönünde Bakanlar Kurulunca karar alınması ve borçlanmanın bankaca yapılması, zaman kaybına neden olmuştur. Ayrıca, nakliye konusunda çekilen sıkıntı için ayrı bir boyutudur.

Değerli milletvekilleri, tarımda bir gün bir yıla bedeldir. Bu hizmetlerin en seri bir şekilde yapılabilmesi için, borçlanma noter tarafından yapılmalı ve tohumluk naklinde de, eskiden olduğu gibi, il tohumluk ihtiyacı tespit ve dağıtım komisyonlarına yetki verilmelidir.

Şimdi ise, ek tahsis olarak, 27 000 ton daha tahsis edilmiştir. Bu ek tahsisin bir anlamı kalmamıştır; çünkü, ekim sezonu bitmiştir.

Tarım, üstü açık bir fabrikadır; yılın ne getireceğini tahmin etmek mümkün değildir. Bu nedenle, ülkemizin kurucusu Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün veciz sözünü hatırlatarak, Türkiye'nin gerçek sahibi ve efendisi hakiki üretici olan Türk köylüsüne öntümüzdeki yılda da aynı sıkıntıları yaşatmamak için, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne yapılacak çalışmalar neticesinde, üretimin belli bir miktarı, mağdur olabilecek çiftçilere dağıtmak üzere planlanmalıdır.

Yine, Tokat İlimizde, kuraklık, dolu, sel nedeniyle 3 054 ton talep edilmiş, 620 ton tahsis edilmiştir. Ankara İlinde ise -yine, kuraklık, dolu nedeniyle- ihtiyacın beşte 1'i karşılanmıştır.

Komisyonunda, tasarının 3 üncü maddesine göre, 70 000 ton tohumluk öngörülmüş, Bakanlar Kuruluna 3 misli artırma yetkisi verilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesinde "Hasar tespit işlemlerinde, çiftçinin ürün deseni içinde yer alan her bitki türü için ayrı ayrı değerlendirme yapılır" denilmesi, çiftçinin lehinedir.

Daha evvel, Yüce Meclisin huzurunda, zaman zaman, çiftçinin dert ve sıkıntılarını dile getirdik. Bütün bunlara rağmen, gün geçtikçe, diğer sorunlar gibi, çiftçinin, hayvancının, tüm toplumun dertleri artmaktadır. Bu nedenle, tohumlukta da çiftçinin derdi ve sıkıntısı vardır. Bu da, hükümetin, çiftçinin dert ve sıkıntılarını yeteri kadar eğilmediğini göstermektedir.

Biz, Doğru Yol Partisi olarak, hükümetten, çiftçinin, hayvancının, memurun, esnafın, KO-Bİ'lerin, işçinin ve emeklilerin dertlerini dinlemelerini ve seslerine kulak vermelerini diler, Doğru Yol Partisi Grubu adına Yüce Heyetinizi saygılarımla selamlar, Değerli Başkanuma da teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, ben teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, Anavatan Partisi Grubu adına, Edirne Milletvekili Sayın Evren Bulut'ta.

Sayın Evren Bulut, buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA EVREN BULUT (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Büyük Atatürk'ün ölüm gününde, Sayın Tarım Bakanlığımızın muhtaç çiftçilere tohum yardımıyla ilgili bir yasa tasarısını görüşmekteyiz.

Ben, Atatürk'ün ruhu şad olsun derken, bize bıraktığı "Türkiye'de milletin efendisi çiftçidir" sözlünden sonra, bu çiftçinin muhtaçlığından dolayı da, herhalde, ruhunun üzülmediğini düşünüyorum. Ben, nasıl, Büyük Atatürk için bütün gruplarımıza mensup konuşmacı arkadaşlarımız bir konsensüs içerisinde konuştuysa, bu Türk tarımıyla ilgili ne yapmamız gerektiğini de konuşması lazımdır diye düşünüyorum. Bugün, tenkit etmek kolaydır; ama, ne yapılması gerektiğini söylememiz lazımdır. Bugün, bu ödünç tohumluk verilmesiyle ilgili tasarının müzakeresi dolayısıyla, tohumluk buğday konusundaki sıkıntılar nedir, ne yapmamız lazımdır; bu konularda Bakanlığımıza yol göstermemiz lazım, yardımcı olmamız lazımdır.

Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşulan 46 küsur katrilyonluk Türkiye bütçesinde, acaba - orada, çiftçiye savunan her gruba mensup milletvekilleri var- soruyorlar mı: Tarım Bakanlığına ayrılan bu payla, Kars'tan Edirne'ye kadar... Mesela, tarım sigortası diyoruz. Cumhuriyet tarihinde ilk defa, 49 uncu hükümet zamanında, Sayın Demirel ve İnönü'nün zamanında, bu tarım sigortasıyla ilgili kanun teklifini ben hazırladım; fakat, kaynak yokluğundan geri döndü. Bugün, 57 nci hükümet var ve bu hükümetin programında tarım sigortası yer alıyor. İşte, biz, bunu yaparsak, bu muhtaç çiftçilerin tohum işi de çözülecek, buradaki sürtüşmeler de bitecek ve öyle tahmin ediyorum ki, bugün yaptığı yardımlardan dolayı devletimizin o yükü daha azalacak.

Buğday tohumu... 1948'lerde bu kanun çıkmış. Yani, bu kanun, elli sene sonra Meclise geliyor. Büyük Atatürk, o zaman Sümerbank'ı yapmış, sanayicimize yol göstermiş; şeker fabrikalarını yapmış, tarıma dayalı sanayi göstermiş; bir de devlet üretme çiftliklerini kurmuş, o gün karasabanı olan Türk çiftçisinin motorlu tarıma geçmesi için örneklerini vermiş. Bugün, bildiğiniz gibi, tekstilde dünyada başa geçerseniz, Türkiye'de, diğer sanayi dallarımız, tarım sanayi ürünlerimizi de işleyecek, fevkalade modern fabrikalar oluşmuştur. Bugün, Türkiye, 2 milyon ton ayçiçeği üretimi kapasitesi varken, 1 milyon tonunu ancak üretebiliyor; ama, 2,5 milyon ton ayçiçeği işleyilecek ve Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu, hatta İtalya'yla, İspanya'yla yarışacak fabrikalarını kurmuş.

Bizde 1980'li yıllara kadar devletin himayesinde olan buğday tohumuna baktığımız zaman, bir tek Tarım eski Bakanı Bahri Dağdaş, dünyadan tohum çeşitleri getirmiş. Bölgenin coğrafi yapısına göre, Ege iklimi başkadır, Trakya başkadır, Anadolu başkadır. Bunların bazı hava şartlarına uygun özellikleri vardır. Manisa'da olan buğday, Konya'da olmaz; Konya'da olan Trakya'da olmaz. O zaman gelen tohumlardan, Meksika tohumu diye üç beş tohumumuz tutmuş, ondan sonra, tabii, 70'li yıllarda da, o günün hükümeti, bezestiyi buğdayını Türkiye'ye getirmiş; yani, Türkiye'de, on sene, birçok yerimize bezestiye buğdayından gitmiş. Tabii, buğday çeşitleri de, aynı insan hastalıkları gibi; nasıl sıtmaya çare bulunamıyordu, bugün kanser çıktı, yarın daha başkası çıkacak, toprak da, insan gibi değişimde.

1980'de liberal ekonomiye geçilince, o günkü Anavatan iktidarı, bu tohumculuğu serbest bırakmış; çünkü, Yunanistan'dan karpuz tohumu, hemşerilerimizin hısumu akrabası getirir, o zaman hibrit tohumları çıkmış. Bu serbest tohum politikasından dolayı, Yugoslavya ağırlıklı, Macaristan ağırlıklı, Türkiye'ye de, bugün 153 çeşit buğday girmiş. Şimdi, Ofisin alımlarını düşünceniz, 153 çeşit buğday, kaliteyi mi kontrol edecek; bütün buğdaylar aşağı yukarı aynı depoya konuluyor, kaliteyi tutamamışız. Yugoslavya'daki hadiselerden, sekiz senedir hükümetlerin değişikliğinden, Türkiye'de, buğday tohumunda ciddi bir sıkıntı hâsıl olmuş.

Bu, şunu gösteriyor: Tarım Bakanlığımızın 52 tane ziraat araştırma enstitüsü var, tahmin ediyorum, 37 tane de fide ve meyveciçik türünde çalışan yerlerimiz var; ama, bunların tahsisatları yok. Bunların içinde 3-5 tanesi çabalamış, mesela tek Edirne'de, pehlivan tohumu diye, üç beş senedir uğraşılan bir tohumu Trakya'ya yaymaya çalışıyor; ama, kıt kanaat bütçesiyle bunlar bu kadar oluyor.

Şimdi, tohumculuk dediğin zaman, dünya, artık serbest politikalarda, eskiden türünün kilosuna para veriliyordu, Ofise buğday getir, markası ne olursa olsun kilosuna para alıyordun, ayçiçeğinin kilosuna para alıyordun, pancarın kilosuna para alıyordun, çeltiğin kilosuna para alıyordun. Oysa, artık, içerisindeki mamul maddeye para veriliyor; yani, 100 kilo çeltikten 65-70 kilo pirinç çıkıyorsa, bunun fiyatı, bugün, 220 000 lira, onun içinden 40 kilo çıkıyorsa, fiyatı 130 000 lira. Ayçiçeği de böyle; bugün, 100 kilogram ayçiçeğinin rantablitesi 47 kilo yağdır; ama, 38 kilogram aldığı zaman, aynı parayı vermiyorlar.

Onun için, şahsen, bu tasarı vesilesiyle değerli arkadaşlarıma anlatmak istediğim şu: Türkiye'de, en önemli meselemiz tohumculuktur. Bugün, serbest piyasa ekonomisiyle beraber tohum şirketleri Türkiye'ye gelmiş. Biz, Trakyabirlik olarak, Hollanda ve Amerikalılarla "Güneş Tohumculuk"u kurduk on sene evvel. Trakyabirlik, kendi tohumunu üretiyor. Onun yanında, diğer tohum şirketleri bununla rekabet ediyor. Ayçiçeği işini halletmişiz.

Domates gibi, havuç gibi, şu bu gibi ufak tohumlar şirketlerin hesabına geldiğinden, bundan büyük paralar kazandıklarından, buğday tohumuna hiç kimse el atmamış. Bugün, 1 dönüme aşağı yukarı 30 milyon liralık domates tohumu gidiyor. Şirketler de -bunlar kâr müessesesi olduğu için- haliyle, ufak tohumculuğu tercih ettikleri için, buğday tohumu yalnız devletin üstüne kalmış. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı da, bu bütçelerle, 7 coğrafi bölgenin her birine ayrı buğday tohumu yetiştirmeyi sağlayamamış.

Şimdi, biz, Sayın Bakanlığımıza diyoruz ki: "Türkiye'de, tohumu, artık, eken yetiştirmeli. Bugün, Trakyabirlik Yönetim Kurulu, iyi tohum olursa çiftçisine veriyor. Pankobirlik ve Şeker Fabrikaları, pancar tohumunu, gidiyor, Samsun'un Ladik Dağlarında yetiştiriyor, Bolu'da ekiyor, onu takip ediyor; çünkü, onu seçenlerin ve ekenlerin canı yanıyor. Biz, ikisini halletmişiz; bugün, ayçiçeği tohumunu ve pancar tohumunu bu kuruluşlarımız fevkalade iyi takip ediyor. Onlara ne yapmamız lazım? Tarım ve Köy İşleri Bakanlığımız, bu tohumları sübvansede ediyor. Nasıl edecek? İşte, Hazineye ödenek koyacaksın... İki senedir takip ediyorum; ayçiçeği tohumu 1 milyon lirayken 3 milyon lira oluyor, 5 milyon lira oluyor... 250 000 liraydı, 500 000 liraya çıkardık. İşte, tohum alan çiftçilerimizi sübvansede etmek için Bakanlığımızın yapacağı en büyük iş de, o kuruluşların tohumlarını desteklemektir. Bu şekilde, Türkiye'de tohumculuğu düzeltmediğimiz müddetçe, dünyanın kendi kendisini besleyebilen 7 ülkesinden biriymiş... İşte, hububatımız bir sene evvel 21 000 000 tona çıktı, bu sene de 18 000 000 tonlarda herhalde. Biz, kişi başına 200 kilo buğday tüketen bir ülkemiz; bu, aşağı yukarı, 65 000 000'da 13 000 000 ton tüketime gidiyor; 2 000 000 ton tohumluğa ihtiyacımız var -beş senedir bir tohumu kullanma süresi- Tarım Bakanlığımız veya o kuruluşlarımız, her sene 400 000 ton buğday tohumu yetiştirmelidir beş senede; çünkü, bu devamlı değişim isteyen bir şeydir. Bunu, kendi tohumunu ekerse ne olur? İşte, ekersen, bugün, biz dünyada tarım ürünleri mamullerinden, buğday mamullerinden makarnada İtalyanlarla yarışan, bisküvi ve diğer pasta çeşitlerinde de dünyada çok iyi rekabet sahamız olan bir yeriz. Buğday kalitesini düşürdüğümüz zaman, çiftçiye yardım etmiş olmuyoruz, Türk ekonomisine ve ihracata da darbe vurmuş oluyoruz. Bunun için, iki tane şirkemiz var; biri, ziraat araştırma enstitülerinin, Edirne ve Sakarya gibi illerimiz, Konya tarafında, Adana tarafında olarak, bu buğday çeşitlerini TIGEM'den

çiftçinin istediği tohumu yetiştirmek kaydıyla... Yoksa, TİGEM'in yetiştirip de "bunu ekeceksin" zorlamasından vazgeçmelidir. Bugün TİGEM yetiştiriyor tohumu -yetiştirdiği tohum da 150 000 ton filandır- ama, çiftçi ne yapsın, tohum mu tohum; Edirne'ye geliyor, o, bizim iklimimize uygun olmayan tohumları değiştirmeye çalışıyor, başka tohumla değiştiriyor, o ilaçlı tohumları altyorlar, fabrikalara satıyorlar; hem insan sağlığına zararlı hem de Bakanlığımızın verdiği bu kadar emek boşa gidiyor.

Türkiye bir tarım ülkesidir. Bugün yüzde 45'i tarımda yaşayan ve her sene kendi ekonomisiyle savaşıyor bir kitleye hitap ediyoruz; bunlar, yarın, toprağını terk edip şehirlere kaçıyor.

Eskişehir Milletvekili, Doğru Yol Partisinden arkadaşım 55 inci Hükümetin fiyatlarını beğenmiyor muydu? Ben soruyorum şimdi ona. 40 000 ton embriyolu buğdayı Bandırma'da devlet alıp -parasını ödeyip çiftçiye- yakmıştır. Bugün, kendisine yine sormak isterim, Kendisi Eskişehirlidir; 4 tane hububat borsamız vardır -dünya hububat borsalarını kurmamız lazımdır- biri Konya'dır, biri Eskişehir'dir, biri Polatlı'dır, biri Edirne'dir; Eskişehir'de dünya hububat borsasının olduğundan, tahmin ediyorum, haberi yoktur.

BAŞKAN - Sayın Bulut, konunun üzerinde konuşun efendim; ona cevap vermeyin. Yeniden bir satılmaya sebep olacaksınız.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Zaten yok burada Sayın Başkan.

BAŞKAN - Biz, halihazıra bakalım efendim.

EVREN BULUT (Devamla) - Şunun için söylüyorum Sayın Başkan: Burada, nasıl, Büyük Atatürk'ü tartışın ya, tarım da Türkiyemizin sorunudur, tüm partilerin sorunudur, tüm insanlarımızın sorunudur. Hepimiz çıkarız, geliriz, Bakanımızı, Bakanlığı tenkit ederiz; ama, hiçbir yol söylemeden çıkıp gidersen, işte, Meclisin de, bu kanunun elli sene sonra buraya gelmesinde, bu Türk çiftçisi de bunu seyrederek "demek ki, benim meselelerim, burada, demagoji yapılarak, istismar edilerek senelerce kullanılıyor..."

Geçen sene yine afet oldu, 1998 senesinde; devletimiz karar aldı. Bu kanunlar bizim sorunlarımızı halletmez; bizi kurtaracak, tarım sigortasıdır. Tarım sigortasını çıkarmadığımız müddetçe, burada 70 000 ton buğdayımız, muhtaç çiftçimize... Ben, çiftçinin muhtaç olduğunu da kabul etmiyorum bir çiftçi olarak. Çiftçi, muhtaç hale senelerdir getirilmiştir. Muhtaç hale getiren, bu seçilmiş insanlar... Bu muhtaç halden bu insanları kurtarmak için, herkesin fikrini getirip buna yardımcı olması lazımdır. Türk çiftçisi, o partinin, bu partinin adamı değil. Türk çiftçisi, her dönemde, bu memlekette, üreten, devletine bağlı bir kitledir; biz, bunları bu şekil görüyoruz. Geçen sene, Bakanlar Kurulunda, 1 400 ton çeltik tohumuyla ilgili karar alındı; Edirne çiftçisi zarar etti ve -Tarım ve Köyüşleri eski Bakanı Sayın Mahmut Erdir arkadaşım da burada- mart ayında bu 1 400 ton çeltik, bu çiftçilere verilecekti; verilmedi. Çiftçi ne yaptı; ne bulursa onu ekti. Ne oldu; biz, 400 000 ton pirinç tükettik, 180 000 ton da üretir hale geldik. Eğer tohum iyi olsaydı, üretimde, 200 000 ton pirinç yakalardık; çünkü, eski ektiğimiz pirinç... Hem KDV'si var; pirinç kırıyor, birincisini daha lüks insanlar alıyor, ikincisini daha fakir insanlar alıyor, üçüncüsü pazarda çorbalık olarak satılıyor, dördüncüsü mama oluyor, beşincisi kepek oluyor ve bu para burada kalıyor; ama, o eski çeltikleri ektiğimiz için, işte tanesi kırmızı oldu, şu oldu, fabrikacılarla Bakanımızı da zorladık, yüzde 40'a kadar randımanın düşürülmesini sağladık. Bu, ofise de zarardır, insanımızı da koruyamadık; ama, 1 400 ton çeltik, bugün, devlet için çok cüzi bir paradır. Bugün, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin 19 trilyon faiz ödediği bir günde, çiftçiye vereceğimiz, o gün, 3 milyar, 5 milyar, 10 milyardı. İşte, bunları düzeltelim.

Tarım meselesi günlerce konuşulsa bitmez. Ben, Tarım Bakanlığı bütçesi görüşülürken bütün Meclise dedim ki, gelin, tarım için özel bir gündem yapalım; çünkü, tarım sıkıntıda. Bugün, bizim buğday ve hububat rekoltemizi artık, Amerika, uzaydan ölçüyor; geçen sene başladı. Biz hâlâ burada tohum tartışması yapıyoruz, senin zamanında böyleydi, benim zamanımda böyleydi... Arkadaşımın dediği zamandaki dönemde gübrede yüzde 50 sübvansiyonu ben yaptırım; ama, bugün, o gübrenin de, Türk çiftçisine yararlı mı yararsız mı olduğunu tartışmamız lazım. İşte havalar kurak gidiyor, atılan gübreler erimiyor, sıvı gübreye geçmemiz lazım; bunları araştırmamız lazım.

Bugün hayvancılıkla ilgili iki tane daha yasa teklifimiz var. Hayvan yetiştirici birliklerini kurduk, hayvan ithalatını önledik, hayvan soy kütüğünü çıkardık. 100x2, fakir köylere 200 inek, yüzde 20 faizli... Yasalar, Bakanlığın önünde, bütçesi geldiği zaman parayı aktaralım, Sayın Tarım Bakanı çiftçinin derdelerini bir günde çözün; ama, siyaset, bizi almış götürmüş. Ben, yedi sene Trakyabirlik Başkanlığı yaptım. Bu işi, içi yanmayan insan bilmez. Çiftçinin siyaset yapmaya ihtiyacı yoktur; çiftçi örgütlenememiş, işte yasaları çıkmamış...

Bugün, tarım satış kooperatifleri bizim malımız, paralar bizden kesiliyor; ama, seçilen insanlar, genel müdür atamıyor. Tarım kredi kooperatiflerinin 2 000 000 ortağı var, para pul bizden, 2 700 birim kooperatifi, 16 bölge kooperatifi, merkez birliği... Bunları, birim kooperatiflere, bölgelere verelim ve Türkiye'de, tarım kredi kooperatifleri ve Bakanlığımızın araştırma enstitüleri, bu tohum işini iki senede halletsin; çünkü, sözleşmeli tohum diye bir iş vardır. Bunu, zaman zaman tarım kredi kooperatifi yaptı; Edirne'de tarımsal araştırma kooperatifi çiftçilere sertifika verir hale geldi. Yani, bu çiftçi tohum yetiştirebilir; ama, 1 000 tona kadar çıkabilirdi. Bunu, Türkiye geneline yaymamız lazım, devletin de sırtından bunu almamız lazım.

Tarım kredi kooperatiflerinin 16 bölgesi vardır; 2 700 kooperatifi kanalıyla bütün köylere iner, o kooperatifin bölgesinde yetişecek tohumu, o bölgenin insanı ekeceği için, o tohumu takip eder. O tohuma vereceği para, kendi parasıdır. Sözleşmeli tohumculuğu geliştirerek, tarım kredi kooperatifi ve Türkiye zirai araştırma enstitüleri kanalıyla ana-baba adlarını iyi tespit edip, bu kuruluşlar kanalıyla tohum işimizi halletmemiz lazımdır.

Tarım, Türkiye'de, çileli insanların yaptığı bir iştir. Bugün, biliyorsunuz, 55 ilimizde her sene afet olan bir bölgedeyiz...

BAŞKAN - Sayın Evren...

EVREN BULUT (Devamla) - ...onun için sözlerimi tamamlarken, hükümetimizin programında olan 3 tane konumuz vardır tarımla ilgili; biri prim sistemidir, ikincisi tarım sigortasıdır, üçüncüsü de kadastronun tamamlanmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, bu hükümetimiz, 21 inci Dönemde bu üç konuyu tamamlayıp, Türk çiftçisine armağan ederse, işte, bugün andığımız Atatürk'ün ruhu da şad olur.

Bize yol gösterenlere, yardım edenlere saygılar sunuyorum; hepinize teşekkür ediyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bulut.

MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) - Sayın Başkan, şahsıma satışa var; cevap vermek istiyorum müsaade buyurursanız. 2 dakika efendim...

BAŞKAN - Ne demiş efendim?

MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) - Efendim, Eskişehir'de borsa olduğunu benim bilmediğimi ve çiftçiye, Doğru Yol Partisinin değil de, kendisinin sahip çıktığını, yüzde 50 sübvansiyonu kendisinin verdiğini söylemektedir. Kabul etmiyorum; ona cevap vereceğim müsaade buyurursanız efendim.

BAŞKAN – Tabii efendim.

Ama, esas sorun ne biliyor musunuz Sayın Bulut... Esas sorun, 2000 yılı projeksiyonu içerisinde tarım nüfusunu yüzde 10'a indirmemiz gerektiğini söyleyip de, bugün, Türkiye'deki tarım nüfusunu hâlâ yüzde 52'de tutanlardır.

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) – Sataşma yok ki Sayın Başkan.

BAŞKAN – Var efendim... Ne münasebet... Siz burada yoktunuz bir kere, nasıl bilirsiniz!..

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) – Yukarıda izledim...

BAŞKAN – Hayır efendim... İstirham ederim... Rica ederim...

Sayın Bulut'a, konuşması sırasında, sataşmaya sebep veriyorsunuz demiştim. İstirham ederim... Siz, burada, bizim uyduğumuzu samiyorsunuz; aşkolsun yani... (Alkışlar)

Buyurun efendim.

VI. – AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. – *Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, Edirne Milletvekili Evren Bulut'un, konuşması sırasında kendisine sataşığı iddiasıyla konuşması*

MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anavatan Partisi sözcüsünün konuşmalarını kabul etmiyorum; çünkü, sebebi şu: Üç senedir kendileri iktidardadır. Temmuz ayında 50 000 liraya, 60 000 liraya buğdayını veren çiftçi; şimdi 120 000 lira... Daha ne, çiftçiye sizin koruduğunuzdan bahsediyorsunuz! Ne hakkınız var! (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Memlekette, 50 000 liraya, 55 000 liraya buğday verildi, halen parasını alamadım ben şahsen. Sorabilirsiniz, bugün 120 000 lira... Başka, daha ne diyeyim size... Demek ki, siz, daha, çiftçinin tohuma ihtiyacı olmadığını söylüyorsunuz. Bakınız Türkiye'de -Tarım Bakanlığın-dan aldığım bilgi- 390 000 ton, 80 vilayetten talep gelmiş, sadece 100 000 tonunu; yani, 4 000 tonunu...

BAŞKAN – Doğru değil mi efendim, doğru söylüyor...

MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) – Konya'da dekarına 4 kilogram tohum verilmiş.

EVREN BULUT (Edirne) – Beni ilgilendirmez...

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Traktörler hacizde...

MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) – Perişan olmuş çiftçi, hâlâ diyorsunuz ki "biz çiftçiden yanayız." Sanki, Türkiye de güllük gülistanlık olmuş. Herkes perişan olmuş, hükümetten herkes şikâyetçi. Sizin buraya gelip de bir de bizi tenkit etmeye hakkınız bile yok.

Yüce Heyetinizi saygılarımı sunuyorum efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Esasında, Sayın Bulut da, zaman zaman aynı sizin gibi eleştirilerde bulunuyor ama...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, az önceki hatip Sayın Bulut, aslında çiftçi sorunlarını dile getirir; ama, şu anda oturduğu sıralar müsait değil; Doğru Yol Partisi...

BAŞKAN – Yoo, hayır hayır efendim... Burada partilerarası rekabet yok. Hayır efendim.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) – Çünkü, Sayın Tarım Bakanına yazılı olarak soru sordum, yazılı olarak da cevap aldım. Konuşmasında dedi ki, "Bandırma'da alınan 40 000 ton buğday

yakılmıştır." Sayın Bakan bana verdiği yazılı cevapta, 1 gram bile buğdayın yakılmadığını, yaptır-
dığı incelemeler sonucunda, o embriyo kararına sebep olan, Sayın Taşar'ın zamanında kanser
yapar diye ifade ettiği embriyo kararının kanser yapmadığını iddia ederek, sadece çiftçileri
mağdur etmişlerdir; ama, o buğdaylar yakılmamıştır, şimdi, hepimizin midesinde afiyet olsun.

Teşekkür ederim, düzeltmek istedim.

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Size de satıştı efendim; buyurun. Karşılıklı rekabet içinde bakalım nereye kadar
gidecek.

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) – Sayın Yılmazyıldız, nerede oturduğunun herhalde farkında değil,
Sayın Evren Bulut, çiftçiye, köylüye, Türkiye'ye hizmet eden, 1983 yılından bu yana Türkiye'ye
çağ atlatan bir siyasi partinin koltuğunda oturuyor, onunla da iftihar eder; kendisi nerede oturuyor
ben sormak istiyorum.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Bahkesir) – Doğru Yol Partisi sıralarında oturuyorum ve çiftçiye
her zaman sahip çıkan bir partidenim.

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) – O sizin düşünceniz .

BAŞKAN – Valla, anlaşılan, siz ikiniz...

İki partinin rekabetinden diğer üyeler konuşmalarını da unutacaklar, müsaade ederseniz ko-
nuşmalara devam edelim efendim... (ANAP sıralarından gürültüler)

Olur mu efendim; çiftçinin durumu meydana... Yani, beni konuşturmayın; benzeniz de çift-
çiyim... (DYP ve FP sıralarından alkışlar) Rica ederim yani...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan hangi koltukta oturuyor?!

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

*2. – Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması-
na Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonları Raporları
(1/468) (S.Sayı: 140) (Devam)*

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Hasan Kaya;
buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA HASAN KAYA (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ölü-
münün 61 inci yıldönümünde, cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Atatürk'ü rahmetle, minnetle,
saygıyla anarak sözlerime başlıyorum.

Benden önceki konuşmacılar konuşurken, havada, tarımla ilgili, biraz gerginlik oldu. Esasın-
da, gerçekten, tarımın bugünkü geldiği nokta iç açıcı değil; ama, bunu, bugüne kadar iktidar olan-
lara sormak lazım.

Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında 5254 sayılı Kanunda Değişiklik Ya-
pılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulun-
maktayım; Grubum ve şahsım adına Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında 5254 sayılı Kanun, kuraktık, don,
sel, haşere, yangın gibi çeşitli tabii afetlerden mahsullü en az yüzde 40 ve daha fazla nispette zarar
gören, elinde tohumluğu kalmamış ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından veya tarım kredi

kooperatiflerinden tohum kredisi alamayacak halde bulunan; ayrıca, mahsulü yüzde 40'tan daha az nispette zarar gördüğü halde, elinde tohumluğu kalmamış, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından veya tarım kredi kooperatiflerinden tohum kredisi sağlayamamış ve bu yüzden, ziraat işletmesini yürütemeyecek hale gelmiş bulunan; mahsulü zarara uğramamış olmakla beraber, elinde olmayan, herhangi bir sebeple fakru zarurete düşen, tohumluğunu almaya gücü yetmeyen, bankalardan tohum kredisi alma imkânı olmayan ve bu sebeple çiftçiliği bırakacak hale düşen çiftçilere, devlete, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası eliye ödünç ve faizsiz olarak hububat ve diğer çeşit tohumlukları dağıtmayı, bu konuda Tarım ve Köyişleri Bakanlığını yetkili kılmayı, bu suretle çiftçilerin zararını bir ölçüde telafi edip, yeniden üretken duruma geçirecek, ülke ekonomisinin tabii afetlerden göreceği zararı asgarîye indirmeyi hedef almıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, ülkemizin içinde bulunduğu yüksek enflasyon nedeniyle tohum fiyatları, her yıl, artan bir seyir takip etmektedir. 14.7.1948 tarihinde yürürlüğe giren 5254 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi, 30.5.1991 tarihinde 3750 sayılı Kanunla değiştirilerek Ziraat Bankasının açmış olduğu kredi, yıllık 20 milyar geçmemek kaydıyla, üç yılda üç taksitte kullanmak kaydıyla 60 milyar liralık tohum kredisi açılma imkânı getirilmişse de, son yıllardaki yüksek enflasyon nedeniyle, bu miktar oldukça yetersiz hale gelmiştir. Bu nedenle, Ziraat Bankasınca açılan kredi miktarı yetersiz kalmakta ve çıkarılan kararnamele bu eksiklik giderilmeye çalışılsa dahi, çoğu zaman, kararnamele zamanında çıkarılmaması nedeniyle, afetzedelerin eline tohumluk zamanında geçmediği için, üreticilerimiz zor durumda kalmaktadır. Afetlerin yaygın olduğu olağanüstü yıllarda da, bu zorluklar katlanarak artmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1988 ve 1998 yılları arasında 5254 sayılı Kanun gereği dağıtılan tohumluk miktarı yıllar itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Küsuratlarını söylemiyorum, 1988'de 21 000 ton, 1989'da 25 000 ton, 1990'da 30 000 ton, 1991'de 54 000 ton, 1992'de 97 000 ton, 1993'te 20 000 ton, 1994'te 56 000 ton, 1995'te 44 000 ton, 1996'da 28 000 ton, 1997'de 83 000 ton, 1998'de 80 000 ton.

Tablo incelendiğinde tohumluk ihtiyacı yıllara göre değişiklik gösterdiği halde, olağanüstü yıllar hariç, genelde 50 000 ton ile 90 000 ton arasında değişmektedir; son on yılın ortalaması ise, yaklaşık 71 000 ton civarındadır. Hükümetimizin 5254 sayılı Kanun kapsamına giren çiftçilere karşı yükümlülüğünü yerine getirebilmesini temin için, kredi miktarını günün şartları ölçüsünde tutmayı hedef almak üzere kanunda gerekli değişikliği yapma zarureti ortaya çıkmaktadır. Yapılacak bu değişiklikle, Ziraat Bankasınca açılacak kredi enflasyondan etkilenmemelidir. Bunun tek bir yolu bulunmaktadır; bu da, açılacak kredinin, dağıtılacak tohumluğun o yılki bedeli üzerinden hesaplanmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonundan geldiği şekliyle, tabii afetten mağdur olan çiftçilerimizin bu husustaki sorunlarını çözeceğine inanmaktayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun tasarısı, kanunlaşması halinde üreticilerimiz için çok önemli iki fayda getirecektir. Bunlardan birincisi: 5254 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi "Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, 1 inci maddede öngörülen amacı gerçekleştirmek üzere, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının emrine, her türlü tohumluk alımlarında kullanılmak üzere, her yıl 70 000 ton 1 inci grup ekmeçlik sertifikalı buğday tohumluğunun o yılki toplam bedeli tutarı esas alınarak tohumluk kredisi açar. Belirlenen limitin büyük afetler dolayısıyla yetersiz kalması halinde, söz konusu limit, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararıyla üç

katına kadar artırılabilir" şeklinde değiştirerek, yukarıda sunmuş olduğum tabloda tohum dağıtımına uygun bir değişiklik yapılmıştır. Ayrıca, olağanüstü yıllarda verilen tohumluğun 3 katına kadar artırma imkânı getirilerek, olağanüstü yıllarda olabilecek sıkıntılar da giderilmiştir.

Yine aynı kanunun 2 nci maddesine eklenen "hasar tespit işlemlerinde çiftçinin ürün deseni içerisinde yer alan her bitki türü için ayrı ayrı değerlendirme yapılır" fıkrasıyla, hasar tespitinde, çiftçinin hangi ürünü zarar görmüş ise, o ürün için borç erteleme ve tohumluk yardımı yapma gibi, yasanın getirdiği birtakım hizmetlerden faydalanma imkânı getirilmiştir.

Tarım sektörü, ülke nüfusunun beslenmesi, istihdama katkı sağlaması, sanayi sektörünün hammadde ihtiyacını karşılaması, ihracata katkı yapması, sanayi ve hizmet sektörlerinin büyük alıcısı olması dolayısıyla en önemli sektörlerden bir tanesidir. Bu kadar önem arz eden tarımın nüvesini - büyük Atatürk "ülkemin gerçek efendisi üretici olan müstahsillerdir" demiştir- hakikaten, bugün, üreticiler teşkil etmektedir.

İnsan hayatında bu kadar önem arz eden tarım, çok çileli ve tabiat şartlarına bağlı olduğu için riskli bir sektördür. Burada, hepimizin bildiği gibi -benden önceki konuşmacı Sayın Evren Bulut, biz, kendisiyle Trakya Birlikte çalıştık, kendisi de çiftçidir, tarımı çok iyi bilir ve tarımdan gelmektedir- hakikaten, tarımımız çok riskli bir sektördür. Ben, her zaman, her yerde şunu söylüyorum: Bu kadar riskli bir sektörde uğraşan köylülerimiz dünyanın en cesur, en yitrekli insanlarıdır. Çünkü, yağmur yağmaz mahsul olmaz, dolu olur mahsul olmaz, çok yağmur olur yine mahsul olmaz ve bu arada, köylümüz, tohumunu toprağa saçar, bu tohum yeşerecek mi, filizlenecek mi diye gece gündüz düşünür; ondan sonra, bunun hasadı bir dert, üretmesi bir dert, satması bir dert, parasını alması da, yine, büyük bir dert. Bu sıkıntılara rağmen bizim çiftçilerimiz toprağundan hiçbir zaman kopmamış, toprağına bağlı kalmıştır. Burada, ben, bütün çiftçilerimizi kutluyorum.

Gelişmiş ülkelerde, gıda güvencesini garanti altına almak için tarım sektörü devamlı öncelikli sektörler arasına alınmıştır. Onun için de, bizim ülkemizde halen tarım desteklensin mi, desteklenmesin mi konuşmaları yapılıyor ve ben, burada, diyorum ki, bu kadar riskli bir sektörü ve dünyanın en önemli gıdası olan, insan yaşamının en önemli gıdası olan buğdayı üreten bu köylüler, bugün de desteklenecek, yarın da desteklenecek ve desteklenmesi daha da artacaktır. Çünkü, ülke nüfusumuzun yarısına yakın kısmı geçimini tarımdan sağlamaktadır. Bunun için, tarım çok önem arz etmektedir. Tarımla uğraşanların gelir düzeyini ve refahını artıramadığımız müddetçe, ne ülkemizi kalkındırabiliriz ne de ekonomimizi darboğazdan kurtarabiliriz. Ülkemizde, tarım alanları tabii afetlerden fazlaca etkilenmektedir. Gerek kurak geçen gerekse çok yağış alan ve dolu yağın mevsimlerde, çiftçilerimiz, çok mağdur olmaktadır. Teknoloji ne kadar ilerlemiş olursa olsun, afetler ve felaketler karşısında, insanoğlu güçsüz kalıyor. Bunun için, insanların önceden tedbir alması gerekmektedir. Günümlüz Türkiyesinde bunun yapılabilmesinin tek yolu, çiftçilerimizin, artık, ürünlerini sigorta yaptırmasıdır.

Demin ANAP Grubu adına konuşan Sayın Evren Bulut da değindi, 1948 yılında 5254 sayılı Kanun çıkmış; fakat, bugünün şartlarına cevap vermediği için, elli yıl sonra, bu kanun tasarısı bu raya gelmiştir. Bu kanun tasarısını getiren Sayın Tarım ve Köyişleri Bakanı huzurlarınızda kutluyor ve tebrik ediyorum.

Bugün, bu kadar riskli bir sektörde -her zaman, çiftçiyi destekleyelim mi desteklemeyelim mi, bu afetleri nasıl karşılayalım diye düşünürken- en önemli diğer bir hadise olan tarım sigortası kanununun bu Meclisten en kısa zamanda çıkarılması lazım.

Yüce Meclisimizin bu kanun değişikliğini kabul etmesiyle, her şeyin en güzeline ve en iyisine layık olan çiftçilerimizin tabii afetler karşısında kendilerini biraz daha güvencede hissedeceklerine inanmaktayım.

Bu duygu ve düşüncelerle, bu tasarının, hem Türk tarımına hem Türk köylüsüne hayırlara vesile olmasını diler, hepinize saygılarımı sunarım. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaya.

Efendim, şimdi, söz sırası, Demokratik Sol Parti Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Necati Albay'da.

Sayın Albay, buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

DSP GRUBU ADINA NECATİ ALBAY (Eskişehir) – Altmışbir yıl önce aramızdan ayrılan, devletimizin kurucusu, büyük insan Atamızı ve ülkemize hizmet eden değerleri saygıyla anıyor, Tanrı'dan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 5254 Sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun iki maddesini değiştiren 140 sıra sayılı kanun tasarısıyla ilgili, Demokratik Sol Partinin görüşlerini aktarmak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, tarım sektörü, benden evvelki arkadaşlarımın da bahsettiği gibi, ülkemizin önemli sektörlerinden biridir. Kalkınmanın altyapısı tarımla başlamıştır. Tarım sektöründen artan değerler sanayi sektörünün gelişmesine aktarılarak, ülkelerin sanayileşmesi sağlanmıştır. Ancak, tarım sektörü, her şeye rağmen, doğal koşullara, doğal risklere açık bir sektördür; bu sektörde, mutlak surette desteklenmesi gerekmektedir. Yurdumuzdaki tarımsal üretimin doğa koşullarına açık olması sonucu, üreticilerimiz, ürettikleri ürünlerini ambarlarına koyamamakta ve ürettikleri ürünler telef olup, gitmektedir; elbette, bu koşullarda çalışan üreticilerin desteklenmesi gerekmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa tasarısının özünde getirdiği iki konu vardır: 8 Temmuz 1948 tarihinde çıkarılan 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesiyle ilgili Yasa ellibir yıldan beri yürürlüktedir; ancak, bu yasanın uygulamada, pratikte birtakım sıkıntılar meydana getirdiği görülmüştür ve 57 nci hükümetimizden evvelki hükümetler döneminde de -55 inci hükümette, 56 nci hükümette- bu yasanın değiştirilmesiyle ilgili tasarılar hazırlanmıştır. Ancak, yapılan seçimler nedeniyle hükümetlerin değişmesi, 20 nci Dönemin kapanmasıyla, bu tasarının bu dönemde Meclise gelerek yasalaşması sağlanacaktır.

Değerli arkadaşlarım, bu yasanın pratikteki eksiklikleri, 5254 sayılı Yasanın tarifinde, doğal afetlerden, ürünleri yüzde 40 hasar gören üreticilerimizin bu hasarlarına karşılık kendilerine ödünç tohumluk verilmesiyle ilgilidir. Bu ödünç tohumluk verilmesi konusuyla ilgili olarak, her yıl, Ziraat Bankasından Tarım ve Köy İşleri Bakanlığımızın emrine kredi verilerek çiftçilerimizin bu mağduriyetinin önlenmesine çalışılmaktadır.

Ancak, ne var ki, yine, ülkemizde meriyette bulunan 2090 sayılı bir yasamız daha vardır. 2090 sayılı Yasada da, aynı şekilde, tarımla istigal eden üreticilerimizin herhangi bir doğal afet karşısında elindeki varlıklarının yüzde 40'ını kaybettiği anlaşılıp tespit edildiği takdirde, bu üreticilerimize de faizsiz kredi verilmesi veya borçlarının faizsiz ertelenmesi söz konusudur. Ancak, 5254 sayılı Yasanın 2090 sayılı Yasadan farkı, sadece tarımsal üretimde zarar gören çiftçilere, tohumunu karşılayamayacak olan çiftçilere, Ziraat Bankası kaynaklarından Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına aktarılacak paralarla temin edilebilecek olan ödünç tohumluk verilmesidir.

Değerli arkadaşlarım, ancak, bunun, pratikte, tatbikatta aksamaları meydana gelmektedir. İllerimizde, ilçelerimizde devletimizin resmî kurumları tarafından oluşturulan; Tarım Bakanlığı ekip-

leri, Ziraat Odası temsilcileri, mülkî idare temsilcileri, Maliye Bakanlığı temsilcilerinden oluşan bir kuruluş, hasar gören yerlerde, hasar tespitlerini yapmaktadır.

Yüzde 40 ve üzerinde hasar gören çiftçilerimize, çiftçiliği devam ettirebilmeleri için, üretimi devam ettirebilmeleri için, kaynağı Ziraat Bankasından temin edilen paralarla ödünç tohumluk verilmesi, 1948 yılında çıkarılmış olan bu kanunla devam edip gelmektedir. Ancak, çiftçinin elindeki varlığının tamamının yüzde 40 oranında zarar görmesi karşılığında ödünç tohumluk verilmesi uygulaması, pratikte, birtakım kargaşalara neden olmuştur. Bunun önlenmesi için, bu getirilen 140 sıra sayılı yasa tasarısında, ürün desenine göre, her bir ürünün görmüş olduğu zarar miktarı yüzde 40 ve yukarısında ise, bu çiftçilerimize ödünç tohumluk verilmesi öngörülmüştür.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarının 2 nci maddesi de, yine, zarar gören üreticilerimize dağıtılacak olan tohumluğun miktarı ve bunun bedeliyle ilgilidir. Devletimiz, yıllar itibarıyla -benden evvelki arkadaşlarım, burada, bunun miktarlarını söylediler- çiftçimizin talebinin, ihtiyaç duyduğu tohumluk miktarının ancak yüzde 30'unu, yüzde 20'sini, zaman zaman da yüzde 40'ını karşılayabilmiştir. Tasarıyı incelediğiniz zaman, tasarının içerisinde bu miktarlar tespit edilmiştir. Demek ki, bu konuda ayrılan kaynaklar yetersiz olmakta, dolayısıyla, çiftçilerimiz tohumluk bulamadığı için, üretimde eksilmeler meydana gelmektedir. Bunun yolu ve yöntemi de, tasarı Komisyonumuzda incelenirken değerlendirildi; çiftçilerimizin yıllık gereksinim duyduğu tohumluk miktarının, ortalama 70 000 ton civarında olduğu görüldü. Dolayısıyla, bu, 70 000 tonun o günkü, tohumluk bedeli ile çarpılarak elde edilen miktar kadar paranın Ziraat Bankasından, Tarım Bakanlığına aktarılması gerekecek. Dolayısıyla, bugüne kadar süre geldiği gibi, her afet görülen yıllarda Bakanlar Kurulu kararnamesi beklenilmeden, bu sorun, otomatik bir şekilde, o yılki tohumluk fiyatıyla, gereksinim duyulan 70 000 tonun çarpılmasıyla bulunacak rakam, Ziraat Bankası kaynaklarından, Tarım Bakanlığına aktarılacaktır. Dolayısıyla, çiftçilerimizin gereksinim duyduğu tohumluk miktarı, bu şekilde temin edilecek, bununla da yurdumuzda üretimde aksama olmayacak, üretim değerlendirilmiş olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa tasarısının özü budur; ancak, Türkiye'mizde tarımın sorunları pek çok. Bunu, benden evvel, bu kürsüde konuşan değerli milletvekili arkadaşlarım da dile getirdiler. Maalesef, Türkiye'de tarımın sorunlarına çare bulmuş değiliz. Her şeyden evvel hükümetler popülizmden uzaklaşmak zorundadırlar. Biraz evvel, burada tartışıldığı gibi, ülkemizde tarıma destekler verilmiştir; ancak, bu destekler yerinde kullanılmamıştır, ülke kaynak israf etmiştir.

Geçmiş yıllarda, tarımda en büyük girdi olan gübreyle ilgili Zirai Donatım Kurumumuz vardı. Bu kuruluşumuz, Türkiye'de çiftçimizin ihtiyaç duyduğu tüm tarımsal gübreleri ve tarımsal ihtiyaçları tespit eder ve bunları çiftçilerimize ulaştırır idi; ama, biz bu kuruluşu devredışı bıraktık ve bu kuruluş, bugün, personel sayısı eksilmemesine karşın, ne hikmettir anlaşılmayan bir tarzda kapatılma yoluna gidilmiştir. Halbuki, Zirai Donatım Kurumu devrede olduğu süre içerisinde kendisine verilen görevle, Türkiye'deki tüm tarım kredi kooperatiflerinin, tüm kalkınma kooperatifleri üyesi çiftçilerin ve Türk tarımının ihtiyacı olan tüm gübreyi kaliteli bir şekilde temin ederek çiftçilerimize intikal ettirir idi. Bugün bundan yoksunuz. Dolayısıyla, gübrede, daha sonra, destekleme ödemeleri adı altında birtakım yolsuzluklar, birtakım yanlışlıklar yapılmaktadır, devlet kaynak israf etmektedir.

Keza, aynı şekilde, 1959 yılında kurulmuş olan, tarımın altyapısını yapan Toprak su kuruluşu yok edilmiştir. Türkiye tarımına 1983 yılına kadar hizmet veren Köy İşleri Bakanlığı kapatılarak, aynı bakanlık, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne dönüştürülmüştür. Burası da, siyasilerin istihdam merkezi haline dönüştü maalesef. Hizmet verebilen bu Köy İşleri Bakanlığı yok edildi. Top-

raksu çalıştığı süre içerisinde, Toprak İskân Genel Müdürlüğü çalıştığı süre içerisinde, YSE çalıştığı süre içerisinde, köyün altyapısının yapılmasında pek çok olumlu hizmetler olmuştur ülkemize. Ancak, bu hizmetler bu Bakanlığın kapatılmasıyla beraber bitmiştir. Bugün 200 000 insanın yaşayabileceği şehirlerimiz, maalesef, 500 000 - 600 000 nüfusa ulaşmıştır; altyapısı yoktur, şehirlerimiz köye dönmüştür. Doğaldır. Şehirlerimize gelen bu nüfus kırsal alandan akmıştır. Kırsal alanda tarımın bugünkü sorunları içerisinde kondisine çözüm bulamayan, kendi geçimini temin edemeyen üreticiler, çaresiz, şehirlere akın etmişler, şehirlerimiz de, gerçekten yığınlar haline dönmüştür. Her şeyden evvel, en kısa sürede kırsal alanın sorunlarını çözmek hepimizin görevidir. Eğer biz kırsal alanın sorunlarını çözebilirsek, dolayısıyla tarımın sorunlarını çözmüş olacağız, üretimin sorunlarını çözmüş olacağız, şehirlerimizdeki bugünkü yığılmaların sorunlarını çözmüş olacağız ve bugünkü sosyal yapıdaki bozuklukların önüne geçilmiş olacaktır. El birliğiyle bu konulara çareler getirmek zorundayız.

Değerli milletvekilleri, ben, burada, diğer arkadaşlarımın değindiği bazı konulara da değinmek istiyorum. 57 nci hükümetimiz, üreticilerimize, çiftçilerimize büyük destekler vermektedir; bu, zorunludur da. 1996 yılında, Toprak Mahsulleri Ofisi veya Tarım Bakanlığımız, hububat fiyatını 18 000 lira, 20 000 lira ilan etmişken, Ofise kaynak temin edilemediği için, üreticiler, buğdaylarının kilogramını 10 000-12 000 liradan ticcare satmak zorunda kalmışlardır. Bu, destekleme değildir; bu, Türk çiftçisini öldürmek demektir.

1997, 1998 ve 1999 harman mevsiminde devletimizin ilan ettiği hububat fiyatları, Toprak Mahsulleri Ofisine kaynak temin edilerek çiftçilerimizden alınmıştır. Ancak, biraz evvel buradaki konuşmacı arkadaşımız, bugün 80 000 liradan, üreticimizin, buğdayını Ofise verdiğini, piyasada buğday fiyatlarının 115 000 lira olduğunu söyledi. Bu, doğru değildir. Ofis, satın almış olduğu buğdayı, 94 700 liradan, ihtiyaç duyan fırıncılara veya fabrikalara satmaktadır. Dolayısıyla, Türkiye'deki buğday fiyatı, hububat fiyatı 100 küsur bin lira değildir. Eğer, devletimiz kaynak temin edememiş olsaydı, ilan edilen 80 000 liradan hububat fiyatları ödenmemiş olsaydı, alınmasaydı, işte, o zaman, köylü, gerçekten perişan olacaktı. İlk başlangıçta, Ofisin, buğdaya peşin para verememesi sonucu, piyasada hububat fiyatları 50 000 liradan alıcı bulmuştu; ancak, ödemelerin başlamasıyla beraber, çiftçimiz, buğdayını, Toprak Mahsulleri Ofisine teslim etti. 1997 ve 1998 yıllarında, gecikmesiz ödenen bu hububat bedellerinde, bu yıl içerisinde yaşamış olduğumuz tabii afetten -depremden- dolayı birtakım gecikmeler olmuştur, doğrudur; ancak, değerli arkadaşlarım, yaptığımız görüşmeler sonucunda, Türkiye'deki hububat bedellerinin tamamının ödenmesi bir haftalık bir sürece tabidir; bu süreç içerisinde de, yattığı buğdayın bedelini alamamış çiftçimizin kalacağını sanmıyorum.

Değerli arkadaşlarım, dedik ki, tarım üretimi riskli bir üretim ve devletimiz, bu konuda, üreticilerimize büyük destekler vermektedir; ancak, bu sistemden de vazgeçmenin, sanıyorum, zamanı geldi. Türkiye'de, her ne pahasına olursa olsun, en kısa sürede, tarım sigortasını getirmek zorundayız. Bugün, yüzde 40 hasar gören çiftçilerimize, bedelsiz tohum veriyoruz, faizsiz borçlarını erteleyiyoruz. Bu, Türkiye'de, gerçekten, birtakım kaynakların israf edilmesine neden olmakta. Dolayısıyla, bu sistem yerine, tarım sigortasını, mutlak surette getirmiş olmamız lazım; eğer, tarım sigortasını getirirsek, devletimizin gereksiz kaynak tüketmesinin önüne geçilecek, çiftçilerimiz de artan değerlerle daha fazla diğer konularda desteklenmiş olacaktır.

Bugün, ülkemizde, maalesef, hasar gören çiftçilerimizin hasar miktarlarını tespit eden komisyonlarda gecikmeler olmaktadır. 5254 sayılı Yasanın amir hükmü gereği, afet olan bölgelerde, bir ay içerisinde, afet komisyonları çalışarak, hasarları tespit etmiş olması gerekir. Bu konuda da, Ta-

nın Bakanlığımızın daha hassas davranacağını beklentisi içerisindeyiz. Hasar tespit komisyonları, hasar tespitlerini, bir ay gibi bir süre içerisinde tamamladıktan sonra, mutlak surette, Ziraat Bankasına ulaştırmaları gerekir; bu bir aylık süre çok önemli bir süredir. Eğer, zamanında tespit edilen bu hasarlar Ziraat Bankasına intikal ettirilirse, çiftçimizin ekimden evvel gereksinim duyduğu tohumluklar, kendilerine kısa sürede ulaştırılır; aksi takdirde, çiftçimiz, ekmesi gereken tohumu zamanında alamamaktadır; bu da, bürokrasideki, komisyonlardaki çalışmaların geciktirilmesinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, bu konuda, Bakanlığımızın, daha titiz ve daha hassas davranması gerekmektedir.

Değerli arkadaşlarım, eğer, biz, tarım sigortasını ülkemizde gerçekleştirebilirsek, Türk tarımını, bu içerisinde bulunduğu sıkıntılardan kurtaracağımız bellidir; bunun da, bir an evvel tatbikata geçmesi gerekmektedir.

Değerli arkadaşlarım, dünyanın hiçbir ülkesinde, tarım desteksiz değildir. Amerika Birleşik Devletlerinin bitkisel üretim fazlalığı vardır, Avrupa Birliği topluluğunun hayvansal üretim fazlalığı vardır. Avrupa Birliği topluluğunun, tarıma, yıllık ayırmış olduğu destekleme miktarı 40 milyar dolar civarındadır. Tabii, bunu, ürün bazında yapmak lazım. İhracata giden ürün bazında desteklemeler yapılırsa, bundan, üreticilerin yararlanmaları daha fazla olacaktır. Bugünün dünya konjonktüründe, Avrasyalaşan dünyamızda, Türkiye'nin, tarımdaki ve sanayideki önemi, apaçık orta yerde durmaktadır. Dolayısıyla, elli yıl evvel, altmış yıl evvel çıkan bu yasalarımızın üzerinde hassasiyetle, titizlikle durup, geleneksel, babadan görme tarımdan vazgeçerek teknik tarıma yönelmek ve o teknik tarımın altyapısını hazırlamak hepimizin görevidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın efendim...

NECATİ ALBAY (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bana ayrılan süre doldu.

Demokratik Sol Parti Grubu olarak, 5254 sayılı Yasanın iki maddesinde değişiklik yapılmasıyla ilgili bu tasarıya olumlu oy kullanacağımızı belirtir, sizleri saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Albay.

Şimdi söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, Sivas Milletvekili Sayın Musa Demirci'de.

Buyurun Sayın Demirci. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MUSA DEMİRCİ (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 140 sıra sayılı kanun tasarısı hakkında Fazilet Partisi adına görüşlerimizi arz edeceğim; bu vesileyle, Sayın Başkanı ve sayın milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 1948 yılında yürürlüğe giren 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkındaki Kanun, tabii bugüne gelene kadar, muhtelif zamanlarda bazı değişikliklere uğramış; ancak, bugün gerçekten değişiklik yapılması arzu edilen 1 inci madde fevkalade önemli. Çünkü, tatbikatta sıkıntılar meydana getiriyordu. Bu sıkıntılardan giderilmesi bakımından isabetli bir karar verilmiş ve bu değişiklik yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tarımda üretim, bildiğiniz gibi, bazı unsurlarla olur. Nedir onlar: Mutlaka, tarımda sulamanın olması lazım; ziraat mücadelenin olması lazım; toprağın iyi işlenmesi lazım; ama, bunun yanında, en önemli olanı da, mutlaka, iyi tohumluğun, kaliteli tohumluğun, vasfırlı tohumluğun kullanılması gerekir. Tohumlukta fiyat hiçbir zaman münakaşa edilmez, edilmemelidir; tabii, edilmeyecek; ama, tohum mutlaka gereklidir diye de fiyatı yüklememek gerekir. O bakımdan, Türk tarımı için tohumculuk fevkalade önemli.

Bugünkü konumuz daha çok hububat tohumluğu. Türkiye'de hububat tohumluğu belirli bir seviye kazanmıştır; yani, bundan yirmi sene önce dekardan 80 kilogram elde ediyorsak, bugün Türkiye ortalaması 180 kilografa gelmiştir. Bu kâfi midir; elbette kâfi değil. Tabii, bugün, Ege Bölgesinde, Güneydoğu Anadolu'nun bazı yörelerinde tarla ortalaması 500-600 kilografa çıkan çeşitler vardır; ama, buna rağmen, Türkiye ortalaması değil mi ki 190-200 kilogram arasındadır, öyleyse biz burada kalamayız, kalmamız mümkün değil. Araştırmalardan elde edilen bulgular, elde edilen çeşitler, mutlaka daha da geliştirilmek suretiyle Türkiye ortalamasını 300-400 kilografa çıkarmak mecburiyetindeyiz. Bu takdirde, Türkiye'nin, bugün 17-18 milyon tonda seyreden üretimi, mutlak surette 25-30 milyon tona yükselecektir. Bunun manası nedir; bunun manası, Türkiye, hububatta ihracatçı bir ülke olacaktır.

Türkiye, bugün hangi şartlarda olursa olsun, bugüne kadar devamlı dışarıdan hububat ithal etmiştir ve hakikaten çok büyük paralar ödemiştir; bunu önlemenin yolu, mutlak surette, araştırmalara önem vermekten, araştırmaları geliştirmekten, araştırmaları desteklemekten ve böylece üretimi artırmaktan geçer.

5254 sayılı Kanununun I inci maddesi gereği, bugüne kadar, çiftçilerin mahsulleri yüzde 40 oranında zarar gördüyse, bütün varlığı nazarı itibara alınmak suretiyle bu çiftçilerin borçları erteleniyordu veya ertelenmiyordu. Bu da büyük bir sıkıntıydı. Bugün, yapılan şey, değişikliklerle beraber, mahsuller tek tek ele alınmak suretiyle, hububata mı zarar geldi veya dikili arazilerdeki zeytine mi zarar geldi, bu zarar eğer yüzde 40'ın üzerindeyse, bu takdirde, o çiftçilerin hem borçları ertelenecektir hem de o çiftçilere faizsiz kredi verme imkânı doğacaktır. Bu bakımdan, Bakanlığı, bunu getirdiği için kutluyorum. Ancak, bu kanunun şu anda çıkmasının 1999 yılına herhangi bir faydası yoktur. Neden?.. Çünkü, hasar olduysa olmuş ve bitmiştir; olacaksa, bundan sonra hububata, ekili dikili araziye zaten bir zarar söz konusu değildir. Bu bakımdan, 2000 yılı için, yani gelecek yıl için herhangi bir zarar tevhit olursa, o takdirde, bu kanun yürürlüğe girecektir.

Değerli milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunda raporu incelediğimizde, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin, bu Kanunun, besicilik zarar görürse, aynı zamanda ona da teşmil edilmesi konusunda tavsiyeleri var. Ancak, bu tohumlukla ilgili kanun olduğu için, besicilikte, bilhassa et üretiminde bir sıkıntı meydana geldiği zaman, bunun işleme konması bu Kanunla mümkün değil; ama, buna rağmen, bugün yürürlükte olan 2090 sayılı bir Kanun var. Bu kanun fevkalade önemli bir kanun. Bu kanunla, herhangi bir mevsimde, ne zaman olursa olsun, hangi ay olursa olsun; ister ocakta, ister şubatta, isterse aralık ayında herhangi bir zarar meydana gelsin, yani çiftçinin samanlığı yanabilir, ahırlarında büyük bir zarar meydana gelebilir, buna benzer bir zararı olabilir, o takdirde bu çiftçinin zararını karşılamak mümkündür. Ama, gelin görün ki, bu Kanunun işlerlik kazanabilmesi için, mutlaka, Tarım Bakanlığının o yılki bütçesinin yüzde bir kısmının, bu ayrılması lazım. Bugüne kadar o kanun işlemedi. Mesela, 1997'de, bizim zamanımızda, çok cüzi bir para konuldu ve diyelim ki, arıları yanan, hayvanları yangından dolayı telef olan, samanlığı yanan, yemliği yanan kimselere, çiftçilere buradan yardım edildi; ama, bu yeterli değil. Şu günlerde tabii, Tarım Bakanlığımızın -tahmin ediyorum- 15'inde, 16'sında bütçesi görüşülecek; o bakımdan, mutlaka bu yılki bütçesinin en az yüzde 10'u kadar bir meblağın ayrılması suretiyle, buraya bir 10 trilyon, 15 trilyon gibi bir para konulursa, çiftçilerimizin gelecekte mağduriyetleri önlenmiş olacaktır.

Değerli milletvekilleri, bugüne kadar, şu saate, şu dakikaya kadar söylediğimiz, arkadaşlarımızın belirttikleri, bu kanunun mahiyeti ashında çiftçilerimize yapılan bir desteklemedir. İster hasar görmüş olsun isterse -Kanunun özünde şu da vardır- hasar görmemiş olsun, eğer bir çiftçi, çiftçiliğini sürdürmeyecek durumda ise, yine bu kanuna göre yardım yapılır der. O bakımdan, bu ne-

dir; bir desteklemedir. Destekleme de, işte bugün görüyoruz; sayın DSP sözcüsü kardeşimiz de söyledi "efendim, bu ülkenin bütçesi, ilanihaye, destekleri kaldıramaz." Bu, fevkalade yanlıştır; ama, geriye döndü, konuşmasının sonunda söyledi ki, "bütün ülkelerde tarım desteklenir." Doğru- su da budur; bütün ülkelerde tarım desteklenir.

Öyleyse, bakın, bugün, belki IMF, bütçedeki olumsuzlukları giderebilmek için "efendim, çift- çiyeye sübvansiyonları, destekleri kaldırın" diyebilir. O bakımdan, şu kanun tasarısının şu zamanda görtülmesi fevkalade önemli. Biz desteklerimizi, dolaylı desteklerimizi -direkt destekleri demiyorum- işte bu kanun tasarısında olduğu gibi, mutlaka artırmak mecburiyetindeyiz. Bakın, belki Ame- rikan çiftçisine Amerikan hükümeti veya Alman çiftçisine Almanya hükümeti, bizde olduğu gibi, direkt destek yapmıyor; ama, dolaylı olarak fevkalade güzel destekler yaptığı için, onlar görünmü- yor; ama, bizim gübrede yaptığımız yüzde 50 destek veya tohumculukta yaptığımız destekler na- zarı itibara alınıyor; sanki biz yapıyoruz onlar tarımda destek yapmıyor gibi görünüyor. Bu, fevka- lade yanlıştır; bunun mutlaka düzeltilmesi ve mutlaka da desteklerin devam etmesi lazım.

Desteklerden bir tanesi de, çiftçilerin mahsullerinin fiyatlarının belli edilmesi suretiyle, taban fiyatı dediğimiz şekilde desteklemedir. Maalesef, 1997 yılındaki destek, çiftçiyeye tam destek olma- mıştır. Ne verilmiştir; yüzde 60; "geçen yılki fiyatlara göre, fiyatlara yüzde 60 bir destek veriyor-ruz" denilmiştir.

Burada açıklandı; Toprak Mahsulleri Ofisi zamanında parayı ödemediği için çiftçi, mahsülü- nü, açıklanan 82 liradan, 80 liradan değil, 50 liradan verdi; ama, bugün fiyatlar birdenbire yüksel- di, 1 Temmuzda mahsullerini Toprak Mahsullerine veren çiftçiler, bugün itibariyle, paralarını raha yeni almaya başladılar. Bu, çiftçilerimiz açısından fevkalade büyük bir haksızlıktır; bunun mutla- ka bir noktada giderilmesi lazım.

Siz, çiftçinin parasını sürüncemede bırakırsanız ne olur; bakın, şu olmuştur: Çıkın, Anadolu'ya bakın; Anadolu'da çiftçiler, zamanında paralarını alamadıkları için akaryakıt istasyonlarından bir kısmı iflas etmiştir, esnaflardan bir kısmı sıkıntıya girmiştir; yani, bu, zincirlemedir. Çiftçinin pa- rasını zamanında vermediğiniz takdirde, akaryakıt satıcıları, esnaflar, böyle zincirleme büyük sı- kıntının içerisine girmişlerdir ve bugünkü tablo da budur.

Değerli milletvekilleri, gübrede yüzde 50 bir sübvansiyon vardı. Üretim için gübre kullanımı, şu memlekette birkaç sene oluyor ki, daha yeni başladı. Bu memleketin çiftçisine gübrenin kullanıl- ması, inanın, böyle, reçete yazılmasına öğretilmiştir. Bugün, çiftçi, gübreyi kullanmayı öğrendi. Yüzde 50 sübvansiyon yapmak suretiyle, hem üretim artışı sağladı hem de bu vesileyle, çiftçilerimiz destek aldılar; ama, bugün itibariyle destek miktarı yüzde 20'ye kadar düştü; bu yanlıştır, mutla- ka bunu, tekrar yüzde 50'ye çekmek gerekir; bu, Bakanlığın yetkisindedir; ama, görüyoruz ki, Ba- kanlık, kararname çıkarmak suretiyle, bunu yükseltmek durumunda olmuyor, yükseltmiyorlar.

Bakın, Türkiye'de, hububat üreticilerinden bir kısmı da mısır üreticileridir. Yani, hububat der- ken, ben, bunu toptan söylüyorum; mısırdır, çavdardır, yulafur, elbette, bildiğiniz gibi, hepsi hubu- bat olarak mütalaa edilir. Mısır üreticisinin bugünkü sıkıntısı nedir; elinde mahsul vardır, satamı- yor; sebebi, bugüne kadar bütün hükümetler, gelmiş geçmiş bütün Tarım Bakanları, üreticiyi fev- kalade iyi takip ettikleri için -bilhassa, mısır üreticisinin- böyle hasat başlamadan önce, Gümrük Vergilerini yükseltmek suretiyle dışarıdan girişi önlemişlerdir; ama, bu sene o olmamıştır; dola- yısıyla, geç kalınmıştır. Geç kalındığı için, dışarıdan mısır girişi olmuş, ne zaman ki çiftçi hasadı- nı yapmış, mısırını tüccara veya Toprak Mahsullerine götürdüğü zaman tüccar almamıştır; bu şe- kilde bir sıkıntı vardır. O bakımdan, zamanında bunun kararını almak lazım. Şimdi, burada, cevap hakkı kullandıkları zaman diyecekler ki: "Efendim, biz bunu yükselttik." Gördüm, kararnameyi ya-

yınlamışsınız; ama, zamansız yayınlamışsınız, zamansız karar almışsınız; bu bakımdan giriş olmuş, bu bakımdan, çiftçi, şu anda, fevkalade mağdur olmuştur.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sıkıntı çeken çiftçilerimizden bir kısım üreticiler de patates üreticileridir; bunun için de tedbir alınmamıştır. Bakın, bugün, tarlada 1 kilogram patatesin maliyeti 50 000 Türk Lirası olmasına rağmen, 30 000 liraya alıcı bulamıyorlar. Bu nereden kaynaklanıyor? Aynı şey, soğan için de söz konusudur. Soğanlar tarlada kaldı, patates tarlada kaldı. Neden?.. Nedeni şudur: Bakın, siz, öyle hissi olarak, sınır ticaretini ani bir kararla kapatırsanız, birden bire yığılma olur. İşte yığılma oldu, şimdi patates elde bekliyor, soğan elde bekliyor. Onun için, mutlaka, sınır ticaretinin açılması gerekirdi. Ha şunu söyleyeceksiniz, diyeceksiniz ki, efendim çok fazla miktarda kaçakçılık yapıyordu; hayvan kaçakçılığı yapıyordu, bundan dolayı durdurduk... Şimdi ona geleceğim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, beş vilayetimizde -bu, burada tartışıldı, Sayın Bakan bunlara cevap verdi- hayvan pazarları kapatıldı. Neden; hastalık var denildi. Şimdi, gerçekten hastalık var mı, yok mu, bunu bilmiyoruz. Eğer hastalık yoksa, bu, fevkalade yanlış olmuştur. Yani, siz, kaçakçılığı bitireceğim, yok edeceğim diye, beş şhrimizin, vilayetimizin hayvan pazarlarını kapatamazsınız, bu yanlıştır, başka tedbirler alacaksınız. Bizim, sınırlarımızı koruyan emniyet kuvvetlerimiz var, askerî gücümüz var; nasıl oluyor, nereden geliyor yani bu kaçakçılık; böyle havadan uçarak mı geliyor? Hayır. Bunun bir yolu vardı, bu, mutlaka engellenebilirdi. Siz, durup dururken o beş vilayetin birden pazarlarını kapattınız, işte orada hayvancılığı öldürdünüz. Ben şimdi soruyorum, yerine ne getirdiniz? Yerine ne koyuyorsunuz? Tamam, diyelim ki, siz pazarları kapattınız; kapatmakla bir olumsuzluk meydana geldi, nedir o; bakın, olumsuzluklardan bir tanesi, o bölgede şu anda pazarlar kapalı olduğu için, satış olmadığı için, giriş çıkış olmadığı için, yem fiyatları yükseldi. Kurusamanın fiyatı 15 000-20 000 liradan 45 000 liraya çıktı. Kar yağışı hâlâ olmadı, kar yağışıyla beraber, o bölgede, yalnızca kurusamanın fiyatı 100 000 lira olacaktır. Belki de toplu ölümler meydana gelecektir, bu besi yapılamadığı için, hayvanlar kuruda kaldığı için. O bakımdan, yerine bir şeyler koymamız lazım; ne koyacaksınız? Projeniz varsa, bu belirsizliğin mutlaka giderilmesi lazım. Nedir projeniz; diyelim ki, efendim biz ahır besiciliğini geliştireceğiz, tamam; yemde sübvans yapacağız, o çiftçilerin mağduriyetlerini gidereceğiz, tamam; o bölgede hastalık yok; ama, buna rağmen, bu sıkıntıyı gidermek için Et ve Balık Kurumuna alım yaptıracağız, tamam; ama, bunları göremiyoruz. Göremediğimiz için, o bölgede sıkıntı var.

Bakın, ben, şuna katılıyorum; o bölgede vahşi bir hayvan girişi, kaçak hayvan girişi olduğu için Orta Anadolu'nun ve Ege Bölgesinin hayvancılığı hakikaten perişan oldu; bu arada, hakikaten, besicilerden batanlar oldu. Öyleyse, biz, hem burayı düşünmek hem de o çiftçileri; yani, Doğu ve Güneydoğu Anadolu çiftçilerini düşünmek mecburiyetindeyiz; ama, bunu göremiyoruz, göremedik. O bakımdan, diyoruz ki, mutlaka önemli tedbirleri alınız; gönderiniz Et ve Balık Kurumunun TIR'larını, belirleyiniz oradaki kesim yerlerini; satmak isteyenlerin hayvanları Et ve Balık Kurumu tarafından alınmak suretiyle, orada kesim yapılınsın ve gönderilsin.

O bölgede yaygın olarak hastalık vardır, şap vardır diyorsanız, o zaman da, gelin, açıklayın. Siz, zaten, bunu, Bakanlık olarak açıkladınız, yanlış yaptınız. Neden; hiçbir ülkenin tarım bakanlığı "benim ülkemde hastalık var" diye dünyaya deklare edemez; ederseniz yanlış olur. O bakımdan, varsa hastalığı söndürene kadar tedbiri alınız, kendi içimizde kalır ve böylece, diğer ülkeler bizden gıda alışını engellemezler. O bakımdan, yanlışlık olmuştur; bu yanlışlık düzeltilmelidir. Ben inanıyorum ki, o bölgede yaygın hastalık yoktur. Olan yer varsa, bu, iki aydır devam ediyor, mutlaka hastalık söndürülmüştür; bunun tedbirlerinin alınması lazım. Sınır ticaretinin gözden geçirilmesi lazım.

Onun için, gerçekten kaçak hayvan giriyorsa, bunun tedbirini alınız; ama, sınırı açınız ki, patates üreticisi mağdur olmasın, diğer mahsullerin üreticileri mağdur olmasın.

Bakın, Türkiyemizde bakliyat bakımından şu anda iyi bir durumdayız, üretim fevkalade güzel oldu; ama, satamıyorlar, elde kaldı. Yine, oradan, çiftçilerimiz, kendi ihtiyaçları için 300 litre petrol getiriyorlardı; şimdi, bunu da getiremiyorlar.

BAŞKAN – Sayın Demirci, sürenizin bitmesine çok az bir zaman kaldı; toparlayınız lütfen.

MUSA DEMİRCİ (Devamla) - Peki efendim.

Bu bakımdan, bu tedbirlerin alınması lazım. Bakın, hayvancılığımızın bir kolu nedir; yumurta tavukçuluğumuzdur. Çorum'da olan arkadaşlarımız bilir veya yumurta üretimi yapılan yerlerin milletvekilleri biliyorlar. Bu yaz Çorum'da, en az üç beş vatandaşımız intihar etmiştir. Neden; ihracatın öntü açılmadığı için, tedbir alınmadığı için... Mutlaka, ihracatın öntünün açılması lazım.

Sayın Bakanlık takdir ettiğimiz bir proje getirdi ve bütün Türkiye'ye deklare etti, büyükbaş Hayvancılığı Geliştirme Projesi; ama, ne oldu bilmiyoruz. 40 trilyonluk, 50 trilyonluk da kaynak ayrıldı denildi; o kaynak da, herhalde bir yerlere gitti. O kaynak da şimdi kullanılmıyor. Dolayısıyla, işte, bunları getirin. Gölneydoğu Anadolu'da, Doğu Anadolu'da, hatta Orta Anadolu'da bu projenin uygulanması lazım. Aksi takdirde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

MUSA DEMİRCİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye'de kuruluşlar var; Pankobirlik var, yetiştirici birlikleri var; yeni kuruldu. Bunlar fevkalade görevlerini yapıyorlar. O bakımdan, bu Hayvancılığı Geliştirme Projesinin onlara tevdi edilmesi lazım. Demin, yetiştiriciler birliğinin çıkarmış olduğu dergilerinde okudum. "Hayvancılığı Geliştirme Projesini Bakanlık gündemden kaldırdığı için teşekkür ediyoruz" diyorlar. Bu iyilik değil. O projeye kendilerini de ortak etmek suretiyle, Pankobirlik'e ortak etmek suretiyle -bunlar çok önemli kuruluşlarımız- ziraat odalarına ortak etmek suretiyle, mutlaka geliştirmemiz lazım; aksi takdirde, Türkiye hayvancılığı daha da geriye gidecektir. Bu bakımdan, Sayın Bakanlık tahmin ediyorum ki, bunun üzerinde duracaktır.

Ben, şunu özellikle belirtmek istiyorum: Tarımda, tarımın üzerinden politika yapılmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın efendim lütfen... Vaktimiz azalıyor; bu kanun bugün çıkmalıymış.

MUSA DEMİRCİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, tarımda politika yapılmaz. Tarımın üzerinde, çiftçinin üzerinde politika yapılmaz. Bunu yapmıyoruz. O bakımdan, benim burada arz etmek istediğim, Bakanlığın gündeme getirdiği projelerdir veya tedbir almadığı konulardır. O bakımdan, bu belirsizliklerin giderileceğine inancım tamdır.

Bu vesileyle, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum; sağ olun, var olun. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirci.

Sayın Bakan, buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının tümü üzerinde grupların adına söz alan milletvekili arkadaşlarımız çok teşekkür ediyorum. Müsaade ederseniz, maddelere geçmeden önce, çok kısa olarak, bir iki hususu burada açıklığa kavuşturmak istiyorum.

Doğru Yol Partisi Grubu adına konuşan sayın milletvekilimize şu açıklamayı yaparak, Genel Kurula bilgi vermek istiyorum: Sayın Kaya da konuşmasında yıllara göre dağıtılan tohumluk miktarını belirtti; ben, o rakamlara girmek istemiyorum.

Bu yıl 380 000 ton buğday tohumuna ihtiyaç olduğu Bakanlığımıza bildirildi; evet, bu doğru. Biz, 100 000 tonun üzerinde tohumu hazırladık ve tahsis ettik; bunun tahsis tarihi 8 Eylül'dür; ancak, bu tohumluğun alınabilmesi için çiftçilerimizin Ziraat Bankasında senet imzalamaları gerekiyor. Bugüne kadar bu mükellefiyeti yerine getirenlere tohumları verilmiştir. Biz, 108 000 ton tohum ayırdığımız halde, ancak 66 000 ton tohum dağıtabildik, geri kalan tohum tenkis edildi. Tohum var; isteyenlere mükellefiyetini yerine getirdiği takdirde tohum verilecektir. Bu yıl tohumu verme tarihimiz de ekimlerin başlamasından çok öncedir, tarih 8 Eylül'dür, hiçbir zaman geç kalınmamıştır; bunu belirtmek istiyorum.

Diğer taraftan, Toprak Mahsulleri Ofisinin aldığı ürünlerin parası ödenmiştir, çok az bir borç kalmıştır. Bugüne kadar toplam ödenen miktar 387 trilyon liradır, kalan borç 30 trilyon liranın altına inmiştir.

Değerli milletvekilleri, bütçe imkânlarını her zaman burada dikkatlerinize arz ediyoruz.

Diğer taraftan, buğday fiyatları 80 000 lira olarak açıklanmış ve Toprak Mahsulleri Ofisi kendisine gelen buğdayın hepsini de almıştır; 5 600 000 ton ürün alınmıştır ve katı surette, orta kalitedeki ekmeçlik buğday 50 000 lira alınmamıştır.

Bütün milletvekillerimizin üzerinde birleştiği bir husus var; bu afetten zarar gören çiftçilerin yardımına devlet olarak yetişmeye çalışıyoruz; ancak, yıllarca gördüğümüz aksaklık şu ki, belki geçikme oluyor, tamamını karşılamada sıkıntılarla karşı karşıya kalıyoruz. Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı olarak, milletvekillerimizin belirttiği, tarım ürünleri sigortası kanun taslağı hazır, çok yakında hükümetimize ve daha sonra da Yüce Meclisimize sunulacaktır.

Tohumculuk çok önemli. Toprak ne derecede iyi hazırlanırsa hazırlansın oraya kaliteli tohumun ekilmesi gerek. Bu nedenle, biz tarımsal araştırma enstitülerimiz ile Tarımsal İşletmeler Genel Müdürlüğümüz arasındaki koordinasyonu artırarak ıslah edilmiş, geliştirilmiş, sertifika almış tohumları TİGEM çiftliklerinde çoğaltıp, oradan köylüye ulaştırma konusuna daha da önem vereceğiz.

Yine, Sayın Evren'in ve diğer arkadaşlarımızın belirttiği gibi, tohumculuğu özele açmamız gerekli, özel tohumculuk yapanların desteklenmesi gerekli. Şu anda, YPK'da, TİGEM'in özelle ortak iş yapması konusunda bir karar var. Bizim, 38 büyük devlet üretme çiftliğimiz var, çok sayıda tarımsal üretim istasyonlarımız var. Tarımsal üretim istasyonlarının -bakanlık yetkisi olarak- özelle iş yapma, ortak iş yürütme, kiraya verme, ortak yatırım yapma kararını aldık. TİGEM'in de aynı şartlarda çalışması hususunda YPK kararı imzadadır, gerekli konsensüs sağlanmıştır. Yakında bu da işlerliğe açılacaktır.

Tabii ki, bizim, burada tohumdan kastımız, yalnız buğday tohumu değil, hububat tohumu değil; önmüze gelen kanun tasarısına dikkat edilirse, 70 000 ton orta kalitede ekmeçlik buğday karşılığı tohumdur. Bu, hububat tohumunu da kapsayacak, sebze tohumunu da kapsayacak. Şimdiye kadar, genelde, hububat tohumuydu; buğday, çavdar, arpa tohumuydu. Biz, bunu, tüm tohumlara teşmil etmeye çalıştık.

Bir de, burada, afetler özellikle ürün bazında tespit edilmiyordu, toplam bazda bakılıyordu. Çiftçinin dört çeşit ürünü var, buğdayı zarar görmüş; ama pamuğu zarar görmemiş, pancarı zarar görmemiş; buğdayda yüzde 100 zarar var; üçünü topladığımız zaman, zarar yüzde 40'ın altına ini-

yordu ve "yok, siz afetten zarar görmemişsiniz" deniyordu. Biz, bunu, ürün bazına getirerek, afetin ürün bazında değerlendirilmesini gündeme getiriyoruz. Bu, tabii ki, çok büyük bir rahatlık getiriyor.

Diğer bir husus da şu: Bu işler, şimdiye kadar genelde karamamelerle yapılıyordu ve tohumluk kredisi erteleniyordu, tohum borcu erteleniyordu, ekili alanlarla ilgili borçlar erteleniyordu; biz, burada ekili ve dikiliyi getiriyoruz. Mesela, meyve bahçesi zarar görmüş, zeytinliği zarar görmüş veya elması, şeftalisi, vişnesi zarar görmüş. Bunları, bu sene yaşadığımız afetler olduğu için özellikle söylüyorum; Amasya'da elma bahçeleri zarar gördü. Ama, karamamelerde genelde ekili alan şeklindeydi; biz, buraya dikiliyi ekleyerek, bunu da afet kapsamına almış oluyoruz.

Şimdi, Sayın Musa Demirci'ye -meslektaşımıdır, hürmetim vardır, hemşerimdir- Tarım ve Köyişleri Bakanlığında yaptığı hizmetlerden dolayı, yaptığı kadarına da teşekkür ediyoruz. Yalnız, bir iki hususa açıklık getirmek istiyorum, Sayın Bakanımız tarafından yanlış anlaşılmasın olabilir. Sınır ticaretini kapattığımız zaman patetes, soğan tarlada nasıl kalıyor; bunu anlamakta zorluk çekilebilir. Sınır ticaretine baktığımızda, ülkemize 52 çeşit ürün giriyor; soğan, patates, sarımsak, patlıcan, biber, kahve, hurma, muz... 52 çeşit ürün giriyor. Sınır ticareti yoluyla ithal ettiğimiz ürün miktarı 100 kılsur trilyonlara üzerindeyken, bizim dışarıya sattığımız ürün miktarı 16 trilyon; yani, beşte 1, altıda 1 bile değil; aldığımız çok fazla. Sınır ticaretini kontrol ettiğimde, tarım ürünleri çıkışı çok çok az, belki de yok gibi ve sınır ticaretiyle -siz de biliyorsunuz ki- giren ürünler sınır ticareti olmaktan çıkıyor. O sınırdaki illerin ihtiyacı için girmiyor bu ürünler. Geçen gün 25 Ekimde, milletvekili arkadaşımız Ankara halinden nar aldığında bakıyoruz ki, bu nar sınır ticaretiyle girmiş, çünkü biz nar girişine belge vermiyoruz; ama Ankara halinde satılıyor, menşesine de bakıyorsunuz İran narı. Artık, sınır ticaretiyle giren ürün, o sınır illerinin ihtiyacının 10-15 katı olarak giriyor. bu nedenle, sınır ticaretini muhakkak surette bizim çiftçimizin, bizim üreticimizin lehine olacak rakamlara çekmemiz gerekli. Bu nedenle, biz, sınır ticareti konusunda kalemeleri, çeşidi azaltıyoruz, birkaç kaleme indiriyoruz ve o sınır illerinin ancak ihtiyacı kadar alınması hususunu getiriyoruz. Bir de şimdiye kadar sınır ticaretinde hangi tarım ürünlerinin gireceği, ne kadar gireceği o illerdeki komisyonlar tarafından belirleniyor, Dış Ticaret Müsteşarlığının okeyinden, imzasından geçiyordu; biz, yeni aldığımız kararla Tarım ve Köyişleri Bakanlığının da imzasından geçme kaydını getirdik.

Beş ilde hayvan pazarlarının kapatılmasına gelince: 8 Eylül 1999 tarihinde İran'da Asya 1 virüsünün olduğu belirlendi. Bu virüs şap hastalığına neden oluyor ve Londra'daki Dünya Bulağı Hastalıklar Örgütü Laboratuvarı olan Pirbright Laboratuvarı tarafından belirlendi. Sayın Bakanımız da çok iyi bilir ki, uluslararası anlaşmalarda, bizim sınır bir ülkemizde böyle bir hastalık belirlenmişse, biz, dahilde gerekli tedbirleri alma mecburiyetindeyiz ve sınırdan da hayvanı sokmama gerekli ve bu hastalık Türkiye'de de belirlendi. Ağrı Eleşkirt'te bu hastalık çıktı, Nevşehir'de çıktı, milletvekillerimiz biliyor, hatta, 100 kılsur holştayn ineğimiz bu hastalıktan telef oldu, Bursa İnegöl'de çıktı, Sakarya'da çıktı, Bilecik'te çıktı ve görülüyor ki, bu virüs, sınırdan kontrolsüz geçen kaçak hayvanlardan geliyor.

Bu nedenle, mevzuat gereği, biz, sınırdaki 5 ilde hayvan pazarlarını kapatmak, hayvan giriş ve çıkışlarını yasaklamak mecburiyetindeydik. Bu bir mevzuattır, bu nedenden dolayı yasaklanmıştır ve bu yasaklama, aynı zamanda, açık ve net söylüyorum, kaçak hayvan girişini durdurmuştur. (MHP sıralarından alkışlar) Bu yasaklamanın arkasında, çok iyi bir tesadüf, tabii, bir hastalığın çıkmasına iyi denilmez de, o açıdan söylüyorum, hastalık için söylemiyorum, Allahü Teala da yardımcıımız oldu, evet, kaçakçılığı da durdurmak için yasakladım, açık ve net söylüyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Bu kaçakçılık devam ediyor, Sayın Bakanım, siz de biliyorsunuz, yılda 250 000 sığır giriyor buradan. Hatta, giren sığırlar, artık, komşu ülkelerin sığırları da değil, Afganistan'dan, Hindistan'dan, kuzey ülkelerden sığırlar İran'a iniyor, Romanya'dan, Polonya'dan hayvanlar geliyor. Hatta, şu anda zebular var, besleniyor içeride, Türkiye'de zebular var; ve bunlar, sınırdan, kontrolsüz olarak girebiliyor.

Sayın Bakanımızın, Sayın Musa Demirci'nin dikkate getirdiği bir husus var; sınırlardan niye giriyor? Bizim oradaki emniyet güçlerimiz, genelde, insan girişi konusunda, anarşistlerin girişinin engellenmesi konusunda görevlendirilmiş ve deneyimli. Öyle bir sınır ki, şu anda, o sınırlara elektronik sistemler de konuyor, Emniyet tedbirleri için, orada görev yapan emniyet mensuplarına da teşekkür ediyorum, gereken hassasiyeti gösteriyorlar; ama, bir gerçek var ki, bu hayvanlar giriyor...

Ben, Tarım ve Köyişleri Bakanı olarak, Van pazarında, Hakkâri pazarında, Ağrı pazarında, Şırnak pazarında, Iğdır pazarında, benim belge vermediğim hayvan var mı yok mu, ben bunu bilirim. Benim belge vermediğim hayvan var mı pazarda; buna bakarım. O halde, bu hayvan girişlerini durdurmamız gerekliydi.

Şimdi, bunu açık ve net konuşalım, bu hayvanlar, buradan, kamyonlarla Anadolu'ya taşıyor. Bu kararı aldıktan sonra, hayvan girişini yasakladıktan sonra, açık söylüyorum, biz göreve geldiğimizde süt fiyatları 60 000 ile 80 000 lira arasındaydı. Bugün, özellikle batı bölgelerinde, en düşük süt fiyatı 120 bin liradır; bu, 150 000-160 000 liraya kadar çıkmıştır. Şundan dolayı; hayvancılık öldüğü için süt de para etmiyordu; çünkü, giren kaçak hayvan damızlık yetiştiriciliğini öldürüyordu.

Yine, eylül ayı başında 1 600 000 lira olan karkas etin kilo fiyatı, bu karardan sonra, 300 000 lira artarak, 1 900 000 liraya çıkmıştır. Bunun, tüketiciye yansımaması için de gerekli tedbirleri alıyoruz.

Açık ve net söylüyorum, bu kaçak hayvan girişinden istifade edenler, iki elin parmak sayısını geçmez. FAO'nun Genel Kurul toplantısından sonra ben Van'a gideceğim, isteyen herkesi davet ediyorum; gidelim, Van'da bir kamuoyu yoklaması yapalım. Bugün, Van'da ahırlara hayvan konulmaya başlandı, Ağrı'da ahırlara hayvan konulmaya başlandı, Şırnak'ta ahırlara hayvan konulmaya başlandı. Van'ın yüzde 85'i bu olaydan memnun. Ben, Tarım ve Köyişleri Bakanım, biliyorum; bundan memnun olmayan, kaçakçılar, açık söylüyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, onun için, bu konuda sizi temin edeyim ki, köylü memnundur, üretici memnundur ve bu hastalık söndürülüne kadar da bu uygulamaya devam edeceğiz.

Sayın Musa Demirci'nin şu cümlesini, şu açıklamasını özellikle yadırgadığımı, burada belirtmek istiyorum ve altını çiziyorum "Tarım ve Köyişleri Bakanları ülkede hastalık olduğunu açıklamamalıdır" dedi. Tamamen yanlıştır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, eğer bir ülkede hastalık varsa, deklare etmek mecburiyetindedir. Açıklamadığımız için, hayvancılıkta Avrupa Birliğiyle bu hale geldik. Avrupa Birliğinde bize diyorlar ki "Allah, Allah! sizde hiç hastalık yok." Bakıyorlar, 1995'te hastalık yok, 1994'te yok, 1993'te yok. Dünyanın her tarafında, atlarda, tekmaklılarda ruam hastalığı var; Türkiye'de yok!.. Onun için, bizim atlarımız Avrupa'ya yarışa gidemiyor, Avrupa'lılar da bize yarışa gelmiyor. Diyorlar ki "siz, şimdiye kadar doğrusunu söylemediniz" ve bize "Türkiye'de şap hastalığı yok mu" diyorlar, biz de, şimdiye kadar "yok" demişiz...

BAŞKAN - Sayın Bakan, stizeniz doluyor, toparlayın lütfen.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Bu, uluslararası mevzuatlara aykırıdır. Bakınız, bunları açıklamadığımız, şimdiye kadar gönderdiğimiz belgele-

ri, formları, "yok... yok... yok..." diye doldurduğumuz için hiçbiri bize inanmadı "hayır efendim böyle olmaz" dediler ve bu durumlara geldik.

Şimdi, biz, nerede hastalık varsa açıklıyoruz; filan yerde şu hastalık var, filan yerde şu hastalık var, şu tarihte çıkmıştır, şu tarihte söndürüyoruz diyoruz ve güvenilirlik kazanmaya başladık. Nitekim, geçmiş yıllarda kapanan at ihracatını da aşmak üzereyiz. Su ürünlerindeki konu da böyle oldu.

Şap hastalığı varsa, bunu gizleyemeyiz. Bunu kimden gizlersiniz?! 21 inci Yüzyıla giriyoruz; internetler, televizyonlar çalışıyor, biz, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı olarak, kalkıp diyoruz ki, hastalık yok. Hastalık varsa, bunu söyleme mecburiyetindeyiz. O nedenle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakanım, toparlar mısınız lütfen.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) - Ben, Tarım ve Köyişleri Bakanı olarak şunu söylüyorum, Mecliste söylüyorum, dünya bizi seyrediyor. Bursa'da şap hastalığı vardı, Sakarya'da var, Bilecik'te var, Ağrı Eleşkirt'te var; ama, söndürmek de bizim görevimiz ve söndüreceğiz.

Hepinize saygı sunuyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Sayın Başkan, sorum var...

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) - Sayın Başkan, soru sormak istiyoruz.

BAŞKAN - Efendim, sual soracaksınız, lütfen, oylamadan evvel sorarsınız.

Önce, şahısları adına...

MUSA DEMİRCİ (Sivas) - Sayın Başkan, müsaade ederseniz, bu şap hastalığıyla alakalı ve benim oradan ifade ettiğim, "hastalıklar açıklanmamalıdır" fikrimi, burada, ne için söylediğimi...

BAŞKAN - Yerinizden efendim. Çok kısa, yerinizden, rica edeyim.

MUSA DEMİRCİ (Sivas) - Müsaade ederseniz, mikrofondan açıklayayım.

BAŞKAN - Efendim, oradaki mikrofonu açalım, yerinizden buyurun lütfen.

MUSA DEMİRCİ (Sivas) - Sayın Başkanım, tabii, şap hastalığı Türkiye'de yeni oluyor değil; muhtelif zamanlarda, muhtelif vilayetlerimizde şap hastalığı meydana gelir. Bu, o vilayetin komisyonu tarafından, valinin başkanlığındaki komisyon tarafından tespit edilir ve şu bölgede şap hastalığı vardır denilir, giriş-çıkış yasaklanır; ancak, tedbir alınır, bu hastalık söndükten sonra, Ankara'ya; yani, yetkililere bilgi verilir. Bu, ülkemizin menfaati açısından da bugüne kadar böyle devam etmiştir, böyle devam etmelidir.

BAŞKAN - Efendim, affedersiniz, Sayın Bakan da tersini söylüyor. Tabii...

MUSA DEMİRCİ (Sivas) - Sayın Bakan da tersini söylüyor. Diyor ki, "benim ülkemizin Burasında, şurada, burada bir hastalık meydana geldimi, ben, bütün dünyaya deklare ederim."

BAŞKAN - Takdir kendilerinin efendim.

MUSA DEMİRCİ (Sivas) - Efendim, edemezsiniz. O takdirde, Bursa'dan gıda ürünlerini gönderemezsiniz. Eğer bu onbeş günde sönecekse, yirmi günde sönecekse, orada söndürsünüz. Ülkemizin menfaati bunu gerektirir ve böyle hareket edilmelidir. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim, konu anlaşmıştır; ama, takdir, yine Sayın Bakanın. Hocamızın bir bildiği vardır belki...

Efendim, şahsı adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; cumhuriyetin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, ölüm yıldönümünü vesilesiyle saygıyla anıyorum ve O'nun, çiftçilerimizle ilgili "Köylü, yurdun efendisidir" sözünü de hatırlıyorum; ama, maalesef, baktığımız zaman, köylü, yurdun efendisi değil; köylü, yurdun kölesi, ırgatu haline getirilmiştir. Zira, köylünün hali perişandır. Köylü, mazota para yetiştirememekte, gübreye para yetiştirememekte, tarlasını ekimden aciz hale gelmiş bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesiyle ilgili kanun tasarısını görüştürüyoruz. 5254 sayılı Kanununun 1 inci maddesi, mahsulünün yüzde 40'ını kaybedip, tohum alma imkânı olmayanlara ve yine yüzde 40'ın altında mahsulünü kaybettiği halde ekim yapmakta aciz kalanlara yardım yapma imkânı getirmektedir. Ancak, Kanununun 2 nci maddesine göre, hasar tespitinde mahsulün tamamı dikkate alınmakta ve bu da çiftçilerin aleyhine olmaktadır, Sayın Bakan da izah ettiler. Şimdi, her bitki türü için uygulama getirilmektedir. Bu, beklenen bir uygulamaydı; iyi olmuştur, isabetli olmuştur.

Ancak, burada, uygulamada bir problem var, bana bir vesileyle intikal etmişti; köylü, kredi almış, pancar ekimi için kullanmış bu krediyi; ama, bir başka mahsulü zarar görmüş. Kredinin ödemesini ertelemiyorlar; yani, bunu da düzeltmek lazım. Eğer, uygulamada, Ziraat Bankasında, Tarım Kredi Kooperatiflerinde bir yanlış yorum varsa bunu düzeltmek lazım. Bu, bana intikal eden bir münferit hadiseydi, bunu da not etmekte fayda görüyorum.

Tasarının 2 nci maddesiyle, mevcut 5254'ün 3 üncü maddesi tamamen değiştirilmektedir. 5254'ün 3 üncü maddesinde, her yıl için 20 milyar olmak üzere, 3 yıl için 60 milyar liralık bir tohumluk kredisi imkânı getirilmişti ve bu, her yıl, yeniden değerlendirme katsayısına göre, Vergi Usul Kanununa göre artırılmaktaydı. Bu kifayet etmediği için –tasarı ekinde tabloları da koymuşlar– para olarak değil de, miktar olarak tohumluk tarif edilmekte, 70 000 tona çıkarılmakta ve 3 misli artırma imkânı da Bakanlığa verilmektedir.

Tabii, taleplere baktığımız zaman ekli tabloda, 600 000 tona kadar varan talepler var bazı ekstrem yıllarda. Bakanlık burada 3 katıyla –210 000 ton yapar– tıkanacaksa, nasıl olsa bu artırma yetkisi Bakanlar Kurulunda olduğuna göre, tasarının müzakeresinde, bunu 3 kat değil de 5-6 kata yükseltmek şimdiden bir tedbir olur diye söylüyorum; çünkü, bazı yıllarda 600 000 tona yakın talep olmuş, Bakanlık 250 000 ton civarında tohumluk dağıtabilmiş.

Değerli arkadaşlar, tabii, tasarının müzakeresi yapılırken, çiftçimizin genel durumuna şöyle bir bakmakta fayda var. Türkiye'de 27 000 000 hektarda ekim yapılır; bu alanda 29 000 000 ton hububat (tahıl) üretilir, 1,8 milyon ton baklagil üretilir, 15-20 milyon ton mertebesinde endüstriyel bitkiler –pancar dahil olmak üzere– üretilir, 2,2 milyon ton yağlı tohum üretilir, 7 000 000 ton soğan patates gibi yumru bitkiler üretilir ve 20 000 000 ton sebze üretilir, 600 000 000 ton civarında da meyve üretilir. 33 000 000 baş hayvanımız var koyun olarak, 12 000 000 baş da sığır var. Kullanılan gübre takriben 9 000 000 ton, eşdeğer tondur, müessir madde olarak ve 807 000 adet de traktör var; tarımın ana yapısı bu. Bu yapıda, aşağı yukarı 30 milyar dolar yıllık üretim var tarımda. Millî gelirin takriben yüzde 14'üdür tarımda üretilen. 30 milyar doları takriben 30 milyon nüfusa böldüğümüz zaman, demek ki, tarımda kişi başına ortalama millî gelir 1 000 dolardır; yani, Türkiye'de millî gelir ortalama 3 200 dolar olduğu halde, geline nokta, tarımda bu 1 000 dolardır. Çiftçi, genel ortalamaya göre üç defa daha fakirdir. Tarıma giden destekleri bu gözle görmektedir fayda vardır diye söylüyorum.

Tarımı desteklemeye mecburuz. Bakın, sanayileşmiş ülkeler, tarımı destekliyorlar değerli arkadaşlar. Amerika, Avrupa Topluluğu, tarıma çok büyük destek veriyor. Yüzde 3'ü-5'i tarımla meşgul olan bu ülkeler hem kendini besliyor hem bütün dünyayı besliyor. Avrupa Topluluğu, bugün, yılda 40-45 milyon ton hububat ihraç eder, et ihraç eder; bütün tarım ürünlerinin hepsinde fazlası vardır. Bu desteklerle bu noktaya geldi. Amerika, bütün dünyayı besler tarım ürünleriyle. Tabii, bunlarda producer subsidy ve consumer subsidy dediğimiz, yani, üretici desteği ve tüketicinin de tarım ürünlerini ucuz alması için yine orada sübvansiyon var. Bunun miktarı da aşağı yukarı -Avrupa Topluluğu için söylüyorum- yılda 140 ile 160 milyar dolar mertebesindedir.

Biz ne ayırıyoruz tarıma; bizim ayırdığımız çok çok düşüktür. Ben, oturdum hesapladım. Bakın, Avrupa Topluluğunda, üretici ve tüketicisi için tarım desteğinin toplamı, yılda, fert başına, tarım nüfusu başına aşağı yukarı 5 700 dolardır. Aileyi dört kişi olarak alsanız, tarım ailesi başına 22 000 - 23 000 dolar yapar. Bizde ise, fert başına 366 dolardır; bunu dörtle çarparsanız, işte, aşağı yukarı 1 400 dolar falan yapar aile başına; yani, biz, tarıma destek vermeye mecburuz. Çiftçiyi desteklemezsek şehre akar, banliyöleri doldurur, işsizler ordusuna katılır, gecekondu bölgelerine yığınak yapar. Nasılsa bu insanları besleyeceğiz, geçinecekler; ama, köyde üretimi desteklersek, tarıma destek verirsek, bunlar, millî gelire de 30 milyar dolar mertebesinde katkıda bulunurlar; desteklemezsek, tarlalar, araziler boş kalır. Maalesef, IMF'nin, Dünya Bankasının, daha 1999'un mart ayında Türkiye'de yapılan bir sempozyuma katıldım ben de, Hazinesinin düzenlediği bir toplantıydı, Dünya Bankası yetkilileriyle beraber. Onların, olmazsa olmaz şartı şimdi de, bu IMF ile yapılacak olan stand-by anlaşmasının olmazsa olmaz şartı şudur: Tarım kredilerinde sübvansiyonu kaldıracaksınız, ticarî kredi olarak alacaklar; gübre sübvansiyonunu kaldıracaksınız -gübre desteğini kaldıracaksınız- destekleme alımlarını kaldıracaksınız... Karşılığında ne koyacaksınız; belli değil. Bütçeye konulan, 1 katrilyon mertebesinde, tarıma destek var. 1 katrilyon demek, bugünkü parayla 2 milyar dolardır. Bununla siz, çiftçinin nesini halledeceksiniz?! Hükümetin bu tuzağa düşmemesini tavsiye ediyorum. Çiftçi için bu intihar demektir, tarım için bu intihar demektir. Hiçbir hükümet bunu taşıyamaz, hiçbir siyasi parti de bunu taşıyamaz değerli arkadaşlar. Nitekim, bir Batı basınında bir başlık, bizim bu bütçe için diyor ki, "IMF'nin dişine göre bir bütçe yapıldı." Biz de "afiyet olsun, buyurun yiyin" diyemiyoruz; çünkü, yenecek olan, çiftçidir, köylüdür.

Değerli arkadaşlar, tabii, çiftçinin sıkıntıları var. Çiftçinin hizmete ihtiyacı var, yola ihtiyacı var, suya ihtiyacı var; köydeki hayat için söylüyorum; ama, buna para yok. Bakın, bugün, Köy Hizmetleri bütçesini görüştük. Değerli Bakan ağlamaklıydı Bütçe Komisyonunda, "Benim mazotum, yedek parçam altıncı ayın sonunda bitiyor, altı ay boş yatıyorum. Şimdi mazot borcumu ödersem, 2000 yılındaki paradan ödeyeceğim, yetmeyecek" diyor. Bu tablodan köye ne hizmet götüreceksiniz?! Hayvancılık batıyor, tarım batıyor...

Bu işleri çok dikkatle ele almaya mecburuz; aksi takdirde, Türkiye, dışarıdan beslenmeye mecburdur. Bakın istatistiklere, bundan bir süre önce, tarımda ihracatın, ithalatı karşılama oranı 7-8 mislidir; yani, 1 alıyorsak 7-8 ihraç ediyoruz. Bugün, başabaş noktasındayız; hatta, başabaşın da altındayız. Niye; tarımda gerileme var; onun için, tarıma destek vermeye mecburuz. Tarım hayatını geliştirmeye mecburuz. Köye ve çiftçiye destek vermeye mecburuz.

Hayvancılık, Avrupa ve Amerika'nın, gelişmiş ülkelerin, ithalat tehdidi altındadır şu veya bu şekilde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlar mısınız.

CEVAT AYHAN (Devamla) - Bunu, bizim taşıyamamız mümkün değil. Ben bugün, Sakarya'nın ziraat odası başkanıyla görüştüm, afet bölgesidir. Afet bölgesinde, 11 Eylülde, ilin milletve-

kileri olarak Sayın Başbakanı ziyaret etmiştik. Dedik ki, bu bölge ikümeden çökmüştür; hükümet, bölgenin kalkınmasını arzu ediyorsa, bu bölgede tarım ürünlerinin bedelini peşin ödeyin. Fındık var, mısır var, pancar var; ama, görüyoruz ki, fındığın parası kırk-elli gün gecikmeyle ödeniyor, vatanış parasını alamıyor. 1 020 000 lira olan fındığı, 600 000 liraya, 650 000 liraya götürüp tüccara veriyor, üçte 2 fiyatına veriyor. Aynı şekilde, mısır paralarını alamıyor. Aynı şekilde, Adapazarı Şeker Fabrikamız yıkıldı, pancar, Alpüllü'ya ve diğeri fabrikalara nakledilme durumunda. Kötu bir ihale yapıldığı için, müteahhit taşıyamıyor. Bugüne kadar yapılan taşıma 70 000 tondur, 600 000 ton pancar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Tamamlıyorum Muhterem Başkan.

Bunun nakli mümkün olmuyor, darboğazdır. Nisana kadar pancar tarlalarda kalır, çürür, kilo kaybeder, çiftçi perişan olur. Hükümetin, bunun acilen tedbirini alması lazım. Bunu ifade edeyim dedim.

Hepinizi hürmetle selamlarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayhan.

Şimdi, söz sırası, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın'da.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 140 sıra sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun amacı, çeşitli tabii afetlerden mahsullü en az yüzde 40 nispetinde zarara uğrayıp, elinde tohumluğu kalmamış ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından veya Tarım Kredi Kooperatiflerinden tohum kredisi alamayacak durumda bulunan ve bu durumları, il hasar tespit ve ihtiyaç komisyonlarıncı tespit edilen çiftçilere, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası kanalıyla ödünç ve faizsiz olarak hububat ve diğeri tohumları dağıtmak, bu suretle, üreticileri yeniden üretken duruma getirmeyi hedeflemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanımızın çiftçiyle ilgili getirmiş olduğu bu kanun tasarısını takdirle, sevgiyle karşılıyoruz ve size, burada teşekkür ediyoruz; ancak, mensubu olduğunuz hükümetinizin çiftçi ve köylüyü destekleyen fiili bir politikasının olmadığını siz de anlıyorsunuz ve bundan dolayı üzüntü duyuyorsunuz.

Sayın Bakanım, bu yıl, hasat bayramını, İlim Aksaray'ın Koçaş Çiftliğinde başlattınız. O çiftliğin etrafında olan Yeşiltepe, Yeşilova, Yenikent, Sultanhan kasabalarına bağlı insanların hepsi, sizi, bayram yerinde sevgiyle, saygıyla karşıladılar. Ne yazık ki, bu haftasonu gittiğimizde gördük ki, aynı yörede, 20 Temmuz itibarıyla, buğdayım, arpasını Ofise teslim eden çiftçilerimiz, halen bedellerini alamamışlar.

Sayın Bakanım, şimdi, size arz ediyorum: Bayramla, şenlikle açtığımız yerde, insanlarımız bu sıkıntılar içerisinde kıvranırken, bayramsız, seyransız hububat alımı yaptığımız diğeri bölgeler olan, Antakya Amik Ovasında, Ankara Polatlı Ovasında, Konya Ovasında, nasıl sıkıntı yaşandığını da hepimiz görüyoruz ve işitiyoruz. İnsanlarımız, tarlalarını, bölgelerini terk ediyor, intihar ediyor; şimdi, biz, ödünç tohumluk verilmesini tartışıyoruz.

Bu kanun tasarısı, komisyona sekizinci ay itibarıyla geldi; ekim ayı, onuncu ay... Tasarı, öncelikli olarak buraya getirilmiş olsaydı, bu yıl zor durumda olan, hububat bedellerini ödemediğiniz bu çiftçilere hiç değilse böyle bir kolaylık tanısaydık da ekimlerini rahatlıkla yapmış olsalardı.

Bakınız, ekilmiş olan buğdaylar, ekin tarlaları, araziler neredeyse yeşermeye başladı. Şimdi, yine, aynı çiftçilerimiz, sıkıntı içerisinde kıvrınıyor. Pancar alımları, pancar sökümleri başlamıştır. Pancar çiftçiliği, pancar işçiliği, buğdaya göre oldukça soğuk bir mevsimde başlar; mart ayında ekimi yapılır, kasım-aralık aylarında sökümlü yapılır. Kasım-aralık ayları sökümlü başladı, bitmek üzere, daha ikinci çapa avansını, pancar çiftçimiz almadı. Ne kadar zorluk içerisinde olduklarını buradan hepimiz anlamalıyız. Halbuki, sökümlü avanslarını; yani, üçüncü avansı alıp, dördüncü avansa başlanması lazım.

Çiftçilerimizin, köylülerimizin cebine senede iki kez para girer; bir, hububatın satışıyla birlikte; ikincisi de, pancarların teslimiyle birlikte. Hububat teslimleri çiftçiye o kadar iyi bir imkân getirmez; çünkü, çiftçi, onunla ancak zaruri ihtiyaçlarını karşılayabilir. Pancar hasadıyla birlikte, pancar bedellerini almakla birlikte, çiftçilerimiz, bir tasarrufta bulunabilir, ihtiyaçlarını daha geniş kapsamda karşılayabilir. Ne yazık ki, hububat bedellerini zamanında ödemediğimiz için, ödeyemediğimiz için çiftçilerimiz, ekimini gübresiz yapmıştır, akaryakıt istasyonlarına mazot paralarını ödeyememiştir. Şimdi, Sayın Bakanımıza soruyorum: Siz, hububat alımlarında, muhtelif yerlerde ifade ettiniz, dediniz ki "teslimde birinci taksidini, kırkbeş gün sonra da ikinci taksidini vereceğiz." Aradan geçti yüz gün. Sizin bu ifadeniz bir akitir, çiftçiyle yapılan bir sözleşmedir, şeklen de olsa, yazısız da olsa bir sözleşmedir. Bu sözleşme çerçevesinde, çiftçimiz, getirdi, hububatını ofise teslim etti. kırkbeş günden sonra geçen süre -aşağı yukarı altmış-yetmiş günlük bir zamanı kapsamaktadır- bu zaman için, acaba, çiftçilerimize bir vade farkı ödeyecek misiniz? İşte, bu durum gündeme geldiği zaman "kaynak bulamadık" diyoruz; ama, köylü, çiftçi, Mehmet Ağa, Ahmet Ağa soruyor: "Holdinglelere kaynak buluyorsunuz -biraz daha ileri gidiyor- siz milletvekilleri maaşlarınıza kaynak buluyorsunuz da, biz çiftçilere gelince mi kaynak bulunmuyor?"

Değerli milletvekilleri, 1998 yılında uygulanan yanlış tarım politikası sonucunda 1999'da tarım sektörü hangi noktaya gelmiş; işte, 18 Eylül 1999 tarihli, Planlamamın çıkarmış olduğu konjonktür değerlendirme raporundan bir bölüm okuyorum: "1999 yılının ikinci çeyreğinde tarım katma-değerinde yaşanan düşüş, büyük ölçüde, hububat ve bakliyat üretimindeki azalmadan kaynaklanmıştır. Bu dönemde, hububat ve bakliyat ürünlerinin yer aldığı çiftçilik ve hayvancılık kesimi katma-değeri yüzde 8,6 oranında, ormancılık katma-değeri yüzde 3,1 oranında azalırken, balıkçılık katma-değerinde yüzde 5,9'luk bir artış olmuştur."

Değerli milletvekilleri, şimdi, 1999'un ikinci çeyreği için ifade ediyorum...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, süremiz dolmuştur; hatibin konuşması bitinceye kadar çalışma süremizin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun efendim.

MURAT AKIN (Devamla) - ...Hububatta eksi 21,3; bakliyat eksi 23,6; meyvelerde eksi 3,1; hayvancılıkta eksi 1,7; ormancılık katma-değeri eksi 3,1; tarım sektöründeki katma-değeri eksi 7,8."

Şimdi, size, burada, şunu ifade etmek istiyorum: Bu sene verilen hububat bedelleri zamanında ödenmediği için, birçok çiftçimiz, tohumunu gübresiz ekmiştir. Bu ekimin hasat neticesi 2000 yılında ortaya çıkacaktır. 2000 yılı tarım sektöründeki katma-değer, biraz önce ifade ettiğim 1998'in yanlış politikasının 1999 yılında vermiş olduğu neticeden daha kötü olacaktır. Bunun için, bilhas-

sa pancar üreticileri için, hükümetimizin, hububatta olduğu gibi, avanslarda ve bedellerde gecikme yapmadan, gecikmeye sebebiyet vermeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlar mısınız lütfen...

MURAT AKIN (Devamla) - Pancar üreticilerine kota getirdik, kotayı kaldırmadık. Pancar teslim bedellerinin zamanında ödenmesi suretiyle, çiftçilerimizin sıkıntılarının asgariye indirilmesi bu Meclisin görevi olduğu gibi, hükümetimizin de görevidir. Bunu ihmal etmemesini bilhassa hükümetten istirham ediyor; hepinizi saygı, sevgi ve hürmetle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akın.

Sayın milletvekilleri, çalışma süremiz dolmuştur.

Sualleri de yarın sorarsınız.

Kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 11 Kasım 1999 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.02

VIL — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Erzurum Milletvekili Aslan Polat'ın, kaçak canlı hayvan girişlerine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın cevabı (7/473)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun, İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Aslan Polat

Erzurum

İçişleri Bakanlığınca Jandarma Genel Komutanı Namına 11 Ağustos 1999 günü tarafımıza verilen cevapta, sınırlarımızdan her türlü giriş ve çıkışların önlenebilmesi için sınır birliklerinde gerekli tedbirlerin alındığını, sınır birliklerine termal kamera, nikon dürbün, gece görüş cihazları ve kara gözetleme radarları verilerek gece ve gündüz görüş ve hedef tespit imkânlarının sağlandığı belirtilmektedir.

Ayrıca, verilen çizelge ile son 5 yılda 729 olayda 1745 sanık yakalandığı toplam 17 721 büyükbaş ve 119 355 küçükbaş hayvan yakalandığı belirtilmiştir.

Yine, verilen cevabın 4 üncü maddesi ile sınırlarımızdan yasa dışı geçiş ve hayvan kaçakçılığı konularına ilişkin olarak bugüne kadar görevinde ihmali veya kusuru görülerek hakkında yasal işlem yapılan personel bulunmamaktadır, denmektedir.

Sayın Bakanımın sormak istediğim sorum şudur;

— Jandarma birliklerimizin teçhizat bakımından bu kadar güçlendirilmelerine ve yeterli sayıda sınırlarımızda mevcut olmalarına rağmen nasıl oluyor da Tarım Bakanının ifadesi ile günde 3-4 bin, yılda 1 milyon ilâ 1.2 milyon hayvan, gazetelere ve diğer kaynaklara göre ise yılda 3 milyon civarında kaçak hayvan yurda girerken ve bu kaçak hayvanlar Sayın Bakanın ifadesi ile Ankara'nın Çubuk ilçesine kadar getirilip beslenirken, sınır illerimizdeki meselâ Erzurum canlı hayvan pazarını hımcahuç doldurup yerli üreticileri perişan edip satışa sunulurken, 5 yılda takriben Sayın Tarım Bakanının ifadesine göre en az 5-6 milyon başının ve canlı hayvan yetiştiricileri ve borsa yetkililerine göre ise bu rakamın kat kat fazlası canlı hayvan ülkemize kaçak olarak girerken, tek bir personelin dahi görevinde ihmali veya kusuru görülerek hakkında yasal işlem yapılmamasının izahını nasıl yapıyorsunuz?

T. C.

İçişleri Bakanlığı

Jandarma Genel Komutanlığı

8.11.1999

HRK : 0111-1-99/Kaç. Org. Suç. Müc. D. Snr. Ş. (318181)

Konu : Erzurum Milletvekili Aslan Polat'ın Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 1 Kasım 1999 gün ve Kan. Kar. Md. Sayı : A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/473-1633/4275 sayılı yazısı.

1. İlgi ile, Erzurum Milletvekili Aslan Polat tarafından TBMM Başkanlığına verilen soru önergesinde belirtilen konulardan J. Gn. K.'liğimi ilgilendiren hususlara ilişkin cevaplar müteakip maddelere çıkarılmıştır.

2. Jandarma Genel Komutanlığının İran sınırında (390) km., Irak sınırında (378) km. ve Suriye sınırında (83) km. olmak üzere coğrafi özellikleri sert karaktere sahip toplam (851) km.'lik sınır sorumluluğu mevcut olup, kara sınırlarının kalan bölümü Kara Kuvvetleri Komutanlığının sorumluluğundadır.

3. Jandarma; sorumlu olduğu sınır hattında sınırların korunması ve güvenliğinin sağlanması görevini, Şırnak ve Yüksekova'da konuşlu (2) adet Jandarma Sınır Tümeni ve Van'da konuşlu (1) adet Taktik Jandarma Sınır Alayı (yaklaşık 21 500 personel) ile sağlamaktadır. Ayrıca Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluğunda bulunan sınırlarda Kara Kuvvetleri Komutanlığının (6) adet İç Güvenlik Piyade Taburu sınır güvenliğine katkıda bulunmaktadır.

Sınır Birlikleri, sınırların korunması ve güvenliğinin sağlanması amacıyla gece ve gündüz modern görüş ve hedef tespit vasıtalarıyla teçhiz edilmiş olup, üstün vuruş gücü olan silah sistemlerine sahiptir. Alınan tedbirlere ilave olarak terörle mücadele amacıyla bölgede görevli diğer birliklerin operasyonel faaliyetleri de devam etmektedir.

4. Jandarma personeli hakkında yapmakta oldukları görevleri sırasında ihmal veya kasıtlı işledikleri tüm suçları ve fiilleri ile ilgili olarak idarî ve yasal işlemler yapılmaktadır. Ancak, şimdiye kadar sınır hizmetleri ve yurt içindeki hayvan kaçakçılığının önlenmesi görevlerinde ihmal veya kusurdan dolayı hakkında işlem yapılan personel bulunmamaktadır.

Sınırlarımızda ve iç bölgelerde alınan tedbirler çerçevesinde Jandarma tarafından son (5) yılda yakalanan küçükbaş ve büyükbaş kesim hayvanı miktarları ile meydana gelen olaylar ve bu olaylarda yakalanan sanıkların miktarı Ek'te sunulmuştur.

5. Sınırlarda alınan tedbirlere karşılık, ülkemizin doğu ve güneydoğudaki komşuları olan ülkelerde kaçakçılıkla mücadele anlamında alınan tedbirler yok denecek kadar azdır. Hatta zaman zaman teşvik edilmekte olduğu değerlendirilmektedir.

6. Yurt içinde hayvan sevkiyatında tanzimi zorunlu olan, Menşei Şahadetnamesi ile Veteriner Sağlık Raporu 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabitası Kanunu esaslarına göre tanzim edilmektedir.

Söz konusu kanunun 22 nci maddesinde; "..... hayvan ve hayvan maddelerinin memleket içinde nakli köylerde muhtar, şehir ve kasabalarda belediyeler tarafından verilecek menşei şahadetnameleri ile yapılır."

23 üncü maddesinde; "Polis, Jandarma, Belediye Zabıta memurları ile iskele ve liman memurları, köy muhtarları, koruma bekçileri, köy ve mahalle bekçileri görevli buldukları bölgelerde her türlü hayvan ve hayvan maddelerinin Menşei Şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporunu almakla ve Menşei Şahadetnamesiz veya raporsuz olanları alıkoyarak en yakın mülki idare amirine bildirilmekle yükümlüdür." denilmektedir.

Aynı kanunun 44-56 ncı maddeleri ise cezaî hükümleri içermektedir.

7. Görüldüğü üzere, yasa ile, yurt içinde hayvan ve hayvan maddelerinin nakli esaslara bağlanmış, bu esasların ihlali durumunda cezaî müeyyideler getirilmiştir.

Ancak, uygulamada; bölgede kolluk güçleri dışında, anılan kanunun 23 üncü maddesinde belirtilen ve mücadele ile yükümlü olan birimlerin aynı hassasiyeti göstermedikleri ve hatta kaçak yollardan sınıra yakın bir köye getirilen hayvanlara ilgililerce kolaylıkla menşei şahadetnamesi ve sağlık raporu tanzim edilebildiği bilinmektedir. Buna mukabil Madde 44 ve Madde 45'te belirtilen ceza hükümleri caydırıcılıktan çok uzaktır.

8. Muhtarlık veya belediyeler tarafından verilen menşe şahadetnamelerinde usulsüzlüklerin önlenmesi ve gerçeğe uygun olmayan menşe şahadetnamesi ve Veteriner Sağlık Raporu veren memurlar ile hayvan kaçakçılığı yapan sanıklara verilen cezaların caydırıcı hale gelebilmesi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanan "3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı"nın bir an önce yasalaşması gerekmektedir.

Arz ederim.

Sadettin Tantan

İçişleri Bakanı

JANDARMA SORUMLULUK BÖLGESİNDE SON BEŞ YIL İÇİNDE MEYDANA GELEN CANLI HAYVAN KAÇAKÇILIĞI OLAY, SANIK VE ELE GEÇİRİLEN CANLI HAYVAN MİKTARINI GÖSTERİR ÇİZELGE

Sıra		Yakalanan	Büyükbaş	Küçükbaş	
No.	Yıl ve Dönem	Olay	Miktarı	Miktarı	
		Sanık	(Adet)	(Adet)	
1	1995	255	551	7 328	46 139
2	1996	47	71	297	5 447
3	1997	71	168	1 082	9 381
4	1998	143	276	1 817	17 587
5	1.1.1999-				
	5.11.1999	<u>356</u>	<u>977</u>	<u>8 902</u>	<u>59 531</u>
	TOPLAM	872	2 043	19 426	138 085

Ferhat Konya

J. K.d. Bnb.

Sınır Şube Müdürü

2. — Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Giresun Limanının tamir ve onarımının ne zaman yapılacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Ramazan Mirzaoğlu'nun cevabı (7/488)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın içtüzük hükümleri gereğince Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Bülent Ecevit tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılar sunarım.

25.8.1999

Rasim Zaimoğlu

Giresun

20.2.1999 tarihinde meydana gelen doğal deniz felaketi sonucunda zarar gören Giresun limanının zararı halen giderilememiş ve ihtiyaca yönelik olarak geliştirilmesi yapılmamıştır.

16.7.1999 tarih ve 2913 TBMM Genel Evrak sayısı ile verdiğim soru önergesinin Ulaştırma Bakanı tarafından cevaplandırılmasında; Giresun limanının özelleştirilmesi sonucu ilgili firma ile Türkiye Denizcilik İşletmesi A.Ş. arasında yapılan devir sözleşmesinin 17 nci maddesine atıfla ilgili hassas konu şirketlerin sorumluluğuna bırakılmaktadır.

Karadeniz Giresun ekonomisine ve dolayısıyla Türk ekonomisine katkı sağlamakta önemli olan Giresun Limanının optimum verimlilik haddine ulaşması için felaketten doğan zararlarının bir an önce giderilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda sorularım şunlardır?

1. Giresun Limanının zararının giderilmesi için muhatap kurum veya kuruluşların harekete geçirilmesini hangi merci ne zaman sağlayacaktır?
2. Bu konuda hükümetin ve Ulaştırma Bakanlığının sorumlulukları nelerdir?
3. Özelleştirme uygulamalarında genel ekonomik ve toplumsal esenliğe yönelik hassas konularda yetki ve sorumluluk uyumsuzluklarının oluşmaması veya giderilmesi için ne gibi önlemler alınmıştır, veya alınacaktır?
4. Giresun Limanının doğan zararlarının tamir ve onarımı hangi kurum veya kuruluş tarafından ne zaman yapılacaktır?
5. Özelleştirme çerçevesinde yapılan devir sözleşmelerinde konu hizmetlerinin aksaması durumunda doğacak maddî ve manevî zararların tazminine yönelik önlemler var mıdır, varsa nelerdir?

T. C.

Devlet Bakanlığı

9.11.1999

Sayı : B.02.0.011/01092

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliğine

(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 6.9.1999 tarih ve B.020, KKG.0.12/106-66-7/4281 sayılı yazı.

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünden alınan ilgi yazı ekinde yer alan Giresun Milletvekili Rasim Zaimoğlu'nun, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği soru önergesinde cevaplandırılması istenilen hususlar ile ilgili cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Ramazan Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Ek - 1

Giresun Limanı İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi

İşbu İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi Özelleştirme Yüksek Kurulunun 7.4.1997 tarih ve 97/13 sayılı kararına istinaden T. C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri A. Ş. ile Çakıroğlu Giresun Liman İşletmesi A. Ş. arasında tanzim ve imza edilmiştir.

Tanımlar

Bu Sözleşmede yer alan;

İdare : T. C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığını,

TDİ : Türkiye Denizcilik İşletmeleri A. Ş.'yi,

İşletici : Giresun Limanının işletme hakkının verilmesi ihalesi üzerinde kalan Çakıroğlu İnşaat Taahhüt, Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, bu işyerlerinin işletilmesine yönelik olarak kurduğu, Çakıroğlu Giresun Liman İşletmesi A.Ş.'ni,

Liman : Giresun Limanını,

İşletme Hakkı :

a) Fıili teslim tarihi itibarıyla TDİ'nin ve Limanın kullanımında olup devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar ile TDİ'nin mülkiyetinde bulunan diğer taşınmazlar ve bunların altyapı tesisleri, yerüstü yapıları ve bütünleyici parçalarının (mültemmim cüz'ü),

b) Limanda TDİ tarafından kiraya verilmiş tesis ve gümrüksüz mağazaların (Bu tesis ve gümrüksüz mağazaların tüm hak ve yükümlülükleri, TDİ ile olan sözleşme süresi bitimine kadar TDİ'ye ait olacaktır. Bu sözleşmeler sona erinceye kadar yeni gümrüksüz mağaza yapımı TDİ'nin yazılı onayına bağlı olacaktır.)

c) Fiili teslim tarihinden sonra işletici tarafından inşa edilerek, kiraya verilebilecek açık ve kapalı alanların (bu alanlar TDİ ve işletici arasında belirlenecek esaslar çerçevesinde kiraya verilecektir.),

kullanım hakkının 30 yıl süreyle işletici'ye devredilmesini, ifade eder.

İşletme hakkı, TDİ tarafından limanda verilen barınma, yükleme, boşaltma şifiting, limbo, terminal, kılavuzluk (pilotaj), römorkaj, palamar, gemilere su verme, atık alma, yolcu salonu işletmeciliği ve bakım-onarım, işe vb. diğer hizmetleri kapsar.

Madde 1. — Giresun Limanının işletme hakkı 30 yıl süreyle, yıllık 80 000 (Seksenbin) ABD Doları üzerinden, yıllık bileşik % 4 vade farkıyla toplam 3 203 774 (Üçmilyonikiyüztüçbinyedi-yüzyetmişdört) ABD Doları bedelle Çakıroğlu Giresun Liman İşletmeleri A.Ş.'ne devredilmiştir.

Madde 2. — Giresun Limanı için toplam işletme hakkı bedeli işlemiş vade farkı ile birlikte, 15 yıl içinde, yıllık eşit taksitler halinde ödenecek, ilk taksit sözleşme imza tarihine kadar, müteakip taksitler her yıl peşin olarak sözleşme imza tarihine karşılık gelen günde ödenecektir. Giresun Limanının fiili teslimi, bu sözleşmenin imzalanmasını müteakip en çok 10 gün içinde TDİ tarafından işleticiye yapılacaktır. Bu maddede yer alan yükümlülüklere işletici tarafından uyulmaması durumunda vadeye bırakılan bakiye için alınan teminat mektubu irat kaydedilecektir.

Madde 3. — Vadeye bırakılan taksitler, her yıl ABD Doları bazında yıllık bileşik % 4 oranında artırılacak ve bu suretle belirlenecek vade farkı taksit tutarıyla birlikte ödenecek, vadeye bırakılan işletme hakkı bedelinin ilk iki taksidi için vade farkı ile birlikte banka teminat mektubu alınacak ve borcun tamamı ödenene kadar teminat dönüşümlü (rölatif) olarak uygulanacaktır.

Madde 4. — Giresun Limanından, işletici tarafından ilgili vergi dairesine ibraz edilecek mali tablolardaki rakamlar esas alınmak üzere; yolcu, yük ve araç taşıma hizmetleri; liman hizmetleri (pilotaj ve römorkaj hizmeti satışı, barınma yerleri hizmet satışı, tatlı su satışı, yükleme hizmet satışı, boşaltma hizmet satışı, atıkların alınması hizmet satışı, tartı hizmeti satışı, ardiye ve terminal hizmet satışı, eşya dondurma ve muhafaza hizmet satışı, yolcu salonu hizmet satışı ve diğer liman hizmetleri) ile devir teslimine konu limanın açık ve kapalı alanlarında kiraya verilmiş yerlerden işletici tarafından alınacak kiralardan elde edilecek hâsıllardan her yıl için % 25, devir teslimi yapılacak olan limanın kullanımında bulunan kapalı ve açık alanlar içinde yapılacak faaliyet dışı işlemler ile faiz, komisyon vb. diğer faaliyet dışı gelirlerden elde edilecek hâsıllardan % 2 (akaryakıt satış hâsıllarından % 0,5) pay alınacak bu yolla elde edilecek tutardan, sabit işletme hakkı bedeli (sabit işletme hakkı bedeline ilave edilecek, limanda TDİ tarafından kiraya verilmiş tesis ve gümrüksüz mağazaların kiralaları dahil olmak üzere) mahsup edilecek, bu işleminden sonra sabit işletme hakkı bedelini aşan kısım işletici tarafından yıllık mali tabloların ilgili vergi dairesine ibrazını müteakiben 30 gün içerisinde TDİ'ye ödenecektir.

Örnek :

Net Satış Hâsılatı	500 000 000 000 TL.
Faaliyet İçi Gelirler	300 000 000 000 TL.

— Yolcu, ytk ve araç taşıma hizmetleri; denizde can ve mal emniyeti hizmetleri; liman hizmetleri; (pilotaj ve romorkaj hizmeti satışı, barınma yerleri hizmet satışı, tatlı su satışı, yükleme hizmet satışı, boşaltma hizmet satışı, atıkların alınması hizmet satışı, tartı hizmeti satışı, ardiye ve terminal hizmet satışı, eşya dondurma ve muhafaza hizmet satışı, yolcu salonu hizmet satışı ve diğer liman hizmetleri)

Limanda TDİ tarafından kiraya verilmiş tesis ve gümrüksüz mağazalarından elde edilen kira gelirleri		50 000 000 000 TL.
İşletici tarafından kiraya verilebilecek açık ve kapalı alanlardan elde edilen kira gelirleri		50 000 000 000 TL.
Faaliyet Dışı Gelirler		100 000 000 000 TL.
TDİ'nin Payı Faaliyet İçi		
Gelir ve Kiralar	400 000 000 000*0.25 =	100 000 000 000 TL.
Faaliyet Dışı Gelirler	100 000 000 000*0.02 =	<u>2 000 000 000 TL.</u>
TOPLAM		102 000 000 000 TL.

Bu işlemten sonra TDİ payı, hâsılattan elde edildiği faaliyet dönemine ait T.C. Merkez Bankasınca belirlenecek yıllık ortalama döviz kuru üzerinden ABD Dolarına çevrilecektir, örneğin yukarıda belirlenen hâsılattan TDİ payına düşen tutarın yıllık ortalama döviz kuruna çevrilmesi halinde,

102 000 000 000. - TL/72.000 = 1 416 666 ABD Doları olacaktır.

Örneğin, işleticinin ihalede verdiği en son teklif 1 300 000 ABD Doları

Buna, ileriki yıllarda TDİ tarafından kiraya verilmiş

tesis ve gümrüksüz mağazalarından elde edilen

kira gelirleri olan 50 000 ABD dolarını sabit

işletme hakkı bedeline ilave edersek,

Toplam İşletme Hakkı Bedeli 1 350 000 ABD Doları

olacaktır.

Elde edilen bu miktari hâsılattan elde edilen paydan mahsup edecek olursak

1 416 666 - 1 350 000 = 66 666 ABD doları, işletici tarafından, yıllık mali tabloların ilgili veri dairesine verilmesini müteakiben 30 gün içerisinde TDİ'ye nakden ödenecektir.

Yukarıdaki hesaplamada yer alan rakamlar tamamen örnek niteliğinde olup değer olarak tarafları bağlayıcı değildir.

Madde 5. — İşletici tarafından limanın kullanımında bulunan açık ve kapalı alanlar ile bunların doğal uzantısı olan deniz sahası içinde yapılacak yeni yatırımlardan elde edilecek muhtemel gelirler, işletme hakkı bedeli içinde olduğundan bunlar için ayrıca ilave herhangi bir bedel alınmayacak ancak bu nevi yatırımlardan elde edilecek hâsılat, yukarıda belirtilen çerçevede TDİ payına düşecek payın hesaplanmasına konu hâsılat içinde yer alacaktır.

Madde 6. — 4046 sayılı Kanununun 4105 sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesinin (a) bendi geçince Çakıroğlu Giresun Liman İşletmesi A.Ş.'nin Türk Ticaret Siciline tescil edilmiş olması, yabancı sermaye payının % 49'u geçmemesi, idare ve temsil etmeye yetkili olanların ekseriyetinin Türk vatandaşı olması ve şirket anasözleşmesine göre oy ekseriyetinin Türk vatandaşlarında bulunması zorunludur.

Madde 7. — Çakıroğlu Giresun Liman İşletmesi A.Ş., en az beş kişiden oluşan bir yönetim kurulu tarafından yönetilecek olup bu şirketin yönetim kuruluna, TDİ personelinin bir üyesi ile denetim kuruluna ilgili valilik personelinin bir üyesi atanacaktır.

Madde 8. — Limanda çalışmakta olan kapsam içi personelin, fiili teslim tarihine kadar gerçekleştirilecek ihbar ve kıdem tazminatlarının, 400 000 (Dört yüz bin) ABD Doları, işletici tarafından üstlenilecek ve bu tutar, limanın fiili teslim tarihinden önce Türkiye Denizcilik İşletmeleri adına açılacak özel bir hesaba, işletici tarafından nakden ve defaten yatırılacaktır.

Madde 9. — Limanın bilançosunun kasa, banka, borç, alacak hesaplarındaki hak ve yükümlülükler fiili teslim tarihi itibarıyla TDİ'ye ait olup, işletme hakkına konu edilmeyecektir.

Madde 10. — Bu sözleşmenin imzalanmasını müteakiben yapılacak fiili teslim tarihinden önceki döneme ilişkin SSK, vergi dairesi, belediye ve diğer kamu kuruluşlarıyla ilgili vergi, harç, prim, su, elektrik, telefon, telex ve benzeri borçlar ve bunların gecikme cezaları TDİ'ye, fiili teslim tarihinden sonraki döneme ait olanlar işleticiye ait olacaktır.

Madde 11. — Limanın kullanımında olup Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar ile TDİ'nin mülkiyetinde bulunan diğer taşınmazlar ve bunların altyapı tesisleri, yerüstü yapıları ve bütünüleyici parçalarının (mütemmim çizim) kullanımı, fiili teslim tarihinden itibaren işletme hakkı süresince işleticiye devredilecektir.

Madde 12. — İşletici, limanda kendisine teslim edilecek unsurları muhafaza ile yükümlüdür. Bunun için gerekli güvenlik, emniyet ve çevre tedbirlerini alacaktır.

Madde 13. — İşletme hakkı süresinin sonunda veya sözleşmenin herhangi bir sebeple feshi halinde, liman gayrimenkulleri ile devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan gayrimenkuller üzerinde bulunan altyapı tesislerinin, yerüstü yapılarının, gayrimenkule ait mütemmim çizim ve teferruatların vb. nin, işletici tarafından ilave edilecek bütün unsurları ile birlikte her türlü borç, taahhüt ve mükellefiyetlerden arı, bakımlı, çalışır ve kullanılabilir durumda bedelsiz olarak TDİ'ye iadesinden işletici sorumlu olacak ve iade işleminde TDİ tarafından işleticiye devir ve teslim işleminde izlenen yol uygulanacaktır. Ancak işletici tarafından ilave olarak yapılacak taşınabilir yatırımlar işleticiye iade edilecektir.

Madde 14. — İşletici, limanın mevcut fiziki durumu ile önceden görerek devratmıştır. İşletici, fiili teslim tarihinden sonra tamir, bakım veya başka bir gerekçe ile hiçbir maddi talepte bulunmayacaktır.

Madde 15. — Fiili teslim tarihi itibarıyla limanın kullanımında bulunduğu halde hazine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlarla ilgili olarak ileride doğabilecek ecrimisil ve benzeri bedeller, Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'nce üstlenilecek ancak fiili teslim tarihinden sonra yapılacak yatırımlar sonucu denizden kazanılacak dolgu alanları için ortaya çıkması muhtemel bedeller, işletici tarafından üstlenilecektir.

Madde 16. — Limanda fiilen başlamış olan yatırımlar, (yatırım ve ihale kararı alınmış olup da ihalesi başlamamış olanlar hariç) TDİ tarafından tamamlanacaktır.

Madde 17. — Mendereklerde doğal afetler sonucunda oluşabilecek hasarlar, TDİ ile işletici tarafından giderilecek ve bu hususta ilgili maliyetler eşit olarak paylaşılacaktır.

Madde 18. — Limanda Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. tarafından tekel ücreti olarak alınmakta olan ücretler, özelleştirme sonrasında TDİ tarafından tahsil edilecek ve gerektiği zaman bu kapsam dahilinde alınan ücretler TDİ'ye ait olmak kaydıyla tahsil yetkisi TDİ ile işletici arasında varılacak mutabakat çerçevesinde işleticiye devredilebilecektir.

Madde 19. — Limanda bulunan makine, ekipman, teçhizat, alet, edavat ve bunların fiilî teslim tarihindeki yedek parçaları, pilotaj, römorkaj ve barınma hizmetlerine bağlı olarak bulunan deniz vasıtaları, (taşınmazlar ile bütünleyici parçaları hariç liman envanterinde kayıtlı her türlü menkul), Türkiye’de faaliyet gösteren klas kuruluşları arasından TDI ve işleticinin müştereken belirleyeceği 3 klas kuruluşunca ABD Doları cinsinden değerlendirilecek ve 3 klas kuruluşunun belirlediği değerlerin ortalamasının alınmasıyla belirlenecek ABD Doları değeri üzerinden işletici tarafından satın alınacaktır. Satışa konu menkullerin değer tespitine ilişkin olarak TDI, işletici ve 3 klas kuruluşu arasında sözleşme imzalanacaktır. Satın alma bedeli işlemiş vade farkı ile birlikte % 40’ı peşin, % 30’u fiilî teslim tarihinden 12, % 30’u 24 ay sonra TDI’ye ödenecek, vadeye bırakılan bakiye için % 10 yıllık vade farkı uygulanacak ve işletici, bakiye ile vade farkı toplamı kadar banka kesin teminat mektubu verecektir. Vadeye bırakılan bakiyenin erken ödemesi halinde erken ödeme tarihiyle vade tarihi arasındaki süre için vade farkı alınmayacaktır.

Bu çerçevede görev yapacak klas kuruluşlarının ücretleri, TDI ve işletici arasında eşit olarak üstlenilecektir.

Bu maddede yer alan yükümlülükler işletici tarafından uyulmaması durumunda bu yükümlülükler için alınan teminat mektubu paraya çevrilerek irat kaydedilecektir.

Bu maddede belirtilen menkullerin satışına esas değer tespitine ilişkin olarak, ilgili taraflarca imzalanacak sözleşme ve bu sözleşme gereğince işletici tarafından satın alınacak menkullerin devrinin, fiilî teslim tarihinden sonraki bir tarihte gerçekleşmesi halinde, sözkonusu menkullerin kullanım hakkı fiilî teslim tarihine kadar TDI tarafından işleticiye bedelsiz olarak verilecek ve bu süre içinde, bu menkullerin muhafazasından ve kullanımından doğan her türlü masraf, zarar vb. yükümlülüklerden işletici sorumlu olacaktır.

İşleticinin bu maddede belirtilen menkullerin değer tespiti amacıyla ilgili taraflarca yapılması gereken sözleşmeyi imzalamaktan kaçınması veya ilgili sözleşme imzalandıktan sonra değer tespit işlemlerinin tamamlanmasını müteakip TDI tarafından belirlenecek süre içinde bu menkulleri satın almaktan, gerekli peşinatı TDI’ye ödemekten ve bakiye borç ile vade farkı için verilmesi gereken teminat mektubunu vermekten kaçınması halinde işbu işletme hakkı devir sözleşmesi TDI veya idare tarafından feshedilebilecektir.

Madde 20. — Limanda, daha önce TDI tarafından kiraya verilmiş bulunan tesis ve gümrüksüz mağazaların, kira sözleşmelerinin bitim ve tahliye tarihindeki yıllık kira bedelleri, kiraya konu olan yerin işleticiye fiilen teslim edildiği tarih itibarıyla işletme hakkı bedeline eklenecek ve bu durumda sabit işletme hakkı bedeli yeniden oluşacak bedel olarak geçerli olacaktır.

Örnek,

İhalede işleticinin vermiş olduğu en yüksek teklif	1 300 000 \$
Kira sözleşmesinin bitim tarihi	3 yıl sonra
Kira sözleşmelerinin bitim tarihindeki son kira bedeli	50 000 \$

Sözleşmelerin bitim tarihine kadar bu kira bedelleri TDI tarafından tahsil edilecektir.

Kira sözleşmelerinin bitim tarihinde kiralık yerler işleticiye teslim edilecek ve fiilen teslim edildiği tarihte işletme hakkı bedeli 1 350 000 \$ olacaktır.

Sözkonusu yerlerin fiilen tesliminden sonra işleticinin bu yerleri kiraya verememesi veya işletememesi, kira bedellerinin işletme hakkı bedeline eklenmemesi konusunda işleticiye herhangi bir hak sağlamayacaktır. Sözkonusu yerlerin fiilî teslim tarihi ile sözleşme tarihi arasında fark olması halinde; ilk yıl için kastelyevm uygulanır ve bu esasa göre çıkacak bedel fiilî teslim tarihin-

den sonra en geç bir ay içinde alıcı tarafından TDI'ye ödenir. Ancak kira bedeli hiçbir kesintiye uğramaksızın yıl sabit işletme hakkı bedeline ilave edilir.

Yukarıdaki hesaplamada yer alan rakamlar tamamen örnek niteliğinde olup değer olarak tarafları bağlayıcı değildir.

Madde 21. — Limanda kapsam dışı statüde çalışmakta olan personel ile 657 sayılı Kanuna tabi personel ve sözleşmeli personel, 4046 sayılı Kanununun 22 nci maddesi gereğince diğer kamu kurum ve/veya kuruluşlarına nakdedilecektir.

4046 sayılı Kanununun 22 nci maddesi gereğince nakdedilecek personelin aylık ücret, sosyal hak ve yardımlar ile her türlü özlük hakları gibi tüm giderleri işletme hakkının devredilmesi sözleşmesinin imzalandığı tarihteki tutarlar üzerinden Özelleştirme Fonundan bilahare karşılanmak kaydıyla, TDI tarafından ödenecektir.

Limanda fiili teslim tarihi itibarıyla 1475 ve 854 sayılı İş Kanunlarına tabi olarak çalışan kapsam içi personel, TDI tarafından istihdam edilecektir.

Madde 22. — İşletici, limanın işletme hakkını 3 üncü kişilere devredemez. İşletici, TDI'nin yazılı onayını almadan, limanın amaç ve faaliyetlerini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyecek veya engelleyecek şekilde ve liman işletmeciliği dışında faaliyetlerde bulunamaz.

Madde 23. — Fiili teslim tarihinden sonra limanın faaliyetleri esnasında meydana gelecek ve 3 üncü şahıslara veya 3 üncü şahıslar tarafından limana ve ilgili diğer kişilere zarar ve ziyan verecek her türlü kusurlu hareketten dolayı oluşacak zarar ve ziyandan işletici sorumlu olacaktır.

Madde 24. — Limanda fiili teslim tarihinden önce yapılmış ve yapılmakta olan bina ve inşaatların, inşaat ruhsatını alma yükümlülüğü TDI'ye ait olacaktır. Ancak limanın esas faaliyetine engel olmadığı sürece TDI'nin bu işlemleri yerine getirme hususunda herhangi bir süre sınırlaması olmamakla birlikte inşaat ruhsatının alınmamasından dolayı mahalli idareler nezdinde doğacak cezalar TDI'ye ait olacaktır.

Madde 25. — Fiili teslim tarihi itibarıyla limanın faaliyeti için gerekli olan işletme ve gayri-sihhi müessese ruhsatı alma yükümlülüğü bir üst maddedeki işlemlerin tamamlanmasını müteakip işleticiye ait olacaktır.

Madde 26. — Limanın kullanımında bulunan gayrimenkullerle ilgili olarak fiili teslim tarihinden sonraki döneme ilişkin emlak vergilerini ödeme yükümlülüğü işleticiye ait olacaktır.

Madde 27. — İşletici, liman hizmetlerine ilişkin ücret tarifelerini tespit etmeye yetkilidir. Ancak, ilk beş yıllık süre zarfında; bir yıl içinde tarifelerin döviz cinsinden % 20, Türk Lirası cinsinden Toptan Eşya Fiyat Endeksi (TEFE)'nin üzerinde artırılması durumunda değişiklik TDI'nin onayı ile geçerlilik kazanacaktır. Bu süre sonunda fiyat ayarlamalarına ilişkin olarak TDI'den onay alma şartı ortadan kalkacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetlerine (TSK) ait Harp ve Yardımcı Harp Gemileri Liman Tüzük ve Yönergeleri ile günün şartlarına göre Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile işletici ve TDI ile yapılacak yıllık sözleşmeler gereğince yukarıdaki husus kapsam dışında tutulur ve ayrı bir sözleşme ile belirlenir.

Madde 28. — İşletici, işletme hakkının verildiği limanı yürürlükteki kanun, yönetmelik, tüzük, talimatnameler ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından kabul edilmiş uluslararası sözleşme ve kuralları ile ikili anlaşmalara uygun olarak işletecektir. TSK gemilerine, limanda barış, olağanüstü hal, seferberlik ve savaş hallerini de kapsayacak şekilde şamandıra, demirleme rıhtım/iskele tahsisinde öncelik sağlanır ve bu konuda liman, tüzük ve yönergelerinde değişiklik/düzeltilmeler yapılabilir.

Madde 29. — İşletici, yürürlükteki ilgili mevzuata uygun olarak liman sahası içinde ve deniz vasıtaları ile yapılacak faaliyetlerle ilgili her türlü can ve mal emniyetini sağlayacaktır.

Madde 30. — İşletici, işletme hakkı süresi içinde, sözleşme ve ek sözleşmelerle TĐİ'ye tanınan hak ve yetkilerin kullanılabilmesini teminen liman sahası içinde ve hizmet binasında yeterli sayıda TĐİ çalışanına (en fazla 3 kişi - 1 oda) yer tahsis edecektir. Bu yerlerle ilgili her türlü masraflar (ısıtma, aydınlanma, yakıt, telefon vb.) işleticiye ait olacaktır. Bu çerçevede görevli kişiler, liman çalışanlarına verilen sosyal hizmetlerden (servis, yemek vb.), aynı şartlarla yararlanabileceklerdir.

Madde 31. — Yürürlükteki mevzuat çerçevesinde liman bünyesinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilmiş yerlerdeki tahsisler mevcut şartlarla aynen devam edecektir. Ancak bu yerlerin işleticinin yapacağı yeni yatırımlar sonucunda limancılıkla ilgili faaliyetlerini engellemesi durumunda, tarafların karşılıklı rızasının olması şartıyla, işletici tarafından liman sahası dışında veya liman sahasının başka bir yerinde yer inşaatı suretiyle bu yerlerdeki tahsisler işleticinin tasarrufuna bırakılabilecektir.

Madde 32. — Bu sözleşme hükümlerine aykırılık teşkil etmemek kaydıyla, işin gereği olarak ihtiyaç duyulması halinde tarafların mutabakatı ile işletme hakkı verilmesi sözleşmesinde değişiklikler yapılabilecek ve bu hususlarla ilgili olarak TĐİ ile işletici arasında ek sözleşme/sözleşmeler imzalanabilecektir.

Madde 33. — İşletme hakkı sözleşmesi ile ek sözleşmelerdeki hususlara taraflardan birinin uymaması ve diğer tarafın yazılı ihtarına rağmen sözleşmeye aykırılığın en geç 60 gün içinde giderilmemesi halinde -tarafların yükümlülüklerini yerine getirmemelerinden dolayı zarar ve ziyan tazmini hakları saklı kalmak kaydıyla- bu sözleşme ihtarda bulunan tarafça feshedilebilecektir.

Madde 34. — İşletme hakkının süresi içinde, limanın esas faaliyetinin devamını 6 ay süre kesintisiz engelleyen savaş, ayaklanma, deprem, yangın, doğal afetler, grevler, lokavtlar, (mücbir sebep iddiasında bulunan tarafın önleyebileceği grevler, lokavtlar bu duruma dahil değildir) gibi mücbir sebebin doğması halinde taraflar işletme hakkı verilmesi sözleşmesini tek tarafı olarak feshedebilirler. Bu fesihden dolayı taraflar herhangi bir sorumluluk yüklenmezler. Ancak fesih tarihine kadar karşılıklı olarak doğan her türlü hak ve yükümlülükler taraflarca ifa edilecektir.

Madde 35. — İşletici limanı, sözleşmede belirlenecek süre sonunda bu sözleşme çerçevesinde teslim edecek, kesinlikle bu sürenin uzatılması yönünde bir talepte bulunma hakkı olmayacaktır.

Madde 36. — İşletici, TĐİ'nin adını ve amblemini hiç bir şekilde kullanamayacaktır.

Madde 37. — Bu sözleşmenin uygulanmasından doğan her türlü ihtilafta taraflar öncelikle sulh yoluna gideceklerdir. İhtilafın taraflardan birinin diğerine yazılı olarak bildirimini diğer tarafa tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde sulhen halledildiğine dair protokol tanzim olunması halinde tahkime gidilir.

Hakemini seçen taraf diğer tarafa bildirerek 7 gün içerisinde kendi hakemini seçmesini ister. Süresinde hakemini seçmeyen tarafın hakemi TĐİ'nin merkezinin bulunduğu Ticaret Mahkemesi tarafından seçilir.

Hakemler kararlarında ittifak edemedikleri takdirde aralarında anlaşarak ismi üzerinde mutabık kaldıkları şahsı üçüncü hakem olarak tayin ederler.

Üçüncü hakemin seçiminde hakemler anlaşamazlarsa üçüncü hakem taraflardan birinin mütacaatı üzerine TĐİ'nin merkezinin bulunduğu Ticaret Mahkemesi tarafından seçilir.

Hakem Heyeti H.U.M.K.'daki hükümler çerçevesinde öncelik sırasıyla 4046 sayılı yasa, ilgili diğer mevzuat, İhale Şartları Belgesi, işletme hakkının verilmesi sözleşmesi ve ek sözleşme hükümlerine göre ihtilafı çözümler.

Madde 38. — İşletici, sözleşmede döviz cinsinden yükümlülük altına girdiği bedelleri, döviz cinsinden ödeyebileceği gibi vade tarihindeki T. C. Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden Türk Lirası olarak da ödeyebilecektir.

İşletici bu sözleşme uyarınca yapacağı ödemeleri vadesinde T. C. Ziraat Bankası nezdinde bulunan Özelleştirme Fonu Hesabında bulundurmakla yükümlü olup bu hususla ilgili her türlü tedbiri alacaktır. Ödemelerin vade tarihinde yapılmaması durumunda döviz bazında aylık % 1 gecikme faizi uygulanacaktır.

Madde 39. — Limanın ülke ekonomisine daha büyük katkı sağlayabilmesi ve konteyner taşımacılığının teşviki için gerekli alt ve üst yapı çalışmalarının sağlanması ve limanın tevzii faaliyetlerinde TDİ tarafından, Devlet kurumları ve mahallî idareler nezdinde destek verilecektir.

Madde 40. — İdarece limanların özelleştirme sonrası verimliliğinin ve etkinliğinin izlenmesi, özelleştirme öncesi ve sonrası ekonomik karşılaştırmaların yapılabilmesi ve bu sözleşmeden doğan yükümlülüklerin izlenmesi amacıyla idare tarafından bildirilecek formlara uygun olarak istenecek bilgiler (personel, yatırım, kâr/zarar, vs.) 6 aylık dönemler halinde gönderilecektir.

Bu maddede yer alan yükümlülüklere uyulmaması durumunda beher dönem için 1 000 ABD Doları tutarında cezai şart uygulanacaktır.

Madde 41. — Tarafların tebligat adresleri şu şekildedir.

T. C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Hüseyin Rahmi Gürpınar Sokak, No. : 2, Çankaya 06680 - Ankara

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A. Ş. Genel Müdürlüğü, Karaköy - İstanbul

Çakıroğlu Giresun Liman İşletmesi A. Ş., Dereiçi Sokak No. : 35 80880, Tarabya - İstanbul

Tebliğat adreslerinde meydana gelecek değişiklikler 10 (on) gün içinde diğer tarafa bildirilmediği takdirde, belirtilen adreslere yapılan tebligatlar geçerli sayılacaktır.

Madde 42. — İşbu işletme hakkı devir sözleşmesi taraflarca üç nüsha olarak 30.6.1997 tarihinde imzalanmış olup aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

İşletici		Türkiye Denizcilik İşletmeleri	
Çakıroğlu Giresun Liman İşletmesi A. Ş.		A. Ş. Genel Müdürlüğü	
R. Murat Şen	Muharrem Çakır	Hücum Tulgar	Kenan Öner
Yönetim Kurulu Üyesi	Yönetim Kurulu Üyesi	Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür

T. C. Başbakanlık
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
İsmail H. Karakaya
Başkan

T. C.

Başbakanlık

Denizcilik Müsteşarlığı

26.7.1999

Deniz Ulaştırma Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.DNM/0.06.02.01/L.1.8.3-03337

Konu : Giresun Limanı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) DLHİ Genel Müdürlüğüne muhatap 25.2.1999 tarih ve 867 sayılı yazımız.

b) Trabzon Bölge Müdürlüğü'nün 1.3.1999 tarih ve 530 sayılı yazısı.

c) DLHİ Genel Müdürlüğü'nün 12.4.1999 tarihli yazısı.

d) DLHİ Genel Müdürlüğüne muhatap 4.5.1999 tarih ve 1960 sayılı yazımız.

e) Giresun Valiliğinin 25.5.1999 tarihli yazısı.

f) DLHİ Genel Müdürlüğü'nün 1.7.1.1999 tarih ve 596-13615 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazımız ile, 20.2.1999 günü Karadeniz bölgesinde başlayan ve 3 gün süren fırtına neticesinde hasar gören Giresun Limanında gerekli incelemelerin yapılarak, gemilerin limana yanaşıp ayrılmalarında sakınca olup olmadığının Müsteşarlığımıza bildirilmesi DLHİ Genel Müdürlüğünden istenmiştir.

Trabzon Bölge Müdürlüğünden alınan ilgi (b)'de kayıtlı yazıda, DLHİ Genel Müdürlüğü ve TDİ Genel Müdürlüğü A. Ş. uzmanlarınca mahallinde yapılan incelemeler neticesinde belirlenen şartlara uyulması kaydıyla limanın deniz trafiğine açılmasının uygun görüldüğü ifade edilmektedir.

DLHİ Genel Müdürlüğünden alınan ilgi (c)'de kayıtlı yazıda; Giresun Limanı ana mendireğininde (dalgakıran) meydana gelen hasarın onarımı yapılmadan limanın işletilmesinin sakıncalı görüldüğü, ilgi (f)'de kayıtlı yazıda ise ancak zorunlu olarak yükleme boşaltma yapılacağı durumlarda tüm işlemlerin bütün risk ve sorumluluğunun işletici kuruluşa ait olacağı, belirtilmektedir.

Diğer taraftan, Giresun Valiliğinden alınan ilgi (e)'de kayıtlı yazıda, Giresun İli ekonomisi için büyük önem arz etmekte olan limanın mendirek ve fener onarımının biran önce gerçekleştirilmesinin gerektiği, bu çalışmalar yapıluncaya kadar olumsuz hava koşullarının meydana gelebilme ihtimali olan kış ayları haricinde limanın faaliyete açık tutulması talebinde bulunmaktadır.

Bu açıklamalar ışığında, Giresun İli ekonomisi için önem arz eden limanın gerekli onarımının biran önce gerçekleştirilmesi, onarımı yapılmaya kadar hava muhalefinin olduğu günler ile kış ayları haricinde; tüm risk ve sorumluluğun işletici kuruluşa olması ve her türlü tedbir alınması kaydıyla sadece zorunlu hallerde yükleme boşaltma yapılabileceği hususunda bilginizi ve gereğini rica ederim.

Çiğdem Sav

Bakan A.

Müsteşar V.

3. — Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Antalya Devlet Hastanesinin yapımının ne zaman tamamlanacağına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (7/1660)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakan Sayın Osman Durmuş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

S. Metin Kalkan

Hatay

1. Yapımı 10 yıldır devam eden Antakya Devlet Hastanesi ne zaman hizmete girecektir?
2. Merkez nüfusu 200 bine yaklaşan ilimizde, insanımızın daha mağdur olmaması için hastanemize ek ödenek ayrılıp bir an önce bitirilemez mi?
3. Trilyonluk yatırım olan Antakya Devlet Hastanesi yıllarca tamamlanmamış olması, hem devletimizin hem de milletimizin büyük bir kaybı.
Böyle modern bir tesisin bir an önce açılması için neler yapılmalıdır?
4. % 90 düzeyine gelmiş ve halen inşaatı devam eden hastanemizin bitirilemeyişinin sebepleri nelerdir?

T. C.

Sağlık Bakanlığı

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

9.11.1999

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.100.APK.0000000/2727

Konu : Yazılı soru önergesi cevabı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 25.10.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/660-2100/5625 sayılı yazıları.

Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan tarafından, Antakya Devlet Hastanesinin yapımının ne zaman tamamlanacağı ile alakalı olarak verilen yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Doç Dr. Osman Durmuş

Sağlık Bakanı

Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan'ın, "Antakya Devlet Hastanesinin yapımının ne zaman tamamlanacağına ve hastanenin ne zaman hizmete geçeceğine" ilişkin yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Sorular :

1. Yapımı 10 yıldır devam eden Antakya Devlet Hastanesi ne zaman hizmete girecektir?
2. Merkez nüfusu 200 bine yaklaşan ilimizde, insanımızın daha mağdur olmaması için hastanemize ek ödenek ayrılıp bir an önce bitirilemez mi?
3. Trilyonluk yatırım olan Antakya Devlet Hastanesi yıllarca tamamlanmamış olması, hem devletimizin hem de milletimizin büyük bir kaybı.
Böyle modern bir tesisin bir an önce açılması için neler yapılmalıdır?
4. % 90 düzeyine gelmiş ve halen inşaatı devam eden hastanemizin bitirilemeyişinin sebepleri nelerdir?

Cevaplar :

Antakya Devlet Hastanesi inşaatı, yatırım programımızda 90100/810 proje numarası ile 250 yatak kapasiteli olarak yer almaktadır. Fiziki gerçekleşmesi % 85 olup; 2000 yılında bitirilmesi planlanan yatırımlarımız arasında yer almaktadır.

İnşaatın bugüne kadar tamamlanmaması yatırım bütçesinden bakanlığımıza ayrılan ödeneğin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

1999 yılı ödeneği olan 260 milyar liralık bütçe ödeneği ile 3418 sayılı Kanun uyarınca elde edilen gelirlerden; 110 milyar liralık ödenek, inşaatı yürütmekte olan Bayındırlık ve İskân Bakanlığına gönderilmiştir.

Sözkonusu hastanemizin inşaatının tamamlanması, malî imkânların elvermesine bağlıdır. Bakanlığımızca, bütçe imkânları ile diğer kaynaklar ölçüsünde, inşaatın en kısa sürede tamamlanması için azamî gayret gösterilmekte ve bu gayretimiz devam edecektir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

4. — Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın, Amasya bölgesindeki geçici Tekel işçilerine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in cevabı (7/696)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın değerli bakanımız, Tekelden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Rüştü Kâzım Yücelen tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinize arz ederim. 14.10.1999

Ahmet İyimaya

Amasya

Sorular :

1 Amasya İli çevresinde Tekele ait işyerlerinde sözleşmeli geçici olarak sona erdirildiği belirtilen işçi sayısı kaçtır?

2. Bu işçiler aynı statü ile hangi tarihte geri alınacaktır?

3. Geri alımda bu işçilerden herhangi bir tasfiye yapılacak mıdır?

4. Sendika ve işçi çevrelerinde, kadroya alım bakımından önceki dönemlerde bölgesel ayırım yapıldığı ifade edilmektedir. Mukayeselere göre bu iddianın doğruluk derecesi nedir?

5. Amasya bölgesindeki geçici tekel işçilerinin kısmen veya tamamen daimî işçi statüsüne kavuşmaları planlanmakta mıdır, bu konudaki bakanlık çalışmaları ne durumdadır?

T. C.

Devlet Bakanlığı

8.11.1999

(Sayın Rüştü Kâzım Yücelen)

Sayı : B.02.0.009/1203

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli 1.11.1999 tarih ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/696-2153/5767 sayılı yazınız.

Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya tarafından verilen 7/696-2153 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim. Saygılarımla.

Rüştü Kâzım Yücelen

Devlet Bakanı

Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya'nın 14.10.1999 Tarih,ve
7/696-2153 Sayılı Yazılı Soru Önergesine Verilen Cevap

Tekel Genel Müdürlüğünün 1999 yılı için talep edilen 179 132 Adam/ay geçici işçi pozisyonunun 24 000 Adam/ay eksiği ile 155 132 Adam/ay olarak vize edilmesi ve ek vize talebimizin karşılanmaması sebebiyle, mevcut geçici işçilerin tümünün 12 ay süreyle çalıştırılma imkânı ortadan kalkmıştır. Bu çerçevede :

Cevap 1. Amasya İli sınırları içinde bulunan ve 1998 yılında açıktan işe alınan Taşova Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 43, Merzifon Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 33 ve Gümüşhacıköy Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 44 olmak üzere toplam 120 geçici işçinin iş akdinin askıya alınması planlanmış olup; bu suretle çoğunluğu oluşturan kıdemli işçilerin iş akitlerinde süreklilik sağlanmıştır.

Cevap 2. İşçilerin iş akitleri Kasım ve Aralık aylarında dönlüştümlü olarak ve birer ay süreyle askıya alınacak ve aynı statüde tekrar işe başlatılacaklardır.

Cevap 3. Geri alınmada herhangi bir tasfiye sözkonusu olmayacak, davete uyan tüm işçiler işe başlatılacaktır.

Cevap 4. Geçici işçilerin daimî işçi statüsüne geçirilmeleri için 1990 yılında verilen onay, öncelikle önergede bahsedilen sözkonusu yerler için kullanılmıştır.

Cevap 5. Geçici işçilerin daimî kadroya aktarılması hususunda ilgili merciler nezdinde 1997 yılında girişimde bulunulmuş; ancak olumlu bir sonuç alınmamıştır. Bu konudaki girişimler önümüzdeki yıllarda da sürdürülecektir.

5. — *Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin, Amasya ve Taşova Tekel Müesseselerinde çalışan mevsimlik işçilere ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in cevabı (7/710)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Rüştü Kâzım Yücelen tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini arz ederim.

Akif Gülle

Amasya

Sorular :

1. Halen Amasya Taşova, Merzifon ve Gümüşhacıköy Tekel Müesseselerinde çalışan 771 mevsimlik işçinin iş akitlerinin askıya alınması söz konusu mudur?

2. Kadrolu-geçici işçi oranlarında komşu illerimiz olan Samsun Tekel Müessesesinde kadrolu işçi % 93, geçici işçi % 7, Tokat Tekel Müessesesinde kadrolu işçi % 86, geçici işçi % 14 iken Amasya Tekel Müessesesinde çalışan kadrolu işçi % 19, geçici işçi ise % 81'dir.

Önemli bir tütün işleme kapasitesi bulunan ilimizde bu durum çalışanlarımızı da olumsuz etkilemektedir.

Amasya Tekel Müesseselerimizde çalışan mevsimlik işçilerimizin kadroya geçirilmeleri konusunda herhangi bir çalışmanız var mıdır?

3. Taşova Tekel Müessesesinde çalışan işçilerimiz oldukça anormal ortamlarda görev ifa etmektedirler. Taşova Müessesemizin acilen ihtiyacı olan havalandırma sistemleriyle ilgili bir çalışmanız var mıdır?

T. C.

Devlet Bakanlığı

8.11.1999

(Sn. Rüştü Kâzım Yücelen)

Sayı : B.02.0.009/1205

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli 1.11.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/710-2218/5913 sayılı yazımız.

Amasya Milletvekili Sayın Akif Gütle tarafından verilen 7/710-2218 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim. Saygılarımla

Rüştü Kâzım Yücelen

Devlet Bakanı

Amasya Milletvekili Sayın Akif Gütle'nin 7/710-2218 Sayılı Yazılı Soru Önergesine

Verilen Cevaplar

Tekel Genel Müdürlüğü'nün 1999 yılı için talep edilen 179 132 Adam/Ay geçici işçi pozisyonunun 24 000 Adam/Ay eksikliği ile 155 132 Adam/Ay olarak vize edilmesi ve ek vize talebimizin karşılanmaması sebebiyle, mevcut geçici işçilerin tümünün 12 ay süreyle çalıştırılma imkânı ortadan kalkmıştır.

Bu çerçevede;

Cevap 1. Amasya İl sınırları içinde bulunan ve 1998 yılında açıktan işe alınan Taşova Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 43, Merzifon Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 33 ve Gümtişhacıköy Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 44 olmak üzere toplam 120 geçici işçinin iş akdinin bir ay süreyle askıya alınması planlanmış olup, bu suretle çoğunluğu oluşturan kademli işçilerin iş akitlerinde süreklilik sağlanmıştır.

Cevap 2. Tekelin sözkonusu işyerlerinin daimi işçi kadrolarına uzun süredir açıktan işçi alımı izni verilmediğinden, işgüçü açığı geçici işçi alımlarıyla kapatılmıştır. Diğer taraftan, Samsun Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 1988 yılında yaklaşık 4500 geçici işçi Başbakanlık izniyle daimi işçi statüsüne aktarılmış olduğundan, bu işletmede daimi işçi sayısı geçici işçi sayısına nispetle fazladır.

Geçici işçilerin daimi kadroya aktarılması hususunda ilgili merciler nezdinde 1997 yılında girişimde bulunulmuş, ancak olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Cevap 3. Taşova Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğünde 1978 senesinde günün ve yörenin koşullarına göre yapılmış olan, kapasitesi düşük ve halihazırda özel sektör ve tekelin diğer işyerlerinde bulunmayan ekonomik ömrünü tamamen yitirmiş makinelerin yenilenmesi ve modernizasyonu işi ile sistemin kapasitesinin artırılması, işçilerimizin sağlığını olumsuz etkileyen tütün tozlarından arındırılması için de işleme salonlarının havalandırılması, klima tesisi yapılarak sağlıklı bir ortam sağlanması ile bölge kapasitesinin yarısıyla çalışan sistemi bölge kapasitesinin üstüne çıkarmak amaçlanmış olup, tav ünitesi ve açım makineleri modernizasyonu çalışmasının etüd ve projelendirilmesi için ilgili kuruluşca bir teknik heyet görevlendirilmiştir. Esasen, 1999 yılı Yatırım Programı çerçevesinde; Tokat Taşova Yaprak Tütün İşletmesi Müdürlüğü Tav Ünitesi ve Açım Makineleri Modernizasyonu işi 1999 yılı Destekleme Programı içerisinde 99 Tekel 690 proje numarasıyla yer almaktadır. Teknik heyet raporu doğrultusunda modernizasyon çalışmalarına başlanacaktır.

6. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası Şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Recep Önal'ın cevabı (7/720)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunu delaletlerinize arz ederim.

Mehmet Yalçınkaya

Şanlıurfa

Şanlıurfa İlimiz GAP'ın kademeli olarak devreye girmesi nedeniyle yörede tarımsal alandaki hareketliliğe ve sınır kapısındaki gelişmelere paralel olarak banka ve kambiyo işlemlerinde belirli bir hareketlilik gözlenmektedir.

Bu nedenle sorularım :

1. Şanlıurfa İlimizde ithalat ve ihracat işlemlerinin kolaylaşmasına büyük katkı sağlayacak olan, Merkez Bankası şubesi açılacak mı?

2. Açılacaksa bu izin ne zaman verilecek?

T. C.

Devlet Bakanlığı

9.11.1999

Sayı : B.02.0.004/(16)-3289

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 1.11.1999 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2340 sayılı yazısı.

b) Başbakanlığın 5.11.1999 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-43-8/5486 sayılı yazısı.

Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası şubesi açılıp açılmayacağı konusunda Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya tarafından verilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 98 inci maddesi uyarınca yazılı soruya çevrilmiş bulunan önerge incelenmiştir.

İthalat ve ihracat işlemleri 1984 yılından bu yana ticarî bankalar tarafından yapılmakta olduğundan ve T. C. Merkez Bankası şubelerince buldukları illerde yeterli hizmet verildiğinden, başka bir ilde yeni bir şube açılması düşünülmemektedir. Ancak, ticarî işlem hacminin yoğun olduğu illerde bankaların para hareketlerinin düzenli yapılabilmesi için, T. C. Merkez Bankasının yurt içi muhabiri olan T. C. Merkez Bankası nezdinde banknot deposu tesis edilmektedir. Bu amaçla, Şanlıurfa İlinde de bir depo tesisi kararlaştırılmış bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Recep Önal

Devlet Bakanı

7. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in yazılı cevabı (7/721)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunu delaletlerinize arz ederim.

Mehmet Yalçınkaya

Şanlıurfa

Şanlıurfa Akçakale Sınır Kapısı GAP'ın dünyaya açılan penceresidir.

Bu kapıdaki şartlarının iyi olamaması nedeniyle ithalat ve ihracat işlemlerinin verimli olmadığı görülmektedir.

Bu nedenle sorularım :

1. Akçakale Gümrük Kapısının sınıfı değişecek mi? Değişecekse ne zaman?
2. Gümrük binalarını ve gerekli alt yapısını ne zaman yapacaksınız?

T. C.

Devlet Bakanlığı

9.11.1999

Sayı : B.02.0.003/2.00-0781

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 3.8.1999 tarih ve Kan. Kar. Md. A.01.0.GNS.0.10.00.02-6/121-1215/3339 sayılı yazısı.

b) 12.8.1999 tarih ve B.02.0.003/2.00-0981 sayılı yazımız.

c) 1.11.1999 tarih ve Kan. Kar. Md. A.01.0.GNS.0.10.00.02-2340 sayılı yazınız.

Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin 6/121-1215 sayılı sözlü soru önergesi gündemin yoğunluğu nedeniyle ilgi (b) de kayıtlı yazımız ile cevaplandırılmıştır. İlgili (c) de kayıtlı yazınız gereği olarak cevap metni ilişikte sunulmuştur.

Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Keçeciler

Devlet Bakanı

Cevap : Gaziantep Gümrükleri Başmüdürlüğüne bağlı ve halen 3 üncü sınıf gümrük müdürlüğü olan Akçakale Gümrük Müdürlüğü'nün tesislerle ilgili projenin tamamlanmasına müteakip I inci sınıfa yükseltilmesi prensip itibarıyla uygun görülmektedir.

Gümrük Müsteşarlığınca, 2000 yılı Yatırım Programına "Akçakale Gümrük Tesisleri Projesi" için teklifte bulunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Keçeciler

Devlet Bakanı

8. — Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun cevabı (7/722)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların, Sanayi ve Ticaret Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunda delaletinizi saygılarımla arz ederim.

27.7.1999

Takiddin Yarayan

Siirt

— Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi için 1999 yatırım programında ne kadar ödenek konmuştur?

— 1984'te yapımına başlanan Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesini, bir 15 yıl daha kaderine mi terkedeceksiniz?

- 2000 yılında bitirilmesi planlanan Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesinin bugüne kadar faaliyete geçirilmemiş olması, kalkınmada öncelikli yöre olmasının bir ödüllü müdür?
- Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesinin 128 esnafının çilesini ne zaman sona erdireceksiniz?

T. C.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

8.11.1999

Sayı : B.14.0.BHİ.01-442

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) 3.8.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6/122-1233/3368 sayılı yazınız.

b) 1.11.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/722-2402 sayılı yazınız.

Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, "Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi İnşaatına" ilişkin olarak tarafından cevaplandırılmasını istediği (6/122) esas nolu sözlü soru önergesi TBMM İçtüzüğü'nün 98 inci maddesi uyarınca üç birleşim içinde cevaplandırılmadığından dolayı ilgi (b) de kayıtlı yazınızla yazılı soru önergesine çevrilmiş olup, sözkonusu önergeyle ilgili cevabımız ekte takdir edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ahmet Kenan Tanrıku

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Siirt Milletvekili Sayın Takiddin Yarayan'ın Yazılı Sorularına İlişkin Cevaplarımız

Cevap : 128 işyeri, sosyal tesis ve çırak okulundan müteşekkil Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesinin 128 işyerine ilişkin üstyapı inşaatı 1996 yılında tamamlanmış, ancak, kooperatif altyapı için Maliye Bakanlığı Acil Destek Fonundan yardım alacakları gerekçesiyle, kredi kullanmak istememiştir.

Ancak sözkonusu yardım gerçekleşmeyince kredi için bakanlığımıza başvurmuşlar ve 12.11.1997 tarihinde altyapı ihalesi yapılmıştır. Altyapı işleri için Yatırım Programında yer alan projenin 1999 yılı ödeneği net 19 Milyar TL. olup, 72,9 Milyar TL. ek ödenek sağlanarak revize ödeneği 91,9 Milyar TL.'ye çıkarılmıştır. 1999 yılında 30,3 Milyar TL. kredi kullanılmış ve kalan ödeneği 61,6 Milyar TL. olmuştur.

Devam eden altyapı (yol, içme suyu, yağmur suyu, kanalizasyon) inşaatının fiziki gerçekleşmesi % 27'dir. Projenin planlanan 2000 yılında tamamlanabilmesi için 1999 yılında gerekli olan ek ödenek ihtiyacının, kısıtlı bütçe imkânları çerçevesinde karşılanmasına çalışılacaktır.

Projenin üstyapı ve altyapısı için, bugüne kadar verildiği yılın fiyatlarıyla 160,3 Milyar TL. kredi kullanılmıştır. Bu kredinin 1999 yılı fiyatlarıyla karşılığı 1,2 Trilyon TL.'dir.

9. — *Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri-Elazığ karayolunda yapılan araç ve insan aramalarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın cevabı (7/733)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki yazılı sorunun Sayın İçişleri Bakanından sözlü sorulmasını takdirlerinize arz ederim.

4.8.1999

Evliya Parlak

Hakkâri

Soru : Yıllardan beri Hakkâri'den Elazığ'a kadar karayollarında genelde uyuşturucu-ve silah kaçakçılığını önleyici amaçla çok sık aralıklarla ve yaz-kış şartlarına göre de çok rahatsız edici şekilde araç ve insan araması yapılmaktadır. Bu aramalar oldukça insanları canından bezdirici şekilde yapıldığından karayolu ile yolculuk yapmak bölge insanı için adeta korkulu bir rüya olmuştur.

Teknik araçlardan da yararlanılarak belli noktalarda daha medenî bir şekilde arama yaptırma- yı; sadece ihbarlı araç ve insanların çok daha detaylı aranmasını sağlayıcı tedbirleri almayı düşün- nüyor musunuz? Bir çalışmanız var mıdır?

Arz ederim.

T. C.

İçişleri Bakanlığı

8.11.1999

Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.1.EGM.0.12.01.01-248978

Konu : Yazılı Soru Önergisi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 1.11.1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/733-1391/3747 sayılı yazısı.

Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak tarafından TBMM Başkanlığına sunulan ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergisinin cevabı aşağıya çıkarılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı yetkili birimler, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği sınırlarına giren illerde kaçakçılığın önlenmesi, olası terörist eylemlerin engellenmesi ve genel asayişin sağlanması amacıyla sabit arama ve kontrol noktalarında şüpheli görülen araç ve şahıslar üzerinde arama yapmakta, ihbarlı şahıs ve araç aramalarında teknik personel ve teknik malzemeler kullanılmaktadır. Arama işlemi mümkün olan en kısa sürede herhangi bir yasal olmayan davranışa başvurulmaksızın sonuçlandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadettin Tantan

İçişleri Bakanı

10. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ülkemizde düzenlenen güzellik yarışmalarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın cevabı (7/734)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunu, saygılarımla arz ederim.

5.8.1999

Veysel Candan

Konya

Basına yansıyan haberlerden anlaşıldığına göre; bu yıl düzenlenen "Elit Model Look Turkey 99" yarışmasında Özel Eyüpoğlu Koleji 2. sınıf öğrencisi 14 yaşındaki Yıldız Mete birinci, 16 yaşındaki Melis Tekgözen'in ikinci olduğu anlaşılmıştır. Bu sebeple;

1. Güzellik yarışmaları yapma mecburiyeti var mıdır? Ülkemize ne gibi katkılar sağlamaktadır? Bu düzenlemelerle ilgili olarak bir yaş sınırı yok mudur?

2. Bu tür yarışmalar Bakanlığımızca denetlenmekte midir?

3. Henüz ilköğretim öğrencisi olan kız çocuklarının, bu tür yarışmalara katılması, pedagojik açıdan sağlıklı mıdır?

4. Konu ile ilgili herhangi bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

T. C.

İçişleri Bakanlığı

8.11.1999

Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.1.EGM.0.12.01.01-248977

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 1.11.1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/734 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Veysel Candan tarafından TBMM Başkanlığına sunulan ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesinin cevabı aşağıya çıkarılmıştır.

1. İlgili mevzuatta yapılan incelemelerde; güzellik yarışmalarıyla ilgili etkinliklere katılacak kişilere ilişkin bir düzenleme olmadığı gibi belirli bir yaş sınırı da yoktur.

2. Bakanlığım birimlerince sözkonusu etkinliklere ilişkin doğrudan bir denetim yapılması mümkün değildir.

3. 4. 743 sayılı Türk Medenî Kanununun "Velayet" konusunu düzenleyen ilgili maddelerinde, çocuğun anne ve babasının velayeti altında olduğu ve onlara riayete mecbur bulunduğu belirtilerek çocukların güzellik yarışması ve benzeri gibi etkinliklere katılmalarında son sözün anne ve babalara ait olduğu belirtilmiştir. Zaten ilke olarak güzellik yarışmaları gibi kültürel boyutu olduğu ifade edilen bir konuda genel güvenlik ve asayişten sorumlu yürütme organı olan Bakanlığım birimlerinin bir düzenleme yapmasının mümkün olmayacağı değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadettin Tantan

İçişleri Bakanı

11. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri İlinde bulunan hastanelerin personel ve tıbbî cihaz ihtiyacına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (7/744)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın sözlü olarak cevaplandırılması istemiyle Sağlık Bakanına yöneltilmesini saygılarımla arz ederim.

25.6.1999

Prof. Dr. Hasan Basri Üstünbaş

Kayseri

Sorular :

1. Kayseri ve civarında bulunan hastanelerde ve sağlık ocaklarında sağlık personeli ve tıbbî cihaz eksiklikleri bulunmaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi için yapılacak çalışmalar öğrenmek istiyorum.

2. Kayseri - Özvatan İlçemizde hayırsever bir vatandaşımız tarafından yaptırılan hastane uzun zamandan beri açılmamaktadır. Eksiklerinin tamamlanarak ne zaman açılacağını öğrenmek istiyorum.

T.C.

Sağlık Bakanlığı

10.11.1999

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B100THG0130001-4110-38/19169

Konu : Yazılı soru önergesi cevabı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1.11.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2406 sayılı yazıları.

Kayseri Milletvekili Sayın Hasan Basri Üstünbaş tarafından, Kayseri İlinde bulunan hastanelerin ve sağlık ocaklarının personel ve tıbbi cihaz ihtiyacı ile Kayseri Özvatan İlçesindeki hastanenin ne zaman açılacağı konularına ilişkin yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Doç. Dr. Osman Durmuş

Sağlık Bakanı

Kayseri Milletvekili Sayın Hasan Basri Üstünbaş'ın, "Kayseri İlinde bulunan hastanelerin ve sağlık ocaklarının personel ve tıbbi cihaz ihtiyacı ile Kayseri Özvatan İlçesindeki hastanenin ne zaman açılacağı" konularına ilişkin yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Sorular :

1. Kayseri ve civarında bulunan hastanelerde ve sağlık ocaklarında sağlık personeli ve tıbbi cihaz eksiklikleri bulunmaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi için yapılacak çalışmaları öğrenmek istiyorum.

2. Kayseri Özvatan İlçemizde hayırsever bir vatandaşımız tarafından yaptırılan hastane uzun zamandan beri açılmamaktadır. Eksiklerinin tamamlanarak ne zaman açılacağını öğrenmek istiyorum.

Cevaplar :

1. İlişik listelerden anlaşılacağı üzere Kayseri İlinde şu anda 139 uzman hekim, 409 pratisyen hekim, 10 eczacı, 441 hemşire, 561 ebe, 718 sağlık memuru, 33 tıbbi teknolog ve 23 diş tabibi görev yapmaktadır.

Sağlık kuruluşlarımızın sağlık personeli eksikliğinin bir an evvel giderilmesi ve Bakanlığımıza bağlı sağlık kuruluşlarımızın personel eksikliğinin giderilmesi arzu edilmektedir. Ancak, Bakanlığımıza bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarımızın acilen sağlık ve yardımcı sağlık personeline ihtiyacı bulunmasına rağmen, 1995 yılından beri özellikle ebe, hemşire ve sağlık memuru gibi hizmetine daha fazla ihtiyaç olan unvanlarda Bakanlığımız için kadro ihdası yapılamadığından, mevcut personel eliyle hizmet sunulmaya çalışılmaktadır.

Bu sebeple, gerek önergede konu edilen Kayseri İlimizde bulunan sağlık kuruluşlarına ve gerekse diğer illerimize açıktan tayin yapılamadığı gibi, Başbakanlığın 13.1.1999 tarih ve 1999/9 sayılı genelgesi uyarınca tayin ve nakiller durdurulmuş olduğundan, eş durumu mazeretleri dışında diğer illerden nakil de yapılamamaktadır.

Sağlık meslek liselerinden mezun olup da atama bekleyen yardımcı sağlık personelinin ve sağlık meslek lisesi mezunları dışındaki diğer unvanlardaki sağlık personelinin tayinlerinin yapılabil-

mesi ve bu suretle Bakanlığımızın sağlık personeli ihtiyacının karşılanması amacıyla, 35 641 kadronun ihdası için daha evvel hazırlanan ve evvelki yasama döneminde TBMM Başkanlığına sunulan ve fakat Meclis İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan Kanun Tasarısının yenilenmesi hususundaki talep Başbakanlığa arz edilmiştir.

Tasarının kabul edilmesi ve Başbakanlık ve Maliye Bakanlığınca açıktan atama izni verilmesi halinde, 17.10.1999 tarihinde yapılan Devlet Memurları Genel Sınavı sonuçlarına göre kazanan adayların tayinleri yapılarak, bütün ülke genelindeki sağlık personeli ihtiyacı büyük ölçüde karşılanacaktır.

Ülkemiz genelinde bazı illerde olduğu gibi, Kayseri İlinde de sağlık personeli arzu edilen sayıda değildir, sağlık personeli ihtiyacının karşılanması için Bakanlığımızca teklif edilen unvan ve sayıda sağlık personelinin açıktan atama yoluyla istihdamına imkân verilmesinin gerekli olduğu açıktır.

Tıbbî cihaz ihtiyacı ile ilgili olarak, 1998 yılında makine, teçhizat, yatırım amacıyla Kayseri İlindeki Yataklı Tedavi Kurumlarından, Bünyan Devlet Hastanesine tahsis edilen 3 milyar 225 milyon TL. ile ameliyat masası, ameliyat tavan lambası; Kayseri Devlet Hastanesine tahsis edilen 25 milyar TL. ile 2 adet anestezi cihazı, 2 adet ameliyat tavan lambası, 2 adet ameliyat masası ve 1 adet kardiyak monitör; Pınarbaşı Devlet Hastanesine tahsis edilen 2 milyar TL. ile yatak, karyola, komidin; Yahyalı Devlet Hastanesine tahsis edilen 5 milyar TL. ödenekle buhar verme cihazı, ettiv, hematokrit cihazı, alkolmetre, mikroskop ve otomatik röntgen film banyo cihazlarının temini sağlanmıştır.

1999 yılında; Kayseri Devlet Hastanesinin jeneratör, asansör ve ameliyathane cihazları, Göğüs Hastalıkları Hastanesinin muhtelif cihaz ve malzeme, Develi Devlet Hastanesinin jeneratör ve tıbbî cihaz, Sarız Devlet Hastanesinin spektrofotometre, Yeşilhisar Devlet Hastanesinin röntgen cihazı, otomatik film banyo cihazı, ultrasonografi cihazı, doppler, İncesu Sağlık Merkezinin röntgen ve elektrokardiografi cihazı talepleri kayıtlarımıza alınmıştır. Ancak mevcut bütçenin elvermemesi sebebi ile bugüne kadar ödenek tahsisi gerçekleşmemiştir. Ancak, Kayseri İli Develi Devlet Hastanesine, kendi döner sermaye kaynakları ile ameliyat lambası, ameliyat masası, ultrasonografi cihazı ve doppler cihazı temini için izin verilmiştir.

Hastaneler haricindeki diğer sağlık kuruluşlarının ve sağlık ocaklarının tıbbî cihaz ve tıbbî malzeme ihtiyaçları İl Sağlık Müdürlüklerince temin edilmekte olup, Kayseri İlimizdeki sağlık ocaklarının makine ve teçhizat ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için, 1999 yılında Genel Bütçeden 19 milyar 200 milyon TL. ve 3418 sayılı Kanun gelirlerinden 2 milyar TL. olmak üzere toplam 21 milyar 200 milyon TL. ödenek tahsis yapılmıştır.

2. Kayseri İli Özvatan İlçesinde hayırsever bir işadama Sayın Mehmet Ünlü tarafından yaptırılan 50 yataklı Devlet Hastanesinin kaba inşaatı tamamlanmış olup, fiziki gerçekleşmesi % 50'dir. İnşaatın tamamlanabilmesi için 11.10.1999 tarihi itibarı ile yaklaşık 70 milyar liraya ihtiyaç vardır.

3418 sayılı Kanun uyarınca Bakanlığımıza tahsis edilen gelirlere ve Bütçe imkânları ölçüsünde Genel Bütçeden ödenek gönderilerek, 2000 yılı sonuna kadar inşaatın bitirilmesince ve hastanemizin hizmete açılmasına çalışılacaktır.

Gösterilen ilgiye teşekkür ederek başarılar dilerim.

KAYSERİ İLİ PERSONEL DURUMU

	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>		<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Sağlık Müdürü	1	1	Okul Md. Yrd.	11	4
Sağlık Md. Yrd.	6	5	Bölüm Başkanı	7	0
Şube Md.	12	8	Sivil Sav. Uzm.	4	2
Baştabip	51	9	Mühendis	69	26
Baştabip Yrd.	19	11	Mimar	1	0
Kln. Şef Yrd.	0	4	Kimyager	4	5
Asistan	0	1	İstatistikçi	1	0
Uzman	298	139	Programcı	3	1
Pratisyen	486	409	Şef	68	22
Diş Tabibi	74	23	Ambar memuru	29	15
Veteriner	8	0	Aynı. Saymanı	25	18
Eczacı	44	10	Memur	242	126
Biyolog	14	7	Daktilograf	114	14
Psikolog	15	2	Şoför	225	88
Diyetisyen	17	5	B. İşletmeni	5	1
Fizyoterapist	10	3	Veri. H. K. İşlt.	144	8
S. Çalışmacı	16	0	Tekniker	24	4
Ç. Gelişimcisi	4	1	Teknisyen	197	37
T. Teknolog	44	33	Teknisyen Yrd.	0	24
Başhemşire	17	6	Öğretmen	201	96
Hemşire	1 073	435	Asistan	7	0
Ebe	853	561	İmam	3	1
S. Teknisyeni	500	2	Hizmetli	668	383
S. Memuru	958	718	Aşçı	48	17
S. Savaş Memuru	0	3	Terzi	14	5
Diş Prot. Tek.	22	8	Berber	6	1
S. Teknikeri	4	5	Bahçıvan	15	0
Hastane Müdürü	11	9	Bekçi	43	0
Hastane Md. Yrd.	16	11	Gassal	8	2
Okul Müdürü	4	2	TOPLAM	6 763	3 331

KAYSERİ İLİ UZMAN HEKİM DURUMU

KAYSERİ DEVLET HASTANESİ

<u>Branş</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Fizik Ted.	6	5
Deri - Züh.	4	5
Çocuk Cer.	3	1

<u>Brans</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Göz. Hast.	8	5
Genel Cer.	10	8
Biyokimya	4	3
Enf. Hast.	3	2
Gastroent.	3	1
Göğüs Cer.	4	1
Anestezi	8	2
B-Sinir C.	6	3
Çocuk Has.	7	6
K. B. B.	5	4
Mikrobiyoloji	4	2
Nöroloji	6	3
K-Damar C.	4	4
İç Hast.	10	7
Kardiyoloji	3	3

KAYSERİ A. Ç. S. VE A. P. MERKEZİ

<u>Brans</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Halk Sağ.	1	1
Kadın Doğum	2	1

KAYSERİ BÜNYAN DEVLET HASTANESİ

<u>Brans</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
İç. Hast.	2	1
Çocuk Has.	2	1
Nöroloji	1	1
Genel Cer.	2	1

KAYSERİ DEVELİ DEVLET HASTANESİ

<u>Brans</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Genel Cer.	3	2
Göz. Hast.	2	1
İç. Hast.	3	2
Kadın Doğum	2	1
K. B. B.	2	1
Çocuk Has.	2	1

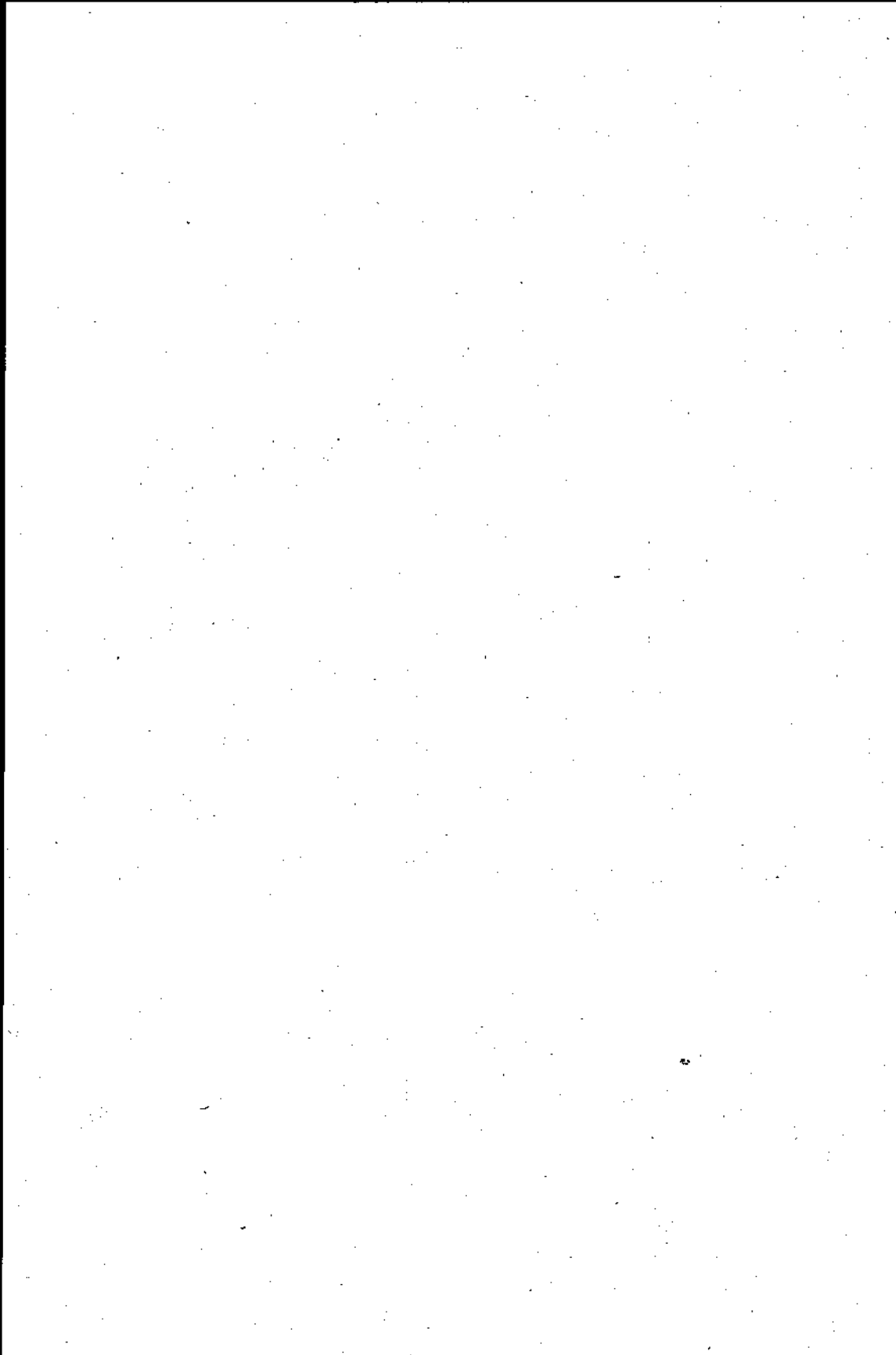
TABİP

<u>Kurum</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Kayseri Acil Yardım ve Kurtarma Komuta Kontrol Mer.	8	0
1 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
12 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
2 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
3 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
4 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
5 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
Kayseri Göğüs Hastalıkları Hastanesi	6	8
Kayseri Doğum ve Çocuk Bakımevi	8	7
Kayseri Devlet Hastanesi	20	33
Kayseri Fevzi Çakmak Semt Polikliniği	4	0
Kayseri Bölge Halk Sağlığı Laboratuvarı	3	0
Kayseri A. Ç. S. ve A. P. Merkezi	4	6
Kayseri Verem Savaş Dispanseri	4	6
Kayseri Sağlık Müdürlüğü	16	12
Kayseri Kocasinan Amarat Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Kocasinan Argıncık Sağlık Ocağı	6	9
Kayseri Kocasinan Barbaros Sağlık Ocağı	6	8
Kayseri Kocasinan Beşparmak Sağlık Ocağı	6	6
Kayseri Kocasinan Erkilet Sağlık Ocağı	3	3
Kayseri Kocasinan Fevzi Çakmak Sağlık Ocağı	6	5
Kayseri Kocasinan Fuar Sağlık Ocağı	6	11
Kayseri Kocasinan Gaziosmanpaşa Sağlık Ocağı	6	10
Kayseri Kocasinan Güneşli Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Kocasinan Himmetdede Sağlık Ocağı	3	4
Kayseri Kocasinan Kuşçu Sağlık Ocağı	0	1
Kayseri Kocasinan Mahzemin Sağlık Ocağı	3	7
Kayseri Kocasinan Mithatpaşa Sağlık Ocağı	6	7
Kayseri Kocasinan Refik Saydam Sağlık Ocağı	6	8
Kayseri Kocasinan Yemliha Sağlık Ocağı	3	3
Kayseri Melikgazi Ağırmas (Nahide Yücel) Sağlık Ocağı	3	3
Kayseri Melikgazi Ahmet Gündeş Sağlık Ocağı	6	7
Kayseri Melikgazi Aydınlık Evler Sağlık Ocağı	6	8
Kayseri Melikgazi Caferbey Sağlık Ocağı	6	9
Kayseri Melikgazi Esenyurt (Latif Başkal) Sağlık Ocağı	6	10

<u>Kurum</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Kayseri Melikgazi Gesi Sağlık Ocağı	3	3
Kayseri Melikgazi Hacı Nimet Köseoğlu (Bel-Sin) Sağlık Ocağı	6	9
Kayseri Melikgazi Hisarcık Sağlık Ocağı	3	5
Kayseri Melikgazi Keykubat Sağlık Ocağı	6	7
Kayseri Melikgazi Mimar Sinan Sağlık Ocağı	3	5
Kayseri Melikgazi Nuh Hacı Yazgan (Kılıçaslan) Sağlık Ocağı	6	10
Kayseri Melikgazi Sarımsaklı Sağlık Ocağı	2	3
Kayseri Melikgazi Yıldırım Beyazıt Sağlık Ocağı	6	11
Kayseri Akkışla Gömürgen Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Akkışla Merkez Sağlık Ocağı	4	2
Kayseri Bünyan Devlet Hastanesi	6	7
Kayseri Bünyan Akçatı Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Bünyan Elbaşı Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Bünyan İğdecik Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Bünyan Karakaya Sağlık Ocağı	3	0
Kayseri Bünyan Koyunabdal Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Bünyan Merkez Sağlık Ocağı	4	3
Kayseri Bünyan Tuzhisar Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Develi Devlet Hastanesi	7	2
Kayseri Develi A. Ç. S. - A. P. Merkezi	3	2
Kayseri Develi Verem Savaş Dispanseri	3	1
Kayseri Develi Bakırdağ Sağlık Ocağı	2	2
Kayseri Develi Gaziköy Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Develi Gümtüşören Sağlık Ocağı	2	2
Kayseri Develi Merkez Sağlık Ocağı	4	4
Kayseri Develi Sindelhiyüük Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Develi Şıhlı Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Develi Zile Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Felahiye Devlet Hastanesi	4	1
Kayseri Felahiye Büyüktoroman Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Felahiye Kayapınar Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Felahiye Merkez Sağlık Ocağı	4	2
1 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
Kayseri Hacılar Merkez Sağlık Ocağı	4	5
Kayseri Hacılar Sami Boydak Sağlık Ocağı	4	3
Kayseri İncesu Sağlık Merkezi	4	2

<u>Kurum</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Kayseri İncesu Garipce Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri İncesu Kızılören Sağlık Ocağı	2	0
Kayseri İncesu Merkez Sağlık Ocağı	4	3
Kayseri İncesu Süksün Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Özvatan Alamettin Sağlık Ocağı	2	0
Kayseri Özvatan Merkez Sağlık Ocağı	4	4
1 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
Kayseri Pınarbaşı Devlet Hastanesi	6	3
Kayseri Pınarbaşı Veremi Sağlık Dispanseri	3	2
Kayseri Pınarbaşı Aslanbeyi Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Pınarbaşı Aş. Kızılçevlik Sağlık Ocağı	2	3
Kayseri Pınarbaşı Karakuyu Sağlık Ocağı	2	0
Kayseri Pınarbaşı Kaynar Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Pınarbaşı Merkez Sağlık Ocağı	4	4
Kayseri Pınarbaşı Örenşehir Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Pınarbaşı Pazarören Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Sarioğlan Çiftlik Sağlık Ocağı	3	3
Kayseri Sarioğlan Ebulhayır Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Sarioğlan Gaziler Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Sarioğlan Gölova (Palas) Sağlık Ocağı	3	2
Kayseri Sarioğlan Karaözütü Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Sarioğlan Merkez Sağlık Ocağı	4	4
Kayseri Sarız Devlet Hastanesi	6	1
Kayseri Sarız Kemer Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Sarız Merkez Sağlık Ocağı	4	5
Kayseri Sarız Söbeçimen Sağlık Ocağı	2	4
Kayseri Sarız Tavla Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Sarız Yeşilkent (Yalak) Sağlık Ocağı	3	1
1 Nou Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
Kayseri Talas Başakpınar Sağlık Ocağı	2	2
Kayseri Talas Erciyes (Pembe Sabancı) Sağlık Ocağı	3	3
Kayseri Talas Kepez Sağlık Ocağı	2	0
Kayseri Talas Merkez 1 Nolu Sağlık Ocağı	4	7
Kayseri Talas Merkez 2 Nolu Sağlık Ocağı	4	6
Kayseri Tomarza Devlet Hastanesi	4	2
Kayseri Tomarza Alakuşak Sağlık Ocağı	2	2

<u>Kurum</u>	<u>Standart</u>	<u>Çalışan</u>
Kayseri Tomarza Emiruşığı Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Tomarza Kapıkaya Sağlık Ocağı	2	2
Kayseri Tomarza Merkez Sağlık Ocağı	4	2
Kayseri Tomarza Özlüce (Ta) Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Tomarza Şıhbarak Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Tomarza Toklar Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Yahyalı Devlet Hastanesi	8	2
Kayseri Yahyalı Delialıuşığı Sağlık Ocağı	2	1
Kayseri Yahyalı Derebağ Sağlık Ocağı	3	1
Kayseri Yahyalı Merkez 1 Nolu Sağlık Ocağı	4	6
Kayseri Yahyalı Merkez 2 Nolu Sağlık Ocağı	4	3
Kayseri Yahyalı Yerköy Sağlık Ocağı	2	2
1 Nolu Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu	4	0
Kayseri Yeşilhisar Devlet Hastanesi	6	4
Kayseri Yeşilhisar Merkez Sağlık Ocağı	4	3
Kayseri Yeşilhisar Yeşilova (Eğriköy) Sağlık Ocağı	2	1
TOPLAM	483	408

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

17 NCI BİRLEŞİM

10 . 11 . 1999 ÇARŞAMBA

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığının 1998 Mali Yılı Kesinhesabına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/4) (S. Sayısı : 195)

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

1. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, BAĞ-KUR'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

2. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, DDY'nin zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırılması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

3. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

4. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

5. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

6. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

7. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

8. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

9. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin

(1) Hükümet bulunmadığından bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

10. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

11. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

12. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

13. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

14. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasadışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

15. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

16. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

17. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

18. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

19. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

20. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basın sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

21. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin ve 21 arkadaşının, üniversite giriş sınavının ülke gerçeklerine uygun olup olmadığının ve soru kitapçıklarının çalınması olayı ile Meteksan firmasına yapılan ödeme arasındaki bağlantıların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

22. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

23. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

24. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nin ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

25. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 22 arkadaşının, üniversiteler ve YÖK hakkında ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

26. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, ÖSS sorunlarının ihalesiz olarak bir firmaya verildiği ve bazı öğretim üyelerinin çocuklarının üniversitelerin yüksek puanlı bölümlerine yerleştirildikleri iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

27. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin be-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

lirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

28. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105-inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

29. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

30. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

31. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

32. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

33. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

34. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

35. — Amasya Milletvekili Akif Güllü ve 21 arkadaşının, Amasya İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

36. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

37. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

38. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu Projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İftüzüğüün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

39. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

40. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana İlinin sınıı, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

41. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

42. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

43. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlanmış iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

44. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 34 arkadaşının, bazı gizli bilgi ve belgelerin bazı aracı kuruluşlara sızdırılarak borsada haksız kazanç sağladığı iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

45. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 20 arkadaşının, Elazığ İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İftüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

46. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 19 arkadaşının, ulusal kemik iliği bankası kurulması amacıyla Dr. Oktar Babuna tarafından başlatılan kampanya hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

47. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 21 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

48. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın ve 23 arkadaşının, İstanbul TEM otayolunun Çamlıca ve Mahmutbey girişlerinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

49. — Ordu Milletvekili Yener Yıldırım ve 19 arkadaşının, İstanbul Üniversitesi ve Y.Ö.K. Başkanının bazı uygulamaları üzerine öğretim üyelerinin istifaya etmeleri konusundaki iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

50. — Çanakkale Milletvekili Sadık Kırbaz ve 23 arkadaşının, kamu harcamaları üzerindeki parlamenter denetimin etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

51. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 20 arkadaşının, sermaye piyasasının ve borsalarla ilgili olarak ortaya atılan iddiaların ve sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

52. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, özelleştirmelerle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

53. — Tokat Milletvekili M. Ergün Dağcıoğlu ve 19 arkadaşının, Tokat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

54. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Türk aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

55. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 25 arkadaşının, kültür politikalarının incelenmesi ve millî bir kültür politikası oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

56. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş ve 34 arkadaşının, üniversite giriş sınav soru kitapçıklarının çalınması olayını, bazı rektör, dekan ve öğretim üyelerinin istifaya zorlanmaları ile öğrencilerden katkı payı adıyla alınan harçların sosyal tesislere harcandığı iddialarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

57. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 41 arkadaşının, Türk çaycılığının ve çay üreticilerinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

58. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar ve 29 arkadaşının, GAP'ın bir an önce bitirilmesi için gerekli önceliklerin tespiti, projenin yavaş ilerlemesinin altında yatan sebeplerin belirlenmesi ile kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

59. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 20 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalarla ilgili olarak Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

60. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, 903 sayılı Kanuna göre kurulan resmî vakıflarla ilgili yolsuzluk ve şikayet iddiaları ile bu vakıfların gelirlerinin nerelerde kullanıldığının tespiti ve faaliyetleri ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

61. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 27 arkadaşının, meslek liselerinin eğitimdeki yeri, günümüzdeki durumu ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

62. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, Kırıkkale İlinin, uygulanan politikalar sonucu karşılaştığı sanai, tarımsal ve ekonomik alanlardaki sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

63. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 52 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan son gelişmeler ile uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

züğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/5)

64. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

65. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

66. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

67. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, ülkemizde meydana gelen deprem felaketi konusunda alınması gereken kalıcı önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

68. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yangınların zararlarını en aza indirmek için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

69. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, pratisyen hekimlerin sorunlarının araştırılarak ülke sağlığı açısından alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

70. — Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey ve 28 arkadaşının, Dicle Nehrine petrol atığı bırakıldığı iddialarının araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

71. — Erzincan Milletvekili Mihrali Aksu ve 55 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kıstasların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

72. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 26 arkadaşının, cezaevlerinde meydana gelen olayların ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

73. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu basınının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

74. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün modernize edilerek daha etkin ve verimli hizmet verebilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

75. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi ve 23 arkadaşının, Trabzon İlinin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının araştırılarak kamu hizmetlerinden daha fazla yararlandırılması için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

76. — Batman Milletvekili Burhan İsen ve 27 arkadaşının, POAŞ'ın özelleştirilme ihalesiyle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82)

77. — Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 28 arkadaşının, tarım sektörünün ve çiftçilerin içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

78. — Aydın Milletvekili Ali Rıza Gönül ve 27 arkadaşının, Türkmenistan doğalgazının Türkiye içi dağıtımıyla ilgili Mavi Akıntı Projesi hakkında ileri sürülen iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/84)

79. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 23 arkadaşının, Ankara'nın ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak örnek bir başkent olmasını sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

80. — Adıyaman Milletvekili Mehmet Özyol ve 20 arkadaşının, Adıyaman İlinin sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)

81. — Bingöl Milletvekili Hüsamettin Korkutata ve 24 arkadaşının, Doğu ve Güneydoğuda bazı illerde uygulanan olağanüstü halin kaldırılarak ekonomik kalkınmayı sağlayacak kalıcı önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci,

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/88)

82. — FP Grubu Adına Grup Başkanvekili ve Manisa Milletvekili Bülent Arıncı'nın, Ahmet Taner Kışlalı cinayetinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/89)

83. — Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu ve 21 arkadaşının, üniversiteye giriş sınavında yapılan değişikliklerin haksızlıklara yol açtığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/90)

84. — Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu ve 20 arkadaşının, üniversitelerdeki başörtüsü yasağı uygulaması ve bu uygulamanın yarattığı sorunların araştırılarak çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/91)

85. — FP Grubu adına FP Grup Başkanvekili ve Sivas Milletvekili Abdülatif Şener'in, Çeçenistan ve Kuzey Kafkasya'ya yönelik izlenen dış politika konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/6)

SÖZLÜ SORULAR

1. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, depremzedeler için İstanbul Valiliğince başlatılan yardım kampanyasında toplanan paraya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/193) (1)
2. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Tarım ve Kredi Kooperatifleri Yönetim Kurulu üyeleri hakkındaki bazı iddialara ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/194) (1)
3. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı hakkındaki bazı iddialara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/195) (1)
4. — Balıkesir Milletvekili Tamer Kanber'in, Edremit'e zeytinyağı borsası kurulup kurulmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/196) (1)
5. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, şeker pancarı alımı ve satışına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/197) (1)
6. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, YAY-SAT A.Ş. ve Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.'nin dağıtım tekeli oluşturdukları iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/198) (1)
7. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol'un, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin kalkınmasını sağlamaya yönelik önlemlere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/201) (1)
8. — Giresun Milletvekili Hasan Akgün'ün, fındık stoklarına ve alımlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/204) (1)
9. — Gaziantep Milletvekili Mehmet Bedri İncetahtacı'nın, Gaziantep - Şanlıurfa otoyolunun Gaziantep - Dülükbaşa ormanından geçirilmesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/206) (1)
10. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, İstanbul'da yapılacak olan tüp geçidi ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/208) (1)
11. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Emlak Bankasının yapmış olduğu Sinanoba ve Mimaroba konutları girişine yapılacak üst geçide ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/209) (1)
12. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, İstanbul'da meydana gelen hamsi balığı zehirlenmesine ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/210) (1)
13. — Ordu Milletvekili Hasan Fehmi Konyalı'nın, Ordu İli ve Fatsa İlçesi Devlet hastanelerinin baştabiplerinin görevden alınış nedenlerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/211) (1)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

14. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısının Rusya ziyaretine ve «Mavi Akım» Projesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/212) (1)

15. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, hayvancılığın canlandırılması için alınacak tedbirlere ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/213) (1)

16. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Rusya'dan getirilecek doğalgazla ilgili «Mavi Akım Projesi»ne ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/214)

17. — Şanlıurfa Milletvekili Muzaffer Çakmaklı'nın, Şanlıurfa'da TEKEL tarafından yapılan üzüm destekleme alımlarına sınırlama getirildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/215)

18. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, çay üreticilerinin alacaklarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/216)

19. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, afete maruz kalan belediyelerin İller Bankasından aldıkları paya ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/217)

20. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun SSK Hastanesinin sağlık personeli ihtiyacına ve yeni hastane binasının ihalesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/218)

21. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, borsa şirketlerinden Kepez Elektrik'in yaptığı işlemlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/219)

22. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, borsada yasadışı işlemler yaptığı iddia edilen iki firmaya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/220)

23. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 17 Ağustos depreminde İstanbul ilinde meydana gelen can ve mal kaybına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/221)

24. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, bazı illerdeki hayvan pazarlarının kapatıldığı iddialarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/222)

25. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa iline bağlı bazı köylerin telefon ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/223)

26. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İli Siverek İlçesinde bulunan tarihi eserlerin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/224)

27. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa iline bağlı köy yollarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/225)

SÖZLÜ SORULAR

28. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İline bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/226)

29. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, buğday üreticilerinin TMO'dan alacaklarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/227)

30. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, pamuk üreticisine ödenen destekleme primine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/228)

31. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan İlindeki din görevlisi açığına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/229)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

1. — Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyşleri komisyonları raporları (1/468) (S. Sayısı : 140) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

2. — Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/505) (S. Sayısı : 189) (Dağıtma tarihi : 26.10.1999)

3. — Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/494) (S. Sayısı : 182) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

4. — Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/432) (S. Sayısı : 198) (Dağıtma tarihi : 9.11.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye - İstanbul'daki Taşınmaz Mallara İlişkin Protokollün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/498) (S. Sayısı : 176) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/361) (S. Sayısı : 106) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/345) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 5.8.1999)

× 8. — Karadeniz Ülkeleri Spor Bakanları Toplantısı Tutanağı ile Karadeniz Oyunları Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 9. — Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/359) (S. Sayısı : 122) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 10. — Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/360) (S. Sayısı : 121) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

12. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 13. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 14. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hong Kong Başkonsolosluğunun Yeni Hukukî Statüsünün Belirlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 17. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 18. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

21. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

22. — Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 23. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 24. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Malezya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 25. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 26. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 28. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

29. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

30. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

31. — Hazır Gıda İlaçesi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 32. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 33. — Avrasya Ülkeleri Kadınları İşbirliği Grubu Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/324) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 34. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 35. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 36. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 37. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mütakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 38. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 39. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

40. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İşçileri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 41. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilâtı Dokunulmazlıklar ve Bağımsızlıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/285) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 42. — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 92) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 43. — D-8 Uluslararası İcra Direktörlüğünün Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıcalıklar, Bağımsızlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı : 93) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 44. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 45. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 47. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 49. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 50. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 51. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 52. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 53. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

54. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

55. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 56. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/355) (S. Sayısı : 108) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 57. — Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 115) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 58. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

59. — Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 116) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 60. — Balkan Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 118) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

61. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 62. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

63. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarıları ile Aynı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/416, 1/417, 1/457) (S. Sayısı : 134) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

64. — Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

65. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

66. — Topyekün Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

67. — Sıtma ve Frengi Haçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

× 68. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 69. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 70. — Avrupa Yerel Topluluklar veya Yönetimler Arasında Sınırötesi İşbirliği Çerçeve Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 152) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 71. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 72. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 73. — 4393 Sayılı 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı (A) İşaretli Cetvelde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/524) (S. Sayısı : 158) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 74. — 17.8.1999 Tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremi'nin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/525) (S. Sayısı : 159) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 75. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 76. — Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 77. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 78. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı : 166) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 79. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/311) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 80. — Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüsvetin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/367) (S. Sayısı : 168) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 81. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 82. — Avrupa Enerji Şartı Konferansı Nihai Senedi, Enerji Şartı Antlaşması ve Eki'ni Teşkil Eden Kararlar ile Enerji Verimliliğine ve İlgili Çevresel Hususlara İlişkin Enerji Şartı Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/332) (S. Sayısı : 170) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

83. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy-İşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

× 84. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcüstan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/489) (S. Sayısı : 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 85. — Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/499) (S. Sayısı : 175) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

86. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 87. — Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/511) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 88. — Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/518) (S. Sayısı : 178) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 89. — Türkiye'de İrtibat Ofisinin Kurulmasına İlişkin Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Bölge Ofisi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/520) (S. Sayısı : 180) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 90. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/519) (S. Sayısı : 179) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 91. — Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/530) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

× 92. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/542) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

93. — Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı : 186) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

94. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/481) (S. Sayısı : 187) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

95. — Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/424) (S. Sayısı : 191) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

96. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 38 Arkadaşının, Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtiizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/18) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

97. — Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/537) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

98. — Askerî Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türlü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/384) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 4.11.1999)

× 99. — Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile İlgili Avrupa Patent Sözleşmesi ve Eklerine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/512) (S. Sayısı : 190) (Dağıtma tarihi : 8.11.1999)

100. — Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/548) (S. Sayısı : 197) (Dağıtma tarihi : 8.11.1999)

(×) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

Dönem : 21

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 195)

**Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığının 1998 Malî Yılı Kesinhesabına İlişkin
Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu (5/4)**

T.C.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Genel Sekreterliği

Personel ve Muhasebe Dairesi Başkanlığı

Sayman Md.

Sayı : A.01.0.GNS.0.12.00.04/1695

16.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ HESAPLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

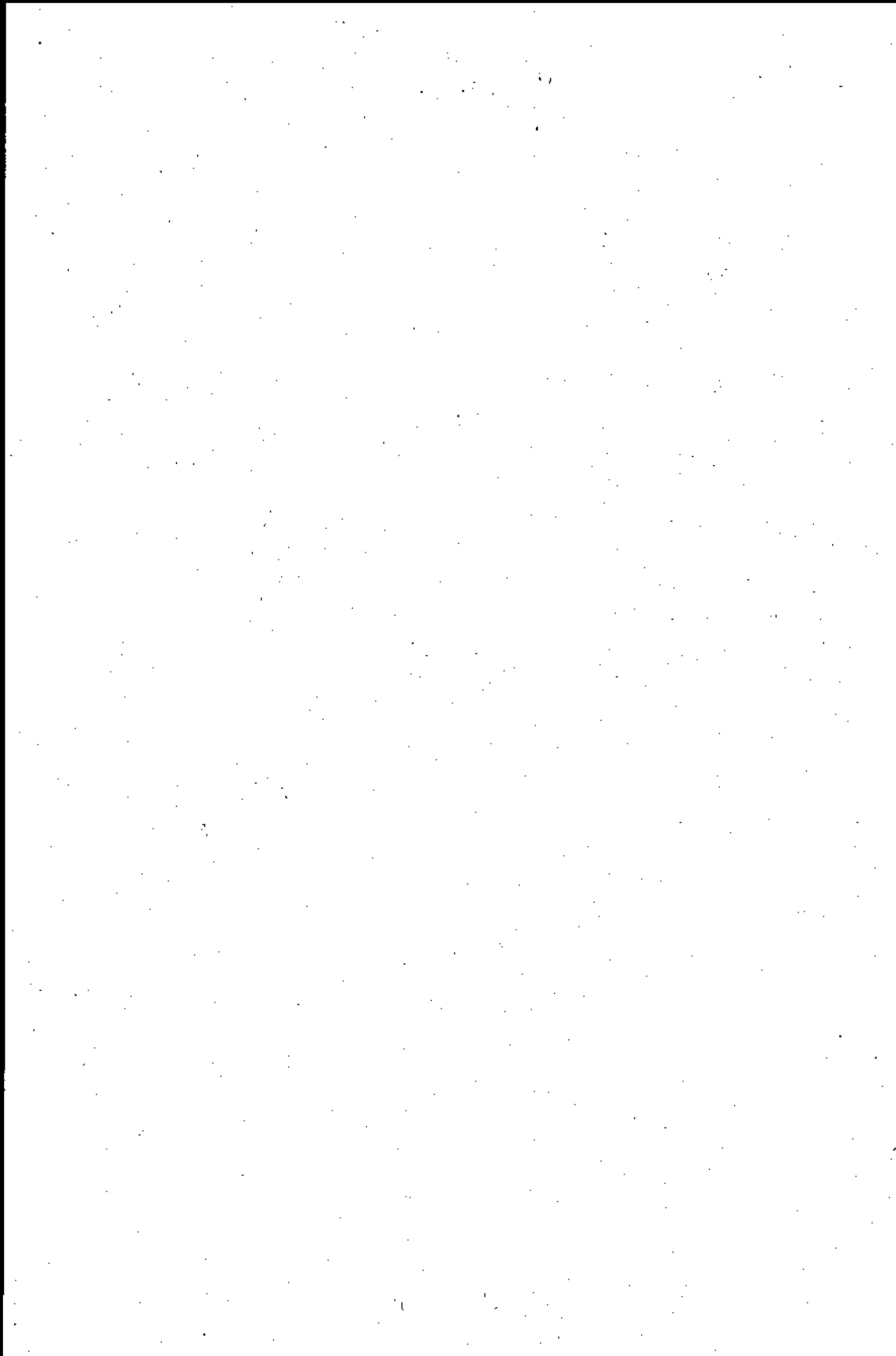
Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığı 1998 Malî Yılı Kesinhesap Cetvelleri tanzim edilmiş olup, ekli olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Yıldırım Akbulut

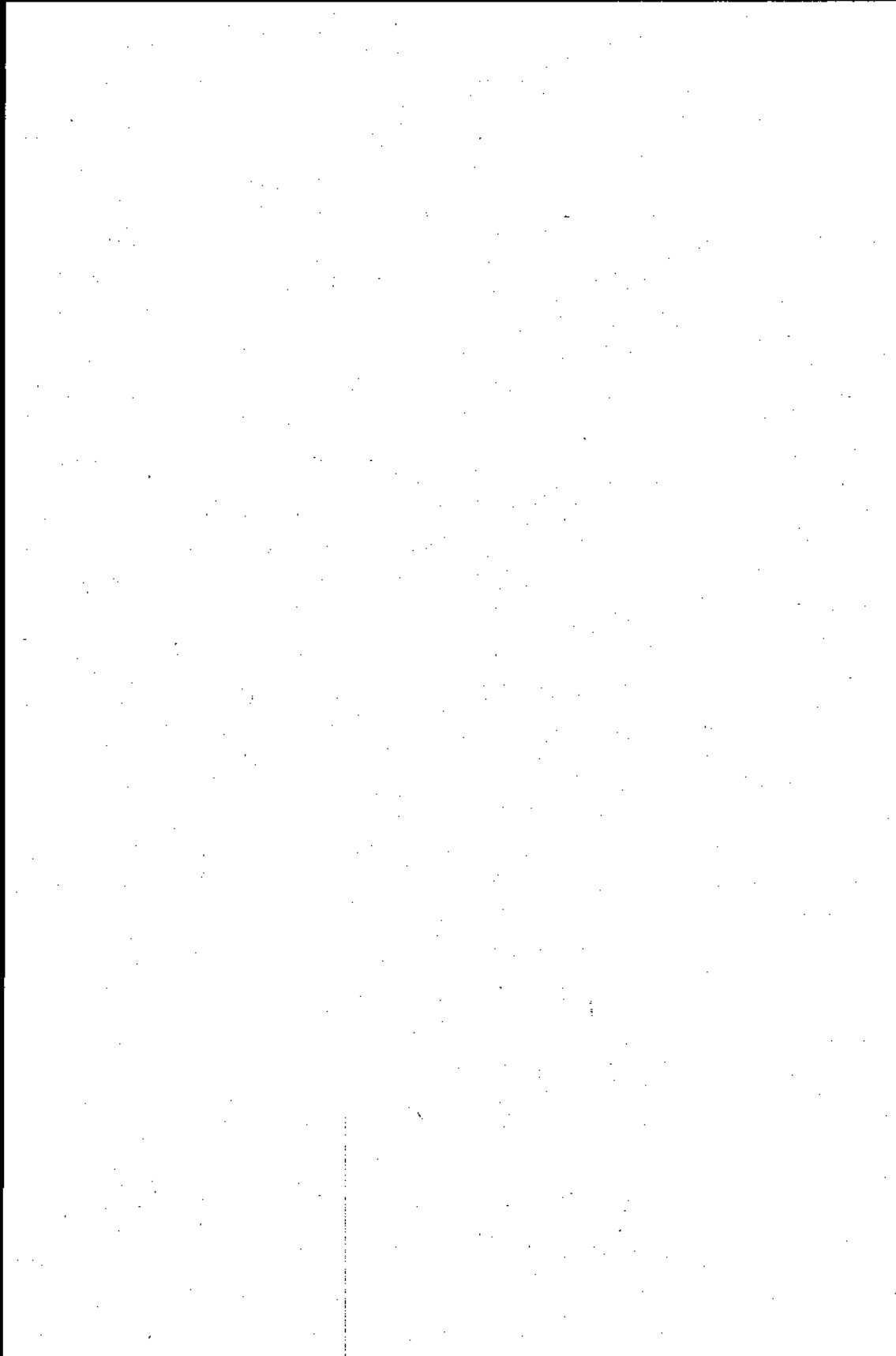
Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
1998 MALİ YILI KESİN HESABI

DİZİ CETVELİ

<u>Sıra No.</u>	<u>Sahife No.</u>	<u>Adı</u>
1	6	Ödenek ve Harcamanın Programlara Dağılımı
2	7	İta Amirleri Cetveli
3	8-9	Ödenek ve Harcamanın Ekonomik Ayrımı ile Gider Türlerine ve Programlara Dağılımı
4	10-12	Yılsonu Genel Ödenek ve Harcamasının Harcama Kalemlerine Dağılımı
5	13-37	Gider Kesinhesap Cetveli
6	38-39	Gider Kesinhesap Cetveli İcmali
7	40-55	Gider Kesinhesap Cetveli Açıklaması
8	56	Bütçe İçinde Karşılanamayan Ödenek Üstü Harcamalar Cetveli
9	57	Yılı İçinde ve Mahsup Süresinde Yapılan Harcamalar Cetveli
10	58	Bağış ve Özel Gelirler Cetveli

İTA AMİRLERİ CETVELİ
(Azd veya Vcd)

KURULUŞUN ADI	BİRİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN			İKİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN		
	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	HELİM ÇETİN	01.01.1998	31.12.1998			

DAİRE :T.R.M.M.
KURUM :

ÖDENEK VE HARCAMANIN EKONOMİK AYRIMI

(1998 TL)

YIL: 1998

ÖDENEK TÜRÜ	AÇIKLAMA	BİR ÖNCEKİ YIL UYGULAMASI		BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
		GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA						
1	CARI HARCAMALARI (a + b)	15.060.025.000	14.311.541.497	35.711.534.000	(+)	200.000.000	35.911.534.000	25.689.475.825	10.222.060.175
a)	PERSONEL GİDERLERİ	12.828.525.000	12.334.302.535	29.513.317.000	(+)	245.000.000	29.758.317.000	21.564.695.170	8.193.621.830
b)	DiĞER CARI GİDERLER	2.231.500.000	1.977.238.962	6.198.217.000	(-)	45.000.000	6.153.217.000	4.124.778.655	2.028.438.345
2	YATIRIM HARCAMALARI	8.085.050.000	7.526.808.241	6.270.000.000			6.270.000.000	1.057.167.437	5.212.832.563
3	TRANSFER HARCAMALARI	6.198.184.010	5.883.115.384	9.744.762.000	(+)	2.658.536.850	12.403.298.850	12.044.367.976	358.930.874
TOPLAM		29.343.259.010	27.721.465.122	51.726.296.000	(+)	2.858.536.850	54.584.832.850	38.791.009.238	15.793.823.612

ÖDENEK VE HARCAMANIN GİDER TÜRLERİNE DAĞILIMI

KODU	AÇIKLAMA		GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
100	PERSONEL GİDERLERİ	1	12.828.525.000	12.334.302.535	29.513.317.000	(+)	245.000.000	29.758.317.000	21.564.695.170	8.193.621.830
200	YOLLUKLAR	1	244.717.500	190.281.693	341.350.000	(+)	95.000.000	436.350.000	381.309.235	55.040.765
300	HİZMET ALIMLARI	1	565.317.900	527.120.283	1.263.304.000	(+)	4.500.000	1.267.804.000	1.695.141.985	172.662.015
300	HİZMET ALIMLARI	2	146.500.000	146.249.427	265.000.000			265.000.000	258.759.346	6.240.654
400	TÜKETİM MALZEMELERİ	1	1.328.425.500	1.205.773.755	4.332.160.000	(-)	153.500.000	4.178.660.000	2.468.463.530	1.710.196.670
500	DEĞERLENDİRME ALIMLARI	1	89.001.600	53.751.724	255.053.000	(+)	9.000.000	264.053.000	178.881.748	85.171.252
600	MAKİNA TEÇ VE T.A.L.	2	429.915.250	107.141.883	666.000.000			666.000.000	219.326.056	446.673.944
700	YAPILARIN BÜYÜTME GİD.	2	7.508.634.750	7.273.416.929	5.339.000.000			5.339.000.000	579.082.035	4.759.917.965
8+0	DiĞER ÖDEMELER	1	4.037.500	311.525	6.350.000			6.350.000	982.357	5.367.643
900	TRANSFERLER	3	5.828.081.600	5.513.012.974	9.744.762.000	(+)	1.900.000.000	11.644.762.000	11.285.831.126	358.930.874
000	ÖZEL ÖDENEK HARC.	3	370.102.410	370.102.410		(+)	758.536.850	758.536.850	758.536.850	
TOPLAM			29.343.259.010	27.721.465.122	51.726.296.000	(+)	2.858.536.850	54.584.832.850	38.791.009.238	15.793.823.612

DAİRE : T.B.M.M.
KURUM :YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

(1069 TL) YIL: 1998

HKA	AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
110	Ayıklar					2.538.849.041			2.538.849.041
120	Sözleşmeli Personel Ücreti					1.051.701.339			1.051.701.339
130	İşçi Ücreti					2.214.410.078			2.214.410.078
140	Sosyal Yardımlar					1.086.344.947			1.086.344.947
150	Ek Çalışma Karşılığı					907.495.701			907.495.701
160	Tamminatlar ve Ödemeler					7.572.028.954			7.572.028.954
170	Ödemeler					4.716.986.656			4.716.986.656
180	Tedavi yardımı ve emaze giderleri					1.475.320.193			1.475.320.193
190	Diğer personel giderleri					1.558.261			1.558.261
100	PERSONEL GİDERLERİ TOPLAMI	29.758.317.000			29.758.317.000	21.564.695.170			21.564.695.170
210	Yurtiçi Geçici Görev Yolculuğu					17.717.236			17.717.236
220	Yurtiçi Sürekli Görev Yolculuğu					1.099.269			1.099.269
240	Yurtdışı Geçici Görev Yolculuğu					362.492.730			362.492.730
200	YOLLUKLAR TOPLAMI	436.350.000			436.350.000	381.309.235			381.309.235
310	Müşavir Firma veya Kişilere Ödemeler					15.219.849	258.759.346		273.979.195
320	Ulaştırma Giderleri					696.862.563			696.862.563
330	Taşınma Giderleri					4.334.029			4.334.029
340	Tarifeye Bağlı Ödemeler					10.439.038			10.439.038
350	Kiralar					54.388.097			54.388.097
360	Makine teçh. demirb.taşı bakım ve onar.					147.022.651			147.022.651
370	Bina küçük onarımı					144.091.623			144.091.623

DAİRE : T.B.M.M.
KURUM :

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

(1000 TL) YILI: 1992

HKA	AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
380	1050 Sayı Kanun 48.Mad.giderleri					12.028			12.028
390	Diğer Hizmet Alımları					22.772.107			22.772.107
300	HİZMET ALIMLARI TOPLAMI	1.267.804.000	265.000.000		1.532.804.000	1.095.141.985	258.759.346		1.353.901.331
410	Kütüphane Baskı ve Yayın Giderleri					181.490.606			181.490.606
420	Yakacak Alımları					681.367.627			681.367.627
430	Akaryakıt ve Yağ Giderleri					129.716.139			129.716.139
440	Elektrik Su ve Havagazı Giderleri					777.693.438			777.693.438
450	Yiyecek ve İçecek Alımları								
460	Özel Malzeme Alımları					15.153.086			15.153.086
470	Savunma Alım ve Giderleri					6.839.851			6.839.851
480	Tem., ağırl., öğren fuar ve tanıtım gid.					540.573.608			540.573.608
490	Diğer tüketim mal ve malzeme alımları					135.628.975			135.628.975
400	TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI TOPLAMI	4.178.660.800			4.178.660.800	2.468.463.330			2.468.463.330
510	Büro Malzemeleri Alımları					43.871.059			43.871.059
520	Büro Makinaları Alımları					5.017.562			5.017.562
530	Yangından Korunma Malz. Alımları					8.117.245			8.117.245
590	Diğer Demirbaş Alımları					121.875.882			121.875.882
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI TOPLAMI	264.053.000			264.053.000	178.881.748			178.881.748
610	Taşıtlar Alımları						84.893.260		84.893.260
620	Makina Teçh. Alımları ve Büyük Onarım.						134.432.796		134.432.796

**T.B.M.M. 1998 MALİ YILI
GİDER KESİN HESAP
CETVELİ**

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1998
KODU : 1

DİM	TEK TİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN					AKTARMALARLA	
	AD	O	PPR	HKA			BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	EKİNE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK TL	1999 S.K. 49 VE 59 MADDESİ GEREĞİNCE TL	1659 S.K. 53 MAD. GEREĞİNCE TL	BÜTÇE KANUNU VE DİĞER KANUNLARLA YETKİ İLE MALİYE BAKANLIĞI EKLENEN TL	EKLENEN TL	DÜŞÜLEN TL
101					GENEL YÖN. VE DEST. HİZ.	23.267.914.000						28.500.000	28.500.000
	01				GENEL YÖNETİM	20.874.705.000						15.000.000	15.000.000
		1				15.773.705.000						15.000.000	15.000.000
			001		YÖNETİM HİZMETLERİ	15.773.705.000						15.000.000	15.000.000
				100	Personel Giderleri	12.156.617.000							
				110	Ayıklar								
				120	Sözleşmeli personel gideri								
				140	Sosyal yardımlar								
				150	Ek çabuşma karayolları								
				160	Tazminatlar ve ödemeler								
				190	Diğer personel giderleri								
				200	Yolluklar	71.850.000						15.000.000	
				210	Yurtiçi geçici görev yollukları								
				220	Yurtiçi sürekli görev yollukları								
				240	Yurtiçi geçici görev yollukları								
				300	Hizmet Alımları	869.823.000							
				310	Müsavir fir. ve kişilere ödemeler								
				320	Ulaştırma gideri								
				330	Tasuma gideri								
				340	Tarife ve başlı ödeme								
				360	Makine, teç. demirbaş, taşıt b.o.								

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NARDEEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1090 S.K. 35. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1059 S.K. 31. MD. VE DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			23.267.914.000	13.095.918.739	10.171.995.261				
			20.874.705.000	11.552.717.160	9.321.987.840				
			15.773.705.000	10.828.379.877	4.945.325.123				
			15.773.705.000	10.828.379.877	4.945.325.123				
			12.155.617.009	8.619.976.433	3.636.240.567				
				1.922.898.914					
				1.033.681.037					
				831.132.854					
				749.315.153					
				4.089.790.214					
				1.558.261					
			85.850.000	74.807.407	12.042.593				
				11.197.546					
				859.519					
				62.750.342					
			869.828.009	839.825.224	30.002.776				
				15.219.849					
				675.637.269					
				1.035.780					
				9.782.158					
				57.287.209					

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1999 TL) YILI : 1998
KODU : 1

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENİĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN				AKTARMALARLA		
	AP	O	FPR	HKA				EKVE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK TL	1858 S.K. 48 VE 59. MADDESİ GERÇEĞİNCE TL	1858 S.K. 51 MAD. GERÇEĞİNCE TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	EKLENEN TL	DÜŞÜLEN TL	
					370	Bina küçük onarım								
					380	1030 sayılı yas. 48. madd. gideri								
					390	Diğer hizmet alımları								
					400	Tüketim Mal ve Matn. alımları	2.443.672.000							15.680.000
					410	Kırtasiye baskı ve yayım gideri.								
					420	Yakacak alımları								
					430	Akaryakıt ve yağ gideri								
					440	Elektrik su ve havagazı giderleri								
					460	Özel malzeme alımı								
					480	Tem. ahenk. tkr. finans. ve tanıt. gideri.								
					490	Diğer tüketim malları ve malz. alımı								
					500	Demirbaş Alımları	189.288.000							
					510	Büro malzemeleri alımı								
					520	Büro makineleri alımı								
					530	Yangından korunma malz. alımı.								
					590	Diğer demirbaş alımları								
					800	Diğer ödemeler	1.450.000							
					810	Vergi resmü ve harçlar								
			2				5.101.000.000							
			001			GENEL YONETİM	5.101.000.000							
					300	Hizmet Alımları	265.000.000							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKİT) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1659 S.K. 23. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVLEDEN ÖDENEK	1659 S.K. 23. MD. VE DİĞ. FEME KREDİLERİNDEN İRTİFA YILA DEVLEDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILA İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				58.413.244					
				12.028					
				22.437.687					
			2.470.672.000	1.177.755.141	1.292.915.859				
				135.834.841					
				354.763.412					
				104.280.750					
				464.341.749					
				5.940.488					
				5.334.225					
				107.260.677					
			189.258.000	115.759.165	73.528.834				
				40.269.179					
				2.659.199					
				1.170.539					
				71.660.249					
			1.450.000	855.506	594.494				
				855.506					
			5.101.000.000	724.337.283	4.376.662.717				
			5.101.000.000	724.337.283	4.376.662.717				
			265.000.000	258.759.346	6.240.654				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1993 TL)

YILI : 1993
KODU : 1

BİRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÖŞÜLEN			AKTARMALARLA		
	AP	O	FBR	HKA				KESİME OLAN ÜSTÜ ÖDENEK TL	1993 S.K. 43 VE İZMİR'DE GİRDİĞİNCE TL	1993 S.K. 43 İZMİR'DE GİRDİĞİNCE TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN YERLİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	EKLENEN TL	DÖŞÜLEN TL
					310	Milyavir firma ve kişilere yap.öde.							
					600	Makina Tech. ve Tasar. Ahzları	352.000.000						
					610	Taah. ahzları							
					620	Mak. tec. ahzları ve büyük onar.							
					700	Yapı Tecis ve Büy. Onar. Gideri.	4.484.000.000						
					710	Yapı tecis ve büyük onar. gideri.							
	02					DESTEK HİZMETLERİ	1.475.800.000						
		1					1.475.800.000						
			631			TEDAVİ KURUMU YAPILAN ÖB. SAĞ. MALZEME TEM. HİZMET.	700.000.000						
				100		Personel Giderleri	700.000.000						
				180		Tedavi yardımı ve cenaze gideri							
			082			İLAC ÖDEMELERİ	590.000.000						
				100		Personel Giderleri	590.000.000						
				180		Tedavi yardımı ve cenaze gideri							
			083			TAŞITLARIN KİRA BAK-ONAR. İŞLETME GİDERİ HİZM.	60.800.000						
				300		Hizmet Ahzları	60.800.000						
				360		Mak. tec. dem. taş. bak. ve onar.							
			084			LOJMANLARIN KİRA BAKIM ONARIMI VE İŞL. HİZMETL.	125.000.000						
				300		Hizmet Ahzları	65.000.000						
				370		Bina kir. bk. onarımı							
				400		Tüketim Mal. ve Hizmet Ahz.	60.000.000						

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (NAKİDEN ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1650 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1650 S.K. 63. MD. VE DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN KERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				258.759.346					
			352.000.000	179.496.074	172.503.926				
				84.893.260					
				94.602.814					
			4.484.000.000	286.081.863	4.197.918.137				
				286.081.863					
			1.475.800.000	757.788.802	718.011.198				
			1.475.800.000	757.788.802	718.011.198				
			760.000.000	522.992.785	177.007.215				
			700.000.000	522.992.785	177.007.215				
				522.992.785					
			590.000.000	140.177.232	449.822.768				
			590.000.000	140.177.232	449.822.768				
				140.177.232					
			60.800.000	60.793.917	6.083				
			60.800.000	60.793.917	6.083				
				60.793.917					
			125.000.000	33.824.868	91.175.132				
			65.000.000	14.118.686	50.881.314				
				14.118.686					
			60.000.000	19.706.182	40.293.818				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1990 TL)

YILI : 1998
KODU : 1

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	EKVE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN			ARTIRMALARLA		
	AP	O	FBR.	HKA					1950 S.K. 48 VE 59.MADDESİ GEREĞİNCE TL	1950 S.K. 53.MAD. GEREĞİNCE TL	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN. YETKİ İLE MALLİYE BAK. EKLENEN TL	EKLENEN TL	DÜŞÜLEN TL	
				420	Yakacak alımları									
	03				GÜVENLİK HİZMETLERİ	94.409.000						13.500.000	13.500.000	
		1				94.409.000						13.500.000	13.500.000	
			001		GÜVENLİK HİZMETLERİ	94.409.000						13.500.000	13.500.000	
				300	Hizmet Alımları	31.356.000						4.500.000		
				320	Ulaştırma giderleri									
				330	Tasuma giderleri									
				360	Makina tec.demirb.taşı bak.onar.									
				370	Bina küçük onarımı									
				390	Diğer hizmet alımları									
				400	Tüketim Mal ve Malz. Alımları	49.283.000								13.500.000
				410	Kartasive baskı ve yaz.giderleri									
				420	Yakacak alımları									
				430	Akaryakıt ve yağ giderleri									
				440	Elektrik su ve havazanı giderleri									
				460	Özel malzeme alımları									
				470	Savunma alın ve giderleri									
				490	Diğer tüketim mal ve malz alımları									
				500	Demirbaş Alımları	13.768.000						9.000.000		
				510	Büro malzemeleri alımları									
				590	Diğer demirbaş alımları									

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKİT) ÖDENEK VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1958 S.K. 81. MD. VE DİŞ PROJELERDEN KREDİLERİNDEN KURTULAN YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				19.706.182					
			94.409.000	84.177.879	10.231.121				
			94.409.000	84.177.879	10.231.121				
			94.409.000	84.177.879	10.231.121				
			35.856.000	35.374.675	481.325				
				2.155.424					
				598.900					
				4.223.543					
				28.062.388					
				334.420					
			35.788.000	34.446.408	1.341.592				
				3.718.553					
				500.000					
				8.097.889					
				1.960.692					
				8.636.627					
				6.839.851					
				4.692.796					
			22.765.000	14.386.796	8.408.204				
				2.102.476					
				12.254.320					

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1990 TL)

YILI : 1990
KODU : 1

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN				AKTARMALARLA		
	AP	O	FIR.	MİA				EKVE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK	1990 S.K. 48 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE	1990 S.K. 53. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	Eklenen	Düşülen	
												TL	TL	
	66				MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZM. ÇALIŞAN GEÇİCİ İŞÇİLER	823.000.000								
		1				823.000.000								
			007		GEÇİCİ İŞÇİ ÜCRETLERİ	739.000.000								
				100	Personel Gideri	739.000.000								
				130	İşçi Ücretleri									
			009		GEÇİCİ İŞÇİ İKRAMİYELERİ	85.000.000								
				100	Personel Giderleri	85.000.000								
				130	İşçi Ücretleri									
	111				YASAMA HİZMETLERİ	11.085.200.000					200.000.000	80.000.000	30.000.000	
		01			YASAMA HİZMETLERİ	10.192.700.000						80.000.000	80.000.000	
			1			10.152.700.000						80.000.000	80.000.000	
			001		YASAMA HİZMETLERİ	9.532.700.000						80.000.000		
				100	Personel Giderleri	9.023.200.000								
				160	Tazminatlar ve Ödüller									
				170	Ödenekler									
				200	Yolluklar	253.500.000						80.000.000		
				210	Yurtdışı geçici görev yollukları									
				240	Yurtdışı geçici görev yollukları									
				400	Tüketilebilir Mal ve Malzeme Alım.	255.000.000								
				410	Kırtasiye, baskı ve yayın gideri.									
				480	Tem. tır. fuar akırl. ve tan. giderleri									

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEK VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1953 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİTİSİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1953 S.K. 53. MD. VE DİŞ PROJELERDEN KREDİLERİNDEN KİRTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			823.000.000	701.234.898	121.765.102				
			823.000.000	701.234.898	121.765.102				
			738.000.000	622.925.442	115.074.558				
			738.000.000	622.925.442	115.074.558				
				622.925.442					
			85.000.000	78.309.456	6.690.544				
			85.000.000	78.309.456	6.690.544				
				78.309.456					
			11.285.200.000	8.808.671.700	2.476.528.300				
			10.152.700.000	7.910.117.904	2.272.582.096				
			10.152.700.000	7.892.089.474	2.260.610.526				
			9.612.700.000	7.576.353.684	2.036.346.316				
			9.023.200.000	7.030.045.133	1.993.154.867				
				2.313.058.477					
				4.716.986.656					
			333.500.000	300.340.292	33.159.708				
				3.250.723					
				297.089.569					
			255.000.000	245.785.216	9.214.784				
				26.281.623					
				219.503.593					

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1990 TL)

YILI : 1993
KODU : 1

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BASLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	EKVE OLAĞANUSU ÖDENEK TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN			AKTARMALARLA	
	AP	O	FIR	MYA					1990 S.K. 48 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE TL	1990 S.K. 53. MAD. GEREĞİNCE TL	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	EKLENEN TL	DÜŞÜLEN TL
			500		Demirbaş Alımları	1.000.000							
			590		Diğer Demirbaş Alımları								
		002			YASAMA HİZMETLERİ	620.000.000							80.000.000
			400		Tüketim Mal. ve Malz. Alımları	620.000.000							80.000.000
			490		Tem. Tır. Fuar. ve Akr. ve T. gid.								
		2				30.000.000							
		001			YASAMA HİZMETLERİ	30.000.000							
			700		Yapı Tesis ve Büyük On. gider.	30.000.000							
			710		Yapı tesis ve büyük onarım gider.								
	02				DESTEK HİZMETLERİ	902.500.000					200.000.000		
		1				902.500.000					200.000.000		
		001			TEDAVİ KURUYAPILAN ÖDEM. SAÇLIK MALZ. TEM. ALIM.	300.000.000					200.000.000		
			100		Personel Giderleri	300.000.000					200.000.000		
			180		Tedavi yardımı ve cezazı gideri.								
		002			İLAÇ ALIMLARI	200.000.000							
			100		Personel Giderleri	200.000.000							
			180		Tedavi yardımı ve cezazı gideri.								
		004			LOJMAN KİRA BAKIM ONARIM VE İŞL. HİZM.	402.500.000							
			300		Hizmet Alımları	50.300.000							
			370		Bina köçük onarımı								
			400		Tüketim Mal. ve Malz. Alım.	352.200.000							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (BAKİDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DİŞİ HARCAMA	1959 S.K. 55. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKİRSİNİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1959 S.K. 55. MAD. VE DİŞİ FİNANSE KREDİLERİNDEN KİRSİNİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN BEVBEDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			1.000.000	183.043	816.957				
				183.043					
			540.000.000	315.735.790	224.264.210				
			540.000.000	315.735.790	224.264.210				
				315.735.790					
			30.000.000	18.028.430	11.971.570				
			30.000.000	18.028.430	11.971.570				
			30.000.000	18.028.430	11.971.570				
				18.028.430					
			1.102.500.000	898.553.795	203.946.204				
			1.102.500.000	898.553.795	203.946.204				
			500.000.000	472.313.776	27.686.224				
			500.000.000	472.313.776	27.686.224				
				472.313.776					
			200.000.000	150.287.126	49.712.874				
			200.000.000	150.287.126	49.712.874				
				150.287.126					
			402.500.000	275.952.894	126.547.106				
			50.300.000	7.711.890	42.588.110				
				7.711.890					
			352.200.000	268.241.004	83.958.996				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1050 TL)

YILI : 1998
KODU : 1

TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN						
PGR	AP	C	HKA			BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKVE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK	1059 S.K. 43 VE 59 MADDESİ GEREĞİNCE	1850 S.K. 31 MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARMALARLA	
											ERKENEN	DÜŞÜLEN
					TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
				420	Yakacak giderleri							
				440	Elektrik su ve ısıtma giderleri							
112					MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNMASI	7.628.420.000					50.000.000	50.000.000
	01				MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNMASI	4.988.420.000						50.000.000
		1				3.849.420.000						50.000.000
			001		MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNMASI	3.849.420.000						50.000.000
				100	Personel Giderleri	3.715.500.000						
				110	Ayıklar							
				120	Sözleşmeli personel giderleri							
				140	Sosyal yardımlar							
				150	Ek ödeme karakattan							
				160	Tezminat ve ödüller							
				200	Yolbahar	16.000.000						
				210	Yurtici görevli görev yolbahar							
				220	Yurtici sürekli görev yolbahar							
				240	Yurtidışı görevli görev yolbahar							
				300	Hizmet Alınan	77.020.000						
				320	Ulaştırma giderleri							
				330	Taahhüt giderleri							
				340	Terfiye başlı ödemeler							
				360	Makine Teçhizatın bak. onar.							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEN ÖDENEK	1959 S.K. 51. RD. VE DİŞ PROJELERİNDE KREDİLERİNDEN ERİŞİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				221.872.861					
				46.368.143					
			7.628.420.000	4.842.050.823	2.785.369.177				
			4.938.420.000	3.055.486.572	1.882.933.428				
			3.799.420.000	2.740.684.848	1.058.735.152				
			3.799.420.000	2.740.684.848	1.058.735.152				
			3.215.500.000	2.225.543.333	989.956.667				
				615.950.127					
				18.020.302					
				255.212.093					
				158.180.548					
				1.178.180.263					
			16.000.000	6.161.536	9.838.464				
				3.268.967					
				239.750					
				2.652.819					
			77.020.000	74.955.979	2.064.021				
				19.069.870					
				2.699.349					
				656.880					
				17.645.953					

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1969 TL)

YILI : 1969
KODU : 1

PRG	TERTİP			AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	EKVE OLAGAN (İSTİ) ÖDENEK TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN			AKTARMALARLA				
	AP	Ö	FHR.					HKA	1959 S.K. 48 VE 51 MADDESİ GEREĞİNCE	1959 S.K. 53 MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUN. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	TL	TL	TL	TL
				370	Bina küçük onarımı										
				400	Tüketim Mal. ve Malzeme Alım.	485.000.000								50.000.000	
				410	Kırtasiye baskı ve yazın giderleri										
				420	Yakacak alımları										
				430	Akaryakıt ve yağ giderleri										
				440	Elektrik su ve havagazı giderleri										
				460	Özel malzeme alımları										
				490	Diğer tüketim mal. ve malz. alımları										
				500	Demirbaş Alımları	51.000.000									
				510	Büro malzemeleri alımları										
				520	Büro makineleri alımları										
				530	Yanmazdan koruyucu malz. alımları										
				590	Diğer demirbaş alımları										
				800	Diğer Ödemeler	4.900.000									
				810	Vergi resim ve harçlar										
			2			1.139.000.000									
			001		MILLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNMASI	1.139.000.000									
				600	Makine Teçh. ve Taçir Alımları	314.000.000									
				620	Malz. teçh. alım. ve büyük onarım.										
				700	Yazın Teçh. ve Bilyük On. Gid.	825.000.000									
				710	Yazın teçh. ve büyük onarım gider.										

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKİDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERİERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1959 S.K. 53. MD. VE DİŞ PROJE KREDİLERİNDEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GECEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				34.893.927					
			435.000.000	385.304.406	49.695.594				
				15.655.589					
				63.036.989					
				17.337.500					
				265.022.855					
				575.971					
				23.675.502					
			51.000.000	48.582.743	2.417.257				
				1.499.404					
				2.358.363					
				6.946.706					
				37.778.270					
			4.900.000	126.851	4.773.169				
				126.851					
			1.139.000.000	314.801.724	824.198.276				
			1.139.000.000	314.801.724	824.198.276				
			314.000.000	39.829.982	274.170.018				
				39.829.982					
			825.000.000	274.971.742	550.028.258				
				274.971.742					

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1020 TL)

YILI : 1993
KODU : 1

TERTİP					AÇIKLAMA	BASLANGIÇ	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN					AKTARMALARLA	
PRG	AP	O	FPR	HKA		BÜTÇE KANUNU	BÜTÇE KANUNU	EKVE	1450 S.K. 43	1450 S.K.	BÜTÇE KAN.VE	EKLLENEN	DÜŞÜLEN
						İLE VERİLEN	İLE YAPILAN	OLACAKI	VE 59 MADDESİ	S.MAD.	DİĞER KAN.VER.		
						TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
	02				DESTEK HİZMETLERİ	280.000.000						50.000.000	
		1				280.000.000						50.000.000	
			081		TEDAVİ KURUMU YAPILAN ÖD. SAĞ. MAL. HİZM.	66.000.000						45.000.000	
				100	Personel Giderleri	66.000.000						45.000.000	
				180	Tedavi yardım ve emaza giderleri								
			082		İLAC ÖDEMELERİ	80.000.000							
				100	Personel Giderleri	80.000.000							
				180	Tedavi yardım ve emaza giderleri								
			083		TAŞIT. KİRA. BAKIM-ONARIM İŞL. DİĞ.GİD. HİZM.	107.000.000							
				300	Hizmet Alımları	107.000.000							
				350	Kiralar								
				360	Mak.techizat dnh.taş.bak.onr.hz.								
			084		LOJMAN KİRA BAKIM ONARIM VE İŞL. HİZM.	27.000.000						5.000.000	
				360	Hizmet Alımları	2.000.000							
				370	Bina küçük onarımı								
				400	Tüketim Mal. ve Matz. Alıml.	25.000.000						5.000.000	
				420	Yakacak alımları								
			55		MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZM.ÇALIŞ.SÜR.İŞÇİLER	200.000.000							
				1		200.000.000							
			001		Sürekli işçilerin ücretleri	175.000.000							
				100	Personel Giderleri	175.000.000							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (NAKİDEN ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1953 S.K. 83. MD. VE DİŞ PROJE KREDİLERİNDEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAKİ DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			330.000.000	273.389.071	56.610.929				
			330.000.000	273.389.071	56.610.929				
			111.000.000	109.894.766	1.105.234				
			111.000.000	109.894.766	1.105.234				
				109.894.766					
			80.000.000	79.654.508	345.492				
			80.000.000	79.654.508	345.492				
				79.654.508					
			107.000.000	61.460.126	45.539.874				
			107.000.000	61.460.126	45.539.874				
				54.388.097					
				7.072.029					
			32.000.000	22.379.671	9.620.329				
			2.000.000	891.488	1.108.512				
				891.488					
			30.000.000	21.488.183	8.511.817				
				21.488.183					
			200.000.000		200.000.000				
			200.000.000		200.000.000				
			175.000.000		175.000.000				
			175.000.000		175.000.000				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1999
KODU : 1

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN					AKTARMALARLA		
	AP	D	FPR	HKA			BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	EK VE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK TL	1658 S.K. 43 VE 52. MADDESİ GERÇEĞİNCE TL	1659 S.K. 43 MAD. GERÇEĞİNCE TL	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VEK. TETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	EKLENEN TL	DÜŞÜLEN TL	
			003		SÜREKLİ İŞÇİ İKRAMİYELERİ	25.000.000								
				100	Personel Giderleri	25.000.000								
	66				MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZ. ÇALIŞ. GEÇ. İŞÇİLER	2.160.000.000								
		1				2.160.000.000								
			007		GEÇİCİ İŞÇİLERİN ÜCRETLERİ	1.800.000.000								
				100	Personel Giderleri	1.800.000.000								
				130	İşçi Ücretleri									
			008		GEÇİCİ İŞÇİLERİN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETLERİ	60.000.000								
				100	Personel Giderleri	60.000.000								
				130	İşçi Ücretleri									
			009		GEÇİCİ İŞÇİ İKRAMİYELERİ	300.000.000								
				100	Personel Gideri	300.000.000								
				130	İşçi Ücretleri									
900					HİZMET PROGRAMLARINA DAĞITILAN TRANSFERLER	9.744.762.000				1.900.000.000	650.000.000	650.000.000		
	03				MALİ TRANSFERLER	6.900.000.000				400.000.000	650.000.000	350.000.000		
		3				6.900.000.000				400.000.000	650.000.000	350.000.000		
			311		FONLARA KATILMA PAYLARI	6.500.000.000				400.000.000	650.000.000			
				900	Transferler	6.500.000.000				400.000.000	650.000.000			
				940	Mali transferler									
			331		ULUSLARARASI KURULUŞL. YAPILAN ÖDEMELER	400.000.000							350.000.000	
				900	Transferler	400.000.000							350.000.000	

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. ES. NED. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1959 S.K. ES.MD. VE DİŞ PROJELERİN DEN KREDİLERİN DEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			25.000.000		25.000.000				
			25.000.000		25.000.000				
			2.160.000.000	1.513.175.180	646.824.820				
			2.160.000.000	1.513.175.180	646.824.820				
			1.800.000.000	1.300.942.357	499.057.643				
			1.800.000.000	1.300.942.357	499.057.643				
				1.300.942.357					
			60.000.000	52.684.617	7.315.383				
			60.000.000	52.684.617	7.315.383				
				52.684.617					
			300.000.000	159.548.206	140.451.794				
			300.000.000	159.548.206	140.451.794				
				159.548.206					
			11.644.762.000	11.235.831.126	358.930.874				
			7.600.000.000	7.593.797.933	6.202.067				
			7.600.000.000	7.593.797.933	6.202.067				
			7.550.000.000	7.550.000.000					
			7.550.000.000	7.550.000.000					
				7.550.000.000					
			50.000.000	43.797.933	6.202.067				
			50.000.000	43.797.933	6.202.067				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1999 TL)

YILI : 1999
KODU : 1

PRG	TERTİP			AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	EKVE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN			AKTARMALARLA		
	AP	O	FPR.					HKA.	1950 EK 47 VE 59 MADDESİ GEREĞİNCE TL	1950 S.K. 83.MAD. GEREĞİNCE TL	BÜTÇE KANUNU VE DİĞER KANUNLARIN İLE MALİYE HAK EKLENEN TL	EKLLENEN TL	DÜŞÜLEN TL
				940	Mali transferler								
	04				SOSYAL TRANSFERLER	1.803.862.000				1.500.000.000			
		3				1.803.862.000				1.500.000.000			
			421		MEMURLARIN ÖÇL YEMEĞİ YARDIMI	43.862.000							
				500	Transferler	43.862.000							
				950	Sosyal yardımlar								
			423		DERNEK BİRLİK KURUM VE KURULUŞLARIN VE TEŞ. YR. ÖD.	210.000.000							
				990	Transferler	210.000.000							
				950	Sosyal transferler								
			450		DİĞER SOSYAL TRANSFER İLGİLİ FAALİYETLER	1.550.000.000				1.500.000.000			
				900	Transferler	1.550.000.000				1.500.000.000			
				950	Sosyal transferler								
	05				BORÇ ÖDEMELERİ	1.040.000.000						300.000.000	
		3				1.040.000.000						300.000.000	
			521		PERSONEL GİDERLERİ GEÇEN YIL BORÇ ÖDEM.	610.000.000						150.000.000	
				900	Transferler	610.000.000						150.000.000	
				960	Borç ödemeleri								
			522		DİĞER CARİ GİD. GEÇEN YIL BORÇLARI	354.000.000						150.000.000	
				900	Transferler	354.000.000						150.000.000	
				960	Borç ödemeleri								
			523		YATIRIM GİDERLERİ GEÇEN YIL BORÇLARI	75.000.000							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İFTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1859 S.K. 35. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1859 S.K. 35. MD. VE DİŞ PROJELERDEN KREDİLERDEN KAYISI YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İFTAL EDİLEN							
				43.797.933					
			3.303.862.000	3.053.192.503	250.669.497				
			3.303.862.000	3.053.192.503	250.669.497				
			43.862.000	43.862.000					
			43.862.000	43.862.000					
				43.862.000					
			210.000.000	205.000.000	5.000.000				
			210.000.000	205.000.000	5.000.000				
				205.000.000					
			3.050.000.000	2.804.330.503	245.669.497				
			3.050.000.000	2.804.330.503	245.669.497				
				2.804.330.503					
			740.000.000	638.840.690	101.159.310				
			740.000.000	638.840.690	101.159.310				
			460.000.000	438.306.920	21.693.080				
			460.000.000	438.306.920	21.693.080				
				438.306.920					
			204.000.000	178.264.991	25.735.009				
			204.000.000	178.264.991	25.735.009				
				178.264.991					
			75.000.000	22.268.779	52.731.221				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1992
KODU : 1

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKVE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN		AKTARMALARLA			
	AP	O	FPR	HKA					1990 B.K. 48 VE 59 MADDESİ GİREĞİNCE	1990 B.K. 83 MAD. GİREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLAR YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	DÜŞÜLEN	EKLENEN	DÜŞÜLEN
						TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL		
				900	Transferler	75.000.000								
				960	Borç Ödemeleri									
		651			VIZESİZ KAMULAŞTIRMA VE SATIN ALMA	1.000.000								
				900	Transferler	1.000.000								
	06				VERGİ GELİRLERİNDEN RED VE İADELER	900.000								
		3				900.000								
			537		GELİR KURUM VERGİSİ VERGİ GEL. RED. İAD.	900.000								
				900	Transferler	900.000								
	990				ÖZEL ÖDENEKLERE İLİŞK. HİZMETL. YÜRÜTÜLMESİ									
		02			ÖZEL KANUN VE ANTLAŞM. YÜRÜTÜLEN HİZMETLER									
			3											
			001		T.B.M.M. VAKFINA YARDIM									
			000		T.B.M.M. VAKFINA YARDIM GİDERİ									
					GENEL TOPLAM	51.726.296.000				2.100.000.000	803.500.000	803.500.000		

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC TOPLAMI (NAKİT) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1050 S.K. 65. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA BEYREDEDEN ÖDENEK	1050 S.K. 61.MD. VE DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN ERTESİ YILA BEYREDEDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN BEYREDEDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			75.000.000	22.268.779	52.731.221				
				22.268.779					
			1.000.000		1.000.000				
			1.000.000		1.000.000				
			900.000		900.000				
			900.000		900.000				
			900.000		900.000				
			900.000		900.000				
	758.536.850		758.536.850	758.536.850					
	758.536.850		758.536.850	758.536.850					
	758.536.850		758.536.850	758.536.850					
	758.536.850		758.536.850	758.536.850					
	758.536.850		758.536.850	758.536.850					
	758.536.850		54.584.832.850	38.791.009.238	15.793.823.612				

DAİRE : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUM :

(1999 TL)

YILI : 1999
KODU : 1

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE YERİLEN	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN					AKTARMALARLA		
	AP	O	BPR	HKA			BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKVE OLACAN ÜSTÜ ÖDENEK	1050 S.K. 48 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE	1250 S.K. 43. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	EKLENEN	DÜŞÜLEN	
														TL
İ C M A L														
A. PROGRAMLAR İTİBARIYLA														
101					GENEL YÖN. VE DESTEK HİZM.	23.267.914.000							28.500.000	28.500.000
111					YASAMA HİZMETLERİ	11.085.200.000				200.000.000			80.000.000	80.000.000
112					MİLLİ SARAY İDARE VE KORUN.	7.628.420.000							50.000.000	50.000.000
900					HİZM. PROĞ. DAĞ. MAYAN TRANS.	9.744.762.000				1.900.000.000			650.000.000	650.000.000
990					ÖZEL ÖDENEK İLİŞK. HİZM. YÜR.									
					GENEL TOPLAM	51.726.296.000				2.100.000.000			808.500.000	808.500.000
B. ÖDENEK TÜRLERİ İTİBARIYLA														
			1		CARİ HARCAMALAR	35.711.534.000				200.000.000			158.500.000	158.500.000
			2		YATIRIM HARCAMALARI	6.270.000.000								
			3		TRANSFERLER	9.744.762.000				1.900.000.000			650.000.000	650.000.000
					GENEL TOPLAM	51.726.296.000				2.100.000.000			808.500.000	808.500.000

 Mehmet ÜNAL
 Türkiye Büyük Millet Meclisi
 Saymanlık Müdürü

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKİT) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DİŞİ HARCAMA	1650 S.K. 35. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİTİŞİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1650 S.K. 23.MD. VE DİŞ PROJELERDEN KREDİLERİNDEN ERİŞİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILIN DEVREDEDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			23.267.914.000	13.095.918.739	10.171.995.261				
			11.285.200.000	8.808.671.700	2.476.528.300				
			7.628.420.000	4.842.050.823	2.786.369.177				
			11.644.762.000	11.285.831.126	358.930.874				
	758.536.850		758.536.850	758.536.850					
	758.536.850		54.584.832.850	33.791.009.238	15.793.823.612				
			35.911.534.000	25.689.473.823	10.222.060.175				
			6.270.000.000	1.057.167.437	5.212.832.563				
	758.536.850		12.403.298.850	12.044.967.976	358.930.874				
	758.536.850		54.584.832.850	33.791.009.238	15.793.823.612				

VAHİT ERDEM
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Genel Sekreteri

Yıldırım AKBULUT
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

GİDER KESİNHESAP ÇİTVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 - 111 - 112 - 900 - 990	BÜTÇE YILI	1993
ALT PROGRAM		DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET-PROJE		KURUMU	

PROGRAMLAR İTİBARIYLA

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1993 yılı bütçe hizmetleri, 1.3.1973 yılından itibaren uygulanmaya başlanan "Program Bütçe" esaslarına uygun olarak dört program başından yürütmüştür.

TBMM bütçesi "Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri", "Yasama Hizmetleri", "Millî Sarayların İdare ve Korunması" ve "Hizmet Programlarına Dağılımıyazan Transferler" den oluşmaktadır. Bu dört program için alınan ödenekler toplamı (ek ödenekler dahil); bu ödeneklere dayanılarak yapılan toplam harcamalar ile, kullanılmasınan nedarıyla yok edilen ödenekleri gösteren tablo aşağıya görülmektedir.

Program	Alınan Ödenek	Harcamalar Toplamı	Yok Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
A) 101	23.267.914.000.000	13.095.918.739.000	10.171.995.261.000	% 56	% 44
B) 111	11.285.200.000.000	8.808.671.700.000	2.476.528.300.000	% 78	% 22
C) 112	7.628.420.000.000	4.842.050.823.000	2.786.369.177.000	% 64	% 36
D) 900	11.644.762.000.000	11.235.831.126.000	358.930.874.000	% 97	% 03
E) 990	758.536.850.000	758.536.850.000		% 100	% 00
TOPLAM	54.584.832.850.000	38.791.009.238.000	15.793.823.612.000	% 71	% 29

A) 01, 02, 03 ve 66 Alt programlarından oluşan 101 "Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri" programında cari, yatırım ve transfer hizmetleri için 23.267.914.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 13.095.918.739.-TL'si harcamamız; 10.171.995.261.000.-TL'lik ödenek ise yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 56, iptal oranı ise tasarruf tedbirlerinden dolayı % 44 olmuştur.

B) 01 ve 02 Alt programlarından oluşan 111 "Yasama Hizmetleri" programına "Cari ve Yasama Harcamaları" için 11.285.200.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 8.808.671.700.000.-TL'si harcamamız, kullanılmasınan 2.476.528.300.000.-TL'si yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 78, iptal oranı tasarruf tedbirleri nedeniyle % 22 olmuştur.

C) 01, 02, 66 ve 55 Alt programlarından oluşan 112 "Millî Sarayların İdare ve Korunması" programına "Cari ve Yasama" hizmetleri için 7.628.420.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 4.842.050.823.000.-TL'si harcamamız, 2.786.369.177.000.-TL'lik ödenek ise yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 64, iptal oranı tasarruf tedbirlerinden dolayı % 36 olmuştur.

D) 900 "Hizmet Programlarına Dağılımıyazan Transferler" programı için 11.644.762.000.000.-TL'lik ödenek alınmış olup bunun 11.235.831.126.000.-TL'si harcamamız, 358.930.874.000.-TL'si de iptal edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 97 iptal oranı ise % 03 olmuştur.

E) TBMM'ne bağlı bulunan Millî Sarayların gazilerinden elde edilen gelirlerin; yıl içinde yeriden alınan 990 "Özel Ödeneklere İlişkin Hizmetleri Yürütülmesi" programına; Maliye Bakanlığına aitlerme yoluyla toplam 758.536.850.000.-TL'lik ödenek alınmış ve bu ödeneklerin tamamı, Millî Sarayların bakım ve onarım hizmetlerinde kullanılmak üzere TBMM Vakıfları devredilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 100 olmuştur.

Genel toplam olarak TBMM Bütçesi programları için 54.584.832.850.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 38.791.009.238.000.-TL'si harcamamız ve kullanılmasınan 15.793.823.612.000.-TL'si de iptal edilmiştir. Genel olarak gerçekleşme oranı % 71, iptal oranı tasarruf nedarıyla % 29 olmuştur.

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 - 111 - 112- 900	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM		DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE		KURUMU	

1998 Yılında bütçe kapsamı ile alınan ödeneklerle (Ek ödenekler dahil), yapılan harcamalar ile yok edilen ödeneklerin; CARİ HARCAMALAR; (a- Personel Giderleri, b- Diğer Cari Giderler), YATIRIM HARCAMALARI ve TRANSFER HARCAMALARI'nı dağınım ile gerçekleştirme ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Ödenek Türleri	Alınan Ödenek	Harcamalar Toplamı	Yok Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
1) CARİ HARCAMALAR (a + b)	35.911.534.000.000	25.689.473.825.000	10.222.060.175.000	% 72	% 28
a) Personel Giderleri	29.738.217.000.000	21.564.695.170.000	8.193.611.830.000	% 73	% 27
b) Diğer Cari Harcamalar	6.173.317.000.000	4.124.778.655.000	2.028.448.345.000	% 67	% 33
2) YATIRIM HARCAMALARI	6.270.000.000.000	1.057.167.437.000	5.212.832.563.000	% 17	% 83
3) TRANSFER HARCAMALARI	12.403.298.850.000	12.044.367.976.000	358.930.874.000	% 98	% 02
TOPLAM	54.584.832.850.000	38.791.009.238.000	15.793.823.612.000	% 71	% 29

1- Yukarıdaki tablonun incelendiğinden anlaşılabileceği üzere CARİ HARCAMALARIN tümünde gerçekleşme oranı % 72, iptal oranı tasarruf tedbirlerinden dolayı % 28 olmuştur. Cari harcamaların a- Personel giderlerinde gerçekleşme oranı % 73, iptal oranı % 27, b- Diğer cari giderlerde gerçekleşme oranı % 67, iptal edilme oranı tasarruf nedeniyle % 33 olmuştur.

2- YATIRIM HARCAMALARI ödenek türünde gerçekleşme oranı % 17, iptal oranı tasarruf nedeniyle % 83 olmuştur.

3- TRANSFER HARCAMALARI ödenek türünde gerçekleşme oranı % 98, iptal oranı ise % 02 olmuştur.

Genel olarak ödenek türlerinin toplam olarak gerçekleşme oranı % 71, iptal oranı tasarruf tedbirleri nedeniyle % 29 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01	GENEL YÖNETİM	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	YÖNETİM HİZMETLERİ	KURUMU	

**CARİ HİZMETLER, VE YATIRIM HİZMETLERİNİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLAMALARI**

CARİ HARCAMALARI

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Eklenecek	Düşülecek				
100	Personel Giderleri	12.155.617.000.000	-	-	12.155.617.000.000	8.619.376.433.000	% 70	% 30
200	Yolcular	71.850.000.000	15.000.000.000	-	86.850.000.000	74.807.407.000	% 86	% 14
300	Hizmet Alınları	869.828.000.000	-	-	869.828.000.000	839.825.224.000	% 96	% 04
400	Tüketim Malı ve Malzeme Alınları	2.485.672.000.000	-	15.000.000.000	2.470.672.000.000	1.177.756.141.000	% 47	% 53
500	Demirbaş Alınları	189.288.000.000	-	-	189.288.000.000	115.759.166.000	% 61	% 39
800	Diğer Ödemeler	1.450.000.000	-	-	1.450.000.000	855.506.000	% 59	% 41
TOPLAM		15.773.705.000.000	15.000.000.000	15.000.000.000	15.773.705.000.000	10.828.379.877.000	% 68	% 32

31.12.1998 tarihi itibarıyla merkezdeki toplam kadromuz 2250 olup, kadrolu personel sayımız 2199'dür. Bunlara dışında 2919 sayılı Kanunun 12/3 maddesine göre 650 Geçici görevli personel, aynı Kanunun Ek 1-2 maddelerine göre 7 Sözleşmeli Personel, 657 sayılı Kanunun 4-B maddesine göre 43 Sözleşmeli personel, 2547 sayılı Kanunun 38. maddesine göre 2 Öğretmen Adayı, Milletvekilieme hizmet amaçlı 291 Geçici Görevli, 106 Sözleşmeli Yardımcı Personel ile 331 Mevâcuk İşi için çalıştığı saptanmıştır.

Bu faaliyete bütçe ile 15.773.705.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, aktarmalardan sonra bu faaliyetin toplam ödeneği 15.773.705.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekle dayanarak 10.828.379.877.000.-TL harcama yapılmıştır. İlgili faaliyetin titiminde gerçekleşme oranı % 68 iptal oranı tasarruf tedbirlerinden dolayı % 32 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01	GENEL YÖNETİM	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ	001	YÖNETİM HİZMETLERİ	KURUMU	

II- YATIRIM HARCAMALARI

1) Harcama Kalemi	<u>Açıklama</u>	<u>Bütçe Ödeneği</u>	<u>Aktarmalarla Eklenen</u>	<u>Aktarmalarla Düşülen</u>	<u>Toplam Ödenek</u>	<u>Harcamalar Toplamı</u>	<u>Harcama Oranı</u>	<u>İptal Oranı</u>
300/310	Hizmet Alımları	265.000.000.000			265.000.000.000	258.759.346.000	% 97	% 03

Bu harcama kaleminden Genel Kurul Salonu proje işleri ve Masife ek bilgisayar programı harcamaları gerçekleştirilmiştir.

2) Harcama Kalemi	<u>Açıklama</u>	<u>Bütçe Ödeneği</u>	<u>Aktarmalarla Eklenen</u>	<u>Aktarmalarla Düşülen</u>	<u>Toplam Ödenek</u>	<u>Harcamalar Toplamı</u>	<u>Harcama Oranı</u>	<u>İptal Oranı</u>
600/620	Makine Teçhizat ve Büyük Onarım Gid.	352.000.000.000			352.000.000.000	179.496.074.000	% 51	% 49

Bu harcama kalemine bütçe ile 352.000.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, bu ödenektir dayandırarak 179.496.074.000.-TL harcama yapılmıştır. Bu harcama kalemindeki gerçekleştirme oranı % 51 olup, iptal oranı % 49'dur.

3) Harcama Kalemi	<u>Açıklama</u>	<u>Bütçe Ödeneği</u>	<u>Aktarmalarla Eklenen</u>	<u>Aktarmalarla Düşülen</u>	<u>Toplam Ödenek</u>	<u>Harcamalar Toplamı</u>	<u>Harcama Oranı</u>	<u>İptal Oranı</u>
700/710	Yapı Tesisi ve Büyük Onarım Giderleri	4.484.000.000.000			4.484.000.000.000	285.081.863.000	% 06	% 94

Bu harcama kalemine bütçe ile 4.484.000.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, bu ödenektir dayandırarak 285.081.863.000.-TL harcama gerçekleştirilmiştir. Mv. Lojmanları ve Genel Kurul Salonu için , mobilya alımları bu harcama kaleminden gerçekleştirilmiştir.

Bu harcama kaleminde gerçekleştirme oranı % 06, iptal oranı %94 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	DESTEK HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HARCAMALAR

Bu alt programdaki ödenekler personel giderleri ve diğer cari giderler için alınmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenek	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oran	İptal Oran
			Emmen	Dışlan				
081-100	Personel Giderleri	700.000.000.000	-	-	700.000.000.000	522.992.785.000	% 74	% 26
082-100	Personel Giderleri	590.000.000.000	-	-	590.000.000.000	140.177.232.000	% 23	% 77
083-300	Hizmet Alınları	60.800.000.000	-	-	60.800.000.000	60.793.917.000	% 99	% 01
084-300	Hizmet Alınları	65.000.000.000	-	-	65.000.000.000	14.118.686.000	% 21	% 79
084-400	Tüketim Malı ve Malzeme Alınları	60.000.000.000	-	-	60.000.000.000	19.706.182.000	% 32	% 68
TOPLAM		1.475.800.000.000	-	-	1.475.800.000.000	757.788.802.000	% 51	% 49

Bu alt programın 081-100 harcama kaleminden TBMM personeli ve bakım işleri için ödeneklerimize hastane giderleri ile sağlık malzemeleri alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kalemine 700.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış olup, 522.992.785.000.-TL'si harcanmıştır.

082-100 Harcama kaleminden, TBMM personeli ve bakım işleri için ödeneklerimize işyeri giderleri için ödenek ayrılmış olup, 590.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış olup, 140.177.232.000.-TL'si harcanmıştır.

083-300 Harcama kalemindeki ödenekten TBMM'deki araçların her türlü tamiri, yedek parça ve malzeme bedeli ile işçilik ücretleri karşılanmıştır.

084-300 Harcama kalemindeki toplam ödenek 65.000.000.000.-TL olup, bunun 14.118.686.000.-TL'si harcanmıştır. Bu harcama kaleminden Lojmanlarda yapılan boya, badana vb. işlerin işçilik ve malzeme alınarak gerçekleştirilmiştir.

084-400 Harcama kaleminden lojmanların kalemli yakıt bedeli, elektrik ve su giderleri karşılanmıştır.

Alt programın tümü için bütçe ile 1.475.800.000.000.-TL ödenek ayrılmış, bu ödenekte dayanarak 757.788.802.000.-TL harcama yapılmıştır. Bu alt programda gerçekleştirme oran % 51, iptal oran ise % 49'dur.

GÜDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	03	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET/PROJE	001	GÜVENLİK HİZMETLERİ	KURUMU	

Bu alt programdaki ödeneklerin tamamı diğer cari hizmetler için alınmıştır.

TBMM bütçesinin dış güvenliği seçtiği Muhafız Taburunun her türlü harcamaları bu faaliyetten yapılmaktadır. Bu faaliyetle kullanılmak üzere bütçe ile verilen ödenekler, yıl içindeki kesinti ve aktarmalardan sonra yıl sonu ödenek toplamı, yapılan harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneksi	Aktarmaları		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Eklenen	Düçülen				
300	Hizmet Alımları	31.396.000.000	4.500.000.000	-	35.896.000.000	35.374.675.000	% 92	% 08
400	Tüketim Malzemesi ve Malzeme Alımları	49.288.000.000	-	13.500.000.000	35.788.000.000	34.446.408.000	% 96	% 04
500	Denetim Alımları	13.765.000.000	9.000.000.000	-	22.765.000.000	14.356.796.000	% 63	% 37
TOPLAM		94.409.000.000	13.500.000.000	13.500.000.000	94.409.000.000	84.177.879.000	% 89	% 11

Bu alt program 1983 yılında çıkarılan TBMM Teşkilatı Yasası ile Muhafız Taburunun özkök hakları 1984 Ocak ayından itibaren Genel Kurumun Başkanlığı'na bağlandıktan sonra ve yordamları bu kurum tarafından ödenmeye başlamıştır. Muhafız Taburunun yalnız 300-400-500 harcama kalemleri altındaki harcamaları TBMM Bütçesinde gerçekleştirilmiştir.

Bu alt programda bütçe ile 94.409.000.000.-TL ödenek alınmış, aktarmalardan sonra ödenek toplamı 94.409.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekle dayanarak 84.177.879.000.-TL'lik harcama gerçekleştirilmiştir.

Bu alt programdaki ödeneklerin harcama oranı % 89, iptal oranı ise % 11 olmuştur.

GİDER KESİNİHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	66	MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZMETLERDE ÇALIŞAN GEÇİCİ İŞÇİLER	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	007-009	GEÇİCİ İŞÇİLERİN ÜCRET-İKRAMİYELERİ	KURUMU	

Bu alt programdaki ödeneklerin tümü diğer cari hizmetler için alınmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Eklenmiş	Alınmalarla Düşülen	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
66-100	Personel Gideri	823.000.000.000	-	-	823.000.000.000	701.234.898.000	% 85	% 15
	TOPLAM	823.000.000.000	-	-	823.000.000.000	701.234.898.000	% 85	% 15

Bu harcama kalemine bütçe ile 823.000.000.000.-TL ayrılmış olup; Bu ödenekğin 701.234.898.000.-TL'ni harcamıştır.

Bu alt programdaki ödeneklerin harcama oranı % 85, iptal oranı % 15 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	YASAMA HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01	YASAMA HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	YASAMA HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HİZMETLERİN VE YATIRIM HİZMETLERİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLANMALARI AŞAĞIYA ÇIKARILMIŞTIR.

I. CARİ HARCAMALAR

Bu ab programdaki bütçe ödenegi, yıl içinde yapılan kasıtlı ve aktarmalar, yıllık toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıda gösterilmiştir.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenegi	Aktarmaları		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Elçenen	Düşülen				
001/100	Personel Giderleri	9.023.200.000.000	-	-	9.023.200.000.000	7.030.045.133.000	% 77	% 23
001/200	Yokluklar	253.500.000.000	80.000.000.000	-	333.500.000.000	300.340.292.000	% 90	% 10
001/400	Tüketim Malı ve Malzeme Alımları	255.000.000.000	-	-	255.000.000.000	245.785.216.000	% 96	% 04
001/500	Demirbaş Alımları	1.000.000.000	-	-	1.000.000.000	183.043.000	% 18	% 82
002/400	Tüketim Malı ve Malzeme Alımları	620.000.000.000	-	80.000.000.000	540.000.000.000	315.735.790.000	% 58	% 42
TOPLAM		10.152.700.000.000	80.000.000.000	80.000.000.000	10.152.700.000.000	7.892.089.474.000	% 78	% 22

Yasama Hizmetleri faaliyetindeki 100 harcama kaleminden 20.000.000.000.000 TL'lik ödenek ve yokluklar ödenmiştir.

200 Yokluklar harcama kaleminden Sayın Üyelerin (görevli olarak gittikleri) yurtiçi ve yurtdışı seyahat (Nato Assemblası, Avrupa Assemblası, AET, KEİ, A v.s. gibi toplantılara katılma) giderleri için harcama yapılmıştır. 001/400/400 temsil-ödenek giderleri harcama kaleminden TBMM Sayın Başkanına temsil giderleri ile 002/400/400 Kültür ve Sanat Kurulunun yurtiçi ve yurtdışı faaliyetleri için harcama yapılmıştır.

Bu programın cari harcama faaliyetlerine 10.152.700.000.000.-TL'lik ödenek ayrılmış, bu ödeneye dayanarak yıl sonu harcamaları 7.892.089.474.000.-TL olarak gerçekleşmiştir. Bu faaliyet harcama gerçekleşme oranı % 78, iptal oranı tasarruf tedbirlerinden dolayı % 22 olmuştur.

II. YATIRIM HARCAMALARI

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenegi	Aktarmaları		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Elçenen	Düşülen				
700/710	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Giderleri	30.000.000.000	-	-	30.000.000.000	18.028.430.000	% 60	% 40

Bu harcama kalemine bütçe ile 30.000.000.000.-TL ödenek ayrılmış, bu ödeneye dayanarak 18.028.430.000.-TL harcama olmuştur. Bu harcama kaleminden Milletvekili lojmanları doğalgaz dönüşümü, kombi hat döşemeleri giderleri ödenmiştir. Harcama kalemindeki gerçekleşme oranı %60 iptal oranı % 40 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	YASAMA HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	081 082-084	TEDAVİ VE İLAÇ ÖDEMELERİ İLE LOJMANLARIN KİRA-BAKIM-İŞLETME	KURUMU	

CARİ HİZMETLER

Bu alt programlardaki bütçe ödenekleri, yıl içinde yapılan kesinti ve aktarmalar, yıllık toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarının gösterici tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenek	Aktarmalarda		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Eklenen	Düzeltilen				
081/100	Personel Gideri (Tedavi ödemeleri)	300.000.000.000	200.000.000.000	-	500.000.000.000	472.313.776.000	% 94	% 06
082/100	Personel Gideri (İlaç ödemeleri)	200.000.000.000	-	-	200.000.000.000	150.287.126.000	% 75	% 25
084/300	Hizmet Alınan	50.300.000.000	-	-	50.300.000.000	7.711.850.000	% 15	% 85
084/400	Tüketile Malın ve malzeme alın.	352.200.000.000	-	-	352.200.000.000	268.241.004.000	% 76	% 24
TOPLAM		902.500.000.000	200.000.000.000	-	1.102.500.000.000	898.553.796.000	% 82	% 18

Bu alt programlardan milletvekillerinin ve bakanlarla yetkili bulunan diğer kişilerin sağlık giderleri, bunların yanına lojmanda oturmayan milletvekillerinin kira bedelleri ve milletvekili lojmanlarında yapılan boya, badana işleri, lojmanların yakıt bedelleri, elektrik ve su bedelleri kapslanmıştır.

Bu alt programların tümü için bütçe ile 902.500.000.000.-TL ödenek ayrılmış olup, diğer harcama kalemlerinden 200.000.000.000.-TL eklenmiştir. Kesinti ve aktarmalardan sonra yıl sonu ödenek 1.102.500.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekten 898.553.796.000.-TL harcama gerçekleştirilmiştir. Bu alt programlarda harcama oranı % 82, iptal oranı tasarruf tedbirlerinden dolayı % 18 olmuştur.

GİDER KESİNİHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	MİLLÎ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01	MİLLÎ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	MİLLÎ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM	KURUMU	

**CARİ HİZMETLER VE YATIRIM HİZMETLERİNİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLANMALARI AŞAĞIYA ÇIKARILMIŞTIR.**

1. CARİ HARCAMALAR

Bu faaliyetteki ödenekler "Millî Sarayların İdare ve Korunması" hizmetlerini karşılamak üzere alınmıştır.

Bu faaliyetteki bütçe ödenegi, yılı içinde yapılan kesinti ve aktarmalar, yıllık toplam ödenek , yıl sonu harcamaları toplam ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıda gösterilmiştir.

Harcama Klasmanı	Açıklama	Bütçe Ödenegi	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Eklenen	Düşülen				
100	Personel Giderleri	3.215.500.000.000	-	-	3.215.500.000.000	2.225.543.333.000	% 69	% 31
200	Yolculuklar	16.000.000.000	-	-	16.000.000.000	6.161.536.000	% 38	% 62
300	Hizmet Alımları	77.020.000.000	-	-	77.020.000.000	74.965.979.000	% 97	% 03
400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	485.000.000.000	-	50.000.000.000	435.000.000.000	385.304.406.000	% 88	% 12
500	Demirbaş Alımları	51.000.000.000	-	-	51.000.000.000	48.582.743.000	% 95	% 05
800	Malzeme Alımları	4.900.000.000	-	-	4.900.000.000	126.851.000	% 02	% 98
TOPLAM		3.849.420.000.000	-	50.000.000.000	3.799.420.000.000	2.740.684.848.000	% 73	% 27

31.12.1998 tarihi itibarıyla Millî Saraylar Daire Başkanlığındaki toplam kadrolu personel sayısı 680, Geçici görevli personel sayısı 4, Sözleşmeli personel sayısı 6, olup; bunların dışında 605 geçici işçi, ayrıca 2547 aylık Kurumun 38.maddesine göre de 2 Öğretim Üyessinin çalıştığı saptanmıştır.

Bu faaliyetteki ödenekler cari harcamalar için alınmıştır. 3.849.420.000.000.-TL'lik bütçe ödeneginden, aktarmalardan sonra yılsonu ödenegi 3.799.420.000.000.-TL'ye ulaşmıştır. Bu ödeneye dşyenilerek 2.740.684.848.000.-TL harcama gerçekleştirilmiştir.

Bu faaliyette toplam harcama oranı % 73, iptal oranı ise % 27 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM	KURUMU	

II. YATIRIM HARCAMALARI

1)	Harcama	Bütçe	Aktarmalarla	Toplam	Harcamalar	Harcama	İptal
	Katmanı	Ödeneği	Eklenen	Ödeneği	Toplamı	Oranı	Oranı
	600/620	314.000.000.000	-	314.000.000.000	39.829.982.000	% 12	% 88
	Açıklama		Düşülen				
	Makina, teçhizat al						
	Büyük Onarım Gid.						

Bu harcama kalemine bütçe ile 314.000.000.000.-TL ödenek alınmış, bu ödenğin yıl sonu itibarıyla 39.829.982.000.-TL'si harcanmıştır. Bu harcama kaleminden Mİlli Saraylar Daire Başkanlığı birimlerinin bilgisayar, fotokopi makineleri alım, bakım, onarım ücretleri ile yangın söndürme aleti ve telsiz alımı gerçekleştirilmiştir. Harcama kalemindeki gerçekleştirme oranı % 12, iptal oranı baseruf tedbirleri uygulaması sonucu % 88 olmuştur.

2)	Harcama	Bütçe	Aktarmalarla	Toplam	Harcamalar	Harcama	İptal
	Katmanı	Ödeneği	Eklenen	Ödeneği	Toplamı	Oranı	Oranı
	700/710	825.000.000.000	-	825.000.000.000	274.971.742.000	% 33	% 67
	Açıklama		Düşülen				
	Yapı, Tesis ve						
	Büyük Onarım Gid.						

Bu harcama kalemine bütçe ile 825.000.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, yıl sonu itibarıyla 274.971.742.000.-TL'si harcanmıştır.

Bu harcama kalemindeki ödenekten Doğanbazar, Beylerbeyi, İlimur, Aynışıkavak, Yıldız Şale, Küçüksoy Kasrı ve Yolova'daki Atatürk Köşkünün restorasyonu, bakım ve onarım harcamaları bu kalemden gerçekleştirilmiştir.

Bu harcama kalemindeki harcama gerçekleştirme oranı %33, iptal oranı ise % 67 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	MİLLİ SARAYLARIN İDARE VE KORUNM.	BÜTÇE YILI		1998
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ		TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	081-082 083-084	TEDAVİ VE İLAÇ ÖDEMELERİ TASİT VE LOJMAN KİRA BAKIM ONAR.İŞL.	KURUMU		

CARİ HARCAMALAR

Bu programdaki bütçe ödenek, yılı içinde yerden kesinti ve aktarmalar, yıllık toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıda gösterilmiştir.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenek	Aktarmalar Eklenen	Düşülen	Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
081/100	Personel Giderleri (Tedavi Ödemeleri)	66.000.000.000	45.000.000.000	-	111.000.000.000	109.894.766.000	% 99	% 01
082/100	Personel Giderleri (İlaç Ödemeleri)	80.000.000.000	-	-	80.000.000.000	79.654.508.000	% 99	% 01
083/300	Hizmet Alınları	107.000.000.000	-	-	107.000.000.000	61.460.126.000	% 57	% 43
084/300	Hizmet Alınları	2.000.000.000	-	-	2.000.000.000	891.488.000	% 44	% 54
084/400	Tüketim Malen ve Malzeme Alınları	25.000.000.000	5.000.000.000	-	30.000.000.000	21.488.183.000	% 71	% 29
TOPLAM		280.000.000.000	50.000.000.000	-	330.000.000.000	273.389.071.000	% 83	% 17

Bu faaliyete bütçe kazımı ile 280.000.000.000.-TL ödenek alınmış, yılı içinde servise ödenek yetmediğinden bu faaliyetin harcama kalemlerine dahil aktarma yoluyla 50.000.000.000.-TL alınmıştır. Kesinti ve aktarmalarla sonra toplam ödenek 330.000.000.000.-TL'ye yükselmiştir. Bu ödenekle dâimiyetle 273.389.071.000.-TL harcama gerçekleştirilmiştir.

Bu faaliyetteki 081-100 ve 082-100 harcama kalemlerinden, tedavi kurumlarına ödemeler ve sağlık malzemesi alımları ile ilaç bedellerinin ödenmesi, 083-300 harcama kaleminden Milli Saraylar personelinin servise tutarına bedellerinin ödenmesi, 084-300 harcama kaleminden lojmanların küçük onarım giderlerinin ödenmesi, 084-400 harcama kaleminden lojmanların yakıt giderleri gerçekleştirilmiştir.

Bu faaliyette toplam harcama oranı % 83, iptal oranı ise % 17 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	55	MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZMETLERDE ÇALIŞAN SÜREKLİ İŞÇİLER	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	001-003	GEÇİCİ İŞÇİLERİN ÜCRET-İKRAMİYELERİ	KURUMU	

Bu alt programdaki ödeneklerin tümü diğer celeri hizmetler için alınmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Eklenecek	Aktarmaların Düşülen	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
55-100	Personel Gideri	200.000.000.000	-	-	200.000.000.000	-	% 00	% 100

Bu harcama kalemine bütçe ile 200.000.000.000.-TL. ayrılmış olup; herhangi bir harcama yapılmadığından iptal oranı %100 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	112	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	66	MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZMETLERDE ÇALIŞAN GEÇİCİ İŞÇİLER	DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE	007-003 009	GEÇİCİ İŞÇİLERİN ÜCRET-İKRAMİYELERİ	KURUMU	

Bu alt programdaki ödemelerin tümü diğer cari hizmetler için olmaktadır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Eklenen	Aktarmaların Dışındaki	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
66-100	Personel Gideri	2.160.000.000.000	-	-	2.160.000.000.000	1.513.175.180.000	% 70	% 30

Bu harcama kalemine bütçe ile 2.160.000.000.000.-TL. ayrılmış olup, bu ödenğin 1.513.175.180.000.-TL.'sı harcanmıştır. Millî Sanayiye Daire Başkanlığı bünyesinde bulunan geçici işçilerin ücret, fazla çalıştırma ve ikramiyelerinin ödemesini bu harcama kaleminden karşılanmaktadır.

Bu alt programdaki ödemelerin harcama oranı % 70, iptal oranı % 30 olmaktadır.

GİDER KESİNLİK RAPORU ÇETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	900	HİZMET PROJELERİ DİĞER TRANSFERLER	BÜTÇE YILI	1993
ALT PROGRAM			DAİRESİ	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJESİ			KURUMU	

Harcama Kalemi		Bütçe Ödeneği	Aktarımlar		Toplam Ödenek	Harcama Toplamı	Harcama Oranı	İşletme Oranı
Açıklama			Yürütme	Devlet				
1) 900-03-3-311-940	Fonların Kurulması	6.500.000.000.000	1.050.000.000.000	-	7.550.000.000.000	7.550.000.000.000	% 100	% 00
2) 900-03-3-331-940	Ünvanların Kurulması	400.000.000.000	-	350.000.000.000	50.000.000.000	43.797.933.000	% 87	% 13
3) 900-04-3-421-950	Yapılan Ödemelerin Memurların Ödeneğine Yardım	43.862.000.000	-	-	43.862.000.000	43.862.000.000	% 100	% -
4) 900-04-3-423-950	Devlet Birlik Kur. Sand. vb. Teşekk. Yard. Od.	210.000.000.000	-	-	210.000.000.000	205.000.000.000	% 97	% 03
5) 900-04-3-450-950	Diğer Sosyal Transferler	1.550.000.000.000	1.500.000.000.000	-	3.050.000.000.000	2.804.330.503.000	% 91	% 09
6) 900-05-3-521-960	Personel Giderleri	610.000.000.000	-	150.000.000.000	460.000.000.000	438.306.920.000	% 95	% 05
7) 900-05-3-522-960	Geçen Yıllar Borçları	354.000.000.000	-	150.000.000.000	204.000.000.000	178.264.991.000	% 87	% 13
8) 900-05-3-523-960	Diğer Cari Giderler	75.000.000.000	-	-	75.000.000.000	22.268.779.000	% 29	% 71
9) 900-05-3-651-910	Geçen Yıllar Borçları	1.000.000.000	-	-	1.000.000.000	-	% 00	% 100
10) 900-06-3-537-900	Vizesiz Kamulaştırma ve satın almalar	900.000.000	-	-	900.000.000	-	% 00	% 100
11) 990-02-3-001-000	Gözet Kurumları Vergileri Vergi Dairesinden Vergi Giderleri rüshd bedelleri	-	758.536.850.000	-	758.536.850.000	758.536.850.000	% 100	% 00
Hizmetlerin yürütülmesi								

1) 900-03-3-311-940 harcama kalemine alınan ödenek 3.12.1992 tarih ve 3855 sayılı yasanın 5.maddesi ve 24.11.1994 gün ve 4049 sayılı Yasanın değişikliği ile 5.maddesine göre kurulmuş olan "Yazama Organ Eski Üyeleri Dayanma Fonu"na aktarılmıştır. Bu ödenek Eski Üyeler ile Dui ve Yetimlerine her ay tazminat olarak ödenmektedir. Bu ödenekten toplam harcama yapılmıştır.

2) 900-03-3-331-940 harcama kaleminin, Parlamento Başkanı Birlik Türk Grubunun, Kıyay Aktarımlar Anasayınası Türk Grubunun ve yeni kurulan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatının katılımı payı olarak harcamaları gerçekleştirilmiştir.

3) TBMM Personeli ile Millî Saraylar Daire Başkanlığı personelinin ögile yemeği yardımı bu harcama kaleminde gerçekleştirilmiştir.

4) 900-04-3-423-950 harcama kalemine Bütçe Kazanç İz 210.000.000.000.-TL ödenek alınmış, bu harcama kaleminde toplam harcama 205.000.000.000.-TL olmuştur. Harcama gerçekleştirme oranı % 97, işletme oranı % 03 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	900	HİZMET PROG.DAĞITILAMAYAN TRANSF.	BÜTÇE YILI		1998
ALT PROGRAM			DAİRESİ		TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
FAALİYET PROJE			KURUMU		

5) En son çıkarılan 4049 sayılı yasa ile eski üyeler ve bakımzka yükümlülerine, dul ve yetimlerine yurtiçi ve yurtdışı sağlık giderlerini yapmaktadır. Bu harcama kaleminden eski üyeler ve bakımzka yükümlü olduklarına, dul ve yetimlerine, resmi ve özel hastanelere, özel laboratuvarlara, özel doktor ve profesörlere muayene ücreti, ocaznelere ilaç bedeli, dış tedavi bedelleri, göz muayene ve gözlük çerçeve bedelleri, sağlık malzeme ve gereçlerin bedellerinin ödemeleri yapılmıştır.

6) Eski yıllara ait ocazma, hastanelere gönderilen tedavi giderleri faturaları ile personel, yeni ve eski parlamentolar, dul ve yetimlerinin yılı içinde ödenemeyen diğer öznlük haklarına ait her türlü ödemeler bu harcama kaleminden karşılanmıştır. Bu harcama kalemine bütçe ile 610.000.000.000.-TL ödenek alınmış, 150.000.000.000.-TL diğer harcama kalemlerine aktarılmış, aktarmalardan sonra yılı sonu ödeneği 460.000.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenekten 438.306.920.000.-TL harcama gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kaleminde harcama oranı % 95 iptal oranı ise % 05 olmuştur.

7) 900-05-3-522-960 harcama kalemine bütçe ile 354.000.000.000.-TL ödenek alınmış, 150.000.000.000.-TL'nin diğer harcama kalemlerine aktarılması, aktarmalardan sonra yılsonu toplam ödeneği 204.000.000.000.-L olmuştur. Bu ödenekten 178.264.991.000.-TL harcama yapılmıştır. Söz konusu harcama kalemindeki Diğer Cari Harcama kalemlerinden bir önceki bütçe yılında ödene imkanı bulunmayan her türlü ödemeler gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kaleminde harcama oranı % 87 iptal oranı ise % 13 olmuştur.

8) 900-05-3-523-960 harcama kalemine bütçe ile 75.000.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bu ödeneye dayanaklarak 22.268.779.000.-TL harcama yapılmıştır. Harcama oranı % 29, iptal oranı ise % 71 olmuştur.

9) 900-05-3-651-910 harcama kalemine bütçe ile 1.000.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bu harcama kalemindeki iptal oranı % 100 olmuştur.

10) 900-06-3-537-900 harcama kalemine bütçe ile 900.000.000.-TL ödenek alınmış olup, bu harcama kalemindeki iptal oranı % 100 olmuştur.

11) Milli Saraylara bağlı Saray, Köşk ve Kasrıların gezilerinden elde edilen gelirler yıl sonuna kadar, Maliye Bakanlığının İstanbul Defterdarlığına bağlı ayrıntıllıklar aracılığı ile ödenek olarak TBMM bütçesine aktarılmaktadır. Özel Kazan gereğince verilen bu ödenekler Saray, Köşk ve Kasrıların ocazma ve bakım işlerinde kullanılmak üzere TBMM Vakıfları devredilmiştir. Bu harcama kalemindeki harcama tutarı 758.536.850.000.-TL olmuştur. Harcama gerçekleştirme oranı % 100 olmuştur.

DAİRESİ : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUMU :

BÜTÇE İÇİNDE KARŞILANAMAYAN
ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMALAR CETVELİ

BÜTÇE YILI:1999
BÜTÇE KODU:1

SAYMANLIĞIN		PROGRAM	ALT PROGRAM	ÖDENEK TÜRÜ	FAALİYET PROJE	HARCAMA KALEMİ	HARCAMA TUTARI
KODU	ADI						
01	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	

YILI İÇİNDE VE MAHSUP SÜRESİNDE YAPILAN HARCAMALAR CETVELİ

KURULUŞU : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

(1999-2000)

BÜTÇE YILI: 1999

DAİRE KODU	DAİRE ADI	YILI İÇİNDE VE MAHSUP SÜRESİNDE YAPILAN HARCAMALAR CETVELİ		
		YILI İÇİNDEKİ HARCAMALAR	MAHSUP SÜRESİNDEKİ HARCAMA	TOPLAM HARCAMA
01	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	38.791.009.238		38.791.009.238
GENEL TOPLAM		38.791.009.238		38.791.009.238

BAĞIŞ VE ÖZEL GELİRLER CETVELİ

DAİRESİ : TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KURUMU :

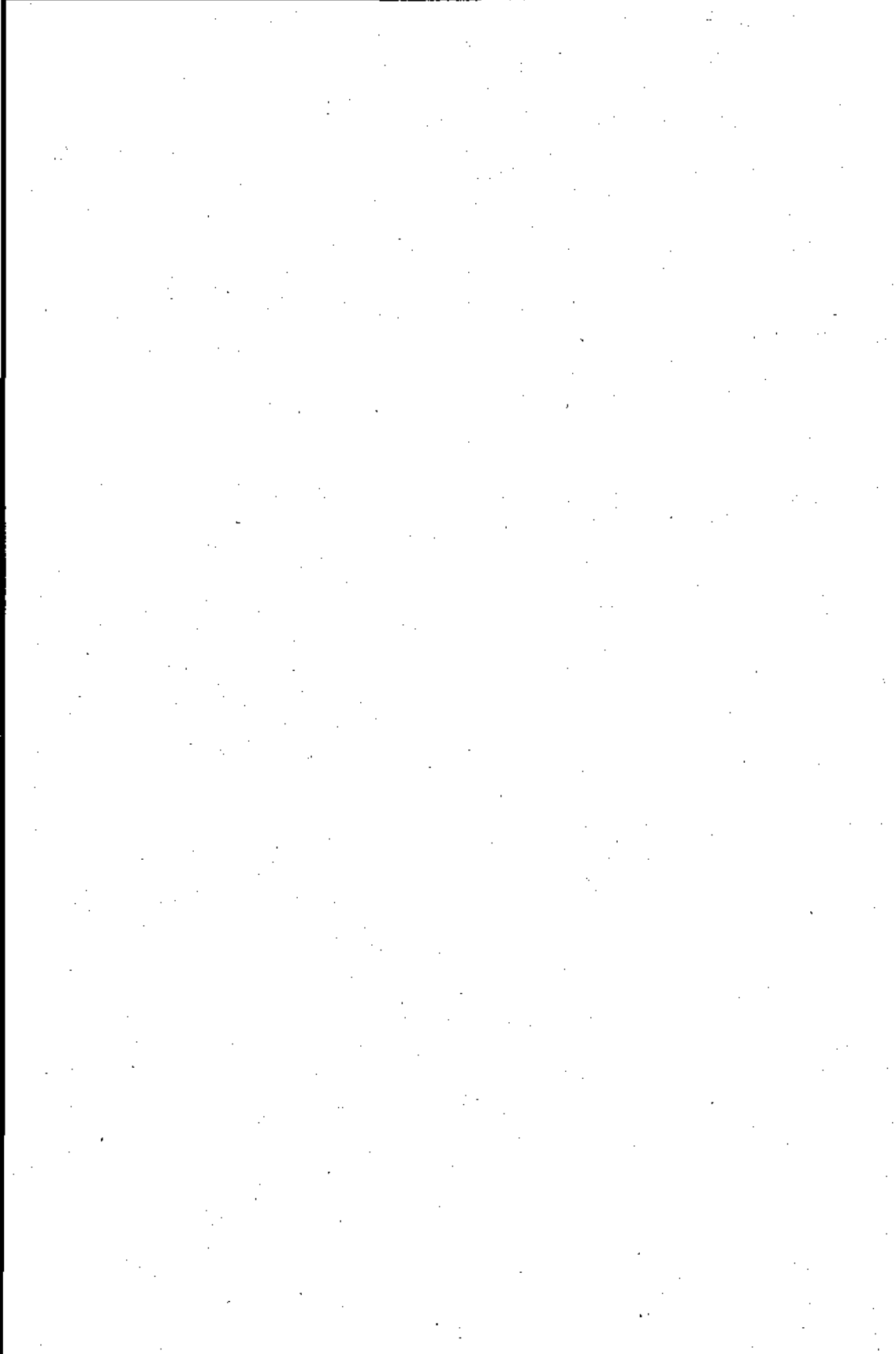
(1999-TL)

BÜTÇE YILI : 1999
BÜTÇE KODU : 1

GELİR KODU	AÇIKLAMA	ÖZEL GELİRİN YATIRILDIĞI SAYMANLIK	GEÇEN YILDAN DEVREDEN	BU YIL İÇİNDE ALINAN	TOPLAM TAHSİLAT	YILI İÇİNDE HARCANAN	ERTESİ YILA DEVREDİLEN
6700		ÜSKÜDAR BEŞİKTAŞ YALOVA		758.536.850	758.536.850	758.536.850	

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
1998 MALİ YILI KESİN HESABI

DİZİ CETVELİ

<u>Sıra No.</u>	<u>Sahife No.</u>	<u>Adı</u>
1	62	Ödenek ve Harcamanın Programlara Dağılımı
2	63	İta Amirleri Cetveli
3	64-65	Ödenek ve Harcamanın Ekonomik Ayrımı ile Gider Türlerine ve Programlara Dağılımı
4	66-68	Yılsonu Genel Ödenek ve Harcamasının Harcama Kalemlerine Dağılımı
5	69-85	Gider Kesinhesap Cetveli
6	86-87	Gider Kesinhesap Cetveli İcmali
7	88-96	Gider Kesinhesap Cetveli Açıklaması
8	97	Bütçe İçinde Karşılanamayan Ödenek Üstü Harcamalar Cetveli
9	98	Yılı İçinde ve Mahsup Süresinde Yapılan Harcamalar Cetveli
10	99	Bağış ve Özel Gelirler Cetveli

İTA AMİRLERİ CETVELİ
(Adı veya Vekil)

KURULUŞUN ADI	BİRİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN			İKİNCİ DERECE İTA AMİRİNİN		
	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ	ADI SOYADI	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	AYRILMA TARİHİ
SAYIŞTAY	M.Veçî GÖNÜL	01.01.1993	29.04.1993			
	M.Kemal MUTLUER	29.04.1993	31.12.1993			

BÜYÜK MİLLİYET
KURUMU:

ÖDENEK VE HARCAMANIN EKONOMİK AYRIMI

(1999 TL)

YIL: 1999

ÖDENEK TÜRÜ	AÇIKLAMA	BİR ÖNCEKİ YIL UYGULAMASI		BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
		GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA						
1	CARİ HARCAMALARI (a + b)	2.828.804.500	2.368.170.272	4.652.120.000	(+) 77.000.000	4.729.120.000	4.061.852.259	667.267.741	
a)	PERSONEL GİDERLERİ	2.201.800.000	2.001.710.602	3.368.100.000	(+) 128.000.000	3.496.100.000	3.465.714.402	30.385.598	
b)	DiĞER CARİ GİDERLER	627.004.500	366.459.670	1.284.020.000	(-) 51.000.000	1.233.020.000	596.137.857	636.882.143	
2	YATIRIM HARCAMALARI	567.250.000	547.361.921	740.000.000	(+) 993.000.000	1.733.000.000	1.224.069.523	508.930.477	
3	TRANSFER HARCAMALARI	36.100.000	31.290.717	94.500.000		94.500.000	47.876.075	46.623.925	
TOPLAM		3.432.154.500	2.946.822.910	5.486.620.000	(+) 1.070.000.000	6.556.620.000	5.333.797.857	1.222.822.143	

ÖDENEK VE HARCAMANIN GİDER TÜRLERİNE DAĞILIMI

KODU	AÇIKLAMA	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇİNDE EKLENEN (+) DÜŞÜLEN (-)	GENEL ÖDENEK TOPLAMI	TOPLAM HARCAMA	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA
100	PERSONEL GİDERLERİ	2.201.800.000	2.001.710.602	3.368.100.000	(+) 128.000.000	3.496.100.000	3.465.714.402	30.385.598	
200	YOLLUKLAR	168.435.000	81.287.018	372.000.000	(-) 51.000.000	321.000.000	140.398.169	180.606.831	
300	HİZMET ALIMLARI	225.947.250	120.197.288	400.010.000		400.010.000	211.552.524	188.457.476	
300	HİZMET ALIMLARI			134.000.000		134.000.000		134.000.000	
400	TÜKETİM MALZEMELERİ	150.079.750	103.015.089	228.010.000		228.010.000	129.211.557	98.792.443	
400	TÜKETİM MALZEMELERİ			6.000.000		6.000.000		6.000.000	
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI	81.900.000	61.845.783	283.000.000		283.000.000	114.849.841	168.150.159	
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI			5.000.000		5.000.000		5.000.000	
600	MAKİNA TEÇ. VE T.A.L.	10.500.000	10.189.000	300.000.000		300.000.000	10.051.971	289.948.029	
700	YAPITİSİS BÜÖN. GİD.	556.750.000	537.172.921	295.000.000	(+) 993.000.000	1.288.000.000	1.214.017.552	73.982.448	
800	DiĞER ÖDEMELER	642.500	114.492	1.000.000		1.000.000	130.766	869.234	
900	TRANSFERLER	36.100.000	31.290.717	94.500.000		94.500.000	47.876.075	46.623.925	
TOPLAM		3.432.154.500	2.946.822.910	5.486.620.000	(+) 1.070.000.000	6.556.620.000	5.333.797.857	1.222.822.143	

DAİRE : SAYIŞTAY.
KURUM :YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

(1990 T.) Y.B.A. 1998

HKA	AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
110	Aylıklar					1.219.953.249			1.219.953.249
120	Sözleşmeli Personel Ücreti					38.161.021			38.161.021
130	İşçi Ücreti								
140	Sosyal Yardımlar					124.706.759			124.706.759
150	Ek Çalışma Karşılığı					7.302.928			7.302.928
160	Tazminatlar ve Ödülleri					585.084.235			585.084.235
170	Ödemeler					1.243.629.222			1.243.629.222
180	Tedavi yardımı ve emazir giderleri					246.876.988			246.876.988
190	Diğer personel giderleri								
100	PERSONEL GİDERLERİ TOPLAMI	3.496.100.000			3.496.100.000	3.465.714.402			3.465.714.402
210	Yurtiçi Geçici Görev Yolukları					105.587.561			105.587.561
220	Yurtiçi Sürekli Görev Yolukları					4.876.607			4.876.607
240	Yurtdışı Geçici Görev Yolukları					29.929.001			29.929.001
200	YOLLUKLAR TOPLAMI	321.000.000			321.000.000	140.393.169			140.393.169
310	Müşavir Firma veya Kişilere Ödemeler					49.542.264			49.542.264
320	Ulaştırma Giderleri					37.984.796			37.984.796
330	Yakıt Giderleri					27.130			27.130
340	Tarifeye Bağlı Ödemeler					2.020.382			2.020.382
350	Kiralar					64.066.636			64.066.636
360	Makine teçh. demirb.tahtı bakım ve onar.					39.023.460			39.023.460
370	Bina kütük onarımı					16.391.485			16.391.485

DAİRE : SAYIŞTAY.
NİBRİMYIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE DAĞILIMI

(1059 TL) YILI : 1998

	AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
		CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARİ (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
380	1050 Sayı Kanun 48.Mad.giderleri								
390	Diğer Hizmet Alımları					2.496.371			2.496.371
390	HİZMET ALIMLARI TOPLAMI	400.010.000	134.000.000		534.010.000	211.552.524			211.552.524
410	Kartasiye Baskı ve Yayın Giderleri					26.183.389			26.183.389
420	Yakacak Alımları					26.136.398			26.136.398
430	Akaryakıt ve Yağ Giderleri					21.363.066			21.363.066
440	Elektrik Su ve Havagazı Giderleri					36.530.271			36.530.271
450	Yiyecek ve Yem Alımları								
460	Özel Malzeme Alımları					6.237.650			6.237.650
480	Tem., ağırl., tören fiyat ve tarımna gid.					8.545.291			8.545.291
490	Dayanıklı tüketim mal ve malz. alımları					4.215.492			4.215.492
400	TÜKETİM MAL VE MALZEME ALIMLARI TOPLAMI	228.010.000	6.000.000		234.010.000	129.211.557			129.211.557
510	Büro Malzemeleri Alımları					7.116.526			7.116.526
520	Büro İnkıraları Alımları					56.925			56.925
530	Yangından Korunma Malz. Alımları					165.600			165.600
590	Diğer Değişir Alımları					107.510.790			107.510.790
500	DEMİRBAŞ ALIMLARI TOPLAMI	283.000.000	5.000.000		288.000.000	114.849.841			114.849.841
620	Makine Teçh. Alımları ve Büyük Onarım						10.051.971		10.051.971
600	MAKİNE TEÇHİZAT VE TAŞIT ALIMLARI						10.051.971		10.051.971

DAİRE : SAYIŞTAY.
KURUM :

YIL SONU GENEL ÖDENEK VE HARCAMASININ
HARCAMA KALEMLERİNE BAĞLIMI

(1998 TL) YILI: 1998

AÇIKLAMA	ÖDENEKLER				HARCAMALAR			
	CARI (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)	CARI (1)	YATIRIM (2)	TRANSFER (3)	TOPLAM (1+2+3)
710 Yapı Tesisi ve Bütçelik Onarım Gider.						1.214.017.552		1.214.017.552
700 YAPI TESİS VE BÜYÜK ONARIM GİD. TOPLAMI		1.288.000.000		1.288.000.000		1.214.017.552		1.214.017.552
810 Vergi Resim ve Harç					130.766			130.766
800 DİĞER ÖDEMELER TOPLAMI	1.000.000			1.000.000	130.766			130.766
940 Maaş Transferler							1.665.484	1.665.484
950 Sosyal Transferler							25.000.000	25.000.000
960 Borç ödemeleri							21.210.591	21.210.591
900 TRANSFERLER			94.500.000	94.500.000			47.876.075	47.876.075
GENEL TOPLAM	4.729.120.000	1.733.000.000	94.500.000	6.556.620.000	4.061.852.259	1.224.069.523	47.876.075	5.333.797.857

SAYIŞTAY 1998 MALİ YILI
GİDER KESİNHEŞAP
CETVELİ

DAİRE : SAYIŞTAY
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1993
KODU : 4

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN							
	AP	O	FPR	HKA		BASLANGIÇ	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN				AKTARMALARLA		
						ÖDENEĞİ	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKVE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK	1050 S.K. 48 VE 59 MADDESİ GEREĞİNCE	1050 S.K. 43 MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	EKLENEN	DÜŞÜLEN
					TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
101					GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	2.128.120.000					1.077.000.000	74.000.000	28.800.000
	01				GENEL YÖNETİM HİZMETLERİ	274.110.000						14.000.000	11.000.000
						274.110.000						14.000.000	11.000.000
			001		YÖNETİM HİZMETLERİ	274.110.000						14.000.000	11.000.000
				100	Personel Giderleri	177.000.000						14.000.000	
				110	Ayıklar								
				120	Sözleşmeli personel giderleri								
				140	Sosyal yardımlar								
				150	Ek çalışma karşılıkları								
				160	Tazminatlar ve ödülleri								
				170	Ödenekler								
				200	Yolluklar	31.100.000							11.000.000
				210	Yurtici geçici görev yollukları								
				300	Hizmet Alınları	17.018.000							
				310	Müşavir fir. ve kişilere ödenekler								
				340	Tarifsiz bağış ödemeleri								
				400	Tüketim Mal. ve Malz. Alınları	44.000.000							
				410	Kırtasiye baskı ve yayım giderleri								
				480	Tem. ağırl. tor. fuar ve tam. giderleri								
				500	Demirbaş alınları	5.000.000							
				590	Diğer demirbaş alınları								

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERİKTİRİŞİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1959 S.K. 53. MD. VE DİŞ PROJE KREDİLERİNDEN EKİTİŞİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			3.250.320.000	2.670.213.311	580.106.689				
			277.110.000	215.820.814	61.289.186				
			277.110.000	215.820.814	61.289.186				
			277.110.000	215.820.814	61.289.186				
			191.000.000	190.582.532	417.468				
				83.081.637					
				12.142.479					
				8.204.926					
				2.184.480					
				71.870.049					
				13.098.961					
			20.100.000	992.300	19.107.700				
				992.300					
			17.010.000	10.528.713	6.481.287				
				10.247.447					
				281.266					
			44.000.000	12.715.115	31.284.885				
				4.169.824					
				8.545.291					
			5.000.000	1.002.154	3.997.846				
				1.002.154					

DAİRE : SAYIŞTAY
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1998
KODU : 4

PROG	TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN					AKTARMALARLA		
	AP	O	FPR	HKA		BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	ERVE OLAN ÜSTÜ ÖDENEK	1050 S.K. 43 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE	1050 S.K. 83. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VEZ. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	EKLENEN	DÜŞÜLEN
						TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
	02				DESTEK HİZMETLERİ	1.842.910.000					1.077.000.000	60.000.000	7.000.000
		1				1.402.910.000					77.000.000	60.000.000	
			001		DESTEK HİZMETLERİ	1.119.910.000						40.000.000	
				100	Personel Giderleri	566.000.000						40.000.000	
				110	Ayıklar								
				140	Sosyal yardımlar								
				150	Ek çalışma karşılıkları								
				160	Tazminat ve ödüller								
				200	Yolluklar	21.900.000							
				210	Yurtdışı geçici görev yollukları								
				220	Yurtdışı sürekli görev yollukları								
				300	Hizmet Alımları	151.000.000							
				320	Ulaştırma giderleri								
				330	Tasuma giderleri								
				350	Kiralar								
				360	Makine, teçh. dem. bakım ve onar.								
				370	Dima küçük onarımı								
				390	Diğer hizmet alımları								
				400	Tüketim Mal. ve malz. alımları	117.010.000							
				410	Kartasive, baskı ve yazım giderleri								
				420	Yakacak alımları								

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İFTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1650 S.K. 65. MD. VE ÖZEL KANUNLAR ÇERÇERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1050 S.K. 23. MD. VE DİŞ PROJELERİNDE KREDİLERİNDEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GECEN YILDIAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İFTAL EDİLEN							
			2.972.910.000	2.454.392.497	518.517.503				
			1.539.910.000	1.231.654.495	308.255.505				
			1.159.910.000	914.554.089	245.355.920				
			606.000.000	604.716.852	1.283.148				
				305.822.394					
				40.652.396					
				4.176.000					
				254.066.062					
			21.900.000	9.891.348	12.008.652				
				8.014.171					
				1.877.177					
			151.009.000	101.607.302	49.392.698				
				37.984.796					
				27.130					
				43.302.212					
				10.027.782					
				8.479.600					
				1.785.782					
			117.010.000	84.360.125	32.649.875				
				15.656.504					
				22.774.263					

DAİRE : SAYIŞTAY
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1998
KODU : 4

PRG	TEK TIP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN				AKTARMALARLA	
	AD	O	FPR	HKA				EKVE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK	1050 S.K. 44 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE	1050 S.K. 33. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARMALARLA	
												EKLENEN	DÜŞÜLEN
						TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
					440	Elektrik su ve havagazı gideri							
					460	Özel malzeme alımları							
					490	Diğer tüketim malları ve malz. al.							
					500	Demirbaş Alımları	263.000.000						
					510	Büro malzemeleri alımları							
					520	Büro makineleri alımları							
					530	Yangından korunma malz. alıml.							
					590	Diğer demirbaş alımları							
					800	Diğer Ödemeler	1.000.000						
					810	Vergi, ceza ve harçlar TEDAVİ KURUML. YAPILAN ÖD. SAĞ. MALZ. TEM. HİZM.	50.000.000			36.000.000		20.000.000	
					100	Personel Giderleri	50.000.000			36.000.000		20.000.000	
					180	Ted. Yrd. ve ceza ve gideri							
					082	İLAC ÖDEMELERİ	100.000.000			41.000.000			
					100	Personel Giderleri	100.000.000			41.000.000			
					180	Tedavi yardım ve ceza ve gideri TAŞITLARIN KİRA BAKIM. ONARIM HİZM.	79.000.000						
					300	Hizmet Alımları	53.000.000						
					340	Tarıfıye bağli ödemeler							
					350	Kiralar							
					360	Makina tec. ve dem. tam. bak. onr.							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 35. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERERTESİ YILA DEVREBEN ÖDENEK	1959 S.K. 33.MD. VE DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN ERTESİ YILA DEVREBEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREBEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				35.476.216					
				6.237.650					
				4.215.492					
			263.000.000	113.847.687	149.152.313				
				7.116.526					
				56.925					
				165.600					
				106.508.636					
			1.000.000	130.766	869.234				
				130.766					
			106.000.000	105.945.865	54.135				
			106.000.000	105.945.865	54.135				
				105.945.865					
			141.000.000	140.931.123	68.877				
			141.000.000	140.931.123	68.877				
				140.931.123					
			78.000.000	57.895.352	20.104.648				
			53.000.000	36.532.286	16.467.714				
				972.641					
				20.764.424					
				14.795.221					

BAİRE : SAYIŞTAY
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1998
KODU : 4

TERTİP					AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN							
BİRİM	AD	D	FPR	HKA			BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKVE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK	1050 S.K. 48 VE 59.MADDESİ GEREĞİNCE	1050 S.K. 43.MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN.VE DİĞER KAN.VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARMALARLA	
													EKLENEN	DÜŞÜLEN
						TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL		
					400	Tüketim Mal. ve Malz. Alıml.	25.000.000							
					034	Akaryakıt ve yağ giderleri LOJMANLARIN KİRA BAKIM VE ONARIM HİZMETLERİ	52.000.000							
					300	Hizmet alımları	30.000.000							
					370	Bina küçük onarımı								
					400	Tüketim Mal. ve Malz. Alıml.	22.000.000							
					420	Yakacak alımları								
					440	Elektrik su ve havagazı gideri								
					085	GEÇİCİ HİZMET ÜCRETLERİ	3.000.000							
					300	Hizmet Alımları	3.000.000							
				2			440.000.000				1.000.000.000		7.000.000	
					002	TELEFON SANTRALİ YAPIMI	150.000.000							
					600	Makine Tech. Ve Taahh. Alıml.	150.000.000							
					620	Makine tech. alın büyük onar.								
					007	SAYIŞTAY BİNASI YAPIMI PROJESİ	270.000.000				1.000.000.000		7.000.000	
					700	Yapı Tesis ve Büyük Onar.Gid.	270.000.000				1.000.000.000		7.000.000	
					710	Yapı tesis ve büyük onar.gid.								
					009	SAYIŞTAY BİNALARI ONARIMI	20.000.000							
					700	Yapı Tesis ve Büyük Onar.Gid.	20.000.000							
					710	Yapı tesis ve büyük onar.gider.								
66						MERKEZ VE MERKEZ DIŞI HİZÇALIĞIN GEÇ.M	11.100.000						10.800.000	

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKİDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1950 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERERTESİ YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	1950 S.K. 53. MD. VE DIŞ PROJE ERTELEMLERİNDEN ERTESİ YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			25.000.000	21.363.066	3.636.934				
				21.363.066					
			52.000.000	12.328.075	39.671.925				
			30.000.000	7.911.885	22.088.115				
				7.911.885					
			22.000.000	4.416.190	17.583.810				
				3.362.135					
				1.054.055					
			3.000.000		3.000.000				
			3.000.000		3.000.000				
			1.433.000.000	1.222.738.002	210.261.998				
			150.000.000	8.720.450	141.279.550				
			150.000.000	8.720.450	141.279.550				
				8.720.450					
			1.263.000.000	1.208.900.052	54.099.948				
			1.263.000.000	1.208.900.052	54.099.948				
				1.208.900.052					
			20.000.000	5.117.500	14.882.500				
			20.000.000	5.117.500	14.882.500				
				5.117.500					
			300.000		300.000				

DAİRE : SAYIŞTAY
KURUM : 4

(1999 TL)

YIL : 1998
KODU : 4

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL	EKVE OLAĞANÜSTÜ ÖDENEK TL	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN				AKTARMALARLA		
	AP	O	FIR.	HMA					1050 S.K. 48 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE	1060 S.K. 33. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN TL	EKLLENEN		DÜŞÜLEN	
												TL	TL	TL	TL
			1			11.400.000									10.800.000
			007		GEÇİCİ İŞÇİ ÜCRETLERİ	8.000.000									7.900.000
			100		Personel Giderleri	8.000.000									7.900.000
			008		GEÇİCİ İŞÇİLERİN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETLERİ	1.600.000									1.500.000
			100		Personel Giderleri	1.600.000									1.500.000
			009		GEÇİCİ İŞÇİLER İKRAMİYELERİ	1.500.000									1.400.000
			100		Personel Giderleri	1.500.000									1.400.000
111					İNCELEME YARGI VE KARAR HİZMETLERİ	3.164.000.000						50.000.000			102.200.000
			01		İNCELEME İŞLERİ	2.535.500.000									62.200.000
			1			2.335.500.000									62.200.000
			001		İNCELEME İŞLERİ	2.335.500.000									62.200.000
			100		Personel Giderleri	1.935.000.000									62.200.000
					110 Avhklar										
					120 Sözleşmeli personel ücretleri										
					140 Sosyal yardımlar										
					150 Ek çalışma karşılıkları										
					160 Tazminatlar ve ödeller										
					170 Ödenekler										
					200 Yolluklar	270.500.000									
					210 Yurtdışı geçici görev yollukları										
					220 Yurtdışı sürekli görev yollukları										

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLARI	YIL SONU HANG. TOPLAMI (KARŞIN) ÖDENEN VEYA KEMANETE ALINAN)	İFTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DEĞİ BİRCAMA	1959 S.K. 55. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	1959 S.K. 51. MAD. VE DİĞ. PROJE KREDİLERİNDEN ERİTESİ YILA DEVREDEDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILBARI BEYERDEN	YILA İÇİNDE ALINAN	YILA İÇİNDE İFTAL EDİLEN							
			300.000		300.000				
			100.000		100.000				
			100.000		100.000				
			100.000		100.000				
			100.000		100.000				
			100.000		100.000				
			100.000		100.000				
			3.111.000.000	2.615.703.471	496.091.529				
			2.473.300.000	1.996.327.906	477.072.094				
			2.273.300.000	1.993.096.385	279.303.615				
			2.273.300.000	1.993.996.385	279.303.615				
			1.872.000.000	1.845.435.662	27.364.138				
				631.420.552					
				26.018.942					
				57.631.065					
				942.443					
				168.723.789					
				960.679.466					
			270.500.000	123.032.492	141.667.508				
				96.473.840					
				2.429.651					

DAİRE : SAVİSTAY
KURUM :

01/93 TL

YILI : 1993
KONU : 4

PRG	TERTİP			AÇIKLAMA	BASLANGIÇ	YILI İÇERİĞİNDE EKLENEN VE DÖŞÜLEN					AKTARMALARLA		
	AP	D	FPR		KKA	BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKİVE OLAGANÜSTİ ÖDENK	1993 S.K. 48 VE 59 MADENİNİ GÖSTEREN	1993 S.K. KEMAD. GÖSTEREN	BÜTÇE KARŞI EĞER KARŞI TUTULU İLE MALİYE BAK. EKLENEN	Eklenen	Döşülen
												TL	TL
				240	Yurtiçi göçü gideri ve diğerleri								
				303	Hizmet Alımları	105.000.000							
				360	Mat. tech. donatı. bakim ve em.								
				390	Diğer hizmet alımları								
				400	Tüketim Mal. ve Malz. Alımları	10.000.000							
				410	Kırtasiye baskı ve yazım giderleri								
				500	Demirbaş Alımları	15.000.000							
		2				200.000.000							
			001		SAVİSTAY DENETİMİNİ GZLİTİRME PROJESİ	200.000.000							
				300	Hizmet Alımları	45.000.000							
				400	Tüketim Mal. ve Malz. Alımları	5.000.000							
				600	Makina Tech. ve Taahh. Alımları	150.000.000							
				620	Makina teçhizat büyük onarım								
				700	Yapı Teçh. ve Büyük Onar. Giderleri	5.000.000							
		02			YARGI VE KARAR HİZMETİ	628.500.000					50.000.000	40.000.000	
			1			628.500.000					50.000.000	40.000.000	
			001		YARGI VE KARAR HİZMETİ	628.500.000					50.000.000	40.000.000	
				100	Personel Giderleri	529.000.000					50.000.000		
				110	Ayrılar								
				140	Sosyal yardımlar								
				150	Tazminat ve Ödülleri								

ÖZEL KANUNLAR GEREGİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (KARŞI) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1959 S.K. 83. MAD. VE ÖZEL KANUNLAR GEREKİRSİNİ YİLA DEVREDEN ÖDENEK	1959 S.K. 83. MAD. VE DIŞ FİNANSE KREDİLERİNDEN KİRSİNİ YİLA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				29.929.001					
			105.000.000	14.911.546	90.088.954				
				14.200.457					
				710.589					
			10.000.000	4.816.935	5.183.015				
				4.816.935					
			15.000.000		15.000.000				
			200.000.000	1.331.521	193.668.479				
			200.000.000	1.331.521	193.668.479				
			40.000.000		40.000.000				
			5.000.000		5.000.000				
			150.000.000	1.331.521	148.668.479				
				1.331.521					
			5.000.000		5.000.000				
			638.500.000	620.380.565	18.119.435				
			638.500.000	620.380.565	18.119.435				
			638.500.000	620.380.565	18.119.435				
			579.000.000	578.102.168	897.832				
				199.628.666					
				18.198.372					
				90.424.335					

DAİRE : SAĞIŞTAY
KURUM :

(1993 TL)

YILI : 1993
KODU : 4

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN							
	AP	O	FIR	HKA			BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKVE OLACAN ÖSTÜ ÖDENEK	1993 EK 43 VE 59. MADDELERİ GEREĞİNCE	1993 S.İ. SALMA GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLAR YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	AKTARMALARLA	
													Eklenen	Düşülen
						TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	
					170	Ödenekler								
					200	Yolcular	49.500.000							40.000.000
					210	Yurtiçi geyikli görev yolculardan								
					220	Yurtiçi silindri görev yolculardan								
					300	Hizmet Ahzımları	41.000.000							
					310	Mitavir firma veya kütüphane ödemesi								
					340	Tarife ve bafli ödemeler								
					400	Tüketim Mal ve Mat. Ahzımları	10.000.000							
					410	Kırtasiye, baskı ve yazın giderleri								
900						BEZMELERİNE İLİŞKİN YAPILAN TRANSFERLER	94.500.000							
	03					MALİ TRANSFERLER	2.000.000							
		3					2.000.000							
			331			ULUSLARARASI KURULUŞLARA YAPILACAK ÖDEMELER	2.000.000							
				900		Transferler	2.000.000							
				940		Malî Transferler								
	04					SOSYAL TRANSFERLER	25.000.000							
		3					25.000.000							
			421			MEMURLARIN ÖĞRE YEMELİĞİNE YARDIM	25.000.000							
				900		Transferler	25.000.000							
				950		Sosyal transferler								
	05					BORÇ ÖDEMELERİ	67.500.000							

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1659 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GERERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1050 S.K. 53. MD. VE DİŞ PROJELERİNDEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
				269.850.795					
			8.500.000	677.029	7.822.971				
				307.250					
				569.779					
			41.000.000	40.061.292	938.708				
				39.294.817					
				766.475					
			10.000.000	1.540.076	3.459.924				
				1.540.076					
			94.500.000	47.876.075	46.623.925				
			2.000.000	1.665.484	334.516				
			2.000.000	1.665.484	334.516				
			2.000.000	1.665.484	334.516				
			2.000.000	1.665.484	334.516				
			25.000.000	25.000.000					
			25.000.000	25.000.000					
			25.000.000	25.000.000					
			25.000.000	25.000.000					
				25.000.000					
			67.500.000	21.210.591	46.289.409				

DAİRE : SAYIŞTAY
KURUM : 4

(1000 TL)

YILI : 1992
KODU : 4

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN					AKTARMALARLA		
	AP	Q	FPR	HKA		BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%)	EKVE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK	1950 S.K. 48 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE	1950 S.K. 33. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KAN. VE DİĞER KAN. VER. YETKİ İLE MALİYE BAK. EKLENEN	EKLENEN	DÜŞÜLEN
						TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL	TL
			3			67.500.000							
			521		PERSONEL GİDERLERİ GEÇEN YILLAR BORÇ ÖDEMELERİ	60.000.000							
				900	Transferler	60.000.000							
				960	Borç Ödemeleri								
			522		DİĞER CARİ GİDER.GEÇEN YIL BORÇLARI	7.500.000							
				900	Transferler	7.500.000							
				960	Borç Ödemeleri								
999					DIŞ PROJE KREDİLERİ	100.000.000							
	01				DIŞ PROJE KREDİLERİ İLE GERÇEKLEŞEN HİZMETLER	100.000.000							
			2			100.000.000							
			001		SAYIŞTAY DENETİMİNİ GELİŞTİRME PROJESİ	100.000.000							
				300	Hizmet Alımları	94.000.000							
				400	Tüketim Mal. ve Malzeme AL	1.000.000							
				500	Demirbaş Alımları	5.000.000							
					GENEL TOPLAM	5.486.620.000					1.077.000.000	124.000.000	131.000.000

ÖZEL KANUNLAR GEREĞİNCE			YIL SONU GENEL ÖDENEK TOPLAMI	YIL SONU HARC. TOPLAMI (NAKDEN) ÖDENEN VEYA EMANETE ALINAN)	İPTAL EDİLECEK ÖDENEK	ÖDENEK DIŞI HARCAMA	1650 S.K. 55. MD. VE ÖZEL KANUNLAR GER. ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	1050 S.K. 33. MD. VE DİŞ PROJE KREDİLERİNDEN ERTESİ YILA DEVREDEN ÖDENEK	NOT
GEÇEN YILDAN DEVREDEN	YILI İÇİNDE ALINAN	YILI İÇİNDE İPTAL EDİLEN							
			67.500.000	21.210.591	46.289.409				
			60.000.000	20.248.110	39.751.890				
			60.000.000	20.248.110	39.751.890				
				20.248.110					
			7.500.000	962.481	6.537.519				
			7.500.000	962.481	6.537.519				
				962.481					
			100.000.000		100.000.000				
			100.000.000		100.000.000				
			100.000.000		100.000.000				
			100.000.000		100.000.000				
			94.000.000		94.000.000				
			1.000.000		1.000.000				
			5.000.000		5.000.000				
			6.556.620.000	5.333.797.857	1.222.822.143				

DAİRE : SAYIŞTAY
KURUM :

(1000 TL)

YILI : 1998
KODU : 4

PRG	TERTİP				AÇIKLAMA	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ BÜTÇE KANUNU İLE VERİLEN TL.	BÜTÇE KANUNU İLE YAPILAN KESİNTİ (%) TL.	EKVE OLAGANÜSTÜ ÖDENEK TL.	YILI İÇERİSİNDE EKLENEN VE DÜŞÜLEN			ARTARMALARLA	
	AP	0	FR.	HKA					1950 S.K. 41 VE 59. MADDESİ GEREĞİNCE	1950 S.K. 33. MAD. GEREĞİNCE	BÜTÇE KANUNU DİĞER KANUNLAR YETKİ İLE MALİVE BAK. EKLENEN TL.	EKLENEN	DÜŞÜLEN
									TL.	TL.	TL.	TL.	TL.
İ C M A L													
A. PROGRAMLAR İTİBARI İLE													
101					GENEL YÖN. VE DESTEK HİZM.	2.128.120.000					1.077.000.000	74.000.000	28.800.000
111					İNCELEME YARGI VE KARAR H.	3.164.000.000						50.000.000	102.200.000
900					HİZM. PROG. DAĞ. MAYAN TRANS.	94.500.000							
999					DIŞ PROJE KREDİLERİ	100.000.000							
					GENEL TOPLAM	5.486.620.000					1.077.000.000	124.000.000	131.000.000
B. ÖDENEK TÜRLERİ İTİBARI İLE													
		1			CARİ HARCAMALAR	4.652.120.000					77.000.000	124.000.000	124.000.000
		2			YATIRIM HARCAMALARI	740.000.000					1.000.000.000		7.000.000
		3			TRANSFERLER	94.500.000							
					GENEL TOPLAM	5.486.620.000					1.077.000.000	124.000.000	131.000.000

Mehmet ÜNAL
Mehmet ÜNAL
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Saymanlık Müdürü

GİDER KESİNHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101 - 111 - 900	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM		DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE		KURUMU	

Sayıştay Başkanlığı, 1998 yılı hizmetleri, 1.3.1973 yılından itibaren uygulanmaya başlanan "Program Bütçe" esaslarına uygun olarak dört program üzerinden yürütülmüştür.

"Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri", "İnceleme, Yargı ve Karar Hizmetleri", "Hizmet Programlarına Dahil Olmayan Transferler" ve "Diğer Proje Kredileri" programlarından oluşmaktadır. Bu dört program için alınan ödenekler toplamı (Etki ödenekleri dahil); bu ödeneklere dayanarak yapılan harcamalar ile, kullanılmasından nedeniyle yok edilen ödenekleri gösterir tablo, aşağıya çıkarılmıştır.

Program	Alınan Ödenek	Harcamalar Toplamı	Yok Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
A) 101	3.250.320.000.000	2.670.213.311.000	580.106.689.000	% 82	% 18
B) 111	3.111.800.000.000	2.615.708.471.000	496.091.529.000	% 84	% 16
C) 900	94.500.000.000	47.876.075.000	46.623.925.000	% 51	% 49
D) 999	100.000.000.000		100.000.000.000	% 00	% 100
TOPLAM	6.556.620.000.000	5.333.797.857.000	1.222.822.143.000	% 81	% 19

Yukarıdaki tablonun incelenmesinden anlaşılabileceği üzere 1998 yılı içinde;

A) 01, 02 ve 66 Alt programlarından oluşan 101 "Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri" programında cari ve yatırım hizmetleri için 3.250.320.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 2.670.213.311.000.-TL'si harcanmış, kullanılmasından 580.106.689.000.-TL'si yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 82, yok edilme oranı ise % 18 olmuştur.

B) 01 ve 02 Alt programlarından oluşan 111 "İnceleme, Yargı ve Karar Hizmetleri" programında cari ve yatırım hizmetleri için 3.111.800.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 2.615.708.471.000.-TL'si harcanmış, kullanılmasından 496.091.529.000.-TL'si yıl sonu itibarıyla yok edilmiştir. Bu programda gerçekleşme oranı % 84, yok edilme oranı ise % 16 olmuştur.

C) 900 "Hizmet Programlarına Dahil Olmayan Transferler" programı için 94.500.000.000.-TL'lik ödenek alınmış olup bunun 47.876.075.000.-TL'si harcanmış, kullanılmasından 46.623.925.000.-TL'si yok edilmiştir. Bu programda harcama oranı % 51, yok edilme oranı ise % 49 olmuştur.

D) 999 "Diğer Proje Kredileri" programı için 100.000.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, ödeneğin tamamı yok edilmiştir.

Genel toplam olarak Sayıştay Başkanlığı Bütçesi programları için 6.556.620.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, bunun 5.333.797.857.000.-TL'si harcanmış, kullanılmasından 1.222.822.143.000.-TL'si yok edilmiştir. Genel olarak gerçekleşme oranı % 81, yok edilme oranı ise % 19 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	191 - 111 - 900	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM		DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE		KURUMU	

1998 Yılında Sayıştay Başkanlığı bütçesi için alınan ödenekler (Ek ödenekler dahil), yapılan harcamalar ile yok edilen ödeneklerin; CARİ HARCAMALAR; (a- personel giderleri, b- Diğer cari giderler), YATIRIM HARCAMALARI ve TRANSFER HARCAMALARI'nın dağılımı ve gerçekleşme oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Ödenek Türleri	Alınan Ödenek	Harcamalar Toplamı	Yok Edilen Ödenek Toplamı	Gerçekleşme Oranı	İptal Oranı
1) CARİ HARCAMALAR (a + b)	4.729.120.000.000	4.061.852.259.000	667.267.741.000	% 85	% 15
a) Personel Giderleri	3.496.100.000.000	3.465.714.402.000	30.385.598.000	% 99	% 01
b) Diğer Cari Harcamalar	1.233.020.000.000	596.137.857.000	636.882.143.000	% 48	% 52
2) YATIRIM HARCAMALARI	1.733.000.000.000	1.224.069.523.000	508.930.477.000	% 70	% 30
3) TRANSFER HARCAMALARI	94.500.000.000	47.876.075.000	46.623.925.000	% 50	% 50
TOPLAM	6.556.620.000.000	5.333.797.857.000	1.222.822.143.000	% 81	% 19

Yukarıdaki tablonun incelenmesinden anlaşılabileceği üzere genel olarak CARİ HARCAMALARIN tümünde gerçekleşme oranı % 81, iptal oranı ise % 19 (cari harcamaların personel giderlerinde gerçekleşme oranı % 99, iptal oranı % 01, diğer cari harcamalarda gerçekleşme oranı % 48, iptal edilme oranı tasarruf tedbirlerinden dolayı % 52); YATIRIM HARCAMALARINDA gerçekleşme oranı % 70, iptal oranı % 30; TRANSFER HARCAMALARINDA gerçekleşme oranı % 50, iptal oranı ise % 50 olmuştur.

Genel olarak ödenek türlerinin toplamı olarak gerçekleşme oranı % 81, iptal oranı ise % 19 olmuştur.

GİDER KESİNİHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01	GENEL YÖNETİM HİZMETLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJESİ	001	YÖNETİM HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HİZMETLER, YATIRIMLAR VE TRANSFER HİZMETLERİNİN
HARCAMA KALEMLERİ İTİBARIYLA AÇIKLAMALARI AŞAĞIDIR.

CARİ HARCAMALARI

Bu projedeki ödenekler "Sayıştay Başkanlığı" hizmetlerini karşılamak üzere alınmıştır.

Bu projedeki bütçe ödeneği (ek ödenekler dahil), yıllık toplam ödenek, yıl sonu harcamaları ile iptal oranlarına gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Ekiyen	Aktarımlarla Düşülen	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
100	Personel Giderleri	177.000.000.000	-	-	191.000.000.000	190.582.532.000	% 99	% 01
200	Yolbaklar	31.100.000.000	14.000.000.000	-	20.100.000.000	992.300.000	% 05	% 95
300	Hizmet Alınları	17.010.000.000	-	11.000.000.000	17.010.000.000	10.528.713.000	% 62	% 38
400	Tüketim Malları ve Malzeme Alınları	44.000.000.000	-	-	44.000.000.000	12.715.115.000	% 29	% 71
500	Demirbaş Alınları	5.000.000.000	-	-	5.000.000.000	1.002.154.000	% 20	% 80
TOPLAM		274.110.000.000	14.000.000.000	11.000.000.000	277.110.000.000	215.820.814.000	% 78	% 22

Bu faaliyette Bütçe Kanunu ile 274.110.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, kesinti ve aktarımlardan sonra toplam ödenek 277.110.000.000.-TL olmuş, bu ödenekten yıl sonu itibarıyla 215.820.814.000.-TL'si harcanmıştır. Bu faaliyette 100 personel giderleri gerçekleştirme oranı % 99 olmuştur.

Bu faaliyette genel toplam olarak gerçekleştirme % 78 iptal oranı ise tasarruf tedbirlerinden dolayı % 22 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJESİ	001-081-082 083-084-085	DESTEK HİZM. TEDAVİ VE İLAÇ ÖDEM. TAŞIT VE LOJ.M.ONARIMI, GEÇ.HİZ.ÖCRET	KURUMU	

I. CARI HARCAMALARI

Bu projedeki ödeneklerin tümü cari hizmetler için alınmıştır.

Bu projedeki bütçe ödeneksi (ek ödenekler dahil), yıl sonu toplam ödenek, yıl sonu harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösteren tablo 100'ler düzeyinde aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Aktarmaları			Toplam Ödenek	Harcamalar		İptal Oranı
		Bütçe Ödeneksi	Ekslenen	Düşülen		Toplam	Oranı	
001-100	Personel Giderleri	566.000.000.000	40.000.000.000	-	606.000.000.000	604.716.852.000	% 99	% 01
001-200	Yolluklar	21.900.000.000	-	-	21.900.000.000	9.891.348.000	% 45	% 55
001-300	Hizmet Alımları	151.000.000.000	-	-	151.000.000.000	101.607.302.000	% 67	% 33
001-400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	117.010.000.000	-	-	117.010.000.000	84.360.123.000	% 72	% 28
001-500	Demirbaş Alımları	263.000.000.000	-	-	263.000.000.000	113.847.687.000	% 43	% 57
001-800	Diğer Ödemeler	1.000.000.000	-	-	1.000.000.000	130.766.000	% 13	% 87
081-100	Tedavi Kurumlarına Yapılacak Ödemeler	50.000.000.000	56.000.000.000	-	106.000.000.000	105.945.865.000	% 99	% 01
082-100	İlaç Ödemeleri	100.000.000.000	41.000.000.000	-	141.000.000.000	140.931.123.000	% 99	% 01
083-300	Hizmet Alımları	53.000.000.000	-	-	53.000.000.000	36.532.286.000	% 69	% 31
083-400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	25.000.000.000	-	-	25.000.000.000	21.363.066.000	% 85	% 15
084-300	Hizmet Alımları	30.000.000.000	-	-	30.000.000.000	7.911.885.000	% 26	% 74
084-400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	22.000.000.000	-	-	22.000.000.000	4.416.190.000	% 20	% 80
085-300	Hizmet Alımları	3.000.000.000	-	-	3.000.000.000	-	% 00	% 100
TOPLAM		1.402.910.000.000	137.000.000.000	-	1.539.910.000.000	1.231.654.495.000	% 80	% 20

Destek hizmetleri CARI HARCAMALARI için bütçe ile 1.402.910.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, 100 personel aylıkları ve tedavi giderleri için, mevcut ödenek yetmediğinden Maliye Bakanlığından 77.000.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, diğer harcama kalemleri arasında yapılan aktarmalardan sonra mevcut ödenek 1.539.910.000.000.-TL'ye yükselmiştir. Bu ödenekten yılı içinde 1.231.654.495.000.-TL'si harcanmıştır. Tüm faaliyetlere harcamaların gerçekleşme oranı % 80, iptal oranı ise % 20 olmuştur.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneksi	Aktarmaları		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Ekslenen	Düşülen				
66-1-007	MERKEZ VE MERKEZ	11.100.000.000	-	10.800.000.000	300.000.000	-	% 00	% 100
66-1-008	DIŞI HİZMETLERDE							
66-1-009	ÇALIŞAN GEÇİCİ İŞÇİLER							

Bu faaliyetteki ödenegin tamamı iptal edilmiştir.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	101	GENEL YÖNETİM VE DESTEK HİZMETLERİ	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	02	DESTEK HİZMETLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE	002-007 009	DESTEK HİZMETLERİ	KURUMU	

II- YATIRIM HARCAMALARI

1) Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
007/600/620	Makina Tec.Aİ ve Büyük Onarım Gid.	150.000.000.000	Eklenen	Düşülen	150.000.000.000	8.720.450.000	% 05	% 95

Bu harcama kalemindeki ödenek bilgisayar sistemi harcamaları için kullanılmıştır.

2) Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
007/700/710	Yapı Tesis ve Büyük Onarım Giderleri	270.000.000.000	Eklenen	Düşülen	1.263.000.000.000	1.208.900.052.000	% 95	% 05

Bu faaliyetteki ödenek, yapımı devam etmekte olan yeni Sayıştay binası yapımı için kullanılmıştır. Gerçekleşme oranı %98 iptal oranı %02 olmuştur.

3) Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
009/700/710	Yapı Tesisi ve Büyük Onarım Giderleri	20.000.000.000	Eklenen	Düşülen	20.000.000.000	5.117.500.000	% 26	% 74

Bu faaliyetteki ödenek Sayıştay binasının bakım ve onarımı ile asansörlerin yapımı-bakım ve onarımı için kullanılmıştır.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	İNCELEME, YARGI VE KARAR HİZM.	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	01	İNCELEME İŞLERİ	DAİRESİ	SAVİŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJESİ	001	İNCELEME İŞLERİ	KURUMU	

CARİ HARCAMALAR

İnceleme işleri faaliyetindeki ödenekler, cari harcamaları karşılamak için alınmıştır.

Bu faaliyetteki bütçe ödeneği, yılı içinde yapılan kesinti ve aktarmalardan sonraki toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmaları		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Eklenen	Düşülen				
100	Personel Giderleri	1.935.000.000.000	-	62.200.000.000	1.872.800.000.000	1.845.435.862.000	% 99	% 01
200	Yatırımlar	270.500.000.000	-	-	270.500.000.000	128.832.492.000	% 47	% 53
300	Hizmet Alımları	105.000.000.000	-	-	105.000.000.000	14.911.046.000	% 14	% 86
400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	10.000.000.000	-	-	10.000.000.000	4.816.985.000	% 48	% 52
500	Demirbaş Alımları	15.000.000.000	-	-	15.000.000.000	-	% 00	% 100
TOPLAM		2.335.500.000.000	-	62.200.000.000	2.273.300.000.000	1.993.996.385.000	% 88	% 12

İnceleme işleri için bütçe ile 2.335.500.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, kesinti ve aktarmalardan sonra bu faaliyetteki toplam ödenek 2.273.300.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenek için 1.993.996.385.000.-TL'si harcanmıştır. Tüm faaliyetteki harcama oranı % 88, iptal oranı ise % 12 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	İNCELEME, YARGI VE KARAR HİZML.	BÜTÇE YILI		1998
ALT PROGRAM	01	İNCELEME İŞLERİ	DAİRESİ		SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJİ	001	SAYIŞTAY DENETİMİ GELİŞTİRME PROJESİ	KURUMU		

YATIRIM HARCAMALARI

Denetim gelişme projesi faaliyetindeki ödeneklerin tümü yatırım hizmetleri için alınmıştır.

Bu faaliyetteki bütçe ödenegi, yıl içinde yapılan kesinti ve aktarmalardan sonraki toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödenegi	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Eklenen	Düşülen				
300	Hizmet Alınları	40.000.000.000	-	-	40.000.000.000	-	% 00	% 100
400	Tüketim Malları ve Malzeme Alınları	5.000.000.000	-	-	5.000.000.000	-	% 00	% 100
600	Makine Teçhizat ve Taşıt Alınları	150.000.000.000	-	-	150.000.000.000	1.331.521.000	% 01	% 99
700	Yapı Tesisi ve Büyük Onarım Giderleri	5.000.000.000	-	-	5.000.000.000	-	% 00	% 100
TOPLAM		200.000.000.000	-	-	200.000.000.000	1.331.521.000	% 01	% 99

Bu harcama kalemlerinde inceleme Yargı ve Karar Hizmetleri için 200.000.000.000.-TL ödenek alınmış, bu ödenegin 1.331.521.000.-TL'si bilgisayar, printer ve bilgisayar hizmetleri alımı için kullanılmış olup; bu harcama kaleminde gerçekleşme oranı %01, iptal oranı ise tasarruf tedbirleri nedeniyle %99 olmuştur.

GİDER KESİNİHESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	111	İNCELEME, YARGI VE KARAR HİZM.	BÜTCE YILI	1998
ALT PROGRAM	02	YARGI VE KARAR HİZMETLERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE	001	YARGI VE KARAR HİZMETLERİ	KURUMU	

CARİ HARCAMALAR

Yargı ve Karar Hizmetleri faaliyetindeki ödeneklerin tamamı cari hizmetler için alınmıştır.

Bu faaliyetteki bütçe ödeneği, yıl içinde yapılan kesinti ve aktarmalardan sonraki toplam ödenek ve harcamalar toplamı ile harcama ve iptal oranlarını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla		Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
			Ehliyetin	Dışlanan				
100	Personel Giderleri	529.000.000.000	50.000.000.000	-	579.000.000.000	578.102.168.000	% 99	% 01
200	Yolculuklar	48.500.000.000	-	40.000.000.000	8.500.000.000	677.029.000	% 08	% 92
300	Hizmet Alımları	41.000.000.000	-	-	41.000.000.000	40.061.292.000	% 98	% 02
400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	10.000.000.000	-	-	10.000.000.000	1.540.076.000	% 15	% 85
TOPLAM		628.500.000.000	50.000.000.000	40.000.000.000	638.500.000.000	620.380.563.000	% 98	% 02

"Yargı ve Karar Hizmetleri" için bütçe ile 628.500.000.000.-TL'lik ödenek alınmış, kesinti ve aktarmalardan sonra bu faaliyetteki toplam ödenek 638.500.000.000.-TL olmuştur. Bu ödenek 620.380.563.000.-TL'si harcamıştır. Tüm faaliyetteki harcama oranı % 98, iptal oranı ise % 02 olmuştur.

GİDER KESİN HESAP CETVELİ AÇIKLAMASI

PROGRAM	900	HİZMET PROGR.DAĞITILAMAYAN TRANS.	BÜTÇE YILI	1998
ALT PROGRAM	03-04 05	MALİ VE SOSYAL TRANSFERLER BORÇ ÖDEMELERİ	DAİRESİ	SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
FAALİYET PROJE	331-421 521-522	ULUSL.KURUYAP.ÖDEM.-MEM.ÖĞLE.YEM.YARD PERSONEL-CARİ GİD.GEÇ.YILLAR BORÇ.ÖDEM.	KURUMU	

TRANSFERLER

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla Düşülen	Eklenen	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
1) 900-03-3-331-940	Malî Transferler	2.000.000.000	-	-	2.000.000.000	1.665.484.000	% 83	% 17
2) 900-04-3-421-950	Memurların ögile yemeğine yardım	25.000.000.000	-	-	25.000.000.000	25.000.000.000	% 100	% 00
3) 900-05-3-521-960	Personel giderleri	60.000.000.000	-	-	60.000.000.000	20.248.110.000	% 34	% 19
4) 900-05-3-522-960	Diğer cari giderler	7.500.000.000	-	-	7.500.000.000	962.481.000	% 13	% 33
TOPLAM		94.500.000.000	-	-	94.500.000.000	47.876.075.000	% 51	% 49

1) Bu harcama kaleminin uhuluları kuruluşlara (EUROSAL, INTOSAL, ECOSAL, ASOSAL) üyelik bedelleri karşılığında olup gerçekleştirme oranı % 83 iptal edilme oranı % 17 olmuştur.

2) Memurların ögile yemeğine yardım için alınan ödeneğin tamamı harcanmıştır.

3) Eski yıllara ait ezazna, hastanelere gönderilen personelin tedavi giderleri ile personelin yab içinde ödenemeyen, diğer özlük haklarına ait her türlü ödemeler bu harcama kaleminden gerçekleştirilmiştir. Bu harcama kalemindeki gerçekleştirme oranı % 81, iptal oranı ise % 19 olmuştur.

4) Personel giderleri hariç, diğer cari harcama kalemlerinden bir önceki bütçe yıllarında ödene imkanı bulunamayan her türlü ödemeler, bu harcama kaleminden karşılanmıştır. Bu harcama kaleminde gerçekleştirme oranı % 13, iptal oranı % 33 olmuştur.

900 programında genel olarak gerçekleştirme oranı %51, iptal oranı %49 olmuştur.

Harcama Kalemi	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Aktarmalarla Düşülen	Eklenen	Toplam Ödenek	Harcamalar Toplamı	Harcama Oranı	İptal Oranı
1) 999-01-2-001-300	Hizmet Alımları	94.000.000.000	-	-	94.000.000.000	-	-	% 100
2) 999-01-2-001-400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	1.000.000.000	-	-	1.000.000.000	-	-	% 100
3) 999-01-2-001-500	Denetbaş Alımları	5.000.000.000	-	-	5.000.000.000	-	-	% 100
TOPLAM		100.000.000.000	-	-	100.000.000.000	-	% 00	% 100

999 programı için alınan ödeneklerle ilgili herhangi bir harcama gerçekleştirilmemiştir.

DAİRESİ : SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
KURUMU :

ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMALAR CETVELİ

BÜTÇE YILI:1998
BÜTÇE KODU:4

SAYMANLIĞIN		PROGRAM	ALT PROGRAM	ÖDENEK TÜRÜ	FAALİYET PROJE	HARCAMA KALEMİ	HARCAMA TUTARI
KODU	ADI						
01	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	

YILI İÇİNDE VE MAHSUP SÜRESİNDE YAPILAN HARCAMALAR CETVELİ

KURULUŞU : SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

(1000 TL)

BÜTÇE YILI: 1998

DAİRE KODU	DAİRE ADI	H A R C A M A L A R		
		YILI İÇİNDEKİ HARCAMALAR	MAHSUP SÜRESİNDEKİ HARCAMA	TOPLAM HARCAMA
0004	SAYIŞTAY	5.333.797.857		5.333.797.857
GENEL TOPLAM		5.333.797.857	—	5.333.797.857

BAĞIŞ VE ÖZEL GELİRLER CETVELİ

DAİRESİ : SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
KURUMU : #

BÜTÇE YILI : 1998
BÜTÇE KODU : 4

GELİR KODU	AÇIKLAMA	ÖZEL GELİRİN YATIRILDIĞI SAYMANLIK	GEÇEN YILDAN DEVREDEN	BU YIL İÇİNDE ALINAN	TOPLAM TAHSİLAT	YIL İÇİNDE HARCANAN	ERTESİ YILA DEVREDİLEN
			YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR	YOKTUR

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Hesaplarını İnceleme Komisyonu
Karar No. : 10
Esas No. : 5/4
Sayı : A.O.I.HEK/41

21.10.1999

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığı 1998 Mali Yılı Kesinhesaplarını ihtiva eden cetveller Komisyonumuz tarafından incelenmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi 1998 Mali Yılı Kesinhesabı cetvelinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 1996 yılında başlayıp 1998 yılını da kapsayan yenilenme çalışmalarlarıyla ilgili hesapları daha önce görüşülüp mahkemeye intikal ettiğinden, sorumlular hakkında cezaî takibat yapılması hususu mahfuz kalmak kaydıyla,

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay Başkanlığı 1998 Mali Yılı Kesinhesaplarını ihtiva eden bu cetvel içindekiler incelenerek kayıt defterine uygun olduğu anlaşılmış olup, İçtüzüğümüzün 180 inci maddesi gereğince Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Nazif Okunmuş
İstanbul
Denetçi
Çetin Bilgir
Kars
Üye
Arslan Aydar
Kars

Başkanvekili
Asaullah Hamidi
Batman
Üye
Salih Sümer
Diyarbakır
(İmzada bulunamadı)
Üye
Nezir Aydın
Sakarya

Sözcü
Burhan Bıçakcıoğlu
İzmir
Üye
Fikret Tecer
Kırşehir
Üye
M. Ergün Dağcıoğlu
Tokat

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 140)

**Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında
Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve
Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonları
Raporları (1/468)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2895

5.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

11475 Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-852/2500

7.6.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arza Bakanlar Kurulunca 30.5.1996 tarihinde kararlaştırılan "Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Çeşitli tabii afetlerden, mahsulü en az % 40 nispetinde zarara uğrayıp elinde tohumluğu kalmamış ve T.C. Ziraat Bankasından veya tarım kredi kooperatiflerinden tohum kredisi alamayacak halde bulunan ve bu durumları il hasar tespit ve ihtiyaç komisyonlarıncı tespit edilen çiftçilere, Devlet, T.C. Ziraat Bankası eliyle ödünç ve faizsiz olarak hububat ve diğer çeşit tohumlukları da-

ğitmayı, bu konuda Tarım ve Köyişleri Bakanlığını yetkili kılmayı, bu suretle onların zararını bir ölçüde telafi edip yeniden üretken duruma geçirerek ülke ekonomisinin tabii afetlerden göreceği zararını asgariye indirmeyi hedef almış ve 14.7.1948 tarihinde 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunu yürürlüğe koymuştur. O tarihten bu yana, söz konusu Kanun gereği T.C. Ziraat Bankası tarafından Tarım ve Köyişleri Bakanlığı emrine her yıl kredi açılmakta ve bu kredi karşılığı çiftçiye, tohumluk dağıtılmaktadır.

Bilindiği üzere, tohumluk fiyatları her yıl artan bir seyir takip etmektedir. Bu nedenle, açılan kredi miktarının, dağıtılacak tohumluk miktarı her yıl aynı olsa dahi, yıldan yıla artış göstermesi gerekmektedir. Ancak, bu böyle olmamış, yaygın bir ekstrem zarar meydana getiren tabii afetlerin olduğu bazı yıllar da dahil olmak üzere, açılan kredi miktarı hep sabit kalmıştır. Dolayısıyla, meydana gelen açık, ek kararnamelerle çıkarılan ek kredilerle kapatılmaya çalışılmıştır. Ekteki tabloda, T.C. Ziraat Bankasının son 5 yılda Tarım ve Köyişleri Bakanlığına açtığı ve sonra Bakanlar Kurulu kararı ile çıkan ek kredi miktarları ile, son 10 yılda tabii afetlerden zarar gören çiftçiler için talep edilen ve adigeçen Bakanlığa açılan kredilerle karşılanabilen tohumluk miktarları belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde görüldüğü gibi, açılan kredi yıldan yıla hep sabit kalmış, tohumluk fiyatları arttığından, örneğin 1994 yılında açılan kredinin aşağı yukarı 3.5 katı, 1995 yılında 5.3 katı ek kaynak çıktığı halde dağıtılan tohumluk miktarı her iki yılda da talep edilenin yarısı kadar olmuştur. Son 10 yılın ortalaması alındığında, talep edilen tohumluğun ancak yarısının karşılanabildiği ve ortalama talebin 70 000 ton civarında olduğu görülmektedir.

Devletin, 5254 sayılı Kanun kapsamına giren çiftçilere karşı yükümlülüğünü yerine getirebilmesini temin için, kredi miktarını günün koşulları ölçüsünde tutmayı hedef almak üzere 5254 sayılı Kanunda değişiklik yapılması gereği ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenle, adı geçen Kanunun 3 üncü maddesinin değiştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmış, son 10 yılda tohumluk talebinin ortalama 70 000 ton olduğu, ekstrem yılların ortalamasının da 245 000 ton civarında olduğu dikkate alınarak, açılacak kredinin ilk teklifimizde 150 000 ton 1 inci grup ekmeçlik sertifikalı buğday tohumluğunun o yılki bedeli üzerinden hesaplanması uygun görülmüştür. Ancak ilgili kuruluşların görüşleri üzerine zorunlu olarak bu miktar 50 000 ton'a ve en son 35 000 ton'a düşürülmüştür.

Ülkemizin bugünkü koşullarında ve imkânlarıyla, çiftçimize ve ekonomimize en olumlu katkıda bulunabilmek amacıyla mezkûr Tasarı hazırlanmıştır.

YILLARA GÖRE 5254 SAYILI KANUNUN GEREĞİ AÇILAN KREDİ MİKTARI

Yıl	T.C. Ziraat Bankasınca açılan kredi (TL.)	Ek kaynak (TL.)	Toplam kullanılan miktar (TL.)
1992	115.0 milyar	99.9 milyar	214.9 milyar
1993	96.9 milyar	-	80.6 milyar
1994	95.04 milyar	323.96 milyar	419.0 milyar
1995	124.5 milyar	664.0 milyar	788.5 milyar
1996	119.7 milyar		

1985-1995 YILLARI ARASINDA 5254 SAYILI KANUN GEREĞİ TALEP EDİLEN
VE AÇILAN KREDİ ÖLÇÜSÜNDE VE FİİLİ DAĞITILAN TOHURLUK MİKTARI

Yıl	Talep Edilen Tohum (Ton)	Fiili Dağıtım (Ton)	Açık (Ton)
1985	100.130	66.000	34.130
1986	36.106	13.600	22.506
1987	182.416	52.756	129.660
1988	38.000	21.174	16.824
1989	600.000	251.618	348.382
1990	65.715	30.225	35.490
1991	80.785	54.105	26.680
1992	220.579	97.650	122.929
1993	73.481	20.013	53.468
1994	126.197	55.949	70.248
1995	85.980	44.475	41.505
10 Yıl Toplamı	1 609.389	707.567	
Ortalama Talep	160.900 Ort. Karşılanan	70.750	

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Bu madde ile, 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanununun 2 nci maddesine bir fıkra eklenerek, hasar ve tohumluk ihtiyacı tespiti ile ilgili işlemlerin, bölgenin özelliği, ürün deseni ve tarımsal işletmenin bütünlüğü açısından gerçeğe uygun yapılmasını sağlayacak tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

Madde 2. – 5254 sayılı Kanununun 3750 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinde belirtilen miktarlardaki tohumluk kredileri ihtiyaca cevap veremediğinden, günün şartlarına göre artırılmaktadır.

Madde 3. – Yürürlük maddesidir.

Madde 4. – Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

16.7.1999

Esas No. : 11468

Karar No. : 38

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 20 nci yasama döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinin erken genel seçimle yenilenmesi nedeniyle ıçtüzüğüün 77 nci maddesi hükümlü gereğince kadük olan “Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, bu defa, hükümetçe 5.7.1999 tarihinde yenilenmiş ve yenilemeye ilişkin Başbakanlık ya-

zısının 8.7.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasını takiben, Başkanlıkça aynı gün tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna havale edilmiştir. Söz konusu Tasarı; Komisyonumuzun 15.7.1999 tarihinde yaptığı 19 uncu birleşimde, Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp, Maliye Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 1948 yılında kuraklık, don, sel, haşere, yangın ve benzeri afetlerden dolayı mahsullü en az % 40 nispetinde zarar gören çiftçilerimizin bu zararını bir ölçüde de olsa telafi ederek, üretken duruma geçirilmesi ve bu sayede ülke ekonomisinin tabii afetlerden en az şekilde etkilenmesini sağlamak amacıyla 5254 sayılı "Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanun" yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanun gereği, T.C. Ziraat Bankası tarafından Tarım ve Köyişleri Bakanlığı emrine heryıl kredi açılmakta ve bu kredi karşılığında çiftçilere tohumluk dağıtılmaktadır. Ancak, T.C. Ziraat Bankasının sağladığı kredi tutarı, tohumluk fiyatlarındaki artışlar nedeniyle çiftçilerimize dağıtılacak tohumluk miktarını karşılamaktan uzak kalmaktadır. Bu nedende 5254 sayılı Kanunda, ülkemizin bugünkü koşulları ile imkânları da dikkate alınarak, T.C. Ziraat Bankasının Tarım ve Köyişleri Bakanlığına sağladığı kredi tutarının çiftçimizin tohumluk ihtiyacını karşılayacak düzeye getirilmesine dönük düzenleme yapılması gereği ortaya çıkmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; 5254 sayılı Kanunda; tabii afetler esnasında hasar ve tohumluk ihtiyacı tespitinin, bölgenin özelliği, ürün deseni ve tarımsal işletmenin bütünlüğü açısından gerçeğe uygun olarak belirlenmesine, her türlü tohumluk alımlarında kullanılmak üzere T.C. Ziraat Bankasından sağlanacak kredi miktarının her yıl 35 000 ton 1 inci grup ekmeçlik sertifikalık buğday tohumluğunun o yılki toplum bedeline göre belirlenmesine, dönük düzenlemelerin yapılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde

– Tarımda sübvansiyonların ve destekleme alımlarının devam ettirilmesi gerektiği, başta hayvancılık olmak üzere tarımsal ürünlerimizin uluslararası piyasadaki rekabet gücünün çeşitli teşviklerle artırılmasının ihracatımızın artmasına katkı sağlayacağı,

– 5254 sayılı Kanunun 1940'lı yılların şartları altında yapıldığı, günümüzün şartları dikkate alınarak her türlü ekonomik ve doğal afetlere karşı çiftçimizin tohum dışında diğer ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde yeniden gözden geçirilmesi gerektiği,

– Tabii afetler esnasında yapılan hasar tespit işlemlerinde çiftçinin tüm tarımsal faaliyetlerini dikkate alınmasının gerçekçi bir yaklaşım olarak değerlendirilemeyeceği, bunun yerine tek tek ürün bazında hasar tespitinin yapılmasının hakkaniyet açısından daha doğru bir yaklaşım olacağı,

– Tasarı ile değiştirilmesi öngörülen 5254 sayılı Kanunun üçüncü maddesinde yer alan T.C. Ziraat Bankasının, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına sağlayacağı kredi tutarının belirlenmesinde kullanılan usulün daha uygulanabilir olduğu, Tasarıda öngörülen düzenlemeye gerek olmadığı,

– Tabii afet kapsamına ekili ve dikili ürünler yanında et ürünlerinin de dahil edilmesi gerektiği, son yıllarda yapılan et ithalatından dolayı yetiştiricilerimizin zor duruma düştüğü, hükümetimizin başta et ithalatının önlenmesi olmak üzere bir dizi teşvik tedbirlerini zaman geçirmeden uygulamaya koymasının bir zorunluluk olduğu,

– T.C. Ziraat Bankasının, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına tohumluk temininde kullanılmak üzere sağlayacağı kredi miktarının tespitinde esas alınan 35 bin ton 1 inci grup ekmeçlik sertifikalık buğday tohumluğu tutarının yetersiz olduğu, bu miktarın yükseltilmesinin yerinde olacağı,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip, hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

– Tasarı ile 5254 Sayılı Kanunda; çiftçilerimize tabii afet durumunda dağıtılacak tohumluk bedellerini karşılamak üzere, T.C. Ziraat Bankasından sağlanacak kredi tutarının her yıl düzenli olarak günün ekonomik şartlarındaki değişimlere paralel olarak artmasını sağlamak amacıyla gerekli düzenlemelerin yapılmasının öngörüldüğü,

– Söz konusu Kanun Tasarısıyla 5254 Sayılı Kanunun 2 nci maddesine eklenmesi öngörülen yeni düzenlemenin, Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiği tarihten bu yana ortaya çıkan şartlar dikkate alınarak metinden çıkarılmasının yerinde olacağı; zira tabii afetler esnasında yapılan hasar tespit işlemlerinde çiftçinin tek tek mahsulünün değil tüm tarımsal üretiminin ve faaliyetlerinin dikkate alınmasının, uygulamada gerçekçi bir hasar tespitine imkân vermeyerek çeşitli ürün ekim ve dikimi yapan küçük çiftçinin mağdur edilmesine yol açacağı,

– T.C. Ziraat Bankasının çiftçimize dağıtılacak tohumluğun bedelini karşılamak amacıyla sağlayacağı kredi tutarının tespitinde öngörülen 35 bin ton 1 inci grup sertifikalık buğday miktarının 50 bin ton olarak belirlenmesinin global kriz nedeniyle zor durumda bulunan Türk çiftçisinin daha fazla desteklenmesine imkân vereceği, bugün için T.C. Ziraat Bankasının sağladığı kredinin 37 bin ton 1 inci grup sertifikalık buğday tohumluğu miktarına denk geldiği, bunun parasal olarak ifadesinin 7-8 trilyon olduğu,

– Hükümetimizin başta hayvancılığımızın teşvik edilmesine dönük tedbirler olmak üzere Türk tarımının desteklenmesi amacıyla bir dizi düzenlemeler hazırladığı, bu düzenlemelerin bir kısmının Bakanlar Kurulu kararı olarak yayınlanacağı, bir kısmında Kanun Tasarısı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacağı,

İfade edilmiştir.

Görüşmeleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının :

– Çerçeve 1 inci maddesi ile düzenlenen 5254 sayılı Kanunun 2 nci maddesine bir fıkra ilave edilmesini öngören düzenleme, tabii afetler durumunda hasar tespit işlemlerinde çiftçinin sadece mahsulünün değil tüm tarımsal faaliyetleri ile işletmenin bütününe dikkate alınmasının gerçekçi bir hasar tespiti yapılmasına imkân vermeyeceği için metinden çıkarılması ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle,

– Çerçeve 2 nci maddesi ile yeniden düzenlenen 5254 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi; anılan Kanun uyarınca dağıtılacak tohumluk miktarının “50 000 ton” olarak değiştirilmesi, çerçeve 1 inci maddenin tasarı metninden çıkarılması nedeniyle madde çerçevesinin yeniden düzenlenmesi ve çerçeve madde numarasının 1 olarak değiştirilmesi suretiyle,

– 5254 sayılı Kanunda yer alan, “Maliye ve Gümrük Bakanlığı” ibarelerinin “Maliye Bakanlığı”, “Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı” ibarelerinin “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı” olarak değiştirilmesine dönük bir düzenlemenin metne yeni 2 nci madde olarak eklenmesi,

– Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeler ise aynen,

Kabul edilmiştir.

Ayrıca; kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller doğrultusunda çerçeve 1 inci madde ile bazı maddelerde yer alan küçük harf “madde” ifadeleri büyük harf kullanılmak suretiyle değiştirilmiştir.

Raporumuz, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Şahin
Antalya
Sözcü
Nihat Gökbulut
Kırıkkale
Üye
Sait Açıba
Afyon
(İmzada bulunamadı)

Üye
Gaffar Yakın
Afyon
Üye
M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa
Üye
Oğuz Tezmen
Bursa
(İmzada bulunamadı)

Üye
Hakkı Duran
Çankırı
Üye
Ramazan Güll
Isparta
Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir
Üye
Zeki Ünal
Karaman
Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Başkanvekili
Mehmet Hanifi Tiryaki
Gaziantep
Kâtip
Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Bartın
Üye
Abdülkadir Akcan
Afyon

Üye
Ali Uzunırmak
Aydın
Üye
Recep Önal
Bursa
Üye
Süleyman Coşkuner
Burdur

Üye
Aslan Polat
Erzurum
Üye
Aydın Ayaydın
İstanbul
Üye
Masum Türker
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük
Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(İmzada bulunamadı)

Üye
Tarık Cengiz
Samsun
Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MUHTAÇ ÇİFTÇİLERE ÖDÜNCÜ TOHURLUK VERİLMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 8.7.1948 tarihli ve 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, 1 inci maddede öngörülen amacı gerçekleştirmek üzere, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının emrine, her türlü tohumluk alımlarında kullanılmak üzere, her yıl 50 000 ton 1 inci grup ekmeclik sertifikalı buğday tohumluğunun o yılki toplam bedeli tutarı esas alınarak tohumluk kredisi açar. Belirlenen limitin büyük afetler dolayısıyla yetersiz kalması halinde, sözkonusu limit, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararıyla üç katına kadar artırılabilir.”

MADDE 2. — 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda geçen “Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı” ibareleri “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı”, “Maliye ve Gümrük Bakanlığı” ibareleri “Maliye Bakanlığı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

10.8.1999

Esas No. : 1/468

Karar No. : 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, T.C. Ziraat Bankası, Türkiye Ziraat Odaları Birliği temsilcilerinin de katıldığı 6.8.1999 tarihli Komisyonumuz toplantısında görüşülmüştür.

Kanun Tasarısının tümü üzerinde hükümet temsilcilerinin yaptığı açıklamalarda; 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun amacının çeşitli tabii afetlerden mahsulü en az % 40 nispetinde zarara uğrayıp elinde tohumluğu kalmamış ve T.C. Ziraat Bankasından veya Tarım Kredi Kooperatiflerinden tohum kredisi alamayacak durumda bulunan ve bu durumları İl Hasar Tespit ve İhtiyaç Komisyonlarıca tespit edilen çiftçilere, T.C. Ziraat Bankası kanalı ile ödünç ve faizsiz olarak hububat ve diğer tohumları dağıtmak, bu suretle üreticileri yeniden üretken duruma geçirerek tilkenin tabii afetlerden göreceği zararı asgariye indirmek olduğunu, ancak; her yıl aynı miktar olsa dahi yıldan yıla artan bir seyir takibeden tohumluk fiyatları nedeniyle açılan kredi miktarının bu artışa paralel olarak artıramadığını,

İfade etmişlerdir.

Komisyon üyelerimiz de; Bakanlık temsilcilerinin açıklamalarını tatminkâr ve olumlu bulduklarını, ayrıca son 10 yılda talep edilen tohumluğun ancak % 25-30 unun karşılanabildiğini, bu durumun çiftçiyi mağdur ettiğini, ödünç tohumluk vermenin geçici uygulama olduğunu, bu sorunun mutlak suretle giderilebilmesi için Tarım Ürün Sigortası uygulamasının yürürlüğe konulması olduğunu, bununla ilgili olarak çalışmaların acilen başlatılması gerektiğini;

İfade etmişlerdir.

Kanun Tasarısının tümü üzerinde yapılan müzakereler sonucunda, Tasarımın maddelerinin müzakeresine geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının maddelerinin müzakeresi sonucunda;

- 1 inci maddesi; çiftçilerin mağduriyetlerinin önlenbilmesi amacıyla işletmelerinde zarar gören mahsullerin, (hububat, meyve ağaçları, zeytinlik, pamuk, şeker pancarı vb.) her birinin ayrı ayrı en az % 40 hasar görmesi esası getirilerek yeniden düzenlenmiştir.

- 2 nci maddesindeki 35 000 tonluk ödünç tohumluk verilmesi hususu, son 10 yıllık ödünç tohumluğun karşılanabilirlik oranı (% 25-30) dikkate alınarak, 70 000 tona çıkarılmış, bununla muhtaç çiftçilerin mağduriyetlerinin bir nebze olsun giderilmesi amaçlanmıştır.

- Tali Komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonunca yeniden düzenlenen 2 nci madde, kanun tekniğine uygun bulunmuş ve Kanun Tasarısına yeni bir 3 üncü madde olarak eklenmiştir.

- Kanun Tasarısının 3 ve 4 üncü maddeleri; 4 ve 5 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz gereği yapılmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Abdullah Turan Bilge

Konya

Sözcü

Evren Bulut

Edirne

Üye

Ali Halaman

Adana

Üye

Mehmet Özyol

Adıyaman

Üye

Latif Özbek

Elazığ

Üye

M. Sadri Yıldırım

Eskişehir

Üye

Ali Güngör

İçel

Üye

Tunay Dikmen

Muğla

Üye

Mehmet Güneş

Şanlıurfa

(İmzada bulunamadı)

Başkanvekili

Hasan Kaya

Konya

Kâtip

Numan Gültekin

Balıkesir

Üye

İsmet Vursavuş

Adana

Üye

Mehmet Baysarı

Antalya

Üye

Mihrali Aksu

Erzincan

Üye

Ali Özdemir

Gaziantep

Üye

Mehmet Serdaroğlu

Kastamonu

Üye

Musa Demirci

Sivas

Üye

Abdullah Veli Seyda

Şırnak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MUHTAÇ ÇİFTÇİLERE ÖDÜNC TOHURLUK VERİLMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 8.7.1948 tarihli ve 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Hasar tespit işlemlerinde üreticilerin tarımsal işletmesinin bütünlüğü ve tarımsal faaliyetlerinin çeşitliliği birlikte değerlendirilir.”

MADDE 2. — 5254 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, 1 inci maddede öngörülen amacı gerçekleştirmek üzere, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı emrine, her türlü tohumluk alımlarında kullanılmak üzere, her yıl 35 000 ton 1 inci grup ekmeçlik sertifikalı buğday tohumluğunun o yılki bedeli üzerinden tohumluk kredisi açar. Belirlenen limitin büyük afetler dolayısıyla yetersiz kalması halinde, söz konusu limit, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla üç katına kadar artırılabilir.”

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
N. Menteşe

Devlet Bakanı
A. Aksu

Devlet Bakanı V.
H. U. Söylemez

Devlet Bakanı
İ. Y. Dedelek

Devlet Bakanı
M. H. Dağlı

İçişleri Bakanı
Ü. G. Güneş

Millî Eğitim Bakanı
T. Tayan

Ulaştırma Bakanı
Ö. Barutçu

Sanayi ve Ticaret Bakanı
Y. Erez

Turizm Bakanı
İ. Saygın

Devlet Bakanı
R. Saracoğlu

Devlet Bakanı
H. U. Söylemez

Devlet Bakanı
İ. Aykut

Devlet Bakanı
A. T. Özdemir

Adalet Bakanı
M. Ağar

Dışişleri Bakanı V.
T. Tayan

Bayındırlık ve İskân Bakanı
M. Keçeciler

Tarım ve Köyişleri Bakanı
İ. Atilla

Enerji ve Tab. Kay. Bakanı
H. H. Doğan

Orman Bakanı
N. Ercan

Devlet Bakanı
A. Yılmaz

Devlet Bakanı
E. Aşık

Devlet Bakanı
C. Çiçek

Devlet Bakanı
E. Taranoğlu

Millî Savunma Bakanı V.
Ü. G. Güneş

Maliye Bakanı
L. Kayalar

Sağlık Bakanı
Y. Aktuna

Çal. ve. Sos. Güv. Bakanı
E. Kul

Kültür Bakanı V.
C. Çiçek

Çevre Bakanı
M. R. Taşar

**TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
MUHTAÇ ÇİFTÇİLERE ÖDÜNC TOHURLUK VERİLMESİ HAKKINDA KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. – 8.7.1948 tarihli ve 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Hasar tespit işlemlerinde çiftçinin ürün deseni içerisinde yer alan her bitki türü için ayrı ayrı değerlendirme yapılır.”

MADDE 2. – 5254 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. – Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, 1 inci maddede öngörülen amacı gerçekleştirmek üzere, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının emrine, her türlü tohumluk alımlarında kullanılmak üzere, her yıl 70 000 ton 1 inci grup ekmeçlik buğday tohumluğunun o yılki toplam bedeli tutarı esas alınarak tohumluk kredisi açar. Belirlenen limitin büyük afetler dolayısıyla yetersiz kalması halinde, sözkonusu limit, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararıyla üç katına kadar artırılabilir.”

MADDE 3. – 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda geçen “Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı” ibareleri “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı”, “Maliye ve Gümrük Bakanlığı” ibareleri “Maliye Bakanlığı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4. – Kanun Tasarısının 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. – Kanun Tasarısının 4 üncü maddesi, Komisyonumuzca 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

